

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
KOČEVJE**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

GOTENICA

2022-2031

OSNUTEK

Štev.: 06-51/22

VSEBINA:

1	Splošni opis gozdnogospodarske enote	17
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	17
1.1.1	Lega	17
1.1.2	Relief	18
1.1.3	Podnebne značilnosti	19
1.1.4	Hidrološke razmere	19
1.1.5	Matična podlaga in tla	19
1.1.6	Krajinski tipi, gozdnatost	20
1.1.7	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	21
1.1.8	Živalski svet	23
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	25
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	26
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	27
1.5	GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	28
1.5.1	Lovstvo	28
1.5.2	Kmetijstvo	28
1.5.3	Poselitev	28
1.5.4	Infrastruktura	28
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)	28
1.5.6	Ostale gospodarske dejavnosti	28
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	28
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	30
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE IN UPRAVLJANJE Z GOZDOVI	30
2	Prikaz funkcij gozdov	31
2.1	EKOLOŠKE FUNKCIJE	33
2.2	SOCIALNE FUNKCIJE	34
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE	36
3	Opis stanja gozdov	37
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	37
3.2	LESNA ZALOGA	38
3.3	PRIRASTEK	39
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	40
3.5	TIPI SESTOJEV	41
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	41
3.7	KAKOVOST DREVJA	41
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	42
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	42
3.10	ODMRLO DREVJE	44
4	Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi	45
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	45
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	46
4.2.1	Posek	46
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	50
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	51
4.2.4	Opravljen dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	53
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2012-2021	54
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2012 – 2021	54
5	Oris zakonitosti razvoja gozdov	56
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	56
5.1.1	Površina	56
5.1.2	Lesna zaloga , prirastek in možni posek	56

5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	57
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	57
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	58
6	Cilji, usmeritve in ukrepi	60
6.1	SPLOŠNI CILJI	60
6.2	USMERITVE	61
6.2.1	Splošne usmeritve	61
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	62
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	78
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	79
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	79
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	79
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	80
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	84
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	86
6.3	UKREPI	86
6.3.1	Možni posek	86
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	87
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	88
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	88
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	89
7	Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij	91
8	Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote	92
9	Rastiščnogojitveni razredi	93
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	93
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	93
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111	95
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121	102
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska jelova bukovja - zasmrečena - 01185	108
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000	115
10	Literatura	119
11	Načrt so izdelali	120
12	Priloge	121
12.1	PREGLEDNICE V PRILOGAH	121
12.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	121
12.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	124
12.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	138
12.2	SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	144
12.3	SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	146
12.4	PRIKAZ PREOBLIKOVANIH ODSEKOV Z NOVIM NAČRTOM GGE	146
12.5	CENA GOZDNEGA DELA IN CENA LESA PRI IZRAČUNU EKONOMSKE PRESOJE	147
12.6	LOČENE PRILOGE – KATASTER GOZDNIH CEST	147
12.7	PREGLED EKOLOŠKO POMEMBNIH OBMOČIJ IN PRIPADAJOČIH VARSTVENIH USMERITEV	148
12.8	IZVLEČEK IZ PROGRAMA UPRAVLJANJA OBMOČIJ NATURA 2000 ZA OBDOBJE 2015–2020 ...	149
12.9	PREGLED OBMOČIJ NATURA 2000 IN EVROPSKO POMEMBNIH VRST IN HABITATNIH TIPOV, KI SE NAHAJAJO ZNOTRAJ GGE	157
12.10	PODATKI O HABITATNIH TIPIH VEZANIH NA GOZDNE POVRŠINE ZNOTRAJ GGE	158
12.11	PODATKI O KVALIFIKACIJSKIH VRSTAH VEZANIH NA GOZDNE POVRŠINE ZNOTRAJ GGE	159
12.12	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE ZA NARAVNE VREDNOTE	164

12.13	PODROBNE KULTURNOVARSTVENE USMERITVE	166
13	Prostorski del načrta	167
13.1	STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	167
13.2	VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	167
13.3	INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	168
13.4	OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	173
13.5	OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI TER ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	173
13.5.1	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali.....	173
13.5.2	Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave	173
13.6	VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	177
13.7	OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	177
13.8	PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	180
13.8.1	Odprtost gozdov s prometnicami	180
13.8.2	Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest.....	180
13.8.3	Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak.....	180

KAZALO PREGLEDNIC:

LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

D-KG: Gozdni fondi po lastniških kategorijah gozdov (v m³)

Preglednica 1	/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih ..	17
Preglednica 2	/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	20
Preglednica 3	/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	20
Preglednica 4	/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah gozdnih rastiščnih tipov	22
Preglednica 5	/D-SH: Stanje habitatov divjadi	24
Preglednica 6	/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	25
Preglednica 7	/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov) ..	25
Preglednica 8	/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	26
Preglednica 9	/D-C: Odprtost gozdov s cestami	26
Preglednica 10	/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	27
Preglednica 11	:Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih.....	27
Preglednica 12	/D-LD: Pregled lovišč	28
Preglednica 13	/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	32
Preglednica 14	Izjemna drevesa v GGE Gotenica.....	35
Preglednica 15	/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	37
Preglednica 16	/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kateg. gozdov in rastiščnogojitvenih razredih ..	37
Preglednica 17	/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih ..	38
Preglednica 18	/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	39
Preglednica 19	/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	39
Preglednica 20	/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	39
Prirastek v zasebnih gozdovih je od skupneg prirastka višji za 10 %, nižji od povprečja je prirastek v državnih gozdovih, še nekoliko nižji pa prirastek v gozdovih lokalnih skupnosti.....		39
Preglednica 21	/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	39
Preglednica 22	/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	40
Preglednica 23	/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	40
Preglednica 24	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev.....	40
Preglednica 25	/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	41
Preglednica 26	/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	41
Preglednica 27	/K: Kakovost drevja.....	41
Preglednica 28	/PSD: Poškodovanost drevja	42
Preglednica 29	/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	42
Preglednica 30	/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	42
Preglednica 31	/OD: Odmrlo drevje.....	44

Preglednica 32	/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	46
Preglednica 33	: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco.....	46
Preglednica 34	: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP	47
Preglednica 35	1/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	47
Preglednica 36	2/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	48
Preglednica 37	/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	49
Preglednica 38	/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	50
Preglednica 39	/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	50
Preglednica 40	/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno	50
Preglednica 41	: Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2012-2021	52
Preglednica 42	: Opravljena dela za funkcije.....	53
Preglednica 43	Izločitve divjadi in zavarovanih vrst velikih zveri v LPN Snežnik Kočevska Reka	54
Preglednica 44	/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022.....	56
Preglednica 45	/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022	56
Preglednica 46	/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) .	56
Preglednica 47	/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah – skupaj GGE	56
Preglednica 48	Preglednica 3/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	58
Preglednica 49	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah - skupaj.	86
Preglednica 50	/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	87
Preglednica 51	/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti	88
Preglednica 52	/EP1: Prikaz prihodka od lesa	92
Preglednica 53	/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	92
Preglednica 54	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR	93
Preglednica 55	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del ...	95
Preglednica 56	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	95
Preglednica 57	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	96
Preglednica 58	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	96
Preglednica 59	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	96
Preglednica 60	/K: Kakovost drevja.....	97
Preglednica 61	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	97
Preglednica 62	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022	98
Preglednica 63	/D-GFR2: Razvoj gozd. fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022	98
Preglednica 64	4/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem ...	98
Preglednica 65	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	101

Preglednica 66	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	101
Preglednica 67	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	101
Preglednica 68	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del .	102
Preglednica 69	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	102
Preglednica 70	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	103
Preglednica 71	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	103
Preglednica 72	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	103
Preglednica 73	/K: Kakovost drevja.....	103
Preglednica 74	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	104
Preglednica 75	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022	104
Preglednica 76	/D-GFR2: Razvoj gozd. fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022.....	104
Preglednica 77	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem ...	105
Preglednica 78	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	107
Preglednica 79	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	107
Preglednica 80	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	107
Preglednica 81	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del .	108
Preglednica 82	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	108
Preglednica 83	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	109
Preglednica 84	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	109
Preglednica 85	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	109
Preglednica 86	/K: Kakovost drevja.....	109
Preglednica 87	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	110
Preglednica 88	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022	111
Preglednica 89	/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022.....	111
Preglednica 90	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem ...	111
Preglednica 91	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	113
Preglednica 92	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	114
Preglednica 93	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	114
Preglednica 94	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del .	115
Preglednica 95	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	115
Preglednica 96	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	116
Preglednica 97	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	116
Preglednica 98	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	116
Preglednica 99	/K: Kakovost drevja.....	116
Preglednica 100	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022.....	117
Preglednica 101	/D-GFR2: Razvoj gozd. fondov v pogledu sest. d. vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022	117
Preglednica 102	/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	121

Preglednica 103	/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	121
Preglednica 104	/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev	121
Preglednica 105	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	121
Preglednica 106	/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst	122
Preglednica 107	/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi	122
Preglednica 108	/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih	122
Preglednica 109	/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi	122
Preglednica 110	/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja	122
Preglednica 111	/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del	123
Preglednica 112	/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ	123
Preglednica 113	/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah	124
Preglednica 114	/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	124
Preglednica 115	/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	124
Preglednica 116	/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR	124
Preglednica 117	/OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)	124
Preglednica 118	/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev	125
Preglednica 119	/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	125
Preglednica 120	/K: Kakovost drevja	125
Preglednica 121	/PSD: Poškodovanost drevja	125
Preglednica 122	/D-PGR: Realizacija poseka v RGR	125
Preglednica 123	/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	126
Preglednica 124	/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR	126
Preglednica 125	/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022	126
Preglednica 126	/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja	126
Preglednica 127	/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del	127
Preglednica 128	/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ	127
Preglednica 129	/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah	128
Preglednica 130	/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	128
Preglednica 131	/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	128
Preglednica 132	/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR	128
Preglednica 133	/OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)	128
Preglednica 134	/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev	128
Preglednica 135	/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	129

Preglednica 136	/K: Kakovost drevja	129
Preglednica 137	/PSD: Poškodovanost drevja	129
Preglednica 138	/D-PGR: Realizacija poseka v RGR	129
Preglednica 139	/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	129
Preglednica 140	/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR	130
Preglednica 141	/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022	130
Preglednica 142	/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja	130
Preglednica 143	/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del	130
Preglednica 144	Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ.....	130
Preglednica 145	/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah....	131
Preglednica 146	/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	131
Preglednica 147	/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	131
Preglednica 148	/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR	131
Preglednica 149	/OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha).....	131
Preglednica 150	/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev	131
Preglednica 151	/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	132
Preglednica 152	/K: Kakovost drevja	132
Preglednica 153	/PSD: Poškodovanost drevja	132
Preglednica 154	/D-PGR: Realizacija poseka v RGR	132
Preglednica 155	/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	132
Preglednica 156	/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR	133
Preglednica 157	/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022	133
Preglednica 158	/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja	133
Preglednica 159	/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del	133
Preglednica 160	/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ	134
Preglednica 161	/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah....	135
Preglednica 162	/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	135
Preglednica 163	/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	135
Preglednica 164	/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR	135
Preglednica 165	/OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha).....	135
Preglednica 166	/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev	135
Preglednica 167	/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	136
Preglednica 168	/K: Kakovost drevja	136
Preglednica 169	/PSD: Poškodovanost drevja	136
Preglednica 170	/D-PGR: Realizacija poseka v RGR	136

Preglednica 171	/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR	136
Preglednica 172	/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022	136
Preglednica 173	/EVP: Možni posek ter evidenca real. poseka in neizkoriščenega drevja	137
Preglednica 174	/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del	137
Preglednica 175	Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ.....	137
Preglednica 176	/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov	138
Preglednica 177	/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev	138
Preglednica 178	/DV: Drevesna sestava	138
Preglednica 179	/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura	138
Preglednica 180	/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja	138
Preglednica 181	/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del	139
Preglednica 182	/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov	140
Preglednica 183	/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev	140
Preglednica 184	/DV: Drevesna sestava	140
Preglednica 185	/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura	140
Preglednica 186	/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja	140
Preglednica 187	/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del	141
Preglednica 188	/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov	142
Preglednica 189	/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev	142
Preglednica 190	/DV: Drevesna sestava	142
Preglednica 191	/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura	142
Preglednica 192	/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja	142
Preglednica 193	/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del	143
Preglednica 194	/D-TAR: Seznam tarif po odsekih	144
Preglednica 195	/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih	146
Preglednica 196	: Stanje in razvoj gozdnih površin.....	167
Preglednica 197	Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.	167
Preglednica 198	Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.	168
Preglednica 199	: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.	168
Preglednica 200	Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.	173
Preglednica 201	Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.	173
Preglednica 202	Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.	173
Preglednica 203	: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.	177

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

1. Jelova bukovja na globokih tleh - 01111
2. Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121
3. Podgorska jelova bukovja - zasmrečena - 01185
4. Gozdni rezervati - 09000

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

- Grafikon 1: : Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja 47
- Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev 58
- Grafikon 3: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE..... 93
- Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev 99
- Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev 105
- Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev 112

KARTE

- Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote..... 18
- Karta 2: Krajinski tipi 21
- Karta 3: Karta rastišč 23
- Karta 4: Karta požarne ogroženosti gozdov 29
- Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov 94
- Karta 6: Stanje in razvoj gozdnih površin 169
- Karta 7: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje 170
- Karta 8: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda 171
- Karta 9: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi 172
- Karta 10: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov..... 174
- Karta 11: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali 175

Karta 12:	Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovr. po predpisih o ohranjanju narave	176
Karta 13:	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah.....	178
Karta 14:	Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.....	179
Karta 15:	Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest	181
Karta 16:	Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak.....	182

POVZETEK

Površina gozdov v GGE Gotenica je 3.226,16 ha, od tega je večina (84,4 %) gozdov v državni lasti.

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	361,10	2.724,64	140,42	3.226,16
Delež (%)	11,2	84,4	4,4	100,0

Večina gozdov (3.083,09 ha) je večnamenskih. Gozdov s posebnim namenom brez načrtovanih ukrepov je 143,07 ha – Gozdni rezervat Goteniški Snežnik in Gozdni rezervat Kameni zid. Skupna lesna zaloga je 342,1 m³/ha. Povprečni letni prirastek je 8,75 m³/ha. Možni posek znaša za vse gozdove skupaj 22,7 % od lesne zaloge oziroma 88,8 % na prirastek.

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	3.083,09	173,4	164,6	338,0	4,44	4,46	8,89	24,9	23,2	24,0	91,3
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	143,07	84,2	347,8	432,0	1,83	3,72	5,55				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	3.226,16	169,4	172,7	342,1	4,32	4,42	8,75	24,3	21,1	22,7	88,8
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	361,10	184,7	161,1	345,8	4,77	4,81	9,58	25,3	20,8	23,2	83,7
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	361,10	184,7	161,1	345,8	4,77	4,81	9,58	25,3	20,8	23,2	83,7
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	2.607,70	172,4	163,7	336,2	4,40	4,38	8,78	25,0	23,7	24,4	93,4
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	116,94	90,5	374,2	464,8	1,97	3,70	5,66				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	2.724,64	168,9	172,8	341,7	4,30	4,35	8,65	24,4	21,5	23,0	90,8
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	114,29	159,4	194,4	353,8	4,17	5,10	9,27	20,0	18,1	19,0	72,4
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	26,13	56,0	229,5	285,5	1,24	3,81	5,05				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	140,42	140,2	201,0	341,1	3,62	4,86	8,48	18,5	14,2	16,0	64,3

Gojitvena in varstvena dela so v naslednjem načrtovalnem obdobju usmerjena v pomladitvene procese (priprava sestojev) ter nego mlajših razvojnih faz. Pri zaščiti mladja z ograjo so predvidene tri novogradnje, kot način spremljanja obnove ob odsotnosti vpliva rastlinojede divjadi. Od ukrepov namenjenih za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali so načrtovani: vzdrževanje vodnih površin, postavitve in vzdrževanje gnezdilnic ter osnovevanje habitatov/pasišč v gozdu (v delih sestojev v coni divjega petelina, ki so izločene za vzpodbujanje prehranskih ter bivanjskih razmer za divjega petelina). Od ostalih funkcij je predvidena oziroma možna postavitve označitvenih in informativnih tabel ob gozdnih rezervatih in pešpoteh, ki vodijo skozi gozd.

UVOD

Z gozdnogospodarskim načrtom (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Gotenica (2022-2031) so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov ter poseganje v gozdove in gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja ter potreben obseg vlaganj, kot tudi potrebni ukrepi za ohranitev ugodnega stanja posebnih varstvenih območij. Pomembnejše pravne podlage in navodila, ki so se uporabila pri izdelavi območnega načrta so:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007),
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 - ZGO-1, 115/06 - ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 - ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS in 77/16),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08, 46/14 - ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 - popr.),
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20),
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20),
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14, 21/18 - ZNOrg, 31/18 in 82/20),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 - uradno prečiščeno besedilo, 49/06 - ZMetD, 66/06 - odl. US, 33/07 - ZPNačrt, 57/08 - ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 - ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 - GZ, 21/18 - ZNOrg, 84/18 - ZIURKOE in 158/20),
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 - popr., 39/13 - odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18),
- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/2003, 36/2009, 33/2013);
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/2004, 33/2013, 99/2013, 47/2018);
- Program upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020) (sprejet na 30. seji Vlade, dne 9.4.2015, popravek na 38. seji Vlade RS z dne 28. maja 2015 ter 24. 03. 2016);
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Gotenica (2022-2031), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2021,
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg),
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo KD za načrtovanje GGN GGE Gotenica, ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Ljubljana, Ljubljana, februar 2021,
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20).
- Vodovarstvene smernice.

Goteniški gozdovi so bili že zelo zgodaj vključeni v načrtno gospodarjenje. Leta 1892 je bil napisan prvi načrt za gospodarjenje z gozdovi na Goteniškem pogorju. To so bili Auerspergovi gozdovi. Obravnavani so bili kot celota in vključeni v I. gospodarsko enoto z imenom Goteniško pogorje. Kasneje sta bili izdelani še dve reviziji tega gozdnogospodarskega načrta, in sicer leta 1913 in 1930.

Prvi gozdnogospodarski načrt GGE v novem obdobju je bil izdelan za obdobje 1992-2001. V naslednjih desetletjih so sledile revizije načrta. Gozdnogospodarski načrti GGE so bili izdelani za obdobja 2002-2011, 2012-2021 in sprememba načrta v letu 2017. Gozdnogospodarski načrt GGE za obdobje 2022-2031 je četrti gozdnogospodarski načrt po vrsti.

Okrajšave, ki se uporabljajo v gozdnogospodarskem načrtu:

- ARSO - Agencija Republike Slovenije za okolje,
- BF - Biotehniška fakulteta,
- ČZS - Čebelarska zveza Slovenije,
- DG - državni gozdovi, ZG - zasebni gozdovi,
- DKN - digitalni kataster,
- DOF - digitalni ortofoto načrt,
- DRSV - Direkcija Republike Slovenije za vode,
- EGC - evidenca gozdnih cest,

- EHIŠ - evidenca hišnih števil,
- EPO - ekološko pomembna območja,
- FSC - Forest stewardship council,
- GC - gozdna cesta,
- GG - gozdno gospodarstvo,
- GGE - gozdnogospodarska enota,
- GGN - gozdnogospodarski načrt,
- GGO - gozdnogospodarsko območje,
- GHT - gozdni habitatni tip,
- GIS - Gozdarski inštitut,
- GPN - gozdovi s posebnim namenom,
- GRT – gozdni rastiščni tip,
- GRM - gozdni reprodukcijski material,
- GURS - Geodetska uprava Republike Slovenije,
- GZS - Geološki zavod Slovenije,
- KE - krajevna enota,
- LAS - lokalna akcijska skupina,
- LPN - lovišče s posebnim namenom,
- LULUCF - Land Use, Land-Use Change and Forestry,
- LUN - lovsko upravljavski načrt,
- LUO - lovsko upravljavsko območje,
- LZ - lesna zaloga,
- MGRT - Ministrstvo za gospodarstvo, razvoj in turizem
- MK - Ministrstvo za kulturo,
- MKGP - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- MOP - Ministrstvo za okolje in prostor,
- MORS - Ministrstvo za obrambo,
- NEPN - Nacionalni energetske in podnebni načrt,
- NPK - nacionalna poklicna kvalifikacija,
- OE - območna enota,
- ON - območni gozdnogospodarski načrt,
- OPN - občinski prostorski načrt,
- OZUL - območno združenje upravljavcev lovišč,
- PE - popisna enota,
- PEFC - Programme for the Endorsement of Forest Certification,
- PR - prirastek,
- PRP - program razvoja podeželja,
- PUN 2000 - Program upravljanja - NATURA 2000,
- PZS - Planinska zveza Slovenije,
- RGR - rastiščnogojitveni razred,
- SiDG - družba Slovenski državni gozdovi d.o.o.,
- SKZG RS - Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije,
- SURS - Statistični urad Republike Slovenije,
- SVP - stalne vzorčne ploskve,
- TNP - Triglavski narodni park,
- UE - upravne enote,
- VG - varovalni gozdovi,
- ZGS - Zavod za gozdove Slovenije,
- ZVKD - Zavod za varstvo kulturne dediščine
- ZRSVN - zavod Republike Slovenije za varstvo narave.

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

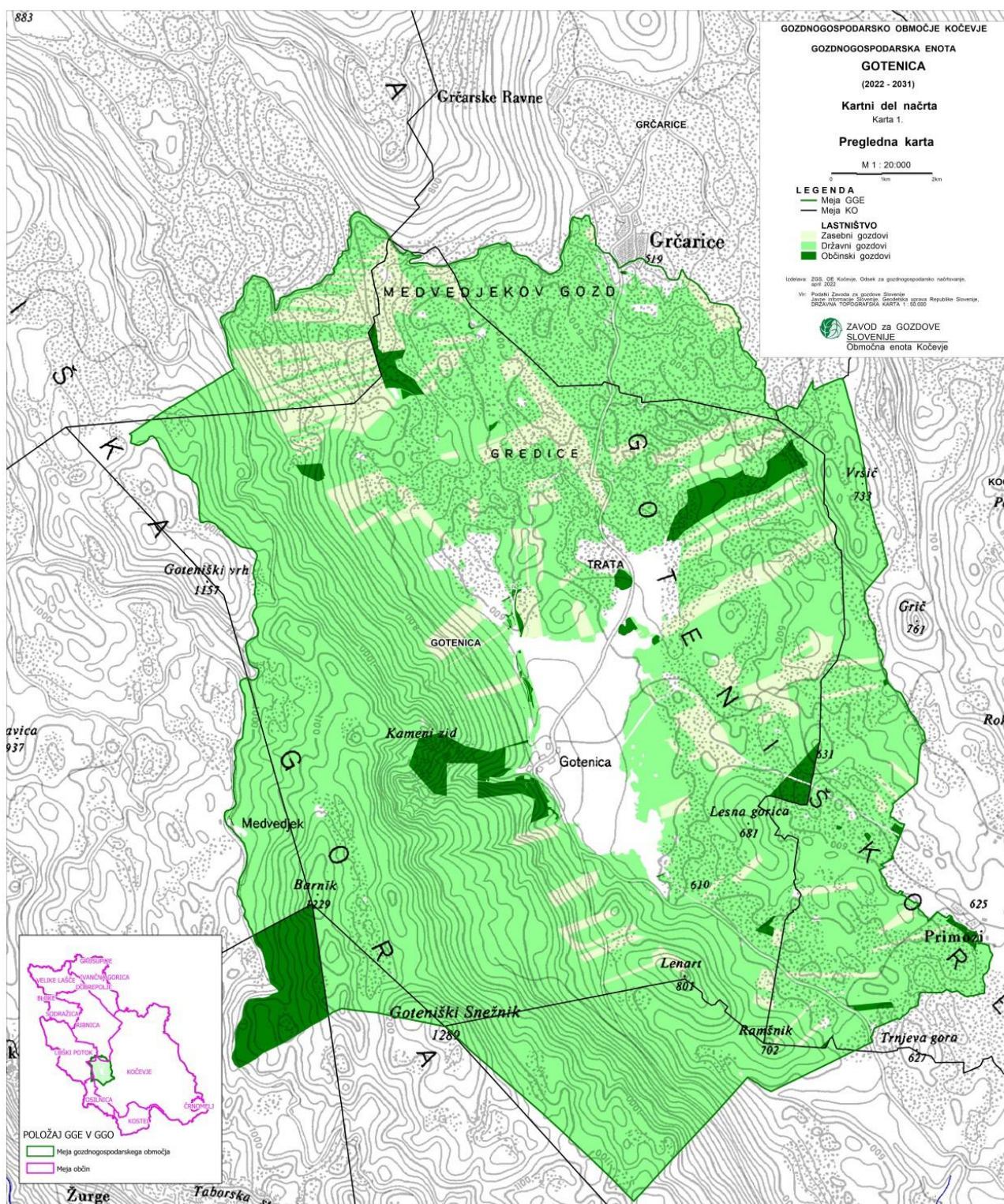
Gozdnogospodarska enota je del VI. gozdnogospodarskega območja, nahaja se v njegovem zahodnem delu. Predstavlja celovito in zaokroženo celoto. Zahodni del pripada pogorju Goteniške gore z dvema izrazitejšima vrhovoma: Goteniški Snežnik 1.289 m n.v. ter Barnik 1.229 m n.v. Goteniško pogorje ima vse značilnosti visokega krasa z razvitimi in izraženimi kraškimi oblikami. Vzhodni del je Goteniška dolina z nadmorsko višino okoli 600 m, ki je prekrita s številnimi vrtačami in vzpetinami, med katerimi so najvišje na južnem delu doline: Lenart 801 m n.v., Ramšnik 702 m n.v. in Lesna gorica 681 m n.v. Proti vzhodu se teren dviguje proti pogorju Stojna, kjer je najvišji vrh Vršič s 733 m n.v. Najnižja točka v enoti je obrobje Grčarske doline s 520 m n.v., najvišja točka pa Goteniški Snežnik s 1.289 m n.v.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
KOČEVJE			2.716,14	
	1582	KOČE	374,24	del
	1583	GOTENICA	2.038,41	del
	1589	BOROVEC	23,43	del
	1590	KOČEVSKA REKA	280,06	del
LOŠKI POTOK			224,49	
	1584	DRAGA	161,39	del
	1585	TRAVA	63,10	del
OSILNICA			62,11	
	1586	ŽURGE	62,11	del
RIBNICA			223,42	
	1631	GRČARICE	223,42	del
		Skupaj	3.226,16	

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k.o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Detajlna karta v merilu 1 : 20.000 je priložena v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št. 1: Pregledna karta)

1.1.2 Relief

Relief je razgiban in pripada kraškemu in visokokraškemu svetu. V grobem se lahko relief gozdnogospodarske enote deli na dva dela:

-Goteniška gora,

-Goteniška ravnina, ki prehaja proti pogorju Stojne.

Teren je prekrit s številnimi vrtačami in vzpetinami, ki dajejo videz kraškega sveta z vsemi značilnostmi le-tega: to so vrtače, žlebovi, brezna, jame, pomanjkanje površinskih voda, itd. Relief je zelo pester in skalovit. Skalovitost je manjša tam, kjer prevladuje dolomit in se pojavi značilna zaobljenost terena.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Podnebne razmere so zaradi lokalnih učinkov grebenov Velike in Goteniške gore bistveno hladnejše kot v ostali Sloveniji, celo precej hladnejše in z več padavinami kot v ostalih delih dinarskega pogorja, kljub relativni bližini morja. Ozke, zaprte doline med visokimi grebeni so mrazišča z izjemno nizkimi temperaturami. Te razmere, poleg drugih razlogov, pogojujejo nekoliko večji naravni delež smreke kot drugod na kočevsko-ribniškem območju. Pogoji za uspevanje gozda so za vse avtohtone vrste dobri, predvsem zaradi ugodne razporeditve padavin v vegetacijski dobi, nevarne so le pozne pomladanske slane (junij).

Po podatkih meteorološke postaje Kočevje je bila v obdobju 1961-1990 srednja letna temperatura zraka 8,4 °C, povprečna letna količina padavin pa 1.525 mm, v obdobju 1981-2010 pa je bila srednja letna temperatura zraka 8,8 °C, povprečna letna količina padavin pa 1.449 mm. V zadnjem obdobju 2011-2020 je bila srednja letna temperatura zraka 9,3 °C, povprečna januarska 0,3 °C in povprečna julijska 19,5 °C. Povprečna letna količina padavin je bila 1.455 mm z izrazitim viškom v letu 2014 (1.972 mm). V zadnjem desetletju je bilo letno povprečje 161 deževnih dni in 47 dni s snežno odejo.

V zadnjih letih se posledice globalnega spreminjanja podnebja kažejo tudi na območju GGE, v dvigu temperature, velikih in pogostih vremenskih nihanjih, daljših sušnih obdobjih ter večjih neurjih z močnimi nalivi, vetrom in pogosto točo. Po napovedih sprememb povprečne temperature za obdobje 2011-2040 v primerjavi z obdobjem 1981-2010 se bo v osrednji regiji temperatura dvignila za 0,8 °C (sredina po srednjem scenariju). Največji dvig povprečne mesečne temperature je pričakovan v jesenskem in zimskem obdobju. Spomladanski fenološki razvoj bo zgodnejši, podaljšala se bo dolžina rastne dobe. Zanesljivejše spremembe se napovedujejo pri razporeditvi padavin preko leta. Količina padavin se bo povečala v zimskem obdobju, večja bo jakost in pogostost izjemnih padavin

1.1.4 Hidrološke razmere

V GGE Gotenica ni večjih površinskih vodotokov. Pojavljajo se manjši vodni izviri na vznožju Goteniškega pogorja v osrednjem in južnem delu enote. Večina izvirov ponikne po krajšem površinskem teku. Pomembnejša sta izvira Mrzli studenec in izvir nad Gotenico. Na pobočju Goteniške gore je še nekaj manjših izvirov, ki pa so čez poletje v glavnem suhi.

Območje kraških planot - Goteniške gore in Barnika oskrbuje padavinska voda. Zaradi prepustnosti kamnin padavine takoj poniknejo v zakrasela tla in napajajo kraške razpoklinske vodonosnike v potopljeni coni teh kamnin. Območja teh kraških planot so pomembni rezervoarji kakovostne pitne vode. Čeprav gre za zelo ranljivo kraško okolje, je nevarnost onesnaženja zaradi nenaseljenosti majhna. Tu probleme lahko povzročajo prometnice ter neustrezna gozdarska dejavnost. S stališča izrabe je neugodna slabša dostopnost teh zalog.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Na pretežnem delu enote prevladujejo apnenci in dolomiti različnih starosti z razvitimi vsemi značilnimi kraškimi pojavi. Na kraški podlagi so prisotne različne vrste tal, najpogostejše rendzine, rjava pokarbonatna tla, rjava pokarbonatna sprana (lesivirana) tla, opodzoljena in psevdoglejna tla. Slednji dve obliki se pojavljata zlasti v kotanjah in ob vznožju pobočij, kjer so se globokemu pokarbonatnemu koluviju pridružile še nekatere silikatne komponente. Največ gozda je na rjavih pokarbonatnih tleh na apnencu. Tla so posebno v žepih globoka in dobro preskrbljena s hranili in vodo. Tlotvorni procesi na dolomitu, ki je slabše topen kot apnenec, a lažje prepereva, so drugačni. Zaradi slabše topnosti dolomiti manj razpadajo, površinsko in globinsko. Površje je gladko, zaobljeno, brez večje kamnitosti. Globina tal je enakomerna. Na dolomitih je predvsem mnogo rendzin.

1.1.6 Krajski tipi, gozdnatost

GGE je po regionalni razdelitvi Slovenije [1] uvrščena med kraške regije notranje Slovenije. Upoštevajoč mozaično prepletenost gozdov in kmetijskih površin se GGE deli na gozdnato in gozdno krajino.

Gozdnato krajino predstavlja manjše območje v smeri Mlake in Primožev. Ves ostali del območja predstavlja gozdno krajino, ki obsega za kmetijsko rabo manj primerne visoke dinarske planote in pogorja Goteniške gore in Borovške gore. Značilna je velika kompleksnost gozdov in relativno ohranjena naravna drevesna sestava. Tu je poleg jelenjadi osrednji življenjski prostor medveda, risa in volka. V osrednjem nižinskem delu, vzhodno od vasi Gotenica, je prisotna še v živinorejo usmerjena kmetijska raba. Značilni krajski vzorci so: veliki strnjeni kompleksi ohranjenih in negovanih gozdov (velik delež državnih gozdov), smrekovi nasadi v nižinskem delu, redka kmetijska raba.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež krajine (%)
Gozdna krajina	3.155,21	3.393,90	93,0	97,8
Gozdnata krajina	70,95	71,97	98,6	2,2
Skupaj	3.226,16	3.465,87	93,1	100

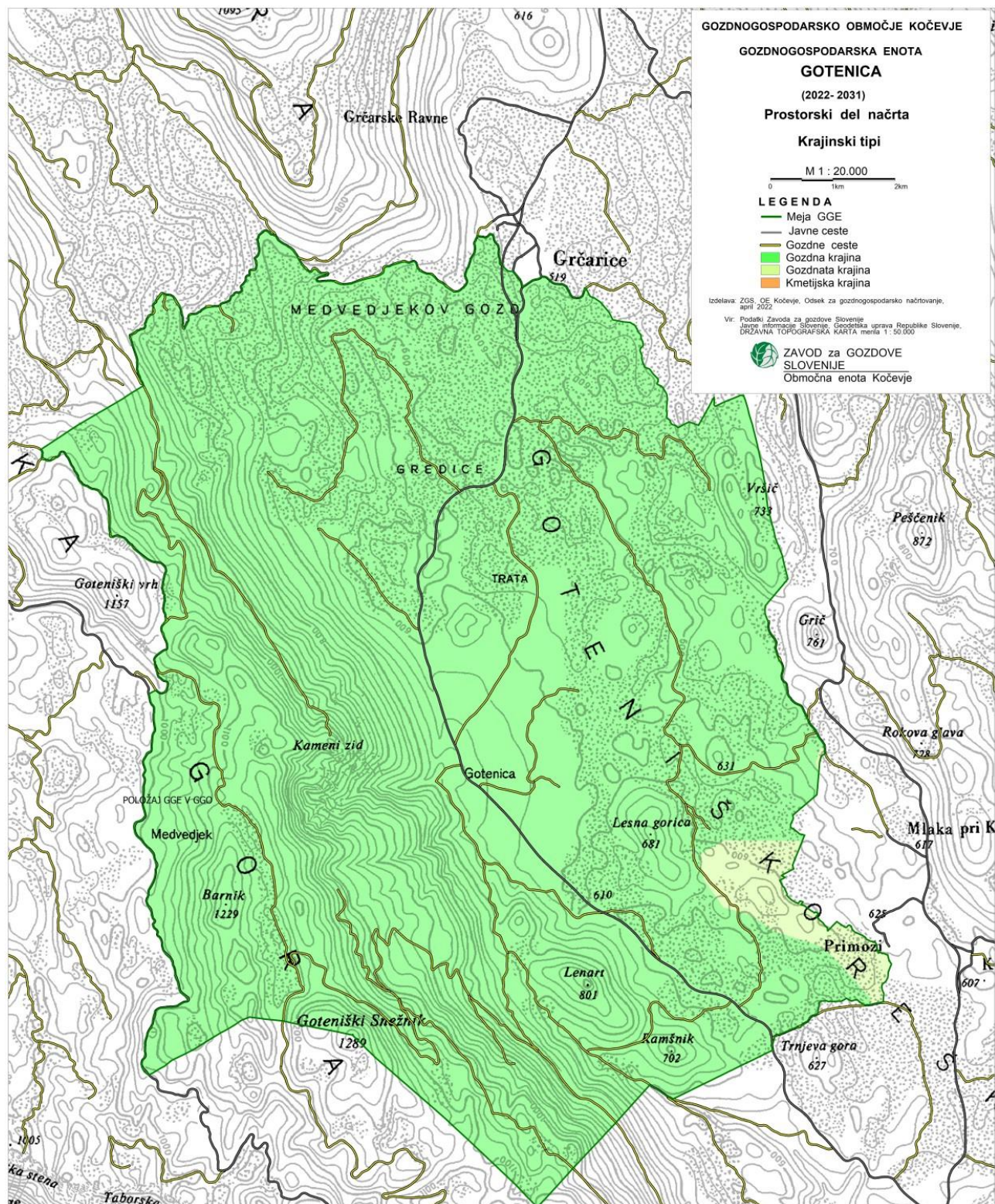
Površina GGE je 3.468,12 ha, od tega je gozdnega prostora 94 %. Površina zaraščajočih kmetijskih površin izven gozdnega prostora je 1,57 ha, v gozdnem prostoru pa je teh površin 1,26 ha. Površina nenaseljenih senožeti in lazov v gozdnem prostoru je 7,55 ha.

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	3.465,87	100
Gozd	3226,16	93,3
Ostala gozdna zemljišča		
- daljnovodi	3,63	0,1
Gozdni prostor	3.248,03	94,0
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	7,55	0,2
- zaraščajoče površine	1,26	0,0
- infrastrukturni objekti	4,59	0,1
- drugo (večja obračališča)	4,84	0,1
Negozdni prostor		
- zaraščajoče površine	1,57	0,0
- ostale površine znotraj gozda	216,27	6,3

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

GGE spada v dinarsko in preddinarsko fitogeografsko območje, ki mu glavni pečat dajejo dinarska jelova bukovja, ki poraščajo kraške grebene in planote v značilni dinarski smeri SZ - JV, na nadmorski višini od 500 do 1.200 m. Na pas dinarskega jelovo bukovskega gozda se navezuje javorovo bukovje in dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico. V pasu jelovo-bukovega gozda se v manjših fragmentih pojavljajo dinarsko jelovje na skalovju, smrekovje na karbonatnem skalovju, dinarsko mraziščno smrekovje in gozdovi plemenitih listavcev.

V GGE sta dva gozdna habitatna tipa Natura 2000, ki predstavljata večino gozdov. Po površini izstopajo Ilirski bukovji gozdovi (91K0). Poleg tega HT pa se na manjših površinah pojavljajo še Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (9180*).

Znaten del GRT v nižinskem in gričevnatem delu GGE je zaradi močnega in dolgotrajnega človekovega vpliva spremenjen. Po opustitvi ekstenzivne kmetijske rabe so se mnoge površine začele intenzivno zaraščati, večina jih je bilo kasneje zasajenih s smreko.

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah gozdnih rastiščnih tipov

Šifra	Skupina gozdnih rastiščnih tipov / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
04	Gričevnata in podgorska rastišča bukovij na karbonatnih kamninah	546,40	16,9
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	546,40	16,9
05	Rastišča gorskih (in visokogorskih) bukovij na karbonatnih kamninah	48,78	1,5
63110	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	3,13	0,1
68210	<i>Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	45,65	1,4
06	Rastišča jelke in bukve	2.568,16	79,7
64101	<i>Dinarsko jelovo bukovje s torilnico</i>	543,78	16,9
64102	<i>Dinarsko jelovo bukovje z bilnico</i>	212,30	6,6
64103	<i>Dinarsko jelovo bukovje s tevjem</i>	383,53	11,9
64104	<i>Dinarsko jelovo bukovje z golščem</i>	188,29	5,8
64105	<i>Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom</i>	62,98	2,0
64106	<i>Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom</i>	26,69	0,8
64107	<i>Dinarsko jelovo bukovje z javorjem</i>	252,18	7,8
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje tipično</i>	321,06	10,0
64115	<i>Dinarsko jelovo bukovje z lepenom</i>	5,88	0,2
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	571,47	17,7
07	Rastišča jelke in smreke	4,01	0,1
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju</i>	4,01	0,1
08	Termofilna rastišča bukovij in bukovja na rendzinah	16,96	0,5
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	16,96	0,5
12	Rastišča termofilnih grmičavih gozdov	41,85	1,3
56312	<i>Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim gabrom</i>	41,85	1,3
	Skupaj	3.226,16	100,0

Karta rastišč v merilu 1 : 20 000 je podana tudi v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

večjo številčnostjo velikih zveri. Divji prašič je vrsta, katere številčnost močno niha. Predvsem na območju lovišč s posebnim namenom (v nadaljevanju LPN) povzroča večje škode na kmetijskih površinah z ritjem travne ruše. Prisotne so vse tri velike zveri. Najštevilčnejši je rjavi medved, sledita mu volk in ris. Številčnost volkov se v zadnjih letih povečuje. Populacija risa v GGE je majhna, vendar stabilna. Od male poljske divjadi ter malih zveri najdejo ugodne življenjske pogoje praktično vse živalske vrste. Najbolj razširjena je lisica, nedavno se je pričel pojavljati tudi šakal. Pogosta sta jazbec in kuna belica, redkejša je kuna zlatica, znova se pojavlja tudi vidra. Poljski zajec je maloštevilčen. Od ostalih vrst sesalcev so prisotne še: gams, divja mačka, dihur, velika podlasica, mala podlasica, polh, veverica, krt, beloprski jež, več vrst rovk, drevesni polh in podlesek ter 7 vrst netopirjev.

GGE ima velik ornitološki pomen. V bližini Kočevske Reke je v osemdesetih letih začel gnezditi par orla belorepca. Med najbolj ogrožene ptičje vrste sodi divji petelin. Od sov se kozača pojavlja v jelovo-bukovih gozdovih, koconogi čuk v smrekovih gozdovih. V višjih legah živi najredkejša vrsta sove mali skovik, veliki skovik pa se pojavlja po nižinah. Gozdni jereb je najbolj pogost v nižinskem delu enote. V gozdovih z višjim deležem odmirajočega in mrtvega lesa živita belohrbti in triprsti detel.

Mokrotni travniki, vodni in obvodni habitati nudijo zavetje različnim živalim: metuljem, kačjim pastirjem, dvoživkam in plazilcem. Na gozdne robove in z zeliščno vegetacijo bogato zarasle poti in jase je vezan metulj črtasti medvedek.

V GGE se pojavlja več vrst plazilcev in ogroženih dvoživk (tudi človeška ribica). Bogata je favna hroščev, mehkužcev ter endemitov kraškega podzemlja.

Stanje bivalnih razmer je za večino navedenih živalskih vrst ugodno. Naravne prehranske in bivalne razmere so se v preteklem desetletju zaradi ujm izboljšale.

Motnjo v življenjskem okolju živali predstavljajo nenadzorovane vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju v vseh časovnih obdobjih leta. Jamske živali ogrožata onesnaževanje podzemnih vodnih habitatov zaradi kmetijske dejavnosti. Zaraščanje mokrotnih travnikov in barij ogroža vrste kot so npr. močvirski cekinček. Motnje v času gnezdenja in vzrejanja mladičev ogrožajo orla belorepca. Divjega petelina ogroža zmanjševanje primerne prehranjevalnega habitata, motnje s strani človeka in glavni plenilci. Vrste, vezane na odmrlo biomaso (brazdar, belohrbti detel, mali muhar, triprsti detel ...), lahko ogroža odpiranje in povečevanje intenzitete gospodarjenja v še pred kratkim zaprtih gozdovih ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja, ki predstavlja prehranjevalni in gnezditveni habitat ptic. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba so: pomanjkanje gostega grmovnega sloja iglavcev, listavcev ali visokih steblik, pomanjkanje zeliščnega sloja (borovnica, malinove) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad, manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju. Problemi s tujerodnimi živalskimi vrstami niso zaznani.

Vsebine upravljanja z divjadjo so podrobneje predstavljene v lovsko upravljavskem načrtu za Kočevsko-Belokranjsko LUO (2021-2030).

Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
srna	ohranjen gozdni rob, jase, preseke, grmišča	stabilna	zaradi velike gozdnosti habitat manj primeren za srno	ohranjanje z gozdom neporaslih površin
navadni jelen	vzdrževana pasišča, dovolj gozda v obnovi,	stabilna	Ustrezno stanje pasišč in mlajših razvojnih faz gozda	ohranitev deleža mladovij
divji prašič	površine v zaraščanju, plodnosne vrste	stabilna	primeren ohranjen, nevznemirjen gozd	uravnavanje številčnosti
gams	strmi, skaloviti, težje prehodni predeli z melišči in pasišči	stabilna	ustrezen habitat na območju Kamenega zidu	uravnavanje številčnosti
rjavi medved	primerni brlogi, plodnosne vrste, jagodičje, pasišča	stabilna	primerno ohranjen habitat	mirne cone, krmišča

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
volk	ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	stabilna	primerno ohranjen habitat	skrb za plenske vrste
ris	ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	ogrožena, se izboljšuje	dostopna hrana na minimumu, močna medvrstna konkurenca z ostalimi velikimi zvermi	skrb za plenske vrste, genska osvežitev populacije z doselitvijo
lisica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
jazbec	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
zlati šakal	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	osvaja prostor	manj primeren zaradi prisotnosti volka	monitoring, uravnavanje številčnosti
kuna belica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	zmanjševanje številčnosti
kuna zlatica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti, ohranjanje dreves z dupli
gozdni jereb	grmičasti razvojni stadiji gozda, gozdne poseke s plodonosnimi zelišči, jase	ogrožena	pomanjkanje plodonosnih zelišč, grmišč in drevesnih vrst	redukcija plenilcev, pomoč plodonosnim vrstam
divji petelin	razgrajeni sestoji z gozdnimi posekami in plodonosnimi zelišči	ogrožena	pomanjkanje plodonosnih zelišč, mravljišč	redukcija plenilcev, vzdrževanje gozdnih jas in zeliščnega sloja
navadni polh	ohranjen gozd naravne drevesne sestave	stabilna	ustrezen habitat	ohranjanje dreves z dupli

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE prevladujejo državni gozdovi (84 % površine gozda), po deležu sledijo zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti, ki so v lasti občine Kočevje in Občine Osilnica.

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	361,10	2.724,64	140,42	3.226,16
Delež (%)	11,2	84,4	4,4	100,0

Posestna sestava zasebnih gozdov po gozdni površini kaže, da prevladujejo posestniki z velikostjo posesti od 30 do 100 ha (67 %). Številčno pa je več tistih posestnikov (54 %), ki imajo velikost posesti do 1 ha.

Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	54,1	54,1	2,6	2,6
1 do 5 ha	23,0	77,1	7,3	9,9
5 do 10 ha	9,8	86,9	11,8	21,7
10 do 30 ha	4,9	91,8	10,9	32,6
30 do 100 ha	8,2	100,0	67,4	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

Razvoj posestne sestave kaže, da se je število posestnikov z manjšo posestjo (do 1 ha) v preteklem načrtovalskem obdobju povečalo (iz 49 na 54 %). Skupno število lastnikov gozda v GGE je 61.

Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-10	Delež (%) Leto	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	49,3	54,1	33	33
1 do 5 ha	29,6	23,0	14	47
5 do 10 ha	11,3	9,8	6	53
10 do 30 ha	7,0	4,9	3	56
30 do 100 ha	2,8	8,2	5	61
nad 100 ha	0,0	0,0	0	61

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Gozdna cesta je namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom in mora omogočati prevoz lesa tudi z daljšimi prevoznimi kompozicijami. Odprta je tudi za javni promet, čeprav je nekategorizirana v skladu s predpisi, ki urejajo javne ceste. Vodena je v Evidenci gozdnih cest (EGC).

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	49,759	3,33	53,080	16,14
Javne ceste	7,531		9,531	2,44
Skupaj	57,281		62,611	18,58

Opomba: pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste

Na razporeditev gozdnih cest vpliva predvsem naklon in oblike kraškega terena. Enota še ni odprta z gozdnimi cestami v skladu s predvideno optimalno gostoto gozdnih cest, razporeditev gozdnih cest v enoti se prilagaja razgibanemu kraškemu reliefu. Zahodni del GGE pripada pogorju Goteniške gore z izrazitim gorskim grebenom, ki ga tvorijo Goteniški vrh, Barnik, Goteniški Snežnik, Visoki hrib in Jelen brdo. Ta del enote je razmeroma dobro odprt z gozdnimi cestami, ki potekajo vzporedno po zmernih pobočjih masiva Goteniške gore. Izjema je slabše odprto zahodno pobočje pod Barnikom, ki se spušča proti Medvedjaku, a tam gradnja gozdne ceste tik pod grebenom ni smiselna. Ko se greben Goteniške gore prevesi v strmo pobočje z izstopajočim Kamenim zidom, je odprtost z gozdnimi cestami pomanjkljiva, predvsem v predelu nad Kotličkom in Mrzlim studentem. Vzhodni del GGE je ravninski ali gričevnat. To je predel Goteniške doline, ki je prekinjena s številnimi vzpetinami med katerimi so najvišje na južnem delu doline: Lenart, Ramšnik in Lesna gorica. Relief je dokaj razgiban in skalovit, prekrit s številnimi vrtačami, jamami in brezni. Kljub ugodnejšim razmeram za gradnjo gozdnih prometnic je to področje bistveno slabše odprto z gozdnimi cestami – še posebej področje Grčarskih pašnikov, Mlakarskih staj, Primoških raven in področje pod Lesno gorico. Enota še ni odprta z gozdnimi cestami v skladu s predvideno optimalno gostoto gozdnih cest.

Regionalna cesta poteka po dolini do mejnega prehoda Podplanina, skozi Goteniško pogorje poteka regionalna turistična cesta – bivša gozdna cesta. Nanju se navezujejo gozdne ceste. Enota se z gozdnim cestnim omrežjem navezuje na sosednje GGE Koče, Grčarice, Draga in Ravne.

Skupaj 3.083,09 ha gozdov, v katerih lahko gospodarimo, odpira 57,290 km produktivnih cest, kar predstavlja gostoto cest 18,58 m/ha. Odprtost gozdov s cestami lahko ocenimo kot zadovoljivo. Pomen javnih cest, ki odpirajo gozdove, je znat, saj osnovno cestno omrežje v sredini in severozahodnem robu enote tvori javni cesta, na katero se navezuje omrežje gozdnih cest. Glede na preteklo ureditveno obdobje je gostota produktivnega cestnega omrežja v enoti ostala enaka, kljub spremembam v dolžinah gozdnih cest. Dolžine gozdnih cest so se zaradi novega zajemanja podatkov na podlago LIDAR v aplikaciji Evidenca gozdnih cest spremenile. Ceste imajo sedaj realno (grafično določeno) dolžino.

Povprečna razdalja med cestami je 538 m.

Spravilna razdalja določena v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtov je 396 m. Pogojuje jo oblika terena, saj gre za kraški, vrtačast, razgiban teren in vpliv etatov po odsekih. Teoretična pravilna razdalja je 377 m.

Glede na namen in rabo gozdne ceste razvrščamo v kategorije G1, G2 in G3. Ceste G1 imajo poudarjen javni značaj in so zato v znatni meri namenjene tudi javnemu prometu. So redno vzdrževane. V enoti je le 1 takšna gozdna cesta, kar predstavlja 5 % gozdnih cest. Razlog je ta, da celotna enota leži v strnjem gozdnem kompleksu, stran od večjih naselij. Ceste G2 so glavne gozdne ceste, ki odpirajo velike gozdne komplekse in so namenjene prvenstveno gozdni proizvodnji. V GGE Gotenica je kar 5 tovrstnih GC, kar predstavlja 32 % gozdnih cest. Skušamo jim zagotoviti bolj ali manj redno vzdrževanje. Ceste G3 so stranske gozdne ceste. Namenjene so izključno gozdni proizvodnji in odpirajo manjše površine gozdov. Vzdržuje se jih le občasno. V GGE Gotenica je 24 tovrstnih GC, kar predstavlja 63 % gozdnih cest.

Spravilne razmere v gozdnogospodarski enoti so ugodne, saj omogočajo na pretežnem delu enote spravilo s traktorji. Spravilne razmere so slabe na zelo strmih pobočjih nad Gotenico, v okolici Kamenega zida (odd. 77, 82, 83, 108, 120, 121, 123, 124 in 125), kjer se še uporablja kombiniran način spravila (ročno + traktor).

Gozdna vlaka je grajena ali pripravljena gozdna prometnica namenjena spravilu lesa s pravilnimi sredstvi. Gostotni razred pojasnjuje odprtost z gozdnimi vlakami. Pokazatelj odprtosti je tudi pravilna razdalja.

Preglednica 10/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Spravilno sredstvo	Površina		Spravilna razdalja (m) – v %					
	ha	%	do 200	200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
Kombinirano	0	0	0	0	0	0	0	0
Traktor	1.623,29	53	7	38	7	1	0	0
Mali zgibnik	730,43	23	3	9	6	3	2	0
Zgibnik	729,37	24	1	13	4	2	3	1
Skupaj	3.083,09	100	11	60	17	6	5	1

Podatki izkazujejo malo slabšo odprtost gozdov kot je navedeno v predhodnem načrtu, zaradi novega načina ugotavljanja dolžin gozdnih vlak (grafične dolžine iz Evidence gozdnih vlak). V gozdnogospodarski enoti je zaprtih 6 % večnamenskih gozdov, 41 % je delno odprtih in 53 % primerno odprtih z gozdnimi vlakami. 143,07 ha gozdov ni večnamenskih in je neodprtih; gre za GPN - gozdna rezervata Goteniški Snežnik in Kameni zid. Povprečna gostota gozdnih vlak je 104 m/ha in je zadovoljiva. Povprečna razdalja med vlakami je 96 m. Pokazatelj zadovoljive odprtosti gozdov z gozdnimi prometnicami je tudi razdalja zbiranja, ki je 28 m.

Preglednica 11: Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih

Gostotni razred m/ha	Površina ha	Dolžina vlak m	Delež površine %	Gostota m/ha	Razdalja v metrih	
					med vlakami	spravilo
Neodprto	48,63	0	1	0	/	/
0 – 50	141,13	5162	5	37	273	340
50 – 100	1256,48	100.740	41	80	125	407
100 – 150	1308,57	161.070	42	123	81	388
150 – 200	328,28	54543	11	160	62	459
Skupaj	3.083,09	321.515	100	104	96	396

1.4 Družbeno gospodarske razmere

V GGE se nahaja naselje vas Gotenica, na SV robu se GGE dotika še vasi Grčarice. Po odhodu kočevskih Nemcev in po drugi svetovni vojni je bilo to območje zaprto. Vas Gotenica je pod upravo Ministrstva za notranje zadeve RS, Urada za logistiko, kjer je Vadbeni center Gotenica. Avtohtonega prebivalstva v vasi Gotenica ni. Poleg Policije je v Gotenici prisoten še najemnik kmetijskih površin in objektov, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo.

Zaposlitvene razmere za prebivalstvo naseljeno v vasi Grčarice so dokaj neugodne. V Grčaricah ni možnosti zaposlitve, zato se večina delovno aktivnega prebivalstva vozi na delo v druge kraje: Ribnico, Kočevsko Reko, Kočevje in Ljubljano.

Najpomembnejša gospodarska dejavnost na tem izredno gozdnatem prostoru je gozdarstvo. V gozdarski dejavnosti je zaposlen velik delež prebivalcev iz Grčaric. Na gozdarstvo vezanih

predelovalnih obratov, kot so lesna skladišča ali žage, je veliko manj kot v preteklosti, predelava lesa je vezana na lesnopredelovalne centre izven območja GGE.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Z divjadjo na območju GGE Gotenica gospodari LPN Snežnik Kočevska Reka, ki je organizacijsko v sestavi Zavoda za gozdove Slovenije. LPN je uvrščeno v III. Kočevsko–Belokranjsko lovsko upravljavsko območje in so povezani v Območno združenje upravljavcev lovišč III. Kočevsko–Belokranjskega LUO s sedežem v Kočevju. Na karti lovišča ne prikazujemo.

Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0331	LPN SNEŽNIK KOČEVSKA REKA	3.226,16	celota
	Skupaj	3.226,16	

1.5.2 Kmetijstvo

Visok delež gozdnatosti je razlog, da obdelovalnih kmetijskih površin skoraj ni. Kmetijske površine, predvsem pašnike za drobnico in govedo ter travnike je mogoče najti le v okolici vasi Grčarice in okolici Gotenice. V Grčaricah danes obstaja ena večja kmetija, ki pa je povsem usmerjena v ovčjerejo, v Gotenici pa se najemnik usmerja predvsem na govedorejo, predelava mleka in sirarstvo.

1.5.3 Poselitev

Edino naselje s stalnimi prebivalci je naselje Grčarice. V vasi Gotenica deluje pod upravo Ministrstva za notranje zadeve RS, Urada za logistiko, Vadbeni center Gotenica (VCG), tu stalnih prebivalcev ni.

1.5.4 Infrastruktura

Preko GGE vodi državna cesta iz smeri Ribnica skozi vasi Grčarice, Gotenica, Kočevska Reka, Novi Lazi in se v vasi Štalcerji priključi na državno cesto Škofljica – Petrina. Vso ostalo infrastrukturo predstavljajo gozdne ceste.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

V vasi Gotenica deluje pod upravo Ministrstva za notranje zadeve RS, Urada za logistiko Vadbeni center Gotenica (VCG), ki ima nalogo, da neposredno izvaja programe izpopolnjevanja in usposabljanja policije, sodeluje pri pripravi programov izpopolnjevanja in usposabljanja in varuje objekte in okoliše v centru. Skozi gozdni prostor potekajo maloštevilni elektrovi.

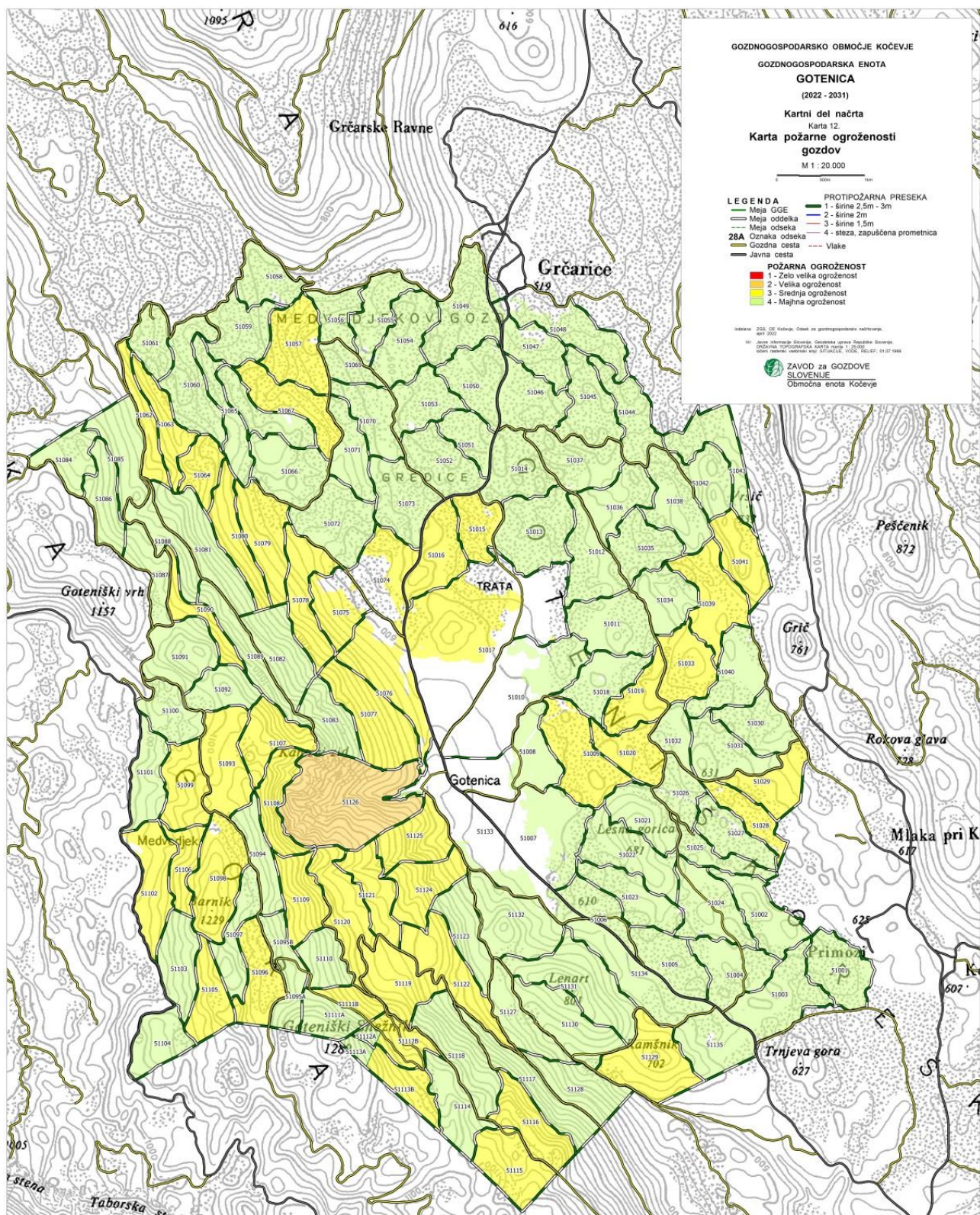
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Razen gozdarstva in lovstva drugih gospodarskih dejavnosti v tem prostoru ni.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarna ogroženost gozdov v GGE je majhna – povzeta je po prenovljeni metodologiji določanja požarne ogroženosti vključene v Osutek GGN GGO Kočevje (2012-2031). V gozdovih se ne pojavljajo večja naselja, prometnice ali industrija, količina padavin ter trajanje snežne odeje so zadostni za zmanjševanje požarne ogroženosti gozdov.

Karta 4: Karta požarne ogroženosti gozdov

Za KE Ribnica je izdelana ocene požarne ogroženosti naravnega okolja ter Načrt varstva gozdov pred požarom, kjer so navedeni preventivni in kurativni ukrepi z načrtom sanacijskih ukrepov. Poleg tega se v sklopu programa varstva gozdov za KE vsako leto izdela še letni program varstva gozdov pred požarom.

Za izboljšanje požarne varnosti so pomembni zlasti preventivni ukrepi (opozarjanje, izobraževanje, občasno organiziranje opazovalne službe, prepoved osnivanja nasadov iglavcev v požarno najbolj ogroženih predelih, ...), evidentiranje in analiziranje vzrokov gozdnih požarov ter takojšnje in letno poročanje za večje požare, izdelava sanacijskih načrtov in drugih ukrepov, ki so navedeni v območnem načrtu – usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 20 000 je podana tudi v kartnem delu načrta (karta št. 12).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Ureditveno je GGE razdeljena na 135 oddelkov, ki pokrivajo celotno gozdno površino enote. Povprečna površina gozda v oddelku je 23,89 ha. Oddelki so enotni, brez delitve na odseke, razen oddelkov 95, 111, 112, 113, ki so bili razdeljeni na odseke A in B zaradi z uredbo določenega gozdnega rezervata Goteniški Snežnik (odseki A predstavljajo GPN). Celotna površina gospodarske enote je razdeljena na dva revirja (Gotenica in Glažuta).

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe in upravljanje z gozdovi

Razvoj gozdov in gospodarjenje z gozdovi v GGE usmerja Zavod za gozdove Slovenije, Krajevna enota Ribnica. V GGE sta dva revirja:

- revir **Gotenica** (2207) obsega oddelke: 1 do vključno 48, 93 do vključno 106, 109 do vključno 125 ter 127 do vključno 135. Revirni gozdar je univ. dipl. inž. gozd. Boštjan Primčič, celoten revir se nahaja v GGE Gotenica na površini 2.126,80 ha.
- revir **Glažuta** (2205) obsega oddelke: 49 do vključno 92 ter oddelke 107, 108 in 126. Revirni gozdar je inž. gozd. Tomaž Černe, površina revirja v GGE Gotenica 1.099,36 ha, preostali del revirja se nahaja v GGE Grčarice.

V skladu z načrti za gospodarjenje z gozdovi, ki jih izdeluje ZGS, z državnimi gozdovi upravlja Družba Slovenski državni gozdovi d.o.o. (SiDG), z gozdovi v lasti Občine Kočevje upravlja podjetje Kočevski les d.o.o., z ostalimi gozdovi pa lastniki sami.

2 Prikaz funkcij gozdov

Gozdnogospodarska enota Gotenica je zaradi svoje geografske lege ter reliefne pestrosti zanimiva za različne uporabnike prostora in ponuja številne možnosti za razvoj večnamenske vloge. Odročni gozdovi pobočja goteniškega pogorja predstavljajo primerne habitate za živalski svet.

Na območju GGE Gotenica sta izločena dva gozdna rezervata z blažjim varstvenim režimom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 12/20). To sta Goteniški Snežnik (št. 0605) – 32,96 ha in Kameni zid (št. 0606) – 110,11 ha. Uvrščena sta v rastiščnogojitveni razred Gozdni rezervati (RGR 9000).

Enota je v celotnem delu vključena v območje Natura 2000 (SI3000263 SAC Kočevsko, SI 5000013 Kočevsko SPA). Celotna GGE je tudi del ekološko pomembnih območij - EPO (Kočevsko – 31100 ter Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000).

Osnova prikazanim funkcijam gozdov je Območni gozdnogospodarski načrt za GGO Kočevje izdelan za obdobje 2021-2031, pretekli GGN GGE Gotenica 2012-2021, terenski opisi sestojev in odsekov, gozdnogojitveni načrti in Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Gotenica.

Z gozdovi se gospodari tako, da se sočasno ohranja in pospešuje vse funkcije gozdov. Funkcije, ki se pojavljajo ploskovno, so navedene kot »Funkcije v odseku« v prilogi načrta »Opis gozda« (tabela E4).

V prilogi načrta »Opis gozda« so ključne usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda zapisane kot »Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov«. Tu navajamo tudi pripadajoče Natura 2000 območje, EPO, upravljalvske cone, naravne in kulturne vrednote, habitatne tipe ter ekocelice na ravni odseka.

Gozdovi imajo po Zakonu o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) ter skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 200/20) opredeljenih več funkcij:

-ekološke: funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, klimatska funkcija;

-socialne: zaščitna funkcija, higiensko-zdravstvena funkcija, obrambna funkcija, rekreacijska funkcija, turistična funkcija, poučna funkcija, raziskovalna funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija;

-proizvodne: lesnoproizvodna funkcija, funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin in lovnogospodarska funkcija.

Celotna površina gozdnogospodarske enote Gotenica meri 3.465,87 ha. Gozdni prostor, ki predstavlja gozd in nanj funkcionalno vezana druga negozdna zemljišča (gozdne jase, infrastrukturni objekti v gozdnem prostoru...), na katerem so določene funkcije gozda, obsega 3.248,03 ha. Gozd obsega 3.226,16 ha.

Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	629,41	19,4	19,4	2.618,62	80,6	80,6	0	0	0	3.248,03
Varovanje kulturne dediščine	0,05	4,7	0	1,01	95,3	0	0	0	0	1,06
F. varovanja naravnih vrednot	143,05	68,7	4,4	65,05	31,3	2,0	0	0	0	208,10
Estetska funkcija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Higiensko-zdravstvena funkcija	0	0	0	0	0	0	3.248,03	100	100	3.248,03
Hidrološka funkcija	1.141,94	35,2	35,2	2.105,99	64,8	64,8	0	0	0	3.247,93
Raziskovalna funkcija	143,07	100	4,4	0	0	0	0	0	0	143,07
Lovnogospodarska funkcija	401,55	12,9	12,4	2.703,21	87,1	83,2	0	0	0	3.104,76
Klimatska funkcija	0	0	0	661,66	20,4	20,4	2.586,37	79,6	79,6	3.248,03
Lesnoproizvodna funkcija	2.997,66	100	92,3	0	0	0	0	0	0	2.997,66
Funkcija prid. dr. gozdnih dobrin	0	0	0,0	1.670,29	100	51,4	0	0	0	1.670,29
Obrambna funkcija	58,55	67,1	1,8	28,72	32,9	0,9	0	0	0	87,27
Poučna funkcija	0	0	0	0	0	0	3.189,26	100	98,2	3.189,26
Rekreacijska funkcija	0	0	0	0	0	0	3.189,26	100	98,2	3.189,26
Turistična funkcija	0	0	0	0	0	0	3.189,26	100	98,2	3.189,26
F. varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	228,01	7	7,0	338,97	10,4	10,4	2.681,05	82,5	82,5	3.248,03
Zaščitna funkcija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 1.670,72 ha. Poudarjene so hidrološka funkcija (35,2 %), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (19,4 %) ter funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (7,0 %).

Ekološke funkcije na 2. stopnji poudarjenosti so določene na vsej preostali površini gozdnega prostora. Zaradi vključenosti celotne GGE v EPO in Natura 2000 območja je na celotni preostali površini na 2. stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (80,6 % gozdnega prostora). Zaradi karbonatnega sveta je hidrološka funkcija poudarjena na 2. stopnji povsod tam, kjer ni na 1. V manjšem deležu se pojavlja tudi funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Socialne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 143,07 ha površine – poudarjene so funkcija varovanja naravnih vrednot in raziskovalna funkcija v GPN Goteniški Snežnik ter dodatno tudi obrambna funkcija v GPN Kameni zid.

Socialne funkcije na 2. stopnji - na manjšem deležu površine (94,82 ha) so poudarjene tudi funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in obrambna funkcija (strelišče Mrzli studenec).

Po površini je od proizvodnih funkcij s 1. stopnjo poudarjenosti (izjemna poudarjenost funkcij) v gozdnem prostoru največ lesnoproizvodne funkcije (92,3 % gozdnega prostora – 2.997,66 ha).

Na 2. stopnji so od proizvodnih funkcij na večini površine GGE poudarjene lovngospodarska funkcija (83,2 % gozdnega prostora). Na 51,4 % površine je poudarjena tudi funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Lesnoproizvodna funkcija ni poudarjena na 228,50 hektarih gozda (gozdni rezervati, ekocelice brez ukrepanja) ter drugih negozdnih površinah v gozdnem prostoru (gozdne jase, zaraščajoče površine, daljnovodi, na območju javnih cest (drugo v gozdnem prostoru)).

V GGE Gotenica sta vzdolž vodotokov linijsko poudarjeni hidrološka (1. stopnja) in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (2. stopnja) – to območje predstavlja tudi upravljavsko cono D (rak koščak). V enoti so linijsko poudarjene tudi rekreacijska, turistična in estetska funkcija vzdolž Kočevske planinske pešpoti in poti na Goteniški Snežnik.

V enoti je registriranih 54 točkovnih objektov s posebej poudarjenimi funkcijami (kraške jame, brezna, izviri, studenci, vodna zajetja, kaluže, vodohrani, izjemna drevesa, lovski objekti, ...).

Večnamenska raba gozdnega prostora je ena izmed temeljnih usmeritev gozdnogospodarskega načrtovanja v Sloveniji. GGE Gotenica je v svoji raznolikosti, pestrosti in posledično slikovitosti večkratno prekrita z različnimi funkcijami, ki se ne izključujejo, zahtevajo pa kompleksno načrtovanje in ukrepanje za uresničitev različnih vlog gozda.

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Prvo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35°, gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo nad 70 % površine, prav tako je funkcija določena tudi na območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov ter na območjih 10-letnih visokih vod. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je izjemno poudarjena na strmih pobočjih v okolici Kamenega zidu in pod Goteniškim Snežnikom.

Na prvi stopnji je poudarjena na 228,01 ha oziroma 7,0 % gozdnega prostora. Precej funkcijskih enot s poudarjeno varovalno funkcijo na 1. in 2. stopnji sovпада z izločenimi ekocelicami brez ukrepov ter gozdnimi rezervati.

Drugo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi na plitvih tleh (20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo med 50 do 70 % ter površine na gozdnih rastiščih: bukovih gozdov na hladnih legah, termofilnih bukovih gozdov in jesenovij z javorjem. Gozdovi so na tej stopnji poudarjeni v okolici gozdov s poudarjeno prvo stopnjo. Z drugo stopnjo je funkcija poudarjena na 338,97 ha oziroma 10,4 % površine gozdnega prostora.

Hidrološka funkcija

S prvo stopnjo je funkcija poudarjena na področju :

- 1. ali 2. vodovarstvene cone po Odloku o spremembah in dopolnitvah odloka o varstvu virov pitne vode (občinski nivo – 6 površin: SIOBC4113_3644, SIOBC4113_3642, SIOBC4113_3645, SIOBC4113_3640, SIOBC4467_3625, SIOBC4107_3660);
- linijsko v okolici stalnega vodotoka (Mrzli studenec).

Točkovni objekti, ki so opredeljeni s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, so kraške jame in brezna – obenem so tudi naravne vrednote. Seznam je priložen v poglavju priloge.

Z drugo stopnjo funkcije je ploskovno poudarjena na območjih 3. vodovarstvene cone po Odloku o varstvu virov pitne vode (občinski nivo) ter na celotnem preostalem gozdnem prostoru v GGE (karbonatna podlaga).

Točkovno so z 2. stopnjo poudarjene vse okolice luže, kaluže (odseki 20b, 34, 38, 44, 49a, 60, 85, 94, 118, 120, 122, 136, 141,145) ter kraških jam in brezen (seznam pri funkciji varovanja naravnih vrednot).

Vodovarstvene cone so prikazane na Karti št. 7 v prostorskem delu načrta in zavedene v obrazcih E4.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

S prvo stopnjo je funkcija poudarjena površinsko in točkovno na: področju RGR 9000 (GPN – gozdni rezervati brez ukrepanja), ekocelicah brez ukrepov, gozdnih jasad, zaraščajočih površinah v gozdnem prostoru, zimovališčih, v upravljavski coni divjega petelina (UCC), ob vodotokih, kraških jamah in brezni ter spodmolih.

Ploskovno je na prvi stopnji poudarjena:

- RGR 9000 GPN - gozdni rezervat Goteniški Snežnik in gozdni rezervat Kameni zid, ki je hkrati določen tudi kot ekocelica brez ukrepov - skupaj 143,07 ha oziroma 4,4 % gozdnega prostora;
- ekocelice brez ukrepov na površini 85,43 oziroma 2,3 % površine gozdnega prostora;
- v upravljavski coni C – območje divjega petelina (mirna cona) na površini 197,86 ha oziroma 6,1 % gozdnega prostora;
- gozdne jase - skupaj 7,55 ha, 2,3 % gozdnega prostora;

- na površinah v zaraščanju, skupaj 1,26 ha oziroma 0,04 % gozdnega prostora;
- v zimovališčih na površini 231,14 ha oziroma 7,1 % gozdnega prostora;

Točkovno je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti s 1. stopnjo poudarjena ob:

- medvedjih brlogih (niso prikazani na karti funkcij);
- vodnih izvirih in studencih;
- lužah, kalužah, mlakah.

Linijsko je na 1. stopnji poudarjena v okolici vodotokov, ki so obenem tudi Upravljavska cona E – območje navadnega koščaka.

Z 2. stopnjo je funkcija poudarjena na celotnem preostalem delu gozdnega prostora GGE, ki obsega tudi Upravljavske cone A (območje triprstega in belohrbtega detla), Upravljavsko cono B (območje gozdnega jereba) in Upravljavsko cono E (javorovi gozdovi). Razlog je tudi vključenost večine GGE v območje Natura 2000 in celotne GGE v EPO.

Točkovno je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti z 2. stopnjo poudarjena ob izjemnih drevesih (seznam se nahaja pri funkciji varovanja naravnih vrednot).

Natura 2000 - posebna varstvena območja (SI3000263 SAC Kočevsko, SI 5000013 Kočevsko SPA) so ekološko pomembna območja, na katerih se izvajajo najpomembnejše aktivnosti za ohranjanje biotske raznovrstnosti na ravni Evropske unije. Za ohranjanje habitatnega tipa v ugodnem stanju se uporabljajo določila 3. člena Uredbe o habitatnih tipih ter varstveni cilji za doseganje ustreznih ekoloških razmer za posamezne skupine habitatnih tipov, ki so navedeni v Prilogi 2 iste uredbe.

Območje pričakovanih naravnih vrednot - karbonatne kamnine; območje GGE Gotenica je večinoma zgrajeno iz karbonatnih kamnin in zato obstaja velika možnost najdb novih jam in brezen.

Ekološko pomembna območja – celotno območje GGE prekriva tudi EPO (Kočevsko – 31100, Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 8000).

Klimatska funkcija

Klimatska funkcija v GGE Gotenica ni določena.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija v GGE Gotenica ni poudarjena.

Higiensko-zdravstvena funkcija

Higiensko-zdravstvena funkcija je v GGE Gotenica na 3. stopnji poudarjenosti.

Obrambna funkcija

Obrambna funkcija je v GGE Gotenica na prvi stopnji poudarjena nad vasjo Gotenica oziroma večjim delom rezervata Kameni zid. Na drugi stopnji je poudarjena v okolici strelišča pri Mrzlem studencu.

Rekreacijska in turistična funkcija

Rekreacijska in turistična funkcija sta linijsko na 2. stopnji poudarjeni v okolici Kočevske planinske poti, poti na Goteniški Snežnik in Kameni zid ter ob mejni cesti z GGE Grčarice, kjer potekajo tudi Ribniška planinska pot in Slovenska turnokolesarska pot.

Poučna funkcija

Poučna funkcija je v GGE Gotenica povsod poudarjena na 3. stopnji – razen na območju nad Gotenico (del GPN Kameni zid), kjer je obrambna funkcija poudarjena na 1. stopnji.

Raziskovalna funkcija

Raziskovalna funkcija je na 1. stopnji poudarjena v GPN Goteniški Snežnik in Kameni zid.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

S 1. stopnjo je poudarjena v gozdnih rezervatih Goteniški Snežnik in Kameni zid (143,07 ha). Naravne vrednote, ki niso vključene v gozdni prostor, se ne prikazujejo.

Naravna vrednota na 2. stopnji poudarjenosti je državnega pomena – ID 63 V Goteniški Snežnik na površini 65,05 ha.

Točkovno je s 1. stopnjo poudarjena ob kraških jamah in brezni (naravne vrednote – seznam je v poglavju priloge).

Točkovno je na 2. stopnji funkcija poudarjena:

- ob medvedjih brlogih (jih ne prikazujemo);
- na mestu kraških jam in kraških brezen (seznam v poglavju Priloge);
- na mestu drugih izjemnih dreves, ki so prikazana v tabeli in na terenu označena s krono modre barve, premer je merjen na merilni piki (načeloma na višini 1,3 m).

Preglednica 14 Izjemna drevesa v GGE Gotenica

Drevesna vrsta	Oddelek, odsek	Obseg 2011 (cm)	Višina (m)	Koordinate x	Koordinate y	Meritev na...
smreka	55	405	49	0480025	0055443	mer. pika na JV
jelka	45 (zašč. dr. 14)	329	42	0481924	0055008	sp. del ploščice
brek	44	182	25	0482211	0054630	mer. pika na J
jelka	43	366	42	0483048	0054733	mer. pika na V

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Ploskovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 1. stopnji poudarjena ob objektih kulturne dediščine:

- Gotenica – ruševine cerkve Sv. Lenarta - EŠD 2.757, arheološka dediščina (odd 130, 131);

Ploskovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 2. stopnji poudarjena ob objektih kulturne dediščine:

- Primoži – vodno zajetje – EŠD 23.179, profana stavbna dediščina (odd 1);

- Gotenica - vas – EŠD 2.987, naselbinska dediščina (odd 133).

Točkovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 2. stopnji poudarjena v okolici kulturne vrednote EŠD 30.571 (Glažuta – grobišče Brezno pri Konfinu 1 – odd 58).

Estetska funkcija

Točkovno je estetska funkcija poudarjena na 2. stopnji ob objektu kulturne dediščine EŠD 30.571 (Glažuta – Grobišče Brezno pri Konfinu 1).

Linijsko je estetska funkcija z 2. stopnjo poudarjena ob Kočevski planinski poti in ob mejni gozdni cesti z GGE Grčarice, kjer potekajo tudi Ribniška planinska pot in Slovenska turnokolesarska pot.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

S 1. stopnjo je lesnoproizvodna funkcija v GGE Gotenica močno prevladujoča funkcija in je poudarjena na 2.997,60 ha (92,3 % gozdnega prostora). Na omenjenem območju gozdov je mogoče dolgoročno sekati več kot 5 m³ lesa na hektar površine.

Lesnoproizvodne funkcije nimajo poudarjene gozdni rezervati (GPN), ekocelice brez ukrepanja, gozdne jase in drugo v gozdnem prostoru (daljnovodi, ceste, ...).

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Na 2. stopnji je funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin poudarjena na območju čebelje paše (jelka) na površini 1670,29 ha.

Lovnogospodarska funkcija

Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo gozdovi, ki omogočajo gospodarjenje s populacijami prostoživečih živalskih vrst, ki jih je po predpisih o lovu in divjadi dovoljeno loviti. Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi z visoko gostoto populacij velikih rastlinojedov oziroma gozdovi, v katerih prehranska kapaciteta okolja omogoča višjo številčnost divjadi.

Pri gospodarjenju za lovnogospodarsko funkcijo se upoštevajo veljavni lovsko upravljavski načrti.

S 1. stopnjo je funkcija poudarjena na področju rukališč, časovne omejitve gozdarskih del so zapisane v obrazcih E4.

Z drugo stopnjo poudarjenosti je ploskovno poudarjena na celotni drugi površini gozdnega prostora, saj je celotna GGE del LPN Snežnik Kočevska Reka. Prav tako z drugo stopnjo je točkovno poudarjena tudi v okolici zimskih krmišč (Kotliček, Konjski britof, Ramšnik).

V GGE Gotenica se nahajajo zimovališča in cone divjega petelina, ki skupaj predstavljajo mirne cone s svojimi časovnimi omejitvami pri izvedbi gozdarskih del. Omejitve so zapisane v usmeritvah za funkcije in v obrazcih E4.

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V enoti prevladujejo večnamenski gozdovi (96 %), gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, je 4 % (gozdna rezervata Kameni zid in Goteniški Snežnik).

Preglednica 15/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	361,10	2.607,70	114,29	3.083,09
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	0,00	116,94	26,13	143,07
Skupaj	361,10	2.724,64	140,42	3.226,16

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov v merilu 1 : 20 000 je prikazana v kartnem delu načrta (karta št. 4).

V vseh RGR-jih prevladuje gozdni rastiščni tip Dinarsko jelovo bukovje. Posebnost enote je gozdni rastiščni tip Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico, ki se pojavlja v najvišjih predelih GGE, na območju Goteniškega Snežnika.

Preglednica 16/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kateg. gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	28,04	1,9
	59110-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	9,18	0,6
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	3,13	0,2
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	462,07	31,4
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	33,26	2,3
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	163,59	11,1
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	79,79	5,4
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	31,42	2,1
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	202,82	13,8
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	265,97	18,1
	64115-Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	1,17	0,1
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	171,67	11,7
	68210-Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	18,81	1,3
	Skupaj RGR	1.470,92	100,0
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	53,71	14,3
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	164,50	43,9
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	39,88	10,6
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	31,56	8,4
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	26,69	7,1
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	35,24	9,4
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	18,68	5,0
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	4,74	1,3
	Skupaj RGR	375,00	100,0
01185-Podgorska jelova bukovja - zasmrečena	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	518,36	41,9
	59110-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	7,78	0,6
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	10,29	0,8
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	6,51	0,5
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	219,94	17,8
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	32,69	2,6
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	10,13	0,8
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	36,41	2,9
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	395,06	31,9
	Skupaj RGR	1.237,17	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		3.083,09	100,0

09000-Gozdni rezervati	56312-Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim	41,85	29,3
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	17,71	12,4
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	8,03	5,6
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golšcem	35,93	25,1
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	3,99	2,8
	64115-Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	4,71	3,3
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju	4,01	2,8
	68210-Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatič	26,84	18,8
Skupaj RGR		143,07	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		143,07	100,0
Skupaj vsi gozdovi		3.226,16	100,0

3.2 Lesna zaloga

Dendrometrijske meritve so potekale v vegetacijski sezoni leta 2021. Za ugotavljanje lesne zaloge in drugih sestojnih znakov se je izvedlo meritve na 519 stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) z gostoto mreže 250 x 250 m. S to gostoto vzorčne mreže so se meritve izvedle v vseh rastiščnogojitvenih razredih razen v GPN Goteniški Snežnik, kjer je bila mreža zgoščena (125 x 125 m). V GPN Kameni zid je bila lesna zaloga ocenjena okularno. Skupno je bilo na SVP izmerjenih 7.280 dreves. Napaka ocene lesne zaloge ob 5 % tveganju je +/- 6 %.

Osnova za izračun lesne zaloge po rastiščnogojitvenih razredih so podatki, pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Lesne zaloge sestojev so bile ocenjene okularno ob pomoči hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev v posameznem odseku predstavlja lesno zalogo odseka. Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno popravljen s korekcijskimi faktorji po stratumih, in sicer tako:

- da so seštevki okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki leseni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami,
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na stalnih vzorčnih ploskvah) enak.

Lesna zaloga v gozdnem rezervatu Kameni zid je izračunana iz okularnih ocen

Povprečna lesna zaloga je 342 m³/ha (13 % nižja kot pred 10 leti), pri čemer je delež iglavcev malenkostno manjši (49,5 % iglavcev v lesni zalogi). V drevesni sestavi je največ buke (41 % od LZ), smreke (27 % od LZ) in jelke (23 % od LZ). Plemenitih listavcev (gorski javor, ostrolistni javor, veliki jesen, gorski brest, lipa) je 9 %, drugih listavcev (beli gaber, češnja, maklen, mokovec, črni gaber, mali jesen, breza, trepetlika) je pod 1 %.

Največ lesne zaloge je razporejene v V. debelinski razred (38,7 %). To je najbolj očitno pri iglavcih, pri listavcih je lesna zaloga enakomerneje razporejena.

Preglednica 17/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	4,0	13,9	17,7	20,7	43,7	90,5	26,5
Jelka	3,3	9,1	12,9	18,8	55,9	78,6	23,0
Bor	9,4	23,1	22,0	20,2	25,3	0,3	0,1
Bukev	7,8	16,4	21,2	25,8	28,8	139,1	40,6
Hrast	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	7,8	17,2	22,0	25,8	27,2	31,5	9,2
Dr. tr. Ist.	19,0	21,8	20,7	20,1	18,4	1,6	0,5
Meh. Ist.	13,3	22,9	26,5	20,2	17,1	0,5	0,1
Iglavci	3,7	11,7	15,5	19,8	49,3	169,4	49,5
Listavci	7,9	16,6	21,4	25,7	28,4	172,7	50,5
Skupaj	5,8	14,2	18,5	22,8	38,7	342,1	100,0

Med posameznimi lastniškimi kategorijami ni velike razlike v hektarski lesni zalogi. Nekoliko višja je v zasebnih gozdovih, zelo podobna pa v državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti.

Preglednica 18/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	546.644	66.689	460.275	19.680
	m ³ /ha	169,4	184,7	168,9	140,2
Listavci	m ³	557.116	58.180	470.717	28.219
	m ³ /ha	172,7	161,1	172,8	200,9
Skupaj	m³	1.103.760	124.869	930.992	47.899
	m ³ /ha	342,1	345,8	341,7	341,1

Lesna zaloga je bila ugotovljena z vzorčno metodo na SVP z gostoto mreže 250 X 250 m. V RGR 9000 je bila lesna zaloga z vzorčno metodo ugotovljena le v GPN Goteniški Snežnik na zgoščen mreži 125 X 125 m, v GPN Kameni zid pa je bila okularno ocenjena. Lesna zaloga za celoten RGR 9000 pa predstavlja seštevek lesnih zalog po odsekih tega RGR.

Preglednica 19/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+/-E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	1111	1.470,92	369,8	240	6,6
2	1121	375,00	400,0	60	10,7
3	1185	1.237,17	281,3	199	10,3
5	9000 – Goteniški Snežnik	32,96	506,8	20	13,9
OKULARNA OCENA					
6	9000 -Kameni zid	110,11	409,7	0	/

Tarife so povzete po GGN za GGE Gotenica iz leta 2012-2021. Spremembe odsekov ni bilo.

3.3 Prirastek

Prirastek je bil ugotovljen na podlagi razlik v volumnih dreves med drugo in tretjo meritvijo na SVP na osnovi razlik v volumnih dreves.

Povprečni letni prirastek znaša 8,6 m³/ha. Višji je pri listavcih, kar je posledica nekoliko višje lesne zaloge. V primerjavi s prirastkom izpred desetih let je prirastek, kljub nižji lesni zalogi, višji za 1 %. Razlog je v višjem prirastnem procentu pri listavcih.

Preglednica 20/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,43	0,87	0,84	0,83	1,35	4,32	49,4
Listavci	0,92	1,18	1,00	0,82	0,49	4,43	50,6
Skupaj:	1,35	2,05	1,84	1,65	1,84	8,75	100,0

Prirastek v zasebnih gozdovih je od skupnega prirastka višji za 10 %, nižji od povprečja je prirastek v državnih gozdovih, še nekoliko nižji pa prirastek v gozdovih lokalnih skupnosti.

Preglednica 21/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	13.946	1.723	11.714	509
	m ³ /ha	4,32	4,77	4,30	3,62
Listavci	m ³	14.271	1.737	11.851	682
	m ³ /ha	4,43	4,81	4,35	4,86
Skupaj	m³	28.217	3.460	23.565	1.191
	m ³ /ha	8,75	9,58	8,65	8,48

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki (31,8 %), sledijo sestoji v obnovi (27,8 %) in raznomerni sestoji (26,5 %). Manj je mladovih in drogovnjakov. Pionirski gozdovi z grmišči se pojavljajo samo v gozdnem rezervatu Kameni zid na površini 14,03 ha. V primerjavi s podatki izpred desetih let se je za 35 % zmanjšal delež debeljakov, povečala pa sta se zlasti deleža sestojev v obnovi (za 140 %) in drogovnjakov (za 26 %). Deleža raznomernih sestojev in mladovij se nista bistveno spremenila. Na spremembo razmerja razvojnih faz so bistveno vplivale naravne ujme pa tudi gozdnogojitveni ukrepi (uvajanje sestojev v obnovo).

Delež pomladka je razumljivo najvišji v sestojih v obnovi. Zaradi slabše površinske pokritosti površin s pomladkom (ogolele površine po sanaciji), poškodovanosti pomladka zaradi objedanja po divjadi, posledično tudi zelo majhnega deleža jelke v pomladku, je zasnova pomladka pogosto opisana kot pomanjkljiva.

Preglednica 22/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4				
Mladovje	225,92	7,0								35	38,5	21
Drogovnjak	305,46	9,5	17,31	5,7	0,0	33,4	66,6	0,0	278,7	49	17,3	20
Debeljak	1.027,01	31,8	61,21	6,0	0,0	37,0	63,0	0,0	482,7	157	7,3	27
Sestoj v obnovi	798,97	24,8	213,56	26,7	0,0	36,8	48,5	14,7	180,7	135	12,4	25
Raznomerno (ps-šp)	125,48	3,9	18,19	14,5	1,4	93,4	5,2	0,0	435,7	24	16,1	26
Raznomerno (sk-grnz)	729,29	22,6	109,64	15,0	2,4	53,1	43,5	1,0	429,6	119	6,4	27
Pionirski gozd z grmišči	14,03	0,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	65,1	0	0,0	0
Skupaj	3.226,16	100,0	419,91	13,0						519	5,1	25

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

V pomladku izrazito prevladuje bukev, na drugem mestu je smreka. Delež ostalih drevesnih vrst je v pomladku zelo majhen. Predvsem je zaskrbljujoč majhen delež jelke v pomladku, ki je ena od treh nosilnih drevesnih vrst v enoti.

Preglednica 23/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	34,90	6,95	0,00	0,00	0,00	367,36	0,00	10,38	0,18	0,14	419,91
%	8,31	1,66	0,00	0,00	0,00	87,49	0,00	2,47	0,04	0,03	100,00

Veliko mladovij (37 %) je opisanih kot mladovij s pomanjkljivo sestojno zasnovo, kar 23 % pa je mladovij s slabo sestojno zasnovo. Takšno stanje mladovij je predvsem posledica varstveno-sanacijskih sečenj in nastanka velikih ogolelih površin, ki so slabo pomlajene. Nekoliko boljše so sestojne zasnove v drogovnjakih. Z izjemo debeljakov in raznomernih sestojev je negovanost pomanjkljiva in jo bo potrebno v prihodnje izboljšati. Posledica slabše negovanosti drogovnjakov je prevladujoč tesen sklep. Rahel in pretrgan sklep je v mladovijah (ogolele površine po sanaciji).

Preglednica 24/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	225,92	4,0	36,0	37,1	22,9	35,6	60,3	4,1	0,0	11,6	31,1	31,6	25,7
Drogovnjak	305,46	0,0	41,5	58,2	0,3	22,7	64,2	13,1	0,0	57,3	37,0	5,7	0,0
Debeljak	1.027,01					67,1	19,9	13,0	0,0	7,1	64,1	24,6	4,2
Sestoj v obnovi	798,97					46,2	52,8	1,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	125,48					35,0	43,5	21,5	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	729,29					80,7	16,4	2,9	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	14,03	0,0	0,0	0,0	100,0								
Skupaj	3.226,16												

3.5 Tipi sestojev

Prevladujejo drugi gozdovi iglavcev in listavcev (27 %), najmanjši je delež čistih jelovih sestojev (0,5 %). V primerjavi s preteklim desetletjem se je najbolj povečal delež drugih pretežno listnatih gozdov (iz 6 % na 21 %) in delež gozdov bukve in jelke (iz 9 % na 17 %). Spremembe tipov sestojev so predvsem posledica delovanja naravnih ujm (močno zmanjšanje deleža smreke) in gozdnogojitvenih ukrepov (uvajanje sestojev v obnovo).

Preglednica 25/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Bukovi gozdovi	566,85	17,6
Drugi pretežno listnati gozdovi	667,79	20,7
Gozdovi bukve in jelke	532,34	16,5
Gozdovi bukve in smreke	123,71	3,8
Jelovi gozdovi	16,21	0,5
Smrekovi gozdovi	265,03	8,2
Drugi pretežno iglasti gozdovi	184,66	5,7
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	869,57	27,0
Skupaj	3.226,16	100,0

Opise sestojev se je izvajalo v letu 2021. Pripomoček pri terenskem razmejevanju in opisovanju sestojev so bili digitalni orto foto posnetki s pomočjo katerih so se vrisali sestoji in druge površine v gozdnem in negozdnem prostoru. Število izločenih sestojev je 693, povprečna površina je 4,65 ha.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 20 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2)

3.6 Ohranjenost gozdov

Močno prevladujejo ohranjeni sestoji (80 %), izmenjanih in močno spremenjenih sestojev, predvsem zaradi velikega deleža umetno vnesene smreke, je dobrih 3 %.

Preglednica 26/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.501,66	81,2	539,86	17,5	27,72	0,9	13,85	0,4	3.083,09	95,6
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	61,55	43,0	11,77	8,2	69,75	48,8	0,00	0,0	143,07	4,4
Skupaj vsi gozdovi	2.563,21	79,5	551,63	17,1	97,47	3,0	13,85	0,4	3.226,16	100,0

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 27/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	795	5,5	16,7	48,8	23,6	5,4
Jelka	640	5,3	17,5	54,7	21,1	1,4
Bor	3	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3
Bukev	1.256	8,4	12,2	37,6	26,5	15,3
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Pl. Ist.	323	3,7	16,7	40,9	31,0	7,7
Dr. tr. Ist.	19	0,0	0,0	10,5	21,1	68,4
Meh. Ist.	5	0,0	0,0	0,0	80,0	20,0
Skupaj iglavci	1.438	5,4	17,0	51,3	22,6	3,7
Skupaj listavci	1.604	7,3	12,9	37,8	27,6	14,4
Skupaj	3.042	6,4	14,9	44,2	25,2	9,3

Kakovost drevja se je ugotavljala na stalnih vzorčnih ploskvah, in sicer pri drevesih s premerom nad 30 cm. Skupno je bilo ocenjenih 3.177 dreves. Drevo se je vizualno razdelilo na segmente in

ugotovilo njegovo kakovost. Odlične kakovosti skorajda ni, prav dobra kakovost je najbolj izrazita pri smreki, jelki in plemenitih iglavcih. Večina dreves je dobre kakovosti.

3.8 Poškodovanost drevja

Skupna poškodovanost drevja je 7 %, največji delež poškodb se pojavlja na deblu in koreničniku (6 %), kar je posledica poškodovanosti dreves zaradi sečnje in spravila. Poškodovanost drevja zaradi drugih vrst poškodb je zelo nizka.

Preglednica 28/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	6,0
Veje	1,0
Osutost	0,2
Skupaj	7,2

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Usklajevanje odnosa gozd - divjad je vezano na širša območja z analiziranjem trendov poškodovanosti gozdnega mladja v sestojih, kjer se načrtuje obnovo gozda.

GGE Gotenica se nahaja na območju popisne enote Goteniško hribovje. V popisni enoti je bilo v letu 2020 popisanih 51 vzorčnih ploskev, v GGE Gotenica pa le 6 popisnih ploskev. Stopnja poškodovanosti popisanih ploskev v GGE Gotenica je za 14,6 % nižja od poškodovanosti v popisni enoti, vendar zaradi premajhnega vzorca v načrtu navajamo podatke poškodovanosti mladja gozdnega drevja za popisno enoto Goteniško pogorje. V zaključku poglavja podajamo še kratko analizo vpliva rastlinojede divjadi za celotno območje.

Preglednica 29/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)	Tekoča letna poškodovanost (%)
do 15 cm	37.582		
1. 15-30 cm	19.354	31,4	18,3
2. 30-60 cm	14.796	24,7	15,0
3. 60-100 cm	9.057	25,1	18,1
4. 100-150 cm	6.543	38,3	29,8
Skupaj 1-4	49.899	29,2	18,8

Preglednica 30/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)					Objedenost %	Tekoča letna poškod. %
	15- 30 cm	30-60 cm	60-100cm	100-150 cm	skupaj		
Bukev	40	74	88	94	66	21	15
Plemeniti lis.	45	16	7	3	24	51	26
Drugi trdi lis.	7	2	1	1	2	64	59
Mehki l.	1	-	-	-	-	33	24
Smreka	4	7	4	2	5	8	7
Jelka	3	2	1	-	2	22	13
Skupaj	100	100	100	100	100	29,2	18,8

Pri popisu 2020 je bila v III. Kočevsko–Belokranjskem LUO ugotovljena 31,3 % skupna poškodovanost mladja gozdnega drevja, v popisni enoti Goteniško hribovje 29,2 % (v GGE Gotenica 14,6 %) in tekoča letna poškodovanost 20,4 % mladja gozdnega drevja (v popisni enoti Goteniško hribovje 18,8 %). Skupna objedenost mladja gozdnega drevja v popisni enoti Goteniško hribovje se je glede na predhodni popis iz leta 2017 povečala iz 29,0 % na 29,2 %. Zmanjšala se je poškodovanost jelke, plemenitih listavcev in mehkih listavcev, povečala pa pri bukvi, smreki in trdih

listavcih. Skupno število mladja na popisnih ploskvah se je povečalo za 3 %, pri čemer se je zmanjšalo število nižjega mladja ter povečalo število višjega mladja. V mladju se je povečal delež jelke, smreke in plemenitih listavcev ter zmanjšal delež buke, mehkih in drugih trdih listavcev.

Rezultati testiranja hipotez o deležih poškodovanih osebkov med popisi za popisno enoto Goteniško pogorje so pokazali, da se delež poškodovanih osebkov (vseh vrst skupaj) med popisi značilno ne razlikuje. Pri bukvi pa značilno izstopa leto 2010, v katerem je stopnja poškodovanosti značilno nižja kot v letu 2014 (Friedmanova hi-kvadrat ($N=49$, $df=3$) = 4,397, $p=0,222$). V popisih 2010 in 2020 je bil delež poškodovanih osebkov (bukve) značilno nižji kot v popisu iz leta 2014.

Popisna enota Goteniško hribovje se ujema z osrednjim populacijskim območjem jelenjadi na Kočevskem. V navedeni popisni enoti se ugotavljajo problemi pri naravni obnovi gozda. Ključne drevesne vrste, ki so zastopane v enoti so bukev, smreka, jelka in plemeniti listavci. Glede na podatke iz stalnih vzorčnih ploskev je bukev v mladju najpogostejše zastopana drevesna vrsta in z njenim pomlajevanjem ni težav. Podobno je stanje s smreko. Pri plemenitih listavcih je oteženo preraščanje mladovja v višje višinske razrede. Težave pri obnovi se pojavljajo tudi pri jelki, katere delež v mladju znaša le 2 %, nekajkrat več je jelke v vrsti, v lesni zalogi (temeljnica) pa je jelke do 20-krat več kot v mladju. Ocena uspešnosti pomlajevanja se okvirno ujema z v popisu ugotovljeno stopnjo poškodovanosti gozdnega mladja. Do neusklajenosti prihaja zaradi nezadovoljivega pomlajevanja jelke in javorja na območju dinarskih jelovo bukovih gozdov.

Pri tolmačenju rezultatov popisa objedenosti se je potrebno zavedati, da so posamezne drevesne vrste v prehrani parkljaste divjadi različno priljubljene. Tako je npr. delež objedenosti plemenitih listavcev lahko zelo visok že pri nizkih gostotah, nasprotno pa je delež objedenosti smreke praviloma visok pri visokih gostotah divjadi. Raziskave kažejo, da se odvisnost med številčnostjo divjadi in objedenostjo mladja najbolj odraža pri objedenosti buke. Bukve je med divjadjo srednje priljubljena, prostorsko je zastopana praktično na vseh rastiščih in je graditeljica večine sestojev, zato je primerna za ugotavljanje vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje.

Tekoča letna poškodovanost je z 18,8 % poškodovanih osebkov za tretjino nižja od skupne poškodovanosti. Najvišja je pri drugih trdih listavcih, slede mehki in plemeniti listavci. Tekočih letnih poškodb je manj pri smreki, jelki in bukvi. Pri primerjavi podatkov poškodovanosti tekočega leta in podatkov skupne poškodovanosti se ugotavlja največje izboljšanje stanja pri plemenitih listavcih (49 % nižja letna poškodovanost od skupne poškodovanosti) in jelki (41% nižja letna poškodovanost od skupne poškodovanosti).

V mladju je največ 66 % buke, 24 % mladja plemenitih listavcev, 4 % mladja trdih listavcev, 5 % mladja smreke ter 2 % mladja jelke. Uspešno preraščanje mladja v višje višinske razrede se ugotavlja predvsem pri bukvi, smreki in deloma plemenitih in trdih listavcih. Preraščanje pri ostalih vrstah je manj uspešno. Posledica tega je, da se v višjih višinskih razredih nahaja pretežno bukovno mladje.

Mladje drevesnih vrst parkljasti divjadi predstavlja pomemben vir prehranske baze. Posledično je zato zelo pomemben delež mladovij in sestojev v obnovi. Za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi želimo, da se razvoj gozdov čim bolj usmerja v izenačitev dejanskega stanja z modelnim stanjem razvojnih faz ter v ta namen poveča delež mlajših razvojnih faz in s tem prehranska baza.

S povečanjem deleža mladovij razbremenimo ostale površine in poskrbimo za večjo usklajenost med živalsko in rastlinsko komponento. V osnovanju novih pomladitvenih jeder, ki so v tesni povezavi z intenzivnostjo sečenj oziroma gospodarjenjem z gozdovi, vidimo glavni ukrep, s katerim izboljšamo življenjsko okolje divjadi. Glede na preteklo intenziteto gospodarjenja z gozdovi, predvsem pa glede na intenziteto sečenj v zadnjem obdobju in načrtovanem poseku za naslednje desetletno obdobje ocenjujemo, da se bo delež mladja uskladil z modelnim deležem. Na povečanje deleža gozdnega mladja je v preteklem desetletju znatno vplivala sanacija žarišč lubadarja. Podoben vpliv sta imela tudi žledolom iz februarja 2014 in vetrolom iz decembra 2017 in gradacije podlubnikov, ki so ujmam sledile.

3.10 Odmrlo drevje

Tako pri odmrlem stoječem kot tudi odmrlem ležečem drevju se pojavlja večje število iglavcev. Večina odmrlega drevja po številu in količini se nahaja v razredu od 10 do 29 cm. V skupnem se pojavlja 17,8 dreves na ha, kar znaša 15,7 m³/ha oziroma 4,6 % od lesne zaloge. Količina odmrle mase se je v zadnjem desetletju, v skladu z usmeritvami preteklega načrta, povečala za 53 %.

Odmrlo drevje oziroma njegova zadostna količina je pomembna za živalske vrste kot so: triprsti detel, vijeglavka, srednji detel, mali muhar, kozača, mali skovik, ivka, koconogi čuk, črna žolna, belovrati muhar, belohrbti detel, brazdar, alpski kozliček, bukov kozliček.

Preglednica 31/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	5,86	2,11	7,97	2,98	2,18	5,16	8,84	4,29	13,13
	m ³ /ha	2,16	0,84	3,00	1,09	0,84	1,93	3,25	1,68	4,93
30 - 49 cm	št./ha	1,83	0,60	2,43	0,63	0,41	1,04	2,46	1,01	3,47
	m ³ /ha	3,16	1,22	4,38	1,10	0,83	1,93	4,26	2,05	6,31
50 in več cm	št./ha	0,63	0,17	0,80	0,08	0,32	0,40	0,71	0,49	1,20
	m ³ /ha	2,16	0,72	2,88	0,27	1,30	1,57	2,43	2,02	4,45
Skupaj	št./ha	8,32	2,88	11,20	3,69	2,91	6,60	12,01	5,79	17,80
	m³/ha	7,48	2,78	10,26	2,46	2,97	5,43	9,94	5,75	15,69

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

V gozdovih GGE Gotenica se je že zelo zgodaj načrtno gospodarilo. Prvi gozdnogospodarski načrt, ki je zajemal tudi gozdove sedanje GE Gotenica, je bil napisan leta 1892. Narejeni sta bili še dve reviziji, ki obravnavata obdobje do leta 1949. Načrtno gospodarjenje se je za nekaj časa ustavilo. Leta 1982 so bile ponovno vzpostavljene oddelčne meje in izmerjeni gozdni fondi.

Obdobje do leta 1945

Prvi načrt za širše Goteniško pogorje je izdelal centralni direktor Auerspergovih gozdov dr. Leopold Hufnagel leta 1892. V tem načrtu so obdelani tudi gozdovi sedanje GGE Gotenica, ki pa so sovpadali s takratnim revirjem Grčarice. Načrt je zajemal razdelitev vseh gozdov, postavitve in izmero oddelkov, ki jih je razdelil glede na sestojne razlike v sekcije. Izmerjene so bile zaloge in prirastki ter izračunani etati. Ker so bili to predvsem pragozdovi, so bile v načrtu tudi smernice za spremembo le-teh v gospodarske gozdove.

Glavni graditeljici sestojev jelka in bukev sta bili v razmerju 49 % jelke in 51 % bukke na celotnem Goteniškem pogorju. Drugače je bilo v revirju Grčarice, kjer je bil delež bukke večji (65 %). Cilj in namen gospodarjenja s temi gozdovi je bil povečati delež iglavcev in s tem tudi vrednost gozda. Gospodarjenje je bilo sicer uspešno, pomembnejši pa je sonaravnejši pristop h gozdu skozi prebiralno gospodarjenje kot »edino primerno za klimatske in tržne razmere na tem prostoru.«

Vsi gozdovi so bili umetno razdeljeni na oddelke, ti pa naprej na sekcije odvisno od sestojnih oblik. Na vzorčnih ploskvah, ki so potekale vzdolž preseka ob meji oddelkov, so ugotovili zaloge s premerbo vseh dreves nad 15 cm. Ti pasovi so bili široki 10 m. Postavili so 4 debelinske razrede, določili so tudi zrelostno mejo, in sicer za jelko 50 cm in za bukev 40 cm. Izdelali so debelovnice in določili etat po svoji originalni metodi. Za gospodarski cilj je Hufnagel postavil povečanje deleža iglavcev in postopno odstranitev prezrelih jelovih dreves.

Prva revizija načrta je bila izdelana leta 1913, katere podatki se niso ohranili. Vemo le, da so merili vsa drevesa nad 30 cm debeline.

Ponovna revizija je bila izdelana leta 1930 in je ugotovila, da so premalo sekali prezrela jelova drevesa, preveč pa bukev glede na etat, ki ga je predpisal Hufnagel. Izločili so štiri debelinske razrede. Šteta so bila vsa drevesa debeline nad 30 cm. Razmerje iglavci listavci je bilo ugotovljeno 60 : 40, v revirju Grčarice 47 : 53. Povprečna LZ je znašala 307 m³/ha in letni prirastek 7,09 m³/ha. Za vse štiri debelinske razrede je bil izračunan etat, ki je znašal 9,84 m³/ha na leto. Sečnja naj se vrši predvsem v obeh višjih debelinskih razredih in le iz gozdnogojitvenih ali finančnih razlogov tudi v nižjih dveh razredih. Sečna zrelost je ostala nespremenjena (40 in 50 cm), še posebej pa je bil predpisan posek vseh dreves nad 60 cm. Varovalo se je zaščitena drevesa, izločali so tudi nova.

Obdobje od leta 1946 do 1981

Za omenjeno obdobje ne obstajajo evidence o poseku. Tudi na tem področju so bile tako imenovane planske sečnje v tem obdobju (1946–1950). Od zaprtja Gotenice 1951 do leta 1958 je bila gozdna proizvodnja minimalna. Z letom 1959 se je začelo z bolj organizirano proizvodnjo v gozdovih in obstajajo evidence o poseku lesa in drugih dejavnostih v gozdu. Sprva se je sečnja vršila ročno, spravilo pa s konji. V začetku 60-ih let so prišle prve motorne žage, nato pa še prvi traktorji.

Proizvodnja se je vršila na klasičen način, najprej sečnja in lupljenje sortimentov, nato spravilo. Izdelovalo se je tudi prostorninski les. Gozdovi še niso bili razdeljeni na oddelke. Gospodarilo se je na celotni površini (področje Gotenice in Škrilja) in tudi evidence o poseku so se vodile za celotno površino skupaj.

V obdobju 1959 do 1981 se je na področju Gotenice in Škrilja (ca. 800 ha) posekalo 570.903 m³ lesa, od tega 307.701 m³ iglavcev in 263.202 m³ listavcev. Po posameznih letih se je gibala sečnja od 13.886 m³/leto do 31.871 m³/leto v letu 1964. Povprečno se je sekalo v teh gozdovih 13.378 m³/leto iglavcev in 11.444 m³/leto listavcev ali skupaj 24.822 m³/leto.

Obdobje od leta 1982 do 1991

V začetku tega obdobja je bilo izločeno 135 oddelkov in vzpostavljene oddelčne meje. Izmerjene so bile površine oddelkov. Na 78 % površine je bila opravljena polna premerba lesne zaloge, na 12 % površine se je lesno zalogo ugotavljalo s kotnoštevno vzorčno metodo, na 10 % površine pa LZ ni bila ugotovljena (mladi gozdovi, gozdni rezervat). Izdelana je bila tudi gozdnogospodarska karta v merilu 1 : 10.000 z vrisanimi oddelki in gozdnimi prometnicami.

Obdobje po letu 1992

Gozdnogospodarski načrt za obdobje 1992-2001 je prvi celovit načrt, elaborat iz 1982 je zajemal le prikaz gozdnih fondov in površine ter razdelitev enote na oddelke, ni pa postavil ciljev in ustreznih usmeritev za gospodarjenje. Lesna zaloga je bila za večinski del enote pridobljena s pomočjo bilančne metode in le na manjšem delu ocenjena z okularno cenitvijo. Prirastni procenti so bili povzeti po sorodnih gozdnogospodarskih enotah (GGE Grčarice, Rog, Loški Potok).

Po letu 2002 se je lesna zaloga ugotavljala na stalnih vzorčnih ploskvah. Prirastek se je ugotavljal na 40 vzorčnih ploskvah (40 x 40 m), leta 2012 pa iz razlik v premerih dreves merjenih na stalnih vzorčnih ploskvah.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Ocena poseka za večnamenske gozdove enote na stalnih vzorčnih ploskvah je 380,976 m³ +/- 52.756 m³. Razlika med evidenčno knjigo zabeleženega poseka (336.329 m³) in ocenjenim posekom na SVP znaša minus 44.647 m³. Razlika je še znotraj dopustne napake vzorčne metode.

Preglednica 32/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2012-2021	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +/- m ³	%
Iglavci	292.000	289.857	99,3	331.523	50.700	113,5
Listavci	79.000	46.472	58,8	49.453	13.213	62,6
Skupaj	371.000	336.329	90,7	380.976	52.756	102,7

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo po evidencah v vseh gozdovih enote posekanega 336.329 m³ lesa, kar predstavlja 90,7 % realizacijo načrtovanega poseka. Posek je bil pri iglavcih 289.857 m³ (99,3 % načrtovanega poseka iglavcev). Vzrok so obsežne sanacijske sečnje po gradacijah podlubnikov, ki so sledili žledolomu leta 2014 in deloma tudi vetrolomu leta 2017. Realiziran posek listavcev je znašal 46.472 m³ - to je le 58,8 % načrtovanega poseka listavcev (izpad rednih sečenj).

Preglednica 33: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

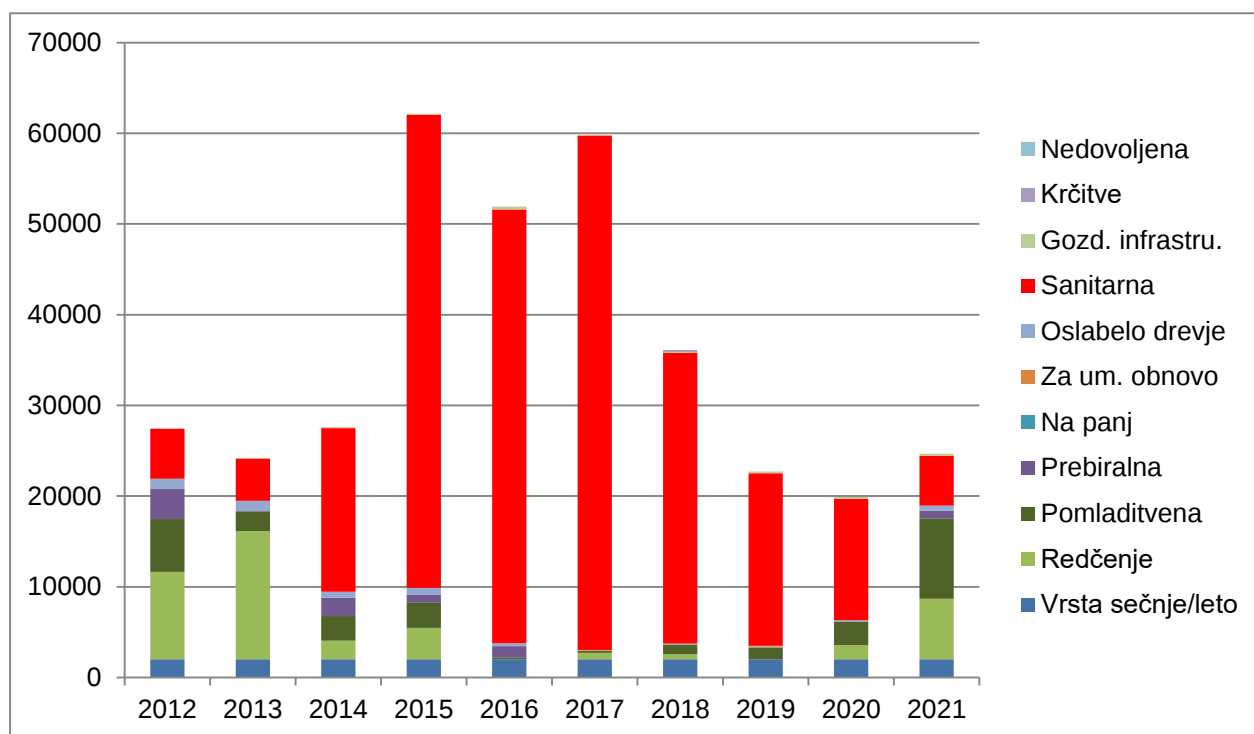
Stratum		Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+/- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	3.077,75	9,42	499	10,772	18,775	1,647	15,3
	Listavci	3.077,75	1,51	499	1,607	4,892	0,429	26,7
	Skupaj	3.077,75	10,93	499	12,378	19,536	1,714	13,8
Državni gozdovi		2.684,31	10,98	478	12,668	19,582	1,756	13,9
Ostali gozdovi		393,44	10,55	21	5,791	17,610	7,993	138,0

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni

Preglednica 34: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	37.764	10.416	48.180	254.236	68.584	322.820	292.000	79.000	371.000
Izveden - m ³	38.035	3.483	41.517	251.822	42.989	294.811	289.857	46.472	336.328
Izveden SVP - m ³	22.703	81	22.784	295.041	45.000	340.043	331.523	49.453	380.976
Realizacija - evid	100,7	33,4	86,2	99,1	62,7	91,3	99,3	58,8	90,7
Realizacija - SVP	60,1	0,8	47,3	116,0	65,6	105,3	113,5	62,6	102,7
Povp. drevo - m ³	1,91	1,50	1,87	1,55	1,30	1,51	1,59	1,31	1,54

Grafikon 1:: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

V preteklem ureditvenem obdobju je opazen večji posek iglavcev tudi v RGR Jelova bukovja na globokih tleh, čemur so botrovale sanacijske sečnje (žledolom, vetrolom, podlubniki).

Preglednica 351/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2012 do 2021 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	Iglavci	55.500	68.457	123,3	18,5
	Listavci	54.500	29.017	53,2	7,8
	Skupaj	110.000	97.475	88,6	26,3
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	Iglavci	12.500	7.859	62,9	2,1
	Listavci	12.500	8.520	68,2	2,3
	Skupaj	25.000	16.379	65,5	4,4
01185-Podgorska jelova bukovja - zasmrečena	Iglavci	224.000	213.540	95,3	57,6
	Listavci	12.000	8.934	74,5	2,4
	Skupaj	236.000	222.474	94,3	60,0
09000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	292.000	289.857	99,3	78,1
	Listavci	79.000	46.472	58,8	12,5
	Skupaj	371.000	336.328	90,7	90,7

V predpreteklem ureditvenem obdobju je bilo po evidencah posekanega 212.692 m³ lesa, kar predstavlja 95,5 % realizacijo načrtovanega poseka. Posek iglavcev je bil 149.741 m³ ali 98,5 % načrtovanega poseka iglavcev. Realiziran posek listavcev je znašal 62.590 m³ - to je 89,0 % načrtovanega poseka listavcev.

Ureditveno obdobje od 2002 do 2011 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00111-Abieti-fagetum d. omphalodetosum - skupinsko raznodob	Iglavci	15.800	18.071	114,4	8,1
	Listavci	14.900	14.731	98,9	6,6
	Skupaj	30.700	32.802	106,8	14,7
00113-Abieti-fagetum d. omphalodetosum - zabukovljeni	Iglavci	7.100	5.606	79,0	2,5
	Listavci	21.900	22.242	101,6	10,0
	Skupaj	29.000	27.848	96,0	12,5
00122-Abieti-fagetum d. festucetosum - prebiralni	Iglavci	8.700	7.585	87,2	3,4
	Listavci	8.300	9.914	119,4	4,5
	Skupaj	17.000	17.499	102,9	7,9
00161-Abieti-fagetum d. typicum - skupinsko raznodob	Iglavci	30.000	29.054	96,8	13,0
	Listavci	10.200	8.400	82,4	3,8
	Skupaj	40.200	37.454	93,2	16,8
00185-Abieti-fagetum d. clematidetosum - zasmrečeni	Iglavci	83.900	80.793	96,3	36,3
	Listavci	13.900	7.146	51,4	3,2
	Skupaj	97.800	87.939	89,9	39,5
00305-Hacquetio-fagetum - zasmrečeni	Iglavci	6.500	8.623	132,7	3,9
	Listavci	1.500	515	34,3	0,2
	Skupaj	8.000	9.138	114,2	4,1
09000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	10	0,0	0,0
	Listavci	0	3	0,0	0,0
	Skupaj	0	13	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	152.000	149.741	98,5	67,2
	Listavci	70.700	62.950	89,0	28,3
	Skupaj	222.700	212.692	95,5	95,5

Lastniško so se gozdovi v preteklem desetletju nekoliko spremenili – del državnih gozdov (ca. 80 ha) je prešel pod zasebne, tako da je direktna primerjava po lastniških kategorijah zasebni in državni gozdovi med načrtovanim in realiziranim posekom obremenjena z napako.

Preglednica 362/D-PL 1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	27.462	5.763	33.225	254.236	68.584	322.820	10.302	4.653	14.955	292.000	79.000	371.000
Izveden - m ³	29.889	3.105	32.995	251.822	42.989	294.811	8.145	378	8.523	289.857	46.472	336.328
Realizacija - %	108,8	53,9	99,3	99,1	62,7	91,3	79,1	8,1	57,0	99,3	58,8	90,7
Povp. drevo - m ³	2,05	1,51	1,98	1,55	1,30	1,51	1,52	1,40	1,52	1,59	1,31	1,54

Preglednica 37/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
Iglavci	m³	3.323	457	654	0	0	636	24.811	8	0	0	29.889	39,5	187,6
	%	11,1	1,5	2,2	0,0	0,0	2,1	83,1	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	1.096	820	674	0	0	125	390	0	0	0	3.105	7,5	30,6
	%	35,3	26,4	21,7	0,0	0,0	4,0	12,6	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	4.419	1.277	1.328	0	0	761	25.201	8	0	0	32.995	28,1	126,5
	%	13,4	3,9	4,0	0,0	0,0	2,3	76,4	0,0	0,0	0,0	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	20.459	7.013	2.924	0	22	3.339	217.099	774	191	0	251.822	38,4	177,3
	%	8,1	2,8	1,2	0,0	0,0	1,3	86,2	0,3	0,1	0,0	100,0		
Listavci	m ³	13.220	19.461	3.952	0	191	871	4.645	543	92	0	42.989	9,8	44,8
	%	30,8	45,3	9,2	0,0	0,4	2,0	10,8	1,3	0,2	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	33.679	26.474	6.876	0	213	4.210	221.744	1.317	283	0	294.811	27,0	123,9
	%	11,4	9,0	2,3	0,0	0,1	1,4	75,3	0,4	0,1	0,0	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	339	0	0	0	0	7	7.800	0	0	0	8.145	31,2	141,7
	%	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	95,7	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	268	38	0	0	0	14	59	0	0	0	378	1,4	6,4
	%	70,8	10,0	0,0	0,0	0,0	3,7	15,5	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	607	38	0	0	0	21	7.859	0	0	0	8.523	16,3	73,0
	%	7,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,2	92,3	0,0	0,0	0,0	100,0		

Po letu 2014 je prevladoval sanitarni posek - na probleme s podlubniki, žledolomom ter vetrolomom kaže kar 75,7 % delež sanitarnega poseka.

Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	24.121	7.470	3.578	0	22	3.982	249.710	783	191	0	289.857	38,3	177,1
	%	8,3	2,6	1,2	0,0	0,0	1,4	86,1	0,3	0,1	0,0	100,0		
Listavci	m ³	14.583	20.319	4.626	0	191	1.010	5.094	543	92	0	46.472	9,2	41,5
	%	31,4	43,6	10,0	0,0	0,4	2,2	11,0	1,2	0,2	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	38.704	27.789	8.204	0	213	4.992	254.804	1.326	283	0	336.328	26,6	122,0
	%	11,5	8,3	2,4	0,0	0,1	1,5	75,7	0,4	0,1	0,0	100,0		

V poseku prevladuje smreka, predstavlja kar 79,1 % celotnega poseka. Posekano je bilo več kot polovica lesne zaloge smreke. V skupnem poseku je 86,2 % poseka iglavcev.

Preglednica 38/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	79,1	51,7	21,1
Jelka	7,0	9,6	1,9
Bor	0,1	60,7	0,0
Macesen	0,0	29,1	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	12,8	10,7	3,4
Hrast	0,0	1,4	0,0
Pl. Ist.	1,0	3,4	0,3
Dr. tr. Ist.	0,0	1,1	0,0
Meh. Ist.	0,0	4,3	0,0
Skupaj iglavci	86,2	38,3	22,9
Skupaj listavci	13,8	9,2	3,7
Skupaj	100,0	26,6	26,6

Pri iglavcih je prevladoval posek debelejšega drevja, ki je bolj ogroženo iz strani vseh treh vzrokov sanitarnega poseka (žled, veter, podlubniki).

Preglednica 39/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	17,2	26,8	43,3	47,2	37,2	38,3	90,0
Listavci	4,0	5,0	5,9	8,9	16,7	9,2	14,4
Skupaj	9,6	16,5	26,0	31,0	31,2	26,6	104,4

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Najpomembnejša gojitvena dela (dela za obnovo in nego gozdov) so v povprečju realizirana pod polovico načrtovanega. Varstvena dela so bila izvedena dokaj v skladu z načrtovanim (predvsem s spremembo GGN, ki je bila sprejeta v 2018). V zasebnih gozdovih, kjer lastniki sami ob sečnji tudi opravijo nekaj gojitvenih del, le-ta pogosto ostanejo neevidentirana. Pomembnejši razlog za slabšo realizacijo je izvajanje varstveno-sanacijskih del, ki so imela v preteklem obdobju prednost pred ostalimi deli.

Preglednica 40/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	9,44	0,00	0,0	109,00	33,90	31,1
Nega mladja	ha	1,25	0,00	0,0	36,21	7,20	19,9
Nega gošče	ha	6,20	0,00	0,0	101,75	47,60	46,8
Nega letvenjaka	ha	4,70	0,40	8,5	104,20	63,20	60,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,90	0,00	0,0	63,23	41,71	66,0
Nega prebiralnega gozda	ha	1,50	0,00	0,0	28,30	16,00	56,5
Zaščita s premazom	ha	3,45	0,00	0,0	207,22	150,51	72,6
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	21,11	28,14	133,3
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	25,67	24,84	96,8
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	200,45	109,61	54,7
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	3.250,00	5.650,00	173,8
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	4,25	0,0	0,00	358,05	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	0,00	310,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	54,00	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	7,43	0,00	0,0	125,87	33,90	26,9
Nega mladja	ha	1,40	0,00	0,0	38,86	7,20	18,5
Nega gošče	ha	8,65	0,00	0,0	116,60	47,60	40,8
Nega letvenjaka	ha	11,04	0,00	0,0	119,94	63,60	53,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,95	0,00	0,0	66,08	41,71	63,1
Nega prebiralnega gozda	ha	0,00	0,00	0,0	29,80	16,00	53,7
Zaščita s premazom	ha	0,00	6,92	0,0	210,67	157,43	74,7
Priprava tal	ha	0,00	1,48	0,0	21,11	29,62	140,3
Sadnja	ha	0,00	1,48	0,0	25,67	26,32	102,5
Obžetev	ha	0,00	2,96	0,0	200,45	112,57	56,2
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	3.250,00	5.650,00	173,8
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	14,25	0,0	0,00	376,55	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	0,00	310,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	54,00	0,0

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste: V obravnavanem obdobju je bila načrtovana gradnja gozdnih cest v prednostnih območjih: »Kotliček«, »Pod Lesno gorico«, »Primoške ravne«, »Pod Trnjevo goro«, »Mlakarska pot«, »Pašniki«, »Nad Grčaricami« in »Nad Gotenico«.

Z realizacijo zadanega programa odpiranja gozdov z gozdnimi cestami v skupni dolžini 9,4000 km, ki bi odprli 642 ha doslej slabo dostopnih gozdov, bi se dokaj dobro približali ciljni gostoti produktivnih cest 22 m/ha. Zaradi ekonomske krize in številnih naravnih ujm ni bila zgrajena nobena gozdna cesta. Kot predlog za vpis v EGC je evidentirana GC 060993 Odcep iz Ceste.

Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest zagotavlja gozdnogospodarski enoti po podatku za leto 2021 dobrih 21.000,00 EUR na leto, kar omogoča nujna vzdrževalna dela na okoli 30–40 % skupne dolžine gozdnih cest letno. Redno se vzdržujejo le glavne gozdne ceste in tiste, s poudarjenim javnim značajem. Na najbolj obremenjenih gozdnih cestah se vzdrževalna dela izvajajo vsako leto, na manj obremenjenih vsako drugo, tretje leto, na malo obremenjenih gozdnih cestah, še bolj poredko. Ker ležijo gozdne ceste na strmem reliefu, je pri vzdrževanju poudarek na urejanju odvodnjavanja – redno čiščenje koritnic in cevni propustov, popravilo prečnih jarkov in naravnih iztokov.

Gozdne vlake: Odpiranje gozdov z gozdnimi vlakami je slabo sledilo načrtovanemu. Razlog so tudi ujme, saj se v obdobju ujm ni izdelovalo gojitvenih načrtov za načrtovane oddelke. V GGE je predvidena optimalna gostota gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih 130 m/ha, ki še ni dosežena. Načrtovana je bila gradnja 21 km novih gozdnih vlak v večnamenskih oddelkih enote, ki so pomankljivo odprti, zgrajenih je bilo 9 km gozdnih vlak, pretežno v državnih gozdovih.

V GGE Gotenica so poleg gozdnih rezervatov Goteniški Snežnik in Kameni zid posamezna manjša področja (ekocelice), kjer gradnja gozdnih vlak zaradi zelo skalovitega in strmega reliefa ni primerna. Smotno je, da ti predeli ostanejo trajno brez vlak.

Rekonstrukcijam obstoječih gozdnih vlak, s katerimi se odpravi posamezne neustrezne elemente vlak, je bilo namenjeno premalo pozornosti. Načrtovanih je bilo 40 km rekonstrukcij obstoječih gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih enote, izvedenih je bilo 9,5 km rekonstrukcij.

Glede na trenutno odprtost gozdov z gozdnimi vlakami, je potrebno obseg investicijskih vlaganj v povečanje odprtosti gozdov povečati. Določena sredstva bo potrebno nameniti tudi za rekonstrukcije gozdnih vlak.

Preglednica 41: Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2012-2021

Leto	Oddelek	Novogradnja v metrih	Rekonstrukcija v metrih
2012	51086	0	650
	51093	0	380
	51099	100	140
	51100	0	350
	51101	510	680
	51119	0	330
skupaj		610	2.530
2013	51015	0	710
	51030	620	0
	51031	0	290
	51054	370	0
	51066	650	0
skupaj		1.640	1.000
2014	51021	270	320
	51087	0	220
	51091	704	140
	51106	275	40
	51107	0	240
skupaj		1.249	960
2015		0	0
skupaj		0	0
2016	51069	0	1.035
skupaj		0	1.035
2017		0	0
skupaj		0	0
2018	51074	915	0
	51132	200	0
skupaj		1.115	0

2019	51045	220	0
	51047	213	0
	51048	106	0
	51049	48	0
skupaj		587	0
2020	51050	651	2.645
	51053	0	1.295
	51056	197	0
	51098	1.671	0
skupaj		2.519	3.940
2021	51061	616	0
	51062	409	80
	51118	140	0
	51119	155	0
skupaj		1.320	80
Skupaj 2012-2021		9.040	9.545

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V GGE se za ostale funkcije (socialne, ekološke) veliko naredi tudi že ob rednem delu za kar gredo zasluge tenkočutnosti gozdarjev, ki delujejo na tem področju.

Z izločenimi Natura 2000 in EPO območji je celoten gozdni prostor pomemben tudi za vse prostoživeče živali. S projektom Life Kočevsko se je v enoti v letih 2014 do 2019 izvedlo tudi nekaj konkretnih ukrepov za izboljšanje bivanjskih razmer nekaterih natura vrst (belohrbti in triprsti detel, gozdni jereb, divji petelin). V okviru projekta so bila izvedena: obročkanja v drogovnjakih in pomlajencih (povečanje odmrle mase), mulčenja obcestnih pasov in nega habitatov (divji petelin), postavitve ograje s sadnjo plodonosnega drevja (gozdni jereb). Skozi enoto potekajo Kočevska planinska pot ter pot na Kameni zid, na severni meji (po gozdni cesti) pa tudi Ribniška planinska pot in Slovenska turnokolesarska transverzala.

Preglednica 42: Opravljena dela za funkcije

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Naravni razvoj biotopov	m ³	5.250,75	6.727,69	128,1
Vzdrževanje vodnih površin	kos	19,00	1,00	5,3
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	4,50	0,00	0,0
Postavitve gnezdnice	kos	20,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,50	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,00	280,00	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	2,00	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0,00	153,31	0,0

Podatki o odvzemu divjadi in popisi objedanja gozdnega mladja kažejo na zmanjšanje številčnosti lovno gospodarsko najpomembnejše vrste divjadi, to je jelenjadi. Številčnost jelenjadi se je v preteklem desetletju zmanjšala z izvajanjem redukcijskega odstrela in povečanjem številčnosti volka. Številčnost druge gospodarsko pomembne vrste, srnjadi, je zelo nizka, vendar stabilna. Opazen je trend zmanjševanja številčnosti divjega prašiča in gamsa. Številčnost gamsa, lisice, rjavega medveda in jazbeca je ostala na okvirno isti višini. Obratno sorazmerno z gibanjem številčnosti lisice je gibanje številčnosti poljskega zajca.

Preglednica 43 Izločitve divjadi in zavarovanih vrst velikih zveri v LPN Snežnik Kočevska Reka

	Odstrel in izgube / 100 ha									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
srnjad	0,40	0,33	0,32	0,39	0,29	0,28	0,28	0,22	0,24	0,24
jelenjad	1,62	1,77	1,85	1,97	2,18	2,78	2,55	2,32	2,22	2,27
divji prašič	0,75	0,43	0,72	0,24	0,26	0,62	0,19	0,77	0,30	0,61
gams	0,01	0,00	0,01	0,004	0,004	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
medved	0,02	0,004	0,02	0,03	0,004	0,007	0,004	0,01	0,01	0,01
volk	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,004	0,00	0,003
jazbec	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	0,01	0,01	0,03	0,01
kuna	0,004	0,004	0,01	0,01	0,02	0,00	0,004	0,00	0,004	0,00
lisica	0,06	0,05	0,12	0,15	0,10	0,15	0,07	0,11	0,09	0,09
poljski zajec	0,00	0,004	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,007	0,00

Jelenjad se je v preteklem desetletju v območju zniževala z izvajanjem redukcijskega odstrela. V letu 2016 se je pristopilo z intenzivnejšim odvzemom k hitrejšemu zmanjšanju številčnosti. Ukrep sledi povečani obnovi gozdov in bo spremljan s kazalniki v okolju in populaciji jelenjadi. Podatki o odvzemu divjadi kažejo na stabilno populacijo jelenjadi.

Srnjad kaže na upadanje številčnosti. Njen odvzem se je v preteklem desetletnem obdobju predvsem zaradi velikega vpliva velikih zveri v LPN Snežnik zmanjšal za polovico.

Opazno je letno nihanje številčnosti divjega prašiča. Številčnost lisice in jazbeca je stabilna. Številčnost poljskega zajca je majhna.

Nihanja v odvzemu rjavega medveda so posledica letnih zamud pri izdaji dovoljenj za odstrel. Ocenjuje se, da se je število medvedov v preteklem desetletju povečalo za 30 – 50 %. Narašča tudi številčnost volkov, ki se jih v LPN od leta 2012 do 2020 ni lovilo. V letu 2021 se je evidentiralo 1 izredni odvzem volka in 2 izgubi risa.

Številčnost risa se je tekom desetletja zmanjšala, kar se rešuje z doselitvijo novih osebkov v okviru projekta Life Lynx.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2012-2021

Večjih posegov v gozd in gozdni prostor v obdobju 2012–2021 na območju GGE ni bilo. Zgrajen je bil vodovodni sistem do Gotenice, in sicer iz smeri Mrzli studenec – Gotenica in iz smeri Mlake – Gotenica. Trasa vodovoda je večinoma potekala po trasah gozdnih prometnic, posega v gozd ni bilo. Površina gozdnega prostora se je spremenila predvsem zaradi prilagajanja gozdnega roba rabi prostora. Na ta račun se je za 4,7 ha povečala površina gozda, zmanjšala pa površina kmetijskih površin.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2012 – 2021

Ocena doseganja ekonomskih ciljev

V preteklem ureditvenem obdobju je bila realizacija z osnovnim načrtom načrtovanega poseka presežena za 30 %. Zaradi naravnih ujm je bilo potrebno v času trajanja načrta izdelati spremembo načrta. S spremembo načrta je bil določen posek realiziran z 91 %. Z osnovnim načrtom načrtovan posek je bil po količini presežen močno pri iglavcih (za 74 %), pri listavcih pa je bila realizacija poseka samo 51 %. Ocena vrednosti načrtovanega poseka lesa na kamionski cesti (v nadaljevanju KC) je

bila 10.030.951 EUR. Zaradi bistveno večjega poseka od načrtovanega, na račun poseka iglavcev in manjših vlaganj od načrtovanih, zlasti v obnovo in nego gozdov kot tudi nižjih vlaganj v gradnjo gozdne infrastrukture kot je bilo načrtovano, je bil cilj doseganje čim višjega dohodka od gospodarjenja z gozdovi več kot dosežen, vendar predvsem na račun večje količine posekanega lesa, ne pa na račun višjih cen gozdnih lesnih sortimentov. Izpolnjeni so bili tudi cilji zaposlitev, ohranjanje delovnih mest ter proizvodnja lesa in oskrba z lesom lesnopredelovalne lokalne industrije, čeprav so se v letih najboljsežnejših sanitarnih sečenj iglavcev pojavljale težave pri dobavi lesa listavcev.

Ocena doseganja ekoloških ciljev

Malopovršinska zgradba velikega deleža sestojev, ohranjeni gozdni ekosistemi, oblikovanje mirnih con, oblikovanje upravljavskih con za Natura 2000 vrste, prisotnost zavarovanih vrst zveri, zmanjšanje številčnosti jelenjadi, uspešnejša naravna obnova gozda, žal predvsem z bukvijo, omejitev sadnje smreke, sadnja rastiščem primernih drevesnih vrst (hrast), povečanje deleža debelega drevja, povečanje deleža odmrle biomase, izločene ekocelice, ohranjanje rezervatov, pester in vzdrževan gozdni rob, ohranjanje in vzdrževanje vodnih virov, upoštevanje ekoloških funkcij pri gradnji gozdne infrastrukture so le nekateri kazalci, ki kažejo, da je bilo usmerjanje razvoja gozda v preteklem desetletju v skladu z zapisanimi usmeritvami za krepitev ekoloških ciljev. Doseganje ekoloških ciljev bi bilo še boljše, če ne bi bilo naravnih ujm, ki so lokalno pa tudi na širših območjih vzrokovale prezgodnjemu poseku drevja povzročile znižanje lesnih zalog, poškodovale drevje, povzročile razgradnjo nekaterih sestojev ter bile tudi razlog za neizvedbo vseh načrtovanih biomeliorativnih del.

Velik obseg nenačrtovanih sanacijskih sečenj in neizvedba negovalnih sečenj sta močno vplivala tudi na nedoseganje ciljne zgradbe gozdnih sestojev. Premalo odraslih sestojev primernih za obnovo se je uvedlo v načrtovano obnovo, ujme pa so povzročile prezgodnji posek in razgradnjo sestojev, kar ima za posledico biološko in mehansko nestabilnost gozdnih sestojev in povečuje tveganja pri gospodarjenju z gozdovi.

Ocena zagotavljanja socialnih ciljev

S stabilnim gozdom poraščena strma pobočja, kjer gozdovi opravljajo zaščitno vlogo, usmerjane turistične in rekreacijske aktivnosti v gozdnem prostoru, zdrav in vitalen gozd, ohranjene naravne vrednote in zavarovana območja, upoštevanje območij in objektov kulturne dediščine, sodelovanje in usklajevanje z vojsko in policijo pri izvajanju ukrepov na območju s poudarjeno obrambno funkcijo, raznovrsten in razgiban gozdni rob, ohranjanje in pospeševanje dekorativnih in plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, ohranjanje in pospeševanje izjemnih dreves in grmov, aktivno sodelovanje pri sanaciji divjih odlagališč so kazalniki, ki kažejo na visoko stopnjo doseganja socialnih ciljev. Doseganje socialnih ciljev bi bilo še boljše, če ne bi bilo naravnih ujm, ki so povzročile poškodbe sestojev in infrastrukture v območju objektov povezanih s socialnimi funkcijami.

Ocena doseganja gozdnogojitvenih in drugih ciljev

- Ciljna lesna zaloga ($397 \text{ m}^3/\text{ha}$) ni bila dosežena. Zaradi naravnih ujm se je lesna zaloga v preteklem desetletju znižala za 13 % in znaša $342 \text{ m}^3/\text{ha}$.
- Zgradba gozda: velik obseg nenačrtovanih sanacijskih sečenj in neizvedba negovalnih sečenj sta močno vplivala tudi na nedoseganje ciljne zgradbe gozdnih sestojev. Premalo odraslih sestojev primernih za obnovo se je uvedlo v načrtovano obnovo, ujme pa so povzročile prezgodnji posek in razgradnjo sestojev, kar ima za posledico biološko in mehansko nestabilnost gozdnih sestojev in povečuje tveganja pri gospodarjenju z gozdovi.
- Rastiščem ustrezna drevesna sestava: naravne ujme so vzrokovale, da se je delež iglavcev zmanjšal bolj kot je bilo načrtovano predvsem na račun zmanjšanja deleža smreke, kar gre še bolj v smeri naravne drevesne sestave.
- Bolj kot je bilo načrtovano se je povečal delež sestojev v obnovi, zmanjšal pa delež debeljakov.
- Negovanost sestojev: načrtovana gojitvena dela so bila realizirana zelo nizko (naravna obnova 27 %, nega 47 %). Cilj negovanosti sestojev je bil realiziran le delno.
- Odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami; Ciljna gostota produktivnih cest je bila $21,6 \text{ m}/\text{ha}$, ciljna gostota gozdnih vlak pa $113 \text{ m}/\text{ha}$. Zaradi nerealiziranega programa gradenj gozdnih prometnic cilj ni bil dosežen.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Zunanja meja GGE se ni spreminjala. Površina gozda se je z vključitvijo zaraščenih površin ter podrobno uskladjitvijo gozdnega roba s karto rabe prostora povečala za 4,70 hektarjev. Vseh zaraščajočih površin je 2,83 ha.

5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek

Lesna zaloga iglavcev se je v preteklih 30 letih povečevala iz 310,9 na 392,2 m³/ha do leta 2012, v zadnjem desetletju pa se je lesna zaloga spustila na 342,1 m³/ha. Lesna zaloga listavcev se je konstantno dvigovala.

Letni realiziran posek je bil v zadnjem načrtovalnem obdobju zelo velik pri iglavcih (sanitarni posek).

Preglednica 44/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1992	3.247,78	193,7	117,2	310,9	4,92	3,50	8,41	2,46	1,21	3,67
2002	3.259,97	234,9	139,9	374,8	4,62	3,88	8,50	4,59	1,93	6,52
2012	3.221,46	235,2	156,9	392,2	5,08	3,47	8,56	9,00	1,44	10,44
2022	3.226,16	169,4	172,7	342,1	4,32	4,42	8,75	4,12	3,64	7,76

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Pri drevesni sestavi je opazen spust deleža smreke in posledično dvig bukve in jelke, deloma tudi plemenitih listavcev.

Preglednica 45/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1992	41,4	20,8	0,1	0,0	0,0	29,2	0,1	5,9	2,1	0,5
2002	43,5	19,2	0,0	0,0	0,0	29,8	0,0	7,4	0,1	0,0
2012	40,8	19,2	0,0	0,0	0,0	31,8	0,0	7,7	0,3	0,2
2022	26,5	23,0	0,1	0,0	0,0	40,6	0,0	9,2	0,5	0,1

Pri primerjavi debelinske strukture lesne zaloge in prirastka s preteklim obdobjem je kot spodbudno povečanje lesne zaloge in prirastka v I. in II. debelinskem razredu, kar pa večinoma prispevajo listavci.

Preglednica 46/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	60,0	64,8	64,3	64,4	82,4	72,0	89,6	82,1	77,1	76,1	99,3	85,0	45,5
Listavci	100,0	103,8	104,8	116,1	117,0	110,0	148,4	134,1	117,6	117,1	114,0	127,4	148,5
Skupaj	80,0	83,3	83,1	86,3	92,5	87,2	122,7	105,7	94,8	92,2	102,8	102,2	67,4

Pri kontrolnem izračunu smo za celotno enoto upoštevali vrast, prirastek in odmrlo drevje zadnjega desetletja s stalnih vzorčnih ploskev. Kontrolni račun kaže na skupni 'manjko' ugotovljene lesne zaloge v primerjavi s pričakovano skupno – 6,1 % ali – 68.724 m³.

Vzrok za neujemanje so nižji prirastki od pričakovanih ter v zasebnih gozdovih nejavljeno posekano drevje po sanacijah žledoloma, ko so bili zaradi obsežnosti poseki le ocenjeni, očitno prenizko. V državnih gozdovih, kjer je bilo posekano drevje tudi odkazano, se kontrolni račun izide.

Preglednica 47/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah – skupaj GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	757.769	505.598	1.263.367
Vrast	1.997	11.243	13.240
Odmrla masa	27.543	15.882	43.425
Prirastek (letni*10)	163.687	111.944	275.631
Sečnje po evidenci	289.857	46.472	336.329
Pričakovana zaloga	606.053	566.431	1.172.484
Ugotovljena zaloga	546.644	557.116	1.103.760
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	90,2	98,4	94,1

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

Gozdovi GGE Gotenica so na pogorju in grebenu Goteniške gore večinoma naravni, jelovo-bukovi sestoji in so najkakovostnejši v smislu lesno proizvodne vloge. Prevladujejo raznomerni in tudi prebiralni sestoji, obnove bukve je dovolj, jelka pa je v obnovi uspešna predvsem na ekstremnih rastiščih. Problem je velik delež debelega drevja. V nižinskih predelih pospeševana smreka je z izpadom v zadnjem desetletju za seboj pustila deloma ogolele površine, kjer bo potrebno veliko truda za čim bolj naravno obnovo površin. Trajnost vseh funkcij gozdov je dolgoročno deloma ogrožena.

Glavni problemi enote so:

- spremenjenost – zasmrečenost drevesne sestave, posledična manjša odpornost na naravne ujme in lubadarje, ki so mestoma dodobra razgradili sestoj z večjim deležem smreke;
- neuspešna obnova jelke in plemenitih listavcev zaradi preštevilčne divjadi predvsem na manj ekstremnih jelovo-bukovih rastiščih;
- delež debelega drevja.

Glavne prednosti enote so:

- velik delež naravno ohranjenih jelovo-bukovih sestojev, ki so vitalni;
- malopovršinsko raznomerni in prebiralni sestoji z visoko lesno zalogo;
- veliko ekocelic, prepuščenih naravnemu razvoju in gozdna rezervata Goteniški Snežnik ter Kameni zid;
- v celoti ohranjen živalski svet, enota je del Nature 2000 ter EPO;
- dobra odprtost z gozdnimi cestami in vlakami ter velik trud ZGS in SiDG pri sanacijah.

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Uravnoteženo razmerje razvojnih faz je dolgoročno bistvenega pomena za načrtno in trajnostno gospodarjenje z gozdom. Ugotovljeno stanje primerjamo z modelom, ki je ponderirano povprečje modelov RGR. Zdi se, da je primerjava površinskih deležev osnovnih življenjskih faz gozda razumljivejša od analize debelinskih struktur, zato smo že pri opisovanju sestojev ocenjevali deleže mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi pri raznomernih sestojih ter delež pomladka (pravzaprav mladja, gošče in celo letvenjaka), ki je zaradi malopovršinskosti prepleten z drugo fazo in ima dobre možnosti za preraščanje (glej korigiran delež).

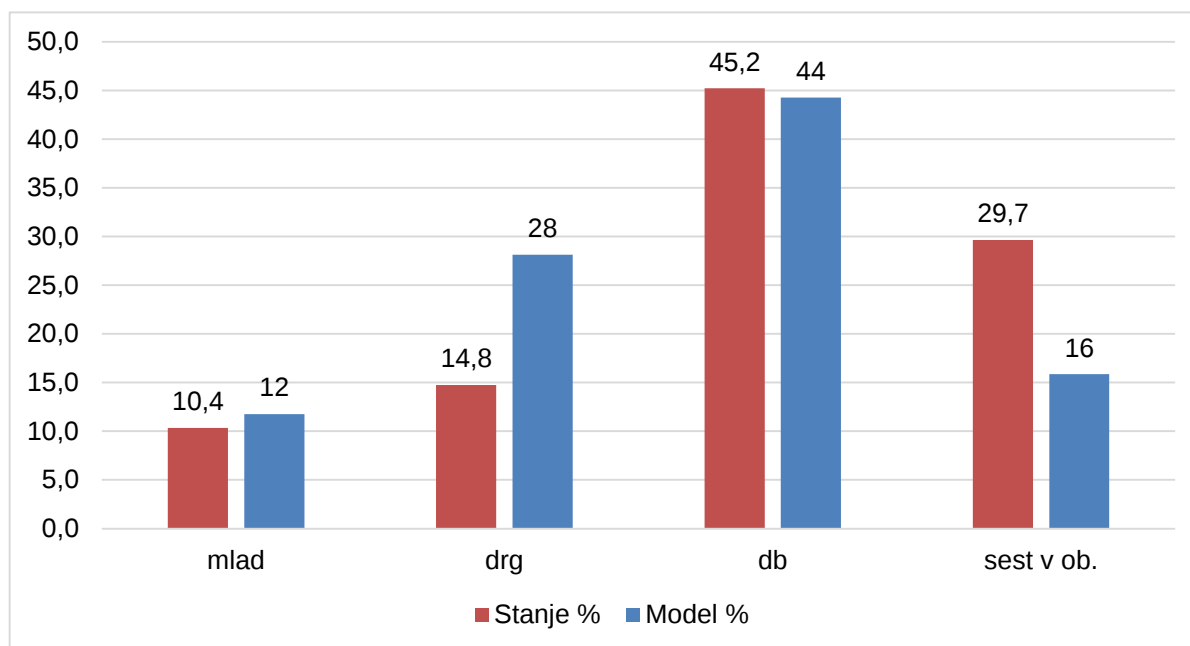
Tako je na sestojni karti vrisanih mladovij 7,0 %, korigirano – 10,4 %; drogovnjakov 9,5 – 14,8 %; debeljakov 31,8 – 45,2 %; sestojev v obnovi 24,8 – 29,7 %; prebiralnih sestojev je 3,9 % in raznomernih sestojev 22,6 % površine gozdov.

Preglednica 48 Preglednica 3/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	225,92	7,0	10,4	16	12	379,60	-1,4
Drogovnjak	305,46	9,5	14,8	38	28	907,13	-13,4
Debeljak	1.027,01	31,8	45,2	60	44	1.428,08	1,0
Sestoj v obnovi	798,97	24,8	29,7	21	16	511,35	13,8
Raznomerno (ps-šp)	125,48	3,9					
Raznomerno (sk-gnz)	729,29	22,6					
Pionirski gozd z grmišči	14,03	0,4					
Skupaj	3.226,16	100	100	135	100	3.226,16	

Prevladujejo debeljaki z velikimi lesnimi zalogami in debelimi drevesi iglavcev (jelka, smreka), primanjkuje pa drogovnjakov. V podmladku, kakor povsod na našem območju, prevladuje bukev (sledimo velikemu pomladitvenemu valu). V nasprotju z gozdnogospodarskimi enotami iz masiva Roga, je v Gotenici v podmladku opaznejši delež jelke in samonikle smreke, ki se radi pojavljata predvsem na ekstremnejših predelih. V prihodnosti pričakujemo, da se bo delež raznomernih sestojev še povečeval. Velik delež sestojev v obnovi je posledica sanitarnega poseka v preteklem načrtovalnem obdobju.

Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Natura 2000 je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, razglašeni v državah članicah Evropske unije z osnovnim ciljem ohraniti biotsko raznovrstnost za bodoče rodove. GGE je v celoti vključena v območje Natura 2000. Uveljavljeno sonaravno, mnogonamensko delo z gozdom ter prisotnost redkih in zaščenih vrst ter ohranjenost habitatov s prevladujočo oznako je ugodno dolgoročno usklajeno in trajno vsaj v gozdovih z relativno dobro ohranjeno naravno drevesno sestavo ter uravnoteženimi razvojnimi fazami.

S stališča zagotavljanja ugodnega stanja ter vzdrževanja funkcijskih vlog se je v GGE skozi celotno zgodovino gospodarjenja dobro gospodarilo. Ohranili so se gozdovi in upoštevala njihova

mnogoterna vloga, prav tako so se ohranile živalske vrste, značilne za gozdne habitate. Ob tem ni bila nikoli omejena proizvodna vloga gozdov.

Neraziskano in nepojasnjeno ostaja izginevanje divjega petelina iz celotnega dinarskega gorstva na našem območju. Temu smo v pričajučem načrtu posvetili veliko pozornosti z izločanjem mirne cone, ki je obenem tudi Upravljavska cona C. V tej coni so omejena gozdarska dela in ukrepanje prilagojeno za izboljšanje bivanjskih razmer divjega petelina.

Ohranjanje deleža odmrle drevesne mase je bistvenega pomena za vse živalske vrste, ki so odvisne od večjega deleža le-tega. Z osveščanjem in izobraževanjem v okviru izvajanja projektov se zavedanje o pomenu odmrlega drevja vgrajuje v redno gospodarjenje in zavest terenskih gozdarjev.

Dolgoživost gozdnega ekosistema in posameznih dreves nas ne sme zavesti v dolgoročen načrtovanju razvoja gozdov. Tako zlahka spregledamo spremembo drevesne sestave zaradi prenamnožitve jelenjadi in mestoma še vedno težavne obnove jelke, javorja, jesena (bresta?). Stanje se sicer izboljšuje, potrebno pa je na problem s preveliko številčnostjo rastlinojede divjadi opozarjati tudi vnaprej, saj je rešitev ključnega pomena za ohranitev sonaravnih gozdov.

Vzdrževanje gozdnih jas se je na območju GGE Gotenica redno izvajalo vendar, zaradi spremembe financiranja izvajanja del, ni bilo vedno tudi zavedeno v evidence preteklega načrta. Zaradi kraškega terena je potrebno vzdrževanje obstoječih kaluž in izvirov, ki so v GGE Gotenica maloštevilčni, redno izvajati.

Socialne funkcije so v GGE manj prisotne. Domačini, kolikor jih je, so navezani na gozd in vse danosti, ki jih nudi, kar je posebej opazno v jesenskem času (lov, polharjenje, gobarjenje). Posledično je skrb za trajnost in ohranitev gozdov velika.

Velik premik pri oblikovanju smernic (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja naravnih vrednot) je bil opravljen v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za varstvo narave, s katerim smo v preteklem načrtovalnem obdobju skozi projekt Life Kočevsko ter pri izdelavi smernic za pričajuči načrt zelo dobro sodelovali pri oblikovanju in umeščanju smernic ter ukrepov v gozdni prostor.

Proizvodne funkcije so v gozdnem prostoru najbolj izražene, saj fizično odstranitev dreves opazimo vsi. Lovnogospodarska funkcija ohranja tradicijo in celovitost širšega območja Kočevske, kar je s stališča upravljanja s prostorom dolgoročno nujno potrebno.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

6.1 Splošni cilji

Splošni cilji vključujejo zlasti temeljne učinke (funkcije gozda), ki so lahko, upoštevajoč specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov, uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi v GGE. Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v enoti, cilji območnega gozdnogospodarskega načrta in cilji iz Nacionalnega gozdnega programa [2].

Proizvodnja lesa; v državnih gozdovih se pod ta cilj šteje zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom lesnopredelovalne industrije in malih predelovalcev (suha roba), v gozdovih z drobno gozdno posestjo pa predvsem les za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.

Ohranjanje voda; ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, še posebej na vodovarstvenih območjih.

Varovalna in zaščitna vloga gozda ter varovanje pred naravnimi nesrečami; varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. erozijski procesi, poplave).

Lov in dohodek od lova; poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofejev in divjačine. V LPN tudi zaposlitev in socialna varnost.

Ohranjanje gozda kot elementa krajine; ohranjanje strnjenih in redko poseljenih gozdnih kompleksov, ki dajejo krajini vtis prvobitnosti in divjine, z ohranjanjem redkih naselij in kultiviranosti krajine v nižinskem delu enote.

Čiščenje zraka in regulacija klime; ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.

Zagotavljanje ponorov ogljika; zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika.

Rekreacija in turizem; omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti in razvoj trajnostnega turizma.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, zdravilna zelišča, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi (kostanj), semena (semenski sestoji), oglarjenje.

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti, izobraževalne točke) ter načrtno zbiranje podatkov in raziskovanje gozdov (raziskovalne ploskve, gozdni rezervati, mreža stalnih vzorčnih ploskev).

Obrambna funkcija

Upoštevanje območij, kjer se izvajajo urjenja policije (območje vasi Gotenica in mrzlega studenca).

Estetski videz krajine; oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje gozdnih kulis, ohranjanje gozdnih jas, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Sanacija poškodovanih gozdov s kombinacijo naravne in umetne obnove predvsem v nižinskem delu enote. Prednost pri obnovi огоlelih površin ima naravna obnova. V primeru neuspele naravne obnove naj se površina zasadi z listavci, izjemoma lahko tudi s smreko kot predkulturo. Kolektivna zaščita z ograjo naj se izvaja le izjemoma. Sestoje listavcev na težje dostopnih predelih poškodovane po naravnih ujmah se lahko prepusti naravnemu razvoju. Pri drugi generaciji smreke na isti površini je treba pri osnovanju sestoja poskrbeti vsaj za 50 % delež listavcev.

Pospešena obnova gozdnih sestojev v katerih se povečujejo tveganja zaradi podnebnih sprememb in potencialnih ujm (skrajšanje proizvodnih dob v odraslih smrekovih sestojih) ter sestojev z najbolj neugodno debelinsko strukturo - (pre)velikim deležem debelega drevja (jelovo-bukovi gozdovi) in sestojev kjer je že kulminiral vrednostni prirastek. Prednost mora imeti naravna obnova, umetna obnova je dopustna le izjemoma (hrast v nižini, jelka v območju jelovo bukovih gozdov).

Varstvo gozdov pred podlubniki ima prednost na območju zasmrečenih sestojev v nižinskem delu enote. Potrebna je stalna kontrola sestojev, posebej na bolj izpostavljenih - sušnih rastiščih in sprotna sanacija napadenih dreves z izvedbo vseh potrebnih zatiralnih ukrepov. Pri zatiranju podlubnikov naj se daje prednost mletju ali sežiganju sečnih ostankov pred kemičnim tretiranjem.

Usklajenost rastlinojede divjadi (jelenjadi) z okoljem: Zlasti na območju LPN se mora številčnost jelenjadi in srnjadi zmanjšati na mero, da bo zagotovljeno ustrezno pomlajevanje in preraščanje vseh po naravi prisotnih drevesnih vrst, še posebej jelke in plemenitih listavcev v območju jelovo bukovih gozdov.

Prilagajanje na podnebne spremembe: Pri negi in vnosu s sadnjo naj se izbirajo in pospešujejo drevesne vrste različnih tudi južnejših provenienc in genotipov, drevesne vrste prilagojene na različne rastiščne razmere (bukev, graden, plemeniti listavci) ter drevesne vrste, ki prenašajo višje temperature (črni gaber, mali jesen).

Biotska pestrost in območja Natura 2000: V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pester drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe ter zavarovane rastlinske in živalske vrste. Zlasti v območju con živalskih vrst, ki potrebujejo večji delež odmrle biomase (detli, brazdar, ...), je treba ohranjati deleža odmrle biomase, povečati je treba količino odmrlih dreves v C razširjenem debelinskem razredu.

Negovanost sestojev: Povečati delež negovanih sestojev, še posebno v mlajših razvojnih fazah. Dopolniti tradicionalni koncept visokih redčenj predvsem z izbiro manjšega (končnega) števila izbrancev v mlajših in srednjedobnih predvsem bukovih sestojih (situacijsko redčenje) in strojnim redčenjem. S pravočasnimi ukrepi nege je treba zlasti v predelih pogostejšega pojava žleda in mokrega snega povečati stojnost dreves in povečati delež odpornejših vrst. V raznomernih sestojih s posamezno šopasto zgradbo, v presvetljenih debeljaki in v prebiralnih sestojih se mora bolj izkoristiti avtonega odraslega gozda. Povečati je treba lesne zaloge v debeljaki v optimalni fazi razvoja.

Rastiščnim in sestojnim razmeram prilagojena zgradba sestojev: Jelovo-bukovi gozdovi naj imajo skupinsko raznomerno zgradbo, na manj ekstremnih rastiščih tudi malopovršinsko do velikopovršinsko enomerno zgradbo. Zlasti na strmih in močno skalovitih predelih naj bo zgradba prebiralna. V območju smrekovih gozdov naj bo zgradba gozda malopovršinsko do velikopovršinsko enomerna.

Zagotavljanje varovalne in hidrološke vloge gozdov: Na strmih in močno skalovitih predelih ter na vodovarstvenih območjih je treba ohranjati stalno pokrovnost tal, raznomerno zgradbo gozda, ohranjati gozdnatost, zagotoviti naravno obnovo gozda ter rastišču primerno sestavo drevesnih vrst.

Ustrezna raba gozdnega prostora: V gozdni krajini je treba ohranjati kompleksnost gozdov, posegi v gozdni prostor niso zaželeni. Vzdrževati je treba obstoječe negozdne površine (košnja gozdnih jas) z namenom ohranjanja ekološke pestrosti in zagotavljanja ostalih funkcij gozda.

Varstvo gozdov pred požari: Z vzgojo in opozorilnimi tablamami na vseh večjih vstopih v gozd, pazljivim delom pri ravnanju z odprtim ognjem in dobro organizirano gasilsko službo, se bo zmanjšala verjetnost večjih gozdnih požarov na minimum. V primeru požara je treba ravnati po požarnem načrtu.

Tehnologija dela: Selektivna izbira in uporaba sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, prilagojenih rastiščnim in sestojnim razmeram, ki povzročajo čim manj motenj v okolju. Večina sečnje se opravi na klasičen način z uporabo motorne žage. Strojna sečnja le na predelih, ki so terensko in sestojno primerni. Večina spravila lesa iz gozda naj se izvede z vlačanjem oziroma izvozom lesa. Povečati je treba delež spravila lesa z izvozom (nižinski del GGE).

Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami: Mestoma še povečanje odprtosti neodprtih predelov gozdov z gozdnimi vlakami. Nedostopne predele s poudarjeno varovalno funkcijo ali večjim deležem ekocelic se ne odpira.

Izobraževanje lastnikov gozdov: njihovo povezovanje v društva in druge večje interesne skupine, ki je usmerjeno v izboljšanje gospodarjenja v zasebnih gozdovih. Lastnike gozdov je treba izobraževati in usposabljanje tako na področju gojitvenih in varstvenih del kakor tudi sečnje in spravila lesa. Lastnike je treba seznaniti s pravili varnega dela v gozdu, s sodobnimi tehnologijami in sodobno opremo za delo v gozdu.

Sodelovanje z javnostjo in ostalimi uporabniki v prostoru: Osveščanje in izobraževanje javnosti o pomenu in vlogi gozda v družbi (okrogle mize, radijske oddaje, zloženke, ...). Usmerjanje turističnih in rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru. Sodelovanje s policijo v smislu usklajevanja njihove aktivnosti v prostoru z izvajanjem gozdarskih del.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

A. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitna funkcija

Gozdnogojitveni ukrepi [3]

Gospodariti z daljšimi proizvodnimi in pomladitvenimi dobami.

Pospeševati šopasto rast dreves v vseh razvojnih fazah, hkrati se ohranja in pospešuje mreža stabilnih dreves, ne glede na kvaliteto lesa.

Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.

Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.

Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.

Zagotavljati pravočasno obnovo ter z ureditvijo odnosov gozd - divjad zagotoviti naravno pomlajevanje in ustrezno, rastišču primerno, vrstno pestrost.

Temeljiti na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov.

Za preprečitev degradacije tal je treba pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal. Pravočasno odstranjevanje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.

Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v širšem zalednem območju posameznega hudournika (nižje lesne zaloge in redno

odstranjevanje težkega, nestabilnega ter odmrlega drevja) skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.

Pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov, niso dovoljeni.

Povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb je treba v gorskih gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišča prilagojenih mešanih sestojev.

Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj z namenom izboljšanja učinkovitosti gospodarjenja s temi gozdovi in izboljšanja informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Usmeritve, ki izhajajo iz zakona o vodah in usmeritvah DRSV [4]

Po zakonu o vodah naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na ogroženih območjih, kot so plazljiva in plazovita območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve Direkcije RS za vode.

Plazljiva območja: Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 [6] določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Plazljiva območja so prikazana v poglavju 13.7. – Karta 13. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi ujm izvaja intenzivna sečnja, je treba preredčene in ogoljene površine ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali povečan odtok padavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 [6] določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih skalnih podorov (padajoče kamenje in skale):

- oblikovati strukturirane sestoje s široko porazdelitvijo drevja različnih dimenzij in mozaikom različnih razvojnih faz;
- odstranjevanje drevja z debelimi koreninami na območjih proženja skalnih podorov (pečine), kjer drevesa s koreninami delujejo kot klini in lahko povzročijo podore;
- puščanje visokih panjev in prečno ležečih debel.

Posebnosti vezane na zaščitno funkcijo

Na območjih gozdov s poudarjeno zaščitno funkcijo veljajo usmeritve za varovalno funkcijo (praviloma se ti funkciji prekrivata), ki so prilagojene naravni nevarnosti pred katero ščitijo:

- z ukrepanjem ohranjati oziroma pospeševati strukturo gozda, ki glede na prisotno naravno nevarnost (padajoče kamenje, plazovi...) zagotavlja najbolj optimalno zaščito;
- po opravljeni sečnji in spravi je treba vzpostaviti gozdni red in sanirati vse nastale poškodbe na gozdnih prometnicah in urediti njihovo odvodnjavanje;
- na erodibilnih strmih pobočjih se izogniti vsakršnim posegom, ki povečujejo nevarnost površinske in globinske erozije (npr. gradnje infrastrukture in drugih objektov). Gozdnih vlak in cest naj se na strmih in erodibilnih tleh ne gradi;

- čas sečnje in drugih ukrepov v gozdu mora biti prilagojen infrastrukturnemu objektu zaradi katerega je poudarjena funkcija.

B. Hidrološka funkcija

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) [6] in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN [4], ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Splošne usmeritve

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah - ZV-1 [6] tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1 [6], preostale vode pa so vode 2. reda.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14 členu ZV-1 [6], meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku [8].

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogočali obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1 [6]:

- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne in druge infrastrukture ter komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 [6] ali drugih zakonih;
- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnja objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje vodne pravice nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode) zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnja objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnja objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metriskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je treba upoštevati določbe 84. člena ZV-1 [6], da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Na vodnem in priobalnem zemljišču je v skladu z določbo 68. člena ZV-1 [6] prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
- odlaganje odpadkov.

Na vodovarstvenih območjih (skladno s 74. členom ZV-1 [6] jih določi vlada), določenih z namenom zavarovanja vodnega telesa, je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena oziroma 60. člena Zakona o vodah [6]).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja [9] na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

V okviru usklajevanja posegov v vodovarstvena območja in varovane pasove vodotokov je treba redno sodelovanje s službo pristojno za vode in z upravnimi organi, pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi

- zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz in pospeševati ustrezno drevesno sestavo;
- vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov, ki ugodno vplivajo na odtok vode;
- ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja;
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in naravi neoporečne stroje;
- prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic;
- prilagoditi način skladiščenja in spravila lesa;
- preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja;
- ohranяти ustrezno širino obvodne vegetacije in zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih;
- prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila;
- prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev;
- takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije;
- pri gradnji prometnic ohranjanje vegetacije obvodnega pasu;
- stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Usmeritve za izvedbo del v gozdovih

Gradnja gozdarskih objektov in gozdnih prometnic ter transport ali skladiščenje lesa v neposredni bližini vodotokov (priobalna zemljišča) ali preko izvirov niso dopustni. Prav tako ni dovoljeno spravilo lesa po potokih (jarkih). Pri delu v gozdu se ne sme uporabljati strupenih premazov in biocidov. Točenje goriv in bio-maziv je treba izvajati izven vodozbirnih območij. Pri uporabi gozdne mehanizacije je treba upoštevati zlasti naslednje:

- Obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev in tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih.
- Pranje, vzdrževanje oziroma popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja.
- Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla.
- V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode.
- Vodne vire ter ostale objekte povezane z vodami je treba vrisati v gojitvene načrte. Vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno. V kale, kaluže, izvire in druge vodne vire se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode. Solnic se ne sme postavljati v območju 50 m od vodnega vira.
- Divja odlagališča odpadkov je treba evidentirati in sanirati.

Smernice za ogrožena območja po zakonu o vodah (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavana v poglavju 5.3.10 Varovalni in zaščitni gozdovi. Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi so navedene v poglavju 5.3.4.

C. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti Ekološko pomembna območja in Natura 2000

Splošne usmeritve za celotno biodiverziteto

V vseh gozdovih se pospešuje oziroma vzpostavlja biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre ekosistemske zgradbe gozdov. Vse dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru se morajo izvajati na način, da se zagotavljajo ustrezni pogoji za ohranitev čim večje pestrosti habitatov in ustrezni življenjski pogoji za razvoj rastlinskih in živalskih vrst, zlasti redkih in ogroženih.

Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja vseh zavarovanih in ogroženih prostoživečih vrst v GGO, torej tudi vrst, ki se nahajajo izven varovanih območij narave, se pri vseh posegih in dejavnostih na območju gozdnega prostora upoštevajo varstvene usmeritve in priporočila, ki so navedena v nadaljevanju.

Krajinski vidik

- Ohranja in vzdržuje se razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov z ohranjanjem in vzdrževanjem gozdnih robov, gozdnih jas in košenic, vodnih in drugih mokrotnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru (mlak, luž, kaluž, izvirov, studencev), grmišč in drugih negozdnih ekosistemov (melišč, skalovij ipd.) v gozdu in gozdnem prostoru.
- Ohranja se gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, ki členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji. Ohranja se gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine gozdnega drevja, gozdne otoke in omejke v kmetijski in urbani krajini. Naravnemu razvoju se prepusti dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst oziroma se v njih ustrezno prilagojeno gospodari. Ohranja in oblikuje se biokoridorje.
- Skrbi se za neokrnjen, razgiban gozdni rob, s stopničasto strukturo in pestro zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranja ali vzpostavlja se naravna oziroma naravi čim bolj podobna drevesna sestava gozdnih življenjskih združb;
 - pospešuje se razvoj čim večje genetske pestrosti tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst, še posebej redkih, zaščitnih in ogroženih;
 - ohranja in pospešuje se redke (minoritetne) drevesne in grmovne vrste ter vse plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranja se grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira naravnega pomlajevanja in razvoja gozdnega mladja.
- V večnamenskih gozdovih se vzpostavi in ohranja zadostni delež sestojev z odraslim drevjem (npr. najmanj 40 % delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, sestoji v obnovi, raznomerni in prebiralni sestoji)).
- Zagotavlja se zadostne količine odmrle biomase s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Zagotovi se čim bolj enakomerno prostorsko razporeditev odmrle biomase in zadosten delež odmrle mase tudi v najdebelejših debelinskih razredih.
- Drevesa z dupli in poldupli, votla, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik ter varietet, se načrtno pušča v gozdu in ohranja kot habitatno drevje.
- V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob.

Pomlajevanje in obnova

- Zagotavljati obnovo gozdov v sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti z umetno obnovo s sadnjo rastiščem primernih drevesnih vrst in ustreznih provenienc.

- Ob studencih, izvirih, kalužah in podzemnih jamah se vzpostavi in ohranja naravna vegetacija s tesnejšim sklepom, ob pomladitvah pa se z daljšimi pomladitvenimi obdobji zagotavlja stalno zastrtost tal teh objektov in njihove bližnje okolice.

Sečnja, spravilo in gozdna tehnika

- Posegi, dejavnosti ter druga ravnanja v gozdu in gozdnem prostoru se izvajajo v času in na način, ki najmanj ogroža gozdne ekosisteme. Prilagaja se zahtevam živalskih in rastlinskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih vrst. Z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le-teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le-teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablam, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.
- Pri izvajanju del in posegov v gozdu in gozdnem prostoru se uporabljajo stroji in tehnologija z najmanjšim negativnim vplivom na habitate oziroma rastišča.
- Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnja gozdnih prometnic se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov itd.).

Za gozdove, ki so vključeni v območja Nature 2000 ali EPO, so predpisane posebne usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja posameznih vrst, ki jih je treba pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati - Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Gotenica 2022-2031.

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja [10]

Ekološko pomembna območja in pripadajoče varstvene usmeritve, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12.7 Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja so določena za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši. Za EPO veljajo naslednje splošne usmeritve:

- Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000 [10]

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za območja Natura 2000 [10]

Na podlagi splošnih varstvenih usmeritev so določene podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve, ki so se upoštevale pri izdelavi gozdnogospodarskega načrta.

Podrobnejše varstvene usmeritve ter cilji in ukrepi so navedene v tabelarični obliki v prilogi v poglavju 12.8 Izvleček iz Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015–2020. Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE se nahaja v prilogi v poglavju 12.9. Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE se nahajajo v prilogi v poglavju 12.10. Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE se nahajajo v v prilogi v poglavju 12.11.

Konkretne usmeritve [10]

- Ohranja naj se rastišču primernejša sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb.*
- Ohranja naj se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Ohranja naj se 3 % od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera.
- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora.*
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst.
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se kvečjemu vzpostavlja naravno sestavo gozdnih združb.
- Ohranjajo naj se drevesa z dupli in poldupli, predvsem debelejšše bukve (habitatna drevesa: 1-2 drevesi debelejši od 30 cm/ha).
- Zaradi preštevilčne divjadi je oteženo pomlajevanje ključne drevesne vrste - jelke. Z gozdnogospodarskimi in lovskoupravljaljskimi ukrepi naj se zagotovi izboljšanje pomlajevanja jelke.

Medved, volk, ris:

- Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
- V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju najmanj 200 m, naj se ne ukrepa v času od 15.12. do 30.4.. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*

Jame:

- Ob vhodih v jame ter v neposredni oklici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 m) naj se ohranja raznomerna struktura gozdov.
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.

- Zaželena je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali naj se obvesti ZRSVN.

Netopirji, hribski urh, veliki pupek:

- V gozdu in gozdnem robu naj se vzdržuje majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic.* Obstoječe solnice naj se odstrani. (Ukrep: 612 – vzdrževanje vodnih virov v gozdu)
- Kjer primernih vodnih virov primanjkuje se pri izgradnji gozdni vlak s prisotnostjo cevni propustov pred njegovim vtokom izvede poglobljen usedalnik.
- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.
- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.
- Vodnih kotanj, ki so ponekod prisotne ob vlakah, naj se ne zasipava.

Napotki za upravljanje oziroma vzdrževanje vodnih virov:

- Veliki pupek: Mlaka naj bo vsaj del dneva osončena, različno globoka (najgloblji del je lahko globok več kot 1 m), vsebuje naj vodno rastlinje, brežine naj bodo položne.
- Hribski urh: Mlaka, luža, kaluža naj bo vsaj del dneva osončena, do 30 cm globoka, zaželeni so vodne rastline.

Bukov in alpski kozliček:

- Posekan les listavcev na območjih povečane aktivnosti alpskega in bukovega kozlička se v času od 15. maja do 15. avgusta iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Časovne omejitve izvajanja del za določene ptičje vrste:

V nadaljevanju so navedene časovne omejitve izvajanja gozdnogospodarskih del za določene ptičje vrste, ki veljajo znotraj območja določena z radijem (v metrih) okrog gnezda – mirna cona. V primeru poznavanja lokacije gnezd, naj se območja vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oziroma gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano. Časovno omejitev se zapiše v odločbe o odobritvi poseka izbranih dreves. Status mirnih con je smiselno upoštevati najmanj 3 leta od beleženja zadnje aktivne gnezditve vrste, optimalno pa 7 let.

- Kozača: V polmeru najmanj 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd kozače naj se od 1.2. do 30.6. s prekinitevjo gozdnih del zagotavlja mir*.
- Sršenar: V polmeru najmanj 400 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sršenarja naj se oblikujejo mirne cone, v katerih naj se v času od 1. junija do 31. avgusta ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje cest *. V primeru poznavanja lokacije gnezda, naj se območje z lokacijo vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oziroma gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano.
- Ostale sove: V polmeru najmanj 100 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd ostalih sov naj se od 1.3. do 31.5. s prekinitevjo gozdnih del zagotavlja mir*.

Ekocelice brez ukrepov:

Vse izločene ekocelice se upošteva kot posebne negovalne enote brez ukrepov v gozdnogojitvenih načrtih (glej seznam in opise oddelkov/odsekov). V zasebnih gozdovih so le predlog lastniku, v državnih gozdovih se jih lahko upošteva še več.

Ekocelice z ukrepi:

Za izboljšanje prehranskih možnosti divjega petelina se s posekom pripravi ogolele površine, kjer se ne postavi lovskih prež, krmišč ali solnic. Prepusti se jih naravnemu zaraščanju in čez desetletje nadomesti z drugo površino.

Drevesa izrednih dimenzij ali posebnih oblik:

V neposredni okolici vseh dreves posebnih oblik in dimenzij je z gozdnogojitvenim načrtom možno izločiti ekocelice v radiju sestoje višine, kjer se ukrepa v smislu ohranjanja zavarovanih dreves. Sama drevesa izjemnih dimenzij se pusti v gozdu tudi ko odmrejo. Predvidena je posebna oznaka in merilna pika za natančno meritev obsega dreves. Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu. Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oziroma površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov. Podlago se na rastišču

utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom. Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav. Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno. Naravno vrednoto se lahko opremi za obisk, ogled in predstavitev javnosti z označevalnimi in pojasnjevalnimi tablami, klopmi ipd., vendar le na način, da se s posegom in ogledovanjem ne poškoduje drevesa in ne spremeni življenjskih razmer na rastišču.

* - *povzeto po Pravilniku o varstvu gozdov (Uradni list RS št. 92/2000, 56/2006, 114/2009).*

Usmeritve vezane na posamezne upravljavske cone: [10]

UPRAVLJAVSKA CONA A - območje triprstega in belohrbtega detla. Površina v GGE: 1.140 ha.

VRSTE: brazdar (*Rhysodes sulcatus*), belohrbti detel (*Dendrocopos leucotos*), mali muhar (*Ficedula parva*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*).

OPIS CONE: Cona A obsega najbolj ohranjene jelovo bukove gozdove, predvsem na višjih nadmorskih višinah, vključujoč gozdna rezervata Goteniški Snežnik in Kameni Zid. Vrste ogrožajo: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v še pred kratkim zaprtih sestojih ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja, ki predstavlja prehranjevalni (s podlubniki napadene smreke) in gnezditveni habitat ptic. V coni želimo vzpostaviti nadstandardni delež mrtvega lesa ter čim več površin prepustiti naravnemu razvoju.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se najmanj 50 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Zagotavlja naj se višji delež iglavcev (pospeševanje v mladovju, pri redčenjih). Vitalne jelove semenjake naj se ohranja. Skrbi naj se za naravno pomlajevanje jelke.
- Zagotavlja naj se vsaj 5 % odmrle lesne mase iglavcev in listavcev od celotne LZ predvsem odraslega stoječega drevja iglavcev in listavcev nad 30 cm prsnega premera. Ohranja oziroma pušča naj se vsaj 10 m³/ha odmrlih in odmirajočih dreves iglavcev oziroma vsaj 3-5 mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslih stojećih iglavcev na ha.
- Ob upoštevanju predpisov s področja varstva gozdov naj se na območjih, ki ne predstavljajo večje nevarnosti za nadaljnje širjenje podlubnikov, del poškodovanega oziroma s podlubniki napadenega drevja ohrani oziroma prepusti naravnemu razvoju.
- Sanitarna sečnja je smiselna zgolj v primeru preventivnega delovanja. Posamezne skupine odmrlih dreves iglavcev, kjer se sanitarna sečnja ni izvedla pravočasno in ni več nevarnosti za prenamnožitev podlubnikov, naj se prepušča naravnemu razvoju, še posebno v sestojih z drevjem B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Priporočeni čas sečnje je izven obdobja od 1. aprila do 15. junija – v primeru prisotnosti triprstega ali belohrbtega detla se v določenih ožjih območjih čas sečnje v tem obdobju lahko omeji.
- Ohranja naj se status ekocelic in gozdnih rezervatov Goteniški Snežnik in Kameni Zid.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj,
- načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.

UPRAVLJAVSKA CONA B - območje gozdnega jereba. Površina v GGE: 1.525 ha.

VRSTE: gozdni jereb (*Bonasa bonasia*).

OPIS CONE: Cona vsebuje odseke znotraj katerih se pojavljajo lazi, senožeti in zaraščajoče površine v gozdnem prostoru ter površine prizadete po vetrolomu in lubadarju. Zanimivi so dobro strukturirani sestoji z večjim deležem iglavcev, skupinami lesk, brez ali jelš in plodonosnimi vrstami (jerebika, mokovec, glog). Primerni so majhni nakloni terena. Stanišča gozdnega jereba so velika ca. 40 ha, pozimi se zadržuje na teritoriju velikosti ca. 0,5 ha. Znotraj cone želimo v delih ohranjati primeren habitatni tip, ki vrsti omogoča hkrati kritje in ugodne prehranske razmere.

KONKRETNE USMERITVE:

- Z gozdnogospodarskimi ukrepi naj se izboljšuje prehranski habitat vrste. Kjer sestojne razmere dopuščajo, naj se zagotavlja vrzelast gozd s pestro zeliščno in grmovno vegetacijo s prisotnostjo

plodonosnih drevesnih vrst. Primerne so zlasti površine prizadete po vetrolomu in lubadarju. Znotraj takšnih površin naj se:

- ohranja raznomerna struktura gozdov (sestoje z vrzelastim ali pretrganim sklepom krošenj, s šopi in skupinami odraslih dreves);
 - pri negi in obnovi gozda ohranjajo in sproščajo skupine lesk, brez, jelš in drugih plodonosnih vrst kot so jerebika, mokovec, brek, češmin, glog na skupni površini vsaj 0,5–1 ha; kjer teh plodonosnih rastlin ni, naj se jih vnaša s sadnjo;
 - vzdržuje skupine različno starih iglavcev, predvsem v fazi drogovnjaka;
 - žičnate ograje ustrezno označi z namenom, da postanejo dobro vidne;
 - 5 % površin prizadetih po vetrolomu in lubadarju prepusti naravnemu razvoju (za dobo 10 let).
- Novih krmišč za divjad naj se ne postavlja (dovoljena so krmišča s tam pridelano krmo);
 - V polmeru najmanj 400 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih stanišč gozdnega jereba naj se od 1.4. do 31.7. ne izvaja gozdnogospodarskih del, oddelek pa ovrednoti s 1. stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. V primeru poznavanja lokacije stanišč, naj se območje z lokacijo vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oziroma gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- V okviru projekta Life Kočevsko se je znotraj odseka 51028 postavila prehranjevalna ograja za jereba, kjer se je sadilo jerebika in smreke. Predvidijo se naslednji ukrepi: 837 - vzdrževanje zaščitne ograje, morebitna dodatna sadnja plodonosnih vrst, nega mladja in gošče. Odsek 51028 naj se opredeli kot mirna cona znotraj katerega naj se v času od 1. aprila do 30. julija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje prometnic ter ovrednoti s 1. stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Znotraj cone se predvidi postavitev novih ograj znotraj katerih naj se predvidi naslednje ukrepe: označitev žičnatih ograj, 302 - priprava tal za sadnjo, 613 - sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, 710 - obžetev, 837- vzdrževanje zaščitne ograje, nega mladja in gošče.

UPRAVLJAVSKA CONA C – območje divjega petelina. Površina v GGE: 167 ha

VRSTE: divji petelin (*Tetrao urogallus*).

OPIS CONE: Cona predstavlja ključni habitat za divjega petelina na Kočevskem z nekdanjimi aktivnimi rastišči. V coni želimo izboljšati življenjsko okolje in prehranjevalni habitat, zmanjšati negativni vpliv divjadi ter zagotoviti mir v času rasti in prezimovanja.

KONKRETNE USMERITVE:

- Goji naj se svetle sestoje s talno vegetacijo (višine 30-50 cm). V letvenjaki, drogovnjaki in mlajših debeljaki naj se izvajajo močnejša redčenja (intenziteta 25-40 %). Znotraj teh naj se vzpostavljajo oziroma vzdržujejo preletni koridorji (vlake in linijske vrzeli širine najmanj 3 m) ter pospešuje iglavce in javorje.
- Z nego sestoj naj se jagodičevja in borovničevja ohranja in povečuje.
- Na manjših površinah (0,5 do 1 ha) je zaželen posek na golo ter nato postopna obnova. Na te poseke naj se sečne ostanke ne zлага oziroma se priporoča njihov požig.
- Obstoječe jase naj se ohranja in vzdržuje. Na njih naj se ne gnoji z umetnimi gnojili. Skupen delež presvetlitev (jase, poseke, vrzeli, prehranjevalne ograje) naj bo med 10 in 20 % površine.
- Novih krmišč za divjad naj se ne postavlja.
- Novih gozdnih cest naj se ne gradi.
- Vsakršna opažanja (znakov prisotnosti) vrste v času razmnoževalnih aktivnosti naj se skrbno beleži.

SEKTORSKI UKREPI UKREPI:

- Ohranjanje biotopov - naravni razvoj;
- Ohranjanje biotopov - sečnja (posek na golo na površini 0,5 do 1 ha; linijske vrzeli);
- Ohranjanje biotopov - nega;
- V času parjenja, to je od 1. marca do 30. junija naj se znotraj cone ne izvaja sečnje (vključno s sanitarno) in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic. Odseke naj se opredeli kot mirna cona ter ovrednoti s 1. stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

UPRAVLJAVSKA CONA E – območje navadnega koščaka. Površina v GGE: 1,5 ha.

VRSTE: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*).

OPIS CONE: Cona obsega vodotok južno od Gotenice in pas vegetacije ob njem v odsekih 51006, 51133 in 51132. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo.

KONKRETNE USMERITVE:

- Nove gozdarske infrastrukture (prometnice in ostali objekti) naj se v območju upravljaljske cone ne gradi. Rekonstrukcija in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja, in v zimskem obdobju.
- V skladu s 7. in 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se spravilo lesa ne izvaja po vodotokih, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potokov. Vodotokov naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- V 10 metrskega pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka (konkurentne jelše in sanitarna sečnja smreke).
- Površina obstoječih ekocelic brez ukrepanja (0,88 ha) v odsekih 51006 in 51132 naj se ohrani.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj.

UPRAVLJAVSKA CONA G – javorovi gozdovi. Površina v GGE: 2,3 ha.

HABITATNI TIP: (9180*) Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih

OPIS CONE: Cona vsebuje sestoj z višjim deležem gorskega javorja. V sestoju želimo izboljšati njegovo strukturo ter zagotoviti naravno pomlajevanje ključnih vrst.

KONKRETNE USMERITVE:

- Izboljšajo naj se specifične lastnosti, struktura in procesi habitatnega tipa (9180*) Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih.
- Ohranja naj se semenjake vrst plemenitih listavcev. Z nego naj se jih pospešuje.

D. Klimatska in higiensko-zdravstvena funkcija

Ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov. Ukrepi naj bodo malopovršinski; za klimatsko funkcijo je pomembno ohranjati vertikalno in horizontalno razslojenost. Krčitve gozdov praviloma niso dovoljene.

E. Rekreatijska funkcija in turistična funkcija

Gozdove s poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo je treba vzdrževati v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Izogibati se je potrebno velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm. Na razglediščih izvajati vedutno sečnjo. Ob poteh ohranjati zanimiva drevesa (habitatna drevesa, izjemna drevesa) in skupine dreves ter z gospodarjenjem oblikovati pester, strukturiran gozd. V primeru izvajanja gozdarskih del v gozdu je treba pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce, in poti, za čas izvajanja del, zapreti ali omejiti dostop na poteh. Čas izvajanja del naj bo prilagojen obisku gozda. Zlasti ob bolj obiskanih poteh je potrebno z ustreznimi ukrepi (posek nevarnih dreves, pravočasni sanitarni posek, ...) zagotoviti varnost obiskovalcev. Dosledno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah ter ostalih poteh. Aktivno usmerjati turistično in rekreacijsko rabo na za to primerna območja ter na obstoječe, ustrezno označene poti. V gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščititi. Obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture, redna vzdrževalna dela infrastrukture (poti, klopi, informacijske table) in povečan strokovni nadzor nad prepovedanim odlaganjem odpadkov ali drugimi motnjami, ki jih povzročajo obiskovalci. Sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi. Spremljanje turističnega obiska in

ocena vpliva na naravo. V primeru negativnega vpliva na naravo, z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev obiska [11].

F. Poučna funkcija

Gozdne rezervate je dovoljeno opremiti z informativnimi tablami in vzdrževati že postavljene table. Gozdne učne poti in ostale lokacije opremljene z informativnimi tablami: upoštevati usmeritve, ki so pisane pri estetski funkciji.

G. Raziskovalna funkcija

Pri ukrepanju na raziskovalnih objektih je potrebno sodelovati z nosilci raziskav. Za raziskovalno delo v GPN so potrebna z uredbo predvidena soglasja.

H. Higijensko zdravstvena in klimatska funkcija

Ukrepi naj bodo malopovršinski; za funkcijo je pomembno ohranjati vertikalno in horizontalno razslojenost. Krčitve praviloma niso dovoljene.

I. Funkcija varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti.

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje;
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti se zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto, izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto ali uničenja naravne vrednote.

Območje vpliva na naravno vrednoto se opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične in zoološke je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve [10]

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poganjanju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozije ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Konkretne varstvene usmeritve [10]

Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev ter Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev je prikazan v prilogah v poglavju 12.12. Konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote.

V primeru kraških jam velja posebno priporočilo, in sicer: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Območja pričakovanih naravnih vrednot [10]

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot. V GGE Gotenica se nahaja območje pričakovanih geomorfoloških podzemskih naravnih vrednot na predelu karbonatnih kamnin.

Varstvena priporočila: Celotno območje GGE Gotenica gradijo karbonatne kamnine, zato obstaja tu možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jam in brezen). Za celotno območje zato velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/2004, 61/2006 - ZDru-1, 46/2014 - ZON-C). V skladu z 22. členom tega zakona in 74. členom ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20) mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe jame, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave. Hkrati mora jamo zaščititi.

J. Funkcija varovanja kulturne dediščine

Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine imajo zlasti gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, panjevcji, gaji, logi). Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine izhajajo iz Splošnih kulturnovarstvenih usmeritev.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru: [12]

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za kulturne spomenike:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine.

Ohranjajo se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst;

Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine;
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetе nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS);
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami;
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je treba strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je treba izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je treba nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin oziroma se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

Območje stavbne dediščine, varuje se:

- gabariti, gradivo, oblikovanost;
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah);
- celovitost dediščine v prostoru.

Območje naselbinske dediščine, varuje se:

- morfološka zasnova naselja;

- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti);
- varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove;
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

Območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine);
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa);
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

Območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze);
- grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief);
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin;
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

Območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta;
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave;
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja;
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve: [12]

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve so podane v prilogah načrta v poglavju 12.13 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve.

Usmeritve za posege v kulturno dediščino [12]

ZVKD-1 [5] predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1) [5];
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1) [5];

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je treba o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je treba pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije [5].

K. Obrambna funkcija

Gospodarjenje z gozdovi naj bo prilagojeno funkciji obrambnega objekta in površini okoli objekta. Gozdarska dela časovno in prostorsko uskladiti z izvajanjem obrambnih aktivnosti (vojska in policija) v območjih gozdov s poudarjeno obrambno funkcijo (okolica Gotenice, okolica Mrzlega studenca). Po izvajanju vojaških aktivnosti (vadba) naj ostane območje v prvotnem stanju, torej brez posegov v zemljišča. Odstrani se vse odpadke, ki bodo nastali tekom vaj (med drugim tudi tulce od maneverskega streliva). Dreves naj se ne poškoduje in trajno označuje. Vaj naj se ne izvaja v času in na območju, ko bi vaje lahko vplivale na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcijo

varovanja naravnih vrednot (gozdni rezervati) in druge socialne funkcije povezane z obiskom ljudi v gozdu.

L. Estetska funkcija

Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine, pospeševati in ohranjati estetsko zanimive drevesne in grmovne vrste (češnja, jerebika, mokovec ...). Ob poteh puščati in ustrezno označiti habitatna in izjemna drevesa. Ohranjati sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih. Z namenom ohranjanja in izboljšanja razgledov na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutna sečnja.

M. Lesnoproizvodna funkcija

Ukrepi morajo biti naravnani v gojenje gozda, ki bo zagotavljalo doseganje proizvodnih in ekonomskih ciljev lastnikov gozdov ob upoštevanju ostalih funkcij gozdov. Posebno pozornost je potrebno nameniti konfliktnim območjem (poudarjenost proizvodne funkcije na 1. stopnji ter ekoloških in socialnih funkcij na 2. stopnji – glej usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo varovanja naravnih vrednot).

N. Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Semenski sestoji: Semenski sestoji morajo imeti le zdrave in nepoškodovane osebke izbrane drevesne vrste z odličnimi fenotipskimi in genotipskimi lastnostmi. Ne smejo biti dvovrhati z debelimi vejami in z znaki bolezni ali poškodb. Krošnje izbrane drevesne vrste morajo biti čim bolj sproščene. Semenski sestoj je treba pregledati najmanj enkrat letno. Nabiranje semena in puljenk mora nadzorovati ZGS. Izdelavo gojitvenega načrta in izvedbo označitve dreves za posek v semenskih sestojih se mora izvajati v sodelovanju z zaposlenim, ki je odgovoren za gojenje in varstvo gozdov na OE. Odobritev izrednega izbora dreves za posek za nabiranje semena v semenskem sestoju ali neposredni okolici je ravno tako v pristojnosti odgovornega za gojenje in varstvo gozdov na OE.

Čebelja paša: Na območjih gozdov, ki so primerni z vidika čebelje paše je treba ohranjati in pospeševati (tudi s sadnjo) medonosne drevesne vrste, predvsem: lipo, javor, kostanj, jelko, ohranjati pester in stopničast grmovni sloj (glog, čremsa, leska, vrbe, ...) ter ohranjati in vzdrževati vodne vire in vodne površine.

Plodovi in zelišča: Zlasti plodonosne vrste (kostanj) naj imajo velike in sproščene krošnje. Pri nabiranju plodov in zelišč je potrebno nadzorovati in opozarjati nabiralce na zakonske omejitve.

O. Lovnogospodarska funkcija

V predelih s poudarjeno funkcijo naj bo ravnanje z gozdom usmerjeno v oblikovanje gozda, ki bo zagotavljal doseganje lovnogospodarskih ciljev. Upoštevat je potrebno zlasti obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi (zimovališča, rukališča, gozdne jase z lovskimi objekti).

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Usklajenost rastlinojede divjadi z okoljem: ohranitev vseh avtohtonih vrst, ki bo številčno, po spolu in starostni strukturi usklajena z okoljem. Številčna jelenjad na območju ekološke enote osrednja Kočevska, kamor spada tudi polovica GGE Gotenica otežuje naravno obnovo gozdov ter ogroža trajnost donosov gozdov in drugih vlog gozda. Zaradi navedenega se načrtuje nadaljnje zmanjševanje številčnosti populacije navadnega jelena. Preprečevalo se bo vnos neavtohtonih vrst (muflona in damjaka) v prosto naravo in ohranjalo stabilno populacijo velikih zveri (volk, ris, medved), ki so pomembni naravni selektorji rastlinojede parkljaste divjadi.

Merilo ustrezne številčnosti populacij rastlinojede divjadi so podatki o objedenosti gozdnega mladja na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja objedenosti ter vsakoletna analiza odvzema so temeljni kriteriji pri planiranju količine in strukture in razporeda letnega odvzema divjadi po loviščih in loviščih posebnega namena. Številčnost rastlinojede parkljaste divjadi mora biti usklajena z razmerami v okolju, ki bodo zagotovljale ustrezno naravno obnovo gozdov.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

V GGE ni varovalnih gozdov, zato so na tem mestu podane le usmeritve za delo v gozdovih s posebnim namenom.

Gozdovi s posebnim namenom

Za gozd s posebnim namenom sta z Uredbo [13] določena dva gozdna rezervata, in sicer GR Goteniški Snežnik (33,60 ha) in GR Kameni zid (110,11 ha).

V gozdnih rezervatih se lahko ukrepa samo v skladu z Uredbo [13]. GR so prepuščeni samodejnim naravnim procesom z namenom spremljanja in raziskovanja razvoja gozdov. V gozdnih rezervatih veljajo splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate, ki jih določa Uredba [13], ločeno na režim, ki je lahko strožji ali blažji. Opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog je dovoljeno z odobritvijo ministrstva, po podanem mnenju ZGS in ZRSVN [11].

Podrobne usmeritve za gozdne rezervate:

- Vzpostaviti sistem stalnega spremljanja stanja in razvoja gozdnih rezervatov ter obstoječih in morebitnih novih raziskovalnih ploskev. Temu mora slediti ureditev javno dostopne zbirke in evidence zunanjih raziskav, ki se izvajajo ali so se izvedle v gozdnih rezervatih. S proaktivnim programom sodelovanja z znanstveno-raziskovalnimi institucijami naj se določi tematike raziskovalnih del in intenzivira raziskovalno dejavnost.
- Povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v rezervatih ali nadaljevati z začetimi raziskavami.

Meje gozdnih rezervatov na terenu morajo biti vidno označene z dvojno polno črto modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata. V naslednjem ureditvenem obdobju je treba označbe meja obnoviti, na določenih, bolj obiskanih predelih, tudi zgostiti. Ob bolj obiskanih rezervatih, skozi katere so speljane uradno določene pešpote, je predvidena obnovev informativnih in usmerjevalnih tabel ter interpretativnih učil. Pri vsakem rezervatu (ob vstopnih točkah, javnih poteh) so predvidene označevalne table z osnovnimi informacijami, ki vsebujejo ime gozdnega rezervata, režim upravljanja...

Pri načrtovanju širše ureditve pešpote je treba upoštevati celovitost tovrstne ureditve na celotnem območju OE Kočevje (ali širše).

Na območju gozdnih rezervatov je treba spremljati število in gibanje obiskovalcev ter njihove vplive in obisk usmerjati izključno na urejene poti, ki morajo biti zato ustrezno opremljene in vzdrževane.

Ob pojavu prekomerne namnožitve podlubnikov je treba ob pešpotah postaviti obvestila o razlogih ne ukrepanja v gozdnih rezervatih.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za izboljšanje varstva gozdov pred požari je potrebno dosledno izvajanje vseh preventivnih in kurativnih ukrepov. Nevarnost gozdnih požarov obstaja predvsem na površinah, ki ležijo na sušnih termofilnih območjih, površinah okoli vasi, vikendov ter ob javnih cestah.

Na požarno najbolj ogroženih območjih je usmeritev k oblikovanju malopovršinskih mešanih gozdov, še zlasti ob meji s travniškimi površinami. V neposredni okolici in v teh sestojih je uporaba odprtega ognja prepovedana. Dovoljena je le zaradi zatiranja podlubnikov.

Na vhodih v gozd je potrebno postaviti opozorilne table ter opozarjati lastnike in obiskovalce gozdov. Podrobnejše usmeritve za ukrepanje v primeru požarov morajo biti zapisane v protipožarnem načrtu za GGE in v letnem načrtu za varstvo gozdov.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Semenski sestoji morajo imeti le zdrave in nepoškodovane osebke izbrane drevesne vrste z odličnimi fenotipskimi in genotipskimi lastnostmi. Ne smejo biti dvovrhati z debelimi vejami in z znaki bolezni ali poškodb. Krošnje izbrane drevesne vrste morajo biti čim bolj sproščene. Semenski sestoj

je treba pregledati najmanj enkrat letno. Nabiranje semena in puljenk mora nadzorovati ZGS. Izdelavo gojitvenega načrta in izvedbo označitve dreves za posek v semenskih sestojih se mora izvajati v sodelovanju z zaposlenim, ki je odgovoren za gojenje in varstvo gozdov na OE. Odobritev izrednega izbora dreves za posek za nabiranje semena v semenskem sestoji ali neposredni okolici je ravno tako v pristojnosti odgovornega za gojenje in varstvo gozdov na OE. Meje semenskih sestojev morajo biti označene z zvezno črto rumene barve. V gozdnogospodarski enoti Gotenica so izločeni izbrani semenski sestoji smreke (*Picea abies*) v predelu Kotlička.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Splošne usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati pri uporabi mehanizacije v gozdu: Obvezna je uporaba biološko razgradljivih maziv v odprtih mazalnih sistemih verižnih žag za posek in izdelavo dreves na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, uporaba strojev oziroma naprav, razen odprtih mazalnih sistemov verižnih žag, ki ne puščajo sledi olj in drugih maziv in imajo ustrezno opremo za preprečitev oziroma sanacijo morebitnega razlitja olj ter tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih. Pranje, vzdrževanje oziroma popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja. V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.

Sečnja in spravilo lesa s traktorjem: Sečnja z motorno žago in vlačenje lesa s traktorjem tudi v bodoče še ostaja prevladujoča tehnologija, saj je preverjena, tehnično in ergonomsko docela razvita in učinkovita v različnih terenskih, sestojnih in lastniških razmerah. Pretežni del gozdnih terenov je že odprt z gozdnimi vlakami, ki so bile narejene prav za traktorsko spravilo. Gozdarski traktor s pogonom na obeh oseh, nameščenim vitlom in ostalo sodobno opremo za delo, je gozdu relativno prijazno pravilno sredstvo. Pomembna je selektivna izbira traktorjev glede na pogoje dela. Težki gozdarski zgibni traktorji so primerni na zahtevnih terenih, pri spravilu zelo debelega drevja. Drugje je potrebno omejevati njihovo uporabo in dajati prednost lažjim gozdarskim traktorjem. Obvezno je določiti primeren čas spravila, ki ga narekujejo gojitveni dejavniki (npr. mladje manj poškodujemo s sečnjo v zimskem času), ekološki dejavniki (npr. v bližini gnezdišč in brlogov se ne izvaja gozdnih del v pomladnih mesecih), transportni dejavniki (npr. po vlakah slabše nosilnosti in na erodibilnem zemljišču je treba spravljati les, ko so suhe ali zmrznjene). Pomembno je izbrati pravilno metodo dela (sortimentna, poldebela, ...) in omejiti dolžine gozdnih lesnih sortimentov. Pri zbiranju lesa je zelo primerna uporaba daljinskega vodenja vitla, kjer traktorist lahko spremlja lesno breme in ga usmerja na poti do traktorja. Ne sme se dopustiti, da se traktor giblje izven označenih gozdnih prometnic (cest, vlak). Prepovedani sta drevesna in debelna metoda, saj povzročata prevelike poškodbe na drevju v sestojih, predvsem pa ob vlakah.

Izvoz lesa z gozdarsko prikolico: Zadnja leta se pri spravilu lesa uveljavljajo traktorske gozdarske prikolice, opremljene z nakladalno napravo, kar predstavlja najsodobnejši način spravila. Vožnja namesto vlačjenja lesa iz gozda je trend v razvoju sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, ki prinaša mnogotere prednosti, zato je z uvajanjem sodobnih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa potrebno nadaljevati. Gozdarske prikolice so zelo primeren način spravila – izvoza lesa, predvsem na lažjih terenih (do 15 % naklona vlak). Vožnja lesa zelo malo poškoduje drevje ob vlaki, zahteva pa dovolj široke nosilne vlake in spravilo v suhem obdobju. Uporaba gozdarskih prikolic je zelo primerna tudi na daljših pravilnih razdaljah. Hkrati lahko izvajajo dva opravila - spravilo in prevoz lesa do porabnika.

Strojna sečnja: Tehnologija strojne sečnje je glede na sestojne in terenske razmere primerna predvsem v zasmrečenih gozdovih v nižinskem delu enote. Strojna sečnja, po izkušnjah iz tujine in tudi pri nas, prinaša večje učinke, humanizacijo dela in manjše poškodbe v sestojih. Vendar ta tehnologija ob ne dovolj skrbno načrtovani uporabi lahko predstavlja nevarnost za gozdni biotop. Strojna sečnja je smiselna le ob podrobnem in usklajenem tehnološkem in izvedbenem načrtovanju. Možnost izvajanja del s strojno sečnjo opredeljujejo sestojne in rastiščne razmere ter poudarjenost funkcij. Uporaba strojne sečnje je zaenkrat še vprašljiva v sestojih s slabo stojno stabilnostjo, v

prebiralnem in malopovršinsko raznodobno grajenem gozdu, v sestojih, kjer je izrazita šopasta grupacija dreves, v pomlajencih, kjer obstaja nevarnost poškodb mladovja in v mladih sestojih (letvenjakih) listavcev. Manj učinkovita je tudi na strmih kraških in erodibilnih jarkastih terenih ter predelih, kjer so tla močvirna ali razmočena. V vseh primerih poudarjene varovalne, hidrološke in biotopske funkcije je potrebno pazljivo presoditi možnost njene uporabe. Oba gozdarska stroja (forwarder in harvester) se morata, v primeru uporabe tehnologije strojne sečnje, gibati po obstoječih gozdnih vlakah in označenih sečnih poteh. Sečne poti morajo biti načrtovane in izvedene tako, da omogočajo uporabo strojne sečnje tudi ob periodičnih ponovitvah. Na sečne poti je treba polagati veje, da se poveča nosilnost tal. Vlake, ki so služile kot sečne poti, je treba po končanih delih očistiti. Poškodbe na glavnih vlakah je potrebno po končanem izvozu lesa sanirati tako, da je vlaka primerna tudi za spravilo s traktorji kolesniki. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje je potrebno osveščati in informirati javnosti o izvajanju del, predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti.

Glede na dane sestojne in terenske razmere v GGE Gotenica je kar nekaj sestojev primernih za strojno sečnjo v večnamenskih gozdovih enote, še posebej v nižinskih smrekovih sestojih, kjer so prisotni bolj ali manj čisti sestoji iglavcev v rastiščnogojitvenih razredih 01111 in 01185. Uporaba strojne sečnje je na površini celotne enote smiselna v času naravnih ujm, ko je potrebno iz gozda na hitro spraviti večje količine lesa.

Za prevoz lesa iz gozda so najprimernejši specialno opremljeni gozdarski kamioni s polprikolico ali prikolico. Za manjše količine lesa je primeren tudi izvoz lesa z gozdarsko prikolico. Čas in režim prevoza je potrebno prilagoditi stanju in nosilnosti cest. Na razmočenih cestah je nujno ustaviti prevoze zaradi zmanjšanja poškodb.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic:

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je potrebno prilagoditi terenskim razmeram. Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah. Pri tem je potrebno upoštevati tudi smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (v nadaljevanju ZRSVN), Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS) in Direkcije Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV) zapisane v usmeritvah območnega gozdnogospodarskega načrta.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z Zakonom o vodah (v nadaljevanju ZV-1)

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 [37],
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, prepust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust, ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 in Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00)), kot tudi upoštevati Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov in ukrepih za zavarovanje voda (Uradni list SRS, št. 40/89, 53/93, 99/99).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Gozdne ceste: Kot osnova za bodoče odpiranje gozdov z gozdnimi cestami nam služi računalniško ovrednotena Rastrska analiza odprtosti gozdov z gozdnimi cestami (Krč, Beguš, 2011), ki je bila izdelana na osnovi 300 metrskega območja, ki je položen okoli linij obstoječih gozdnih cest in javnih cest, ki omogočajo gozdno proizvodnjo. Rastrska analiza je določila območja primerna za gradnjo gozdnih cest, ki so prikazana na karti 9b: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest v prostorskem delu načrta. Vsa prednostna območja so v okoljsko sprejemljivih območjih, 3 pa imajo na manjšem delu okoljske omejitve (plazljivost). V primeru gradnje gozdnih cest v navedenih predelih bo treba predhodno izvesti dodatno presojo.

Prioriteta gradenj se določi glede na doseženo odprtost z gozdnimi cestami v širšem območju zaprtih gozdov na osnovi pravilne razdalje, bonitete rastišča in stanja sestojev v zaprtih območjih. Poleg tega je nujno upoštevati še druge razloge za odpiranje gozdov, predvsem potrebo ostalih uporabnikov prostora. V predelih z zelo poudarjenimi ekološkimi funkcijami je potrebno načrtovati nižjo gostoto gozdnih cest.

Pri načrtovanju odpiranja gozdov z gozdnimi cestami je v Elaboratu ničelnic potrebno navesti vse pomembnejše ekološke dejavnike in opredeliti potrebne omejitve, da s posegom na njih ne nastanejo negativne spremembe. Gradnja in tudi vzdrževanje gozdnih prometnic naj poteka v času in na način, ki je za živali najmanj moteč. Dela naj se izvajajo izven gnezditvene sezone ogroženih vrst ptic in stran od bližine mest, kjer polegajo mladiče zavarovane živalske vrste. Izsekan pas gozda naj bo čim ožji zaradi spremembe svetlobnih in vlažnostnih razmer v gozdu. Prometnica ne sme prizadeti vodnih ekosistemov. Gozdne ceste naj se ne trasirajo na velikih strminah in na vodnih ekosistemi. Trase cest naj se izognejo naravnim in kulturnim vrednotam. Trasa naj čim bolj izkoristi obstoječe poti in kolovoze, da se zmanjšajo rane v okolju. Ob upoštevanju reliefnih značilnosti in vrste kamenine je potrebno določiti traso z optimalnimi tehničnimi elementi. Umestitev trase v prostor ne sme podleči parcialnemu interesu investitorja, ampak je potrebno ob upoštevanju vseh dejavnikov določiti najugodnejše poteke tras. Elaborat ničelnic ni le obvezna podlaga ampak mora biti tudi dragocen pripomoček projektantu pri izdelavi načrta gozdne ceste.

Gozdne prometnice naj se ne gradijo na območjih ekocelic. Graditev gozdnih cest je treba opraviti skladno z določili Pravilnika o gozdnih prometnicah, Gradbenega zakona in Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost.

Poseben problem predstavljajo nekdanje gozdne ceste, ki se jim je spremenil status v javne ceste. S tem je onemogočeno spravilo po obstoječih vlakih na oziroma ob te ceste in začasno skladiščenje lesa ob teh cestah, kar povzroča probleme tako občinam kot lastnikom gozdov. V bodoče bo potrebno več pozornosti nameniti prevezavi gozdnih vlak, ki se sedaj priključujejo na javne ceste, na obstoječa ali novo oblikovana skladišča.

Praviloma naj se izvaja tekoče letno vzdrževanje gozdnih cest, mestoma periodično vzdrževanje. Zimsko vzdrževanje naj si organizirajo večji lastniki sami. Povečati je potrebno obseg gozdarsko investicijskih del (rekonstrukcij) in ga usmeriti na gozdne ceste, ki odpirajo velike komplekse gozdov ali pa imajo poudarjen javni značaj. Obnovo vozišča je najbolj racionalno zagotoviti z recikliranjem vozišča, kjer se vrhnja plast ceste zdrobi in zmelje ter tako zagotovi kvaliteten zgornji ustroj vozišča.

Gozdne vlake: Prednostna območja za gradnjo vlak so oddelki z gostoto vlak nižjo od 75 m/ha in letnim etatom višjim kot 4 m³/ha letno, ki so prikazani na karti 9c: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak v prostorskem delu načrta. Posamezne vlake se prednostno načrtujejo tudi izven prednostnih območij, če gre za dograditev omrežja vlak v gozdovih, ki so intenzivno gospodarjeni in imajo daljšo pravilno razdaljo. Prioriteto imajo predeli, kjer se še vedno uporablja kombiniran način spravila.

V GGE sta gozdna rezervata Goteniški Snežnik in Kameni zid, kjer gospodarjenje ni dovoljeno. Poleg ekocelic in ekstremno strmih pobočjih ni posebej izločenih območij, kjer je gospodarjenje sicer predvideno, a gozdnih vlak zaradi izjemne občutljivosti ekosistema ni umestno graditi. Gozdnih vlak se ne sme graditi le na manjših območjih - v strugah vodotokov, na mokriščih, na rastiščih redkih in

ogroženih vrst, v neposredni bližini brlogov, brezen in jam. Povsod drugod se gozdne vlake lahko načrtuje v optimalni meri, ob upoštevanju pogojev soglasodajalcev.

Pri opredelitvi vlak v Elaboratu je potrebno upoštevati podobne ekološke omejitve kot pri cestah. Za gozdne vlake, ki jih načrtujemo na terenih z naklonom, ki je večji kot 50 %, na labilnih in pogojno stabilnih zemljiščih, v neposredni bližini območij, pomembnih za ohranitev prosto živečih živali, z izteki na kmetijska zemljišča pod naklonom, večjim od 25 %, se mora v tehnološkem delu gozdnogojitvenega načrta izdelati posebno presojo o njihovem negativnem vplivu na gozdni ekosistem oziroma na kmetijska zemljišča. Odvodnjavanje vlak na erodibilnih tleh mora biti urejeno s prečnimi jarki.

Dosledno je treba upoštevati največjo dovoljeno gostoto gozdnih vlak in tehnične elemente vlak določene v Pravilniku o gozdnih prometnicah.

Tehnologija strojne sečnje zahteva sicer veliko gostoto sečnih poti, a ne potrebuje veliko vlak. Pri načrtovanju strojne sečnje je potrebno opredeliti le osnovni sistem vlak kot izvoznih poti.

Množično uvajanje sodobnih traktorskih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa, ki se ga predvideva v bodoče, zahteva načrtovanje izvoznih vlak, z dobrimi tehničnimi lastnostmi. Pomembna je širina in maksimalni naklon pa tudi nosilnost vlak. Zato je na mehkejših terenih dopustno načrtovati delno utrditev vozne površine vlake z naravnim materialom. Nikakor pa ni dopustno, da bi vlake, namenjene izvozu lesa s traktorskimi gozdarskimi prikolicami, uporabljali tudi za kamionski prevoz.

Obstoječe vlake je potrebno redno vzdrževati, da se prepreči njihovo propadanje in omogoči varno spravilo lesa. Ob prevzemu sečišč je potrebno paziti ali so izvedeni tudi potrebni vzdrževalni ukrepi in sanirane poškodbe na vlakah (poravnava vozne površine vlake, odstranjevanje plazin, sanacija usadov, vzpostavitev prečnih jarkov, razbijanje posameznih skal...).

Skladišča za les: V primerih, ko se po gozdni vlaki ali več gozdnih vlakah na gozdno cesto na eno mesto privleče večje količine lesa, je potrebno ob gozdni cesti urediti primerno veliko skladišče za les. Skladišča je potrebno urediti tudi povsod tam, kjer se gozdna vlaka priključi na javno cesto. Skladišča morajo biti urejena izven cestnega telesa oziroma varovalnega pasu ceste. Slednja morajo biti dovolj velika, da omogočajo skladiščenje in nakladanje lesa. Podrobneje se potrebe po gradnji opredeli v gozdnogojitvenem načrtu.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri izdaji dovoljenj za posege v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati veljavne predpise. Pred izdajo dovoljenja za poseg v prostor je treba preveriti vse možnosti in se odločiti za najprimernejšo varianto, ki bo sprejemljiva tako iz gospodarskega kot tudi iz ekološkega in socialnega vidika. Pri izdaji dovoljenj je nujno sodelovanje med območno in krajevno enoto ZGS.

Pri presoji posegov v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati zlasti naslednje:

- V gozdnih rezervatih in varovalnih gozdovih se lahko ukrepa le v skladu z veljavno Uredbo [13]. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje pristojnega Ministrstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni prve stopnje poudarjeno ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih - ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg v gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
- Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije, raziskav in izobraževanja ter objekte javnega pomena, v skladu z določili prostorskih aktov.

- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarske svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Le v izjemnih primerih se lahko izda dovoljenje za infrastrukturni objekt, z izjemo gozdne ceste, ki bi potekal skozi osrednji predel velikih gozdnih kompleksov v gozdni krajini pa tudi skozi osrednje predele večjih gozdnih kompleksov v gozdnati krajini.
- V primestni in kmetijski krajini z zelo malo gozdov (pod 25 %) je treba biti pri izdaji dovoljenj za posege v prostor zelo previden, še posebno v primeru nameravanih posegov v večje gozdne površine in predvidenih popolnih odstranitve gozdnih površin katerekoli velikosti. V primeru neobhodnih posegov v gozdove si je v takih krajinah treba prizadevati za osnivanje nadomestnih gozdnih površin. Navedeno je treba še posebej dosledno upoštevati v obravnavanih krajinah z manj kot 10 % gozda.
- Širjenje naselij, industrijskih con in infrastrukturnih objektov naj se načrtuje tako, da se ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Kjer so selitvene poti prekinjene zaradi preteklih posegov, si je treba prizadevati za njihovo ponovno vzpostavitev (npr. izgradnja zelenih prehodov).
- Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).
- Na vodovarstvenem območju je potrebno pri posegih v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim ali stanje voda pridobiti vodno soglasje, kot to določa zakon o vodah.

Okvirna merila za presojo ostalih dejavnosti v gozdnem prostoru

- Karta F v območnem gozdnogospodarskem načrtu »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh, pri čemer pa je le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej. Karta F je prikazana v Prostorskem delu območnega gozdnogospodarskega načrta.
- V gozdovih s posebnim namenom, kjer gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni, je dovoljeno izvajati samo raziskave in v omejenem obsegu poučne dejavnosti; izjema je hoja po obstoječih planinskih in drugih poteh.
- V varovalnih gozdovih se praviloma dovolijo le mehkejšje oblike rekreacije (sprehod, planinstvo, opazovanje, poučne dejavnosti).
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini se v predelih s poudarjeno biotopsko funkcijo na ravni prve stopnje dovolijo le raziskave in v omejenem obsegu poučne dejavnosti. Tudi sprehajalne in druge rekreacijske poti naj se takim območjem po možnosti izognejo.
- Rekreativne dejavnosti, ki jim je gozd bolj ali manj le prijetna kulisa, z vidika optimalne rabe prostora ni primerno dopuščati v območjih gozdnih in gozdnatih krajin, ki so zaradi svoje ohranjenosti pomembna vrednota za okolje.
- Oblike rekreacije, ki povzročajo hrup ali druge negativne vplive na gozd, se praviloma dovolijo le v tistih predelih primestne, kmetijske ali gozdnate krajine, ki so primestni blizu ali so zaradi infrastrukturnih objektov oziroma drugih razlogov v naravnem pogledu že razvrednotene.
- Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.
- Prednostno ohranjati gozd v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Merila in usmeritve za krčitve gozdov v kmetijske namene

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno: gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij,

- prepovedano je krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- na plazljivem območju ni dovoljeno krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč,
- za krčitve na plazljivem območju, zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana opozorilna karta verjetnosti pojavljanja plazov, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, je potrebna v praksi dodatna presoja.
- krčenje gozdov na območju gozdnih učnih poti (50 m vplivno območje),
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m vplivno območje),
- ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
- manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Med druga gozdna zemljišča spadajo površine pod daljnovodi. Vzdrževanje površin pod daljnovodi se izvaja na podlagi medsebojnega sporazuma med ZGS in Elektro Ljubljana. V skladu s sporazumom si mora Elektro Ljubljana pred vzdrževanjem površin pod daljnovodi pridobiti soglasje ZGS. ZGS v soglasju določi pogoje, pod katerimi se lahko izvedejo dela.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Za GGE Gotenica je za obdobje 2022-2031 načrtovan najvišji možni posek 250.500 m³, 133.000 m³ iglavcev in 117.500 m³ listavcev, intenziteta upošteva vse gozdove je 22,7 % na lesno zalogo ter 88,8 % na prirastek, upošteva večnamenske gozdove (brez varovalnih gozdov in rezervatov) pa je višja – 24,0 % na lesno zalogo in 91,3 % na prirastek.

Možni posek je načrtovan za vse gozdove prilagojeno različnim funkcijam gozdov. Brez načrtovanega poseka so gozdni rezervat in ekocelice prepuščene naravnemu razvoju.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

Preglednica 49/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah - skupaj

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	18.317	20.895	71.320	0	0	22.468	133.000	24,3	95,4
	%	13,8	15,7	53,6	0,0	0,0	16,9	100		
Listavci	m³	20.684	57.665	35.225	0	0	3.926	117.500	21,1	82,3
	%	17,6	49,1	30,0	0,0	0,0	3,3	100		
Skupaj	m³	39.001	78.560	106.546	0	0	26.393	250.500	22,7	88,8
	%	15,6	31,4	42,5	0,0	0,0	10,5	100		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	2.320	2.646	9.032	0	0	2.845	16.843	25,3	97,7
	%	13,8	15,7	53,6	0	0	16,9	100		
Listavci	m³	2.134	5.948	3.633	0	0	405	12.120	20,8	69,8
	%	17,6	49,1	30,0	0	0	3,3	100		

Skupaj	m³	4.453	8.594	12.665	0	0	3.250	28.963	23,2	83,7
	%	15,4	29,7	43,7	0	0	11,2	100		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	15.495	17.676	60.334	0	0	19.007	112.512	24,4	96,1
	%	13,8	15,7	53,6	0	0	16,9	100		
Listavci	m³	17.843	49.744	30.387	0	0	3.387	101.360	21,5	85,5
	%	17,6	49,1	30,0	0	0	3,3	100		
Skupaj	m³	33.338	67.420	90.721	0	0	22.393	213.872	23,0	90,8
	%	15,6	31,5	42,4	0	0	10,5	100		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	502	573	1.955	0	0	616	3.645	18,5	71,6
	%	13,8	15,7	53,6	0	0	16,9	100		
Listavci	m ³	708	1.973	1.205	0	0	134	4.020	14,2	58,9
	%	17,6	49,1	30,0	0	0	3,3	100		
Skupaj	m ³	1.210	2.546	3.160	0	0	750	7.665	16,0	64,3
	%	15,8	33,2	41,2	0	0	9,8	100		

Karta ukrepov v merilu 1 : 20 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela so v načrtovanem obdobju usmerjena v obnovo in nego ter sproščanje mlajših razvojnih faz gozda. Pri negi prebiralnega gozda uporabljamo principe prebiralnega gospodarjenja, kjer lahko že ob poseku izvedemo negovalna dela in uporabljamo principe samonegovanja pod delnim zastorom. Mestoma je zaradi zasmrečenosti in možne prenamnožitve lubadarjev poudarjeno varstvo pred žuželkami, skupaj 100 dni. Predvidena je sadnja 27,6 ha listavcem, le deloma tudi smreke. Načrtovana je postavitve 3 ograj za spremljanje procesa naravnega pomlajevanja. Edina dolgoročno uspešna in najcenejša je seveda naravna obnova vseh osnovnih drevesnih vrst ob nujnem uravnoteženju številčnosti rastlinojede divjadi.

Preglednica 50/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	49,30	320,70	14,45	384,45
Priprava tal	ha	0,00	27,10	0,00	27,10
Sadnja	ha	0,00	27,60	0,00	27,60
Obžetev	ha	0,00	192,20	1,50	193,70
Nega mladja	ha	18,50	123,80	3,70	146,00
Nega gošče	ha	13,65	105,50	4,85	124,00
Nega letvenjaka	ha	2,50	125,15	7,90	135,55
Nega ml. drogovnjaka	ha	8,00	59,25	0,70	67,95
Nega prebiralnega gozda	ha	13,00	52,90	2,50	68,40
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	100,00	0,00	100,00
Zaščita s premazom	ha	0,00	339,10	2,50	341,60
Zaščita z ograjo	m	0,00	1.200,00	0,00	1.200,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	6.050,00	0,00	6.050,00
Vzdrževanje travinj	ha	8,00	23,50	0,00	31,50
Vzdrževanje vodnih površin	kos	0,00	4,00	0,00	4,00
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,00	300,00	0,00	300,00

Naravni razvoj biotopov	ha	2,86	80,45	2,12	85,43
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	2,00	0,00	2,00
Postavitev gnezdnic	kos	0,00	40,00	0,00	40,00
Vzdrževanje stez	dni	0,00	16,00	0,00	16,00
Ostala varstvena dela	dni	0,00	98,40	0,00	98,40

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Načrtovani ukrepi so navedeni v preglednici v poglavju 6.3.4. Gozdne jase je potrebno redno letno vzdrževati s košnjo in čiščenjem. Za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev se vzdržuje tudi grmišča. Gozdni rob naj bo vrstno pester in razgiban, prehod v strnjen gozd naj bo postopen. Pospešuje se plodonosne drevesne in grmovne vrste. Posebno pozornost se namenja vzdrževanju obstoječih lovskih objektov (lovske preže, solnice, krmišča, ...) in sodelovanju revirnih gozdarjev pri izbiri lokacij teh objektov. Po potrebi je predvideno krmljenje v skladu z lovsko upravljavskim načrtom. Posegi v vodna telesa, ki bi poslabšali razmere, niso dovoljeni. V bližini vodnih zajetij in izvirov je priporočljivo urediti korita ali luže za lažji dostop živali do vode. Kale in kaluže se ohranja ter jih po končani sečnji očisti morebitnih sečnih ostankov. Na območju sezonskega zadrževanja živali se dela v gozdu časovno prilagodi. Na območju zimovališč jelenjadi naj se dela ne izvajajo od 1. decembra do 30. aprila, v bližini medvedjih brlogov od 1. novembra do 1. junija, v bližini mrhovišč od 1. marca do 1. decembra, na območju rukališč od 15. avgusta do 15. oktobra.

Na zimovališčih se ohranja grmišča ali neredčene mlajše smrekove nasade, ki so primerni za skrivališča in poganje mladičev. V bližini medvedjih brlogov se ne ukrepa, razen z namenom izboljšanja bivanjskih razmer (presvetlitev vhoda, puščanje lesne mase z namenom izboljšanja prehranskih razmer...), pri čemer je priporočeno puščanje lesne mase na mestu poseka. Da bi se izognili nadaljnjim konfliktom med človekom in zvermi (predvsem medvedom) je potrebno zaustaviti zaraščanje košenic ob vaseh in zaselkih oziroma se zaraščene košenice izkrči.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

V GGE Gotenica so pri gospodarjenju z gozdovi upoštevane vse funkcije gozdov, a je veliko del za krepitev funkcij opravljenih z deli, ki niso evidentirana v GGN načrtu (košnje so večinoma stimulirane z Gerki, vzdrževanje planinskih in turističnih poti z društvi...). Načrtovano je vzdrževanje travinj in vodnih virov, postavitev gnezdilnic, 2 poseki za divjega petelina (izboljšanje prehranskih razmer), sadnja plodonosnega drevja v ograjah (gozdni jereb) in možna oprema gozdnih rezervatov ter izjemnih dreves (zabarvanje mej, postavitev označevalnih tabel ...).

V vseh gozdovih se ob odkazilu načrtno izloča habitatna drevesa – puščene sušice (puščanje stoječe biomase v gozdu). Ta se označuje s posebnim rdečim znakom – kljun s piko.

Poleg teh dreves se s šablono detla v rumeni barvi označuje habitatna drevesa, za katera je z lastniki sklenjena pogodba o doživljenjski prepustitvi naravnemu razvoju.

Z lastniki gozdov je možno skleniti tudi pogodbo o prepustitvi naravnemu razvoju predlaganih ekocelic za obdobje 20 let.

Kot izjemna drevesa pa je s šablono - modro kronico in merilno piko označenih in izmerjenih še nekaj največjih ali najzanimivejših dreves enote, iščemo tudi primerna imena, možna je postavitev informativnih tabel.

Preglednica 51/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Funkcija	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Vzdrževanje travinj	F. ohr. biotske razn., lovnogospodarska f.	ha	8,00	23,50	0,00	31,50
Vzdrževanje vodnih površin	F. ohr. biotske razn., lovnogospodarska f.	kos	0,00	4,00	0,00	4,00

Sadnja plodonosnega drevja	F. ohr. biotske razn.	kos	0,00	300,00	0,00	300,00
Naravni razvoj biotopov	F. ohr. biotske razn	ha	2,86	80,45	2,12	85,43
Ohranjanje biotopov - nega	F. ohr. biotske razn	ha	0,00	2,00	0,00	2,00
Postavitev gnezdnice	F. ohr. biotske razn	kos	0,00	40,00	0,00	40,00
Vzdrževanje stez	Rekreacijska, turistična, poučna f.	dni	0,00	16,00	0,00	16,00

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Načrtovana optimalna gostota produktivnega cestnega omrežja v GGE Gotenica je 22,00 m/ha. Takšno gostoto je predvidel pretekli gozdnogospodarski načrt. Obstoječe omrežje gozdnih cest z gostoto produktivnega cestnega omrežja 18,58 m/ha se načrtuje v prihodnje povečati.

Skladno z usmeritvami in določili območnega načrta so opredeljena prednostna območja za gradnjo gozdnih cest, ki še niso optimalno odprta:

- Prednostno območje »Kotliček« obsega 180 ha gozdov v oddelkih 59, 60, 63, 64, 65, 67, 68, 78, 79, 80, 81, 82 in 83. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 2,50 km.
- Prednostno območje »Pod Lesno gorico« obsega 82 ha gozdov v oddelkih 7, 8, 9, 20, 21 in 22. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,30 km.
- Prednostno območje »Primoške ravne« obsega 92 ha gozdov, od tega 52 ha gozdov v GGE Gotenica – odd. 2, 25, 26, 27, 28 in 29, ter 40 ha gozdov v GGE Koče. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,10 km.
- Prednostno območje »Pod Trnjevo goro« obsega 100 ha gozdov, od tega 65 ha gozdov v GGE Gotenica – odd. 1, 2, 3 in 4 ter 35 ha gozdov v GGE Koče. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,00 km.
- Prednostno območje »Mlakarska pot« obsega 100 ha gozdov, od tega 78 ha gozdov v GGE Gotenica – odd. 34, 35, 38, 39, 41, 42 in 43 ter 22 ha gozdov v GGE Koče. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,20 km.
- Prednostno območje »Pašniki« obsega 63 ha gozdov v oddelkih 44, 45, 46, 47 in 48. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 0,80 km.
- Prednostno območje »Nad Grčaricami« obsega 80 ha gozdov v oddelkih 49, 50, 51, 52, 53, 54 in 55. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 0,70 km.
- Prednostno območje »Nad Gotenico« obsega 42 ha gozdov v oddelkih 120, 121, 122, 124 in 125. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 0,70 km.

Z realizacijo zadanega programa odpiranja gozdov z gozdnimi cestami v skupni dolžini 9,300 km novogradenj in vključitvijo gozdne ceste 060993 Odcep iz Ceste v križišče v skupni dolžini 0,363 km (vse skupaj 9,663 km), ki bi odprle 642 ha doslej slabše odprtih gozdov v GGE Gotenica, bi se gostota produktivnih cest povečala na 21,71 m/ha in bi se dobro približala optimalni gostoti produktivnega cestnega omrežja.

Gozdne vlake

Ob upoštevanju terenskih razmer znaša optimalna gostota gozdnih vlak v GGE Gotenica 130 m/ha. Da bi jo dosegli načrtujemo zgraditi še 79 km gozdnih vlak v večnamenskih oddelkih, ki so pomanjkljivo odprti, kjer imajo vlake neustrezne elemente gozdnih vlak, oziroma bo potrebno izvesti prevezavo obstoječih gozdnih vlak ob javnih cestah zaradi dograditve skladišč. V prihajajočem desetletnem ureditvenem obdobju načrtujemo gradnjo 20 km novih gozdnih vlak v oddelkih, ki so pomanjkljivo odprti. Z realizacijo programa bi se odprtost gozdov z gozdnimi vlakami dvignila na 111 m/ha.

Smotrno je, da sestoji na zelo strmem in erodibilnem jarkastem reliefu ostanejo trajno slabše odprti. Dopustno je načrtovati le gradnjo glavnih vlak in še naprej uporabljati kombiniran način spravila (ročno + traktor).

Kot prednostni oddelki za odpiranje z gozdnimi vlakami so oddelki v gostotnem razredu do 50 m/ha: 095, 111, 112 in 113.

Potrebno je načrtovati primeren obseg rekonstrukcij gozdnih vlak z neustreznimi elementi (razširitev, sprememba vzdolžnih in prečnih naklonov, krivin, ...). Ocenjujemo, da je v večnamenskih gozdovih enote okoli 5 % (16 km) obstoječih gozdnih vlak neprimernih za spravilo s sodobnimi spravilnimi sredstvi. V prihodnjem ureditvenem obdobju načrtujemo rekonstruirati okoli 8 km vlak.

Večja skladišča v gozdovih se nahajajo v oddsekih 51007, 51052, 51072, 51076 (do 100 m³) in 51066 (do 150 m³). V naslednjem ureditvenem obdobju se ne načrtuje gradnja novih skladišč.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 20.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

Posamično gozdno drevje se pojavlja v kmetijski kot tudi v urbani krajini v okolici vasi Gotenica in Grčarice. Posamično drevje ima veliko estetsko in ekološko vrednost.

Posebej so pomembna markantna drevesa na razglediščih in koši ob naseljih ali travnikih. Kljub temu, da taka drevesa niso v gozdu, se poskuša prepričati lastnika zemljišča o njihovi drugačni vrednosti in se mu z označitvijo drevja za posek v gozdu nadomesti potreben les.

Osnovna usmeritev za delo s posamičnim drevjem ali skupinami drevja naj bo previdnost s ciljem povečanja in ohranjanja vrstne pestrosti ter naravne sestave. Ukrepi naj se izvajajo izven vegetacijske dobe. Tako se zmanjša velikost poškodb na obstoječem drevju in se hkrati najmanj moti mir in bioritem prisotnih živalskih vrst.

V okolici vasi je namen nege dreves ohranitev, izboljšanje vitalnosti ter obenem varnost prebivalcev. Ob tem je potrebno upoštevati:

- nega drevja naj bo opravljena pravočasno, redno in strokovno,
- posegi na drevju naj bodo čim manjši,
- upoštevati je potrebno primernost oblike krošnje, ki je značilna za posamezno drevesno vrsto,
- odstranitev najdebelejših vej naj se vrši le izjemoma (prometna varnost), "obglavljanje" drevja pa je nedopustno, saj je neestetsko in škodljivo iz vidika zdravstvenega stanja drevesa.

V pretežno kmetijski krajini je pomen izven gozdnega drevja v oblikovanju krajine, manjši gozdni otoki pa mnogokrat predstavljajo tudi koridorje za premike divjih živali med površinami gozda. V tem pasu je smiselno ohranjanje manjših gozdnih otokov in ukrepanje v daljših časovnih razdobjih.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupno za celo GGE

Prihodek - prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov. Predpostavljamo, da bo ob realizaciji celotne količine načrtovanega možnega poseka debelinska struktura posekanega drevja podobna debelinski strukturi drevja v gozdu. Pri izračunu smo uporabili povprečne cene gozdnih sortimentov na kamionski cesti (Vir: SURS – junij 2020).

Stroški - stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani za posamezen rastiščnogojitveni razred in sektor lastništva. Ti (povprečni) parametri so: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalovitost in povprečni tarifi (ločeno na iglavce in listavce). Pri izračunu so upoštevane neto količine gozdnih lesnih sortimentov, pri čemer sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto v neto, in sicer za iglavce 0,85 ter za listavce 0,88. Stroški gojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del ter vrednosti dneve za zasebne gozdove (78,00 EUR) ter za državne gozdove (145,00 EUR). Stroški za vzdrževanje gozdnih cest so izračunani na podlagi povprečne cene vzdrževanja gozdnih cest v GGO, ki je rezultat najpogostejših del in porabljenega materiala po ceniku ter dejansko določene dolžine gozdnih cest.

Novogradnje gozdnih prometnic v tabeli niso prikazane. Izračunana vrednost izgradnje novogradenj gozdnih cest je 744.000 EUR in vlak 160.000 EUR.

Preglednica 52/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	1.523.911	61	11.089.920	60	398.151	60
Strošek pos. in spravila	449.679	18	3.326.976	18	119.445	18
Razlika	1.074.232	43	7.762.944	42	278.706	42

Preglednica 53/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	13.011.982	60,1	100,0
Stroški sečnje in spravila	3.896.100	18,0	29,9
Stroški gojenja in varstva gozdov		0,0	0,0
gojenje in varstvo gozdov	711.904	3,3	5,5
krepitev funkcij gozdov	10.709	0,0	0,1
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic		0,0	0,0
vzdrževanje gozdnih cest	54.600	0,3	0,4
vzdrževanje vlak	32.000	0,1	0,2
Stroški skupaj	4.705.313	21,7	36,2
Dohodek	8.306.669	38,4	63,8
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	5.970	0,0	0,0
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	0	0,0	0,0
Skupaj predvidene spodbude	5.970	0,0	0,0
Stroški - spodbude	4.699.343	22	36
Dohodek - (stroški+spodbude)	8.312.639	38,4	63,9

9 Rastiščnogojitveni razredi

Oblikovanje razredov omogoča lažje razumevanje razvoja in zastavljanje ciljev, usmeritev in ukrepov za različne gozdove. Gozdovi se najprej delijo krajevno in po lastništvu, upoštevata se tudi rastišče in drevesna sestava ter namembnost in zakonska zaščita gozdov.

Gozdovi so obravnavani ne glede na lastništvo, čeprav se podatki prikazujejo tudi ločeno. Upoštevana je tudi primerna (ne premajhna) velikost rastiščnogojitvenih razredov. Izločeni so na osnovi rastiščnih dejavnikov, stanja sestojev, sorodnosti rastišč, podobnosti zastavljenih ciljev, usmeritev, ukrepov ter na podlagi poudarjenosti funkcij gozdov in namena.

V razrede so uvrščeni celi oddelki ali odseki. Upoštevana je tudi tradicija območja pri oblikovanju in pri imenovanju rastiščnogojitvenih razredov. Poimenovanje je po novem območnem načrtu, s šifro je ohranjena oznaka starih razredov. V GGE Gotenica so štirje rastiščnogojitveni razredi:

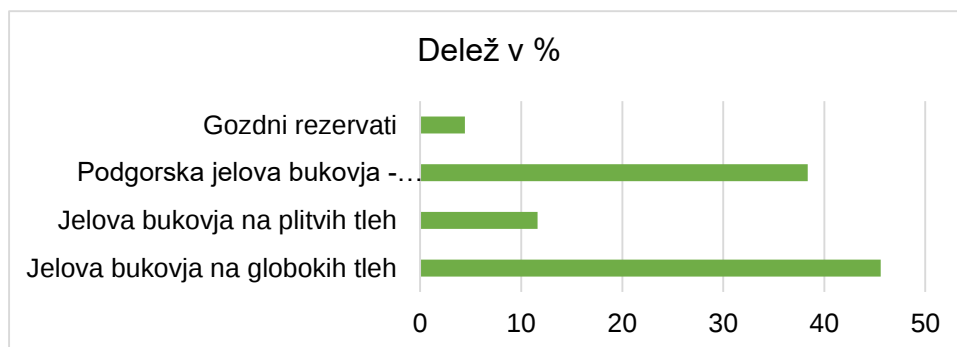
9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Preglednica 54/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost	-	-
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	Javorovja, velikojesenovja in lipovja
91KO	Ilirski bukovni gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	Dinarsko jelovo bukovje	Jelova-bukovja

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Grafikon 3: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 20.000 je podana tudi v kartnem delu načrta (Karta št. 5).

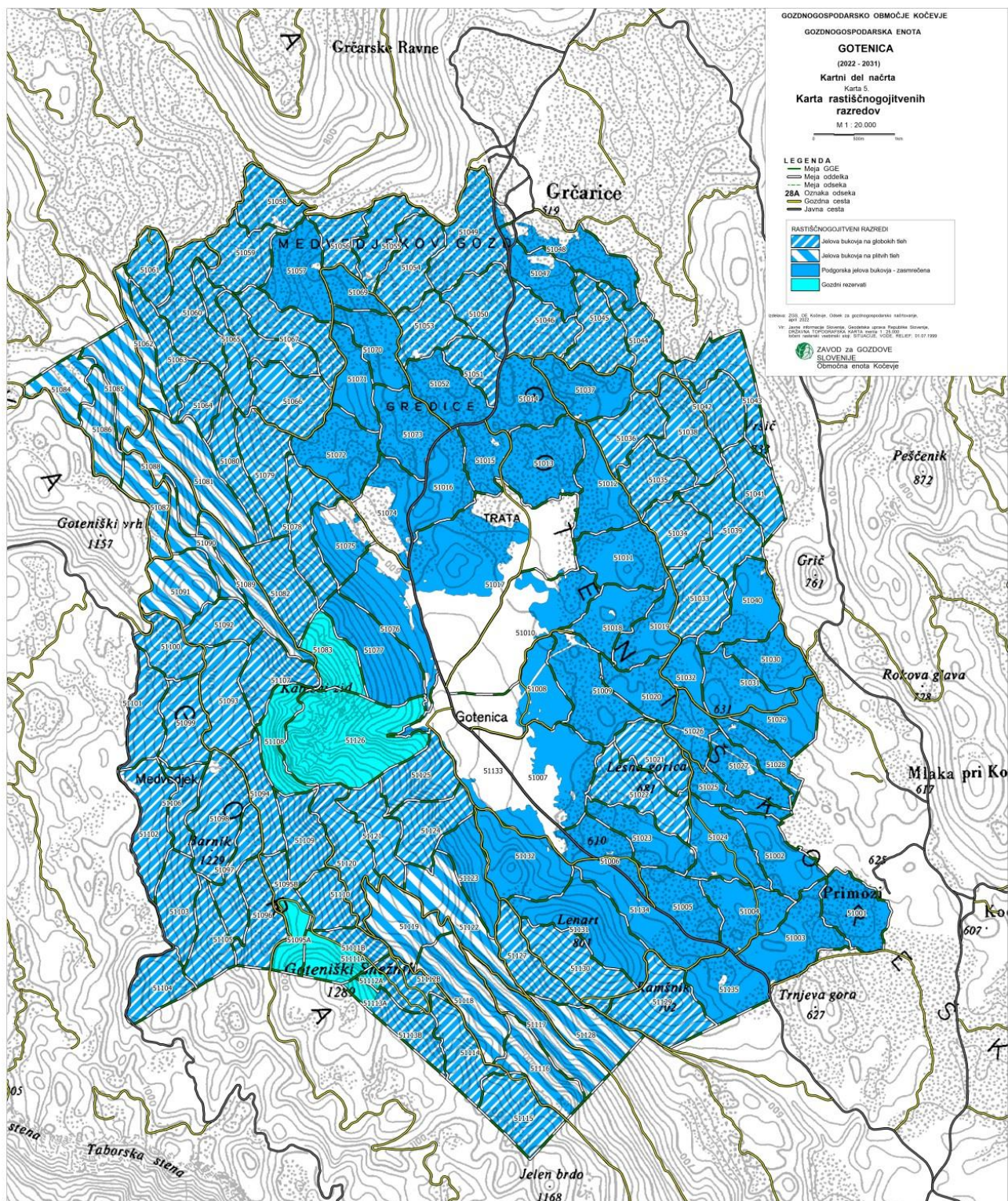
9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razredi so oblikovani na osnovi sorodnosti rastišč in gospodarskih kategorij gozdov, upoštevalo se je tudi vrstno sestavo, zgradbo gozdnih sestojev ter cilje gospodarjenja. Na tej osnovi so bili v enoti oblikovani štirje rastiščnogojitveni razredi.

Gozdnogojitveni cilji po RGR so določeni glede na stanje in razvojne značilnosti gozdnih sestojev, poudarjenosti funkcij gozdov in z upoštevanjem potencialne drevesne sestave in zgradbe gozda ter prirastoslovnih zakonitosti danih rastišč [36].

Proizvodne in pomladitvene dobe so bile določene na osnovi razvojnih starosti in izračunanih prehodnih dob. Podlaga za določitev razvojnih starosti in izračun prehodnih dob so bili podatki o rasti dreves na stalnih vzorčnih ploskvah.

Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju Nature 2000. Poudarjeni sta hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Zaradi prisotnosti belohrbtega detla, malega muharja in triprstega detla je v delu RGR izločena upravljavska cona A, zaradi divjega petelina pa upravljavska cona C.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 55/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost	-	-
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	Javorovja, velikojesenovja in lipovja
91KO	Ilirski bukovji gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	Dinarsko jelovo bukovje	Jelova-bukovja

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Gozdovi poraščajo ekološko manj ekstremna rastišča jelovo bukovega gozda posameznih podtipov (npr. s spomladansko torilnico, tevjem, gorskim javorjem). Poraščajo osrednji del goteniškega masiva, strmo pobočje pod Goteniškim Snežnikom, predel severozahodno od Kotlička, okolico Grčaric do Konfina, okolico Vršiča, Lesene gorice ter Ramšnik in zahodno stran Lenarta. Glavni graditeljici sestojev sta bukev in jelka, posamič so primešani gorski javor, veliki jesen, lipovec in brest. V višjih predelih Borovške in Goteniške gore je sestojem primešana naravna smreka. Sestoji so stabilni in dobro naravno ohranjeni z razmeroma velikim deležem odraslih sestojev. Imajo visoke lesne zaloge in velik delež debelega drevja. Bukov, kot glavna graditeljica sestojev, je zelo vitalna in se dobro pomlaja. Dobro se pomlaja tudi smreka. Zaradi sušenja in velikih težav pri naravni obnovi se delež jelke nezadržno zmanjšuje, povečuje pa se delež bukve. Poleg sušenja jelke je prisotno še sušenje bresta. Pomlajevanje jelke in plemenitih listavcev z objedanjem močno ovira jelenjad.

a) Rastišče

Preglednica 56/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	28,04	1,9
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	9,18	0,6
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	3,13	0,2
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	462,07	31,4
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	33,26	2,3
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	163,59	11,1
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	79,79	5,4
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	11	31,42	2,1
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	202,82	13,8
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	11	265,97	18,1
64115	Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	11	1,17	0,1
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	171,67	11,7
68210	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	18,81	1,3
	Skupaj	10,90	1.470,92	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Malopovršinsko do velikopovršinsko raznomerna zgradba, mestoma tudi prebiralna. Prevladujejo debeljaki (33 %) in raznomerni sestoji (33 %), velik delež je sestojev v obnovi (17 %). Razlog za velik delež sestojev v obnovi so obsežne pomladitvene sečnje, zlasti pred letom 1992, ki so imele za posledico pomladitve na velikih površinah.

Lesna zaloga in prirastek

Skupna lesna zaloga je 370 m³/ha. Prevladujejo listavci (51 %). Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih je dokaj neugodna, kar gre na račun iglavcev. 57 % lesne zaloge se nahaja v razredu nad 50 cm premera. Letni prirastek je razmeroma visok, znaša 9,5 m³/ha.

Preglednica 57/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,5	9,3	13,4	18,3	56,5	178,5	48,3	4,64	48,8
Listavci	8,4	16,7	20,7	25,8	28,4	191,3	51,7	4,86	51,2
Skupaj	5,5	13,2	17,2	22,2	41,9	369,8	100,0	9,50	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujejo bukev (42 %), jelka (29 %) in smreka (19 %). Plemenitih listavcev je 9 %. Glede na naravno stanje sta manjša deleža bukve in jelke ter večji delež smreke. V primerjavi s preteklim desetletjem se je delež smreke zmanjšal za 6 %.

Preglednica 58/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	70,6	107,9	0,0	0,0	0,0	156,2	0,0	34,6	0,5	0,0
	%	19,1	29,2	0,0	0,0	0,0	42,2	0,0	9,4	0,1	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	20,5	112,3	0	0	0	192,0	3,0	40,9	3,3	0
	%	5,5	30,2	0	0	0	51,6	0,8	11	0,9	0

Ohranjenost gozdov

Gozdovi v RGR so na 93 % površine ohranjeni in na 7 % površine spremenjeni. Razlog za spremenjenost so umetni smrekovi sestoji, ki so nastali v preteklosti.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki in raznomerni sestoji, manj je mladovij in drogovnjakov. Zasnova mladovij in drogovnjakov, v katerih prevladuje bukev, je večinoma dobra. Prevladujejo negovani sestoji, slabše negovana so mladovja in drogovnjaki, kar se kaže tudi v tesnem sklepu. Sklep pri debeljakih je večinoma normalen. Podmladek se, razen v mladovju, pojavlja še na 14 % površine RGR. V pomladku močno prevladuje bukev (90 %), smreke je 7 % in pl. lst. (2 %). Jelka je v pomladku zastopana le z 1 %, večinoma na ekstremnejših predelih.

Preglednica 59/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	85,51	7,4	62,6	18,5	11,5	63,6	36,4	0,0	0,0	27,1	53,5	3,9	15,5
Drogovnjak	155,67	0,0	53,1	46,9	0,0	34,0	60,3	5,7	0,0	72,2	16,6	11,2	0,0
Debeljak	484,36					80,1	13,2	6,7	0,0	1,9	77,0	18,3	2,8
Sestoj v obnovi	256,03					57,4	42,6	0,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno(ps-šp)	12,32					38,9	0,0	61,1	0,0				
Raznomerno(sk-gnz)	477,03					89,0	9,9	1,1	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.470,92												

Kakovost drevja

Kakovost je na 43 % izmerjenih dreves na SVP dobra in na 16 % dreves prav dobra. Zadovoljive kakovosti je 25 % dreves. Iglavci so v splošnem kakovostnejši od listavcev.

Preglednica 60/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	272	7,4	14,7	44,4	27,2	6,3
Jelka	403	5,5	18,1	51,9	22,8	1,7
Bukev	639	10,8	13,8	35,2	24,7	15,5
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Pl. Ist.	162	3,7	20,4	46,3	22,8	6,8
Dr. tr. Ist.	8	0,0	0,0	25,0	25,0	50,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	675	6,2	16,7	48,9	24,6	3,6
Skupaj listavci	811	9,2	14,9	37,3	24,4	14,2
Skupaj	1.486	7,9	15,7	42,5	24,5	9,4

Poškodovanost sestojev

Skupaj je poškodovano 7,7 % izmerjenih dreves, največ (6,3 %) poškodb je na deblu in korenčniku.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 15,5 m³/ha, kar predstavlja 4 % od lesne zaloge. Največ odmrlih dreves je v debelinskem razredu 30 – 49 cm (37 %) nekoliko manj v debelinskem razredu 50 cm in več (29 %). Med odmrliimi drevesi je več iglavcev (68 %).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 77.370 m³ iglavcev (116,9 % realizacija) in 29.248 m³ listavcev (53 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 106.617 m³. Skupna realizacija načrtovanega poseka je znašala 88 %. V strukturi poseka je imela največji delež smreka (59 %), sledi bukev (26 %) in jelka (14 %). Največji delež poseka je bil v V. in IV. deb. raz..

Realizacija načrtovanih gojitvenih del (naravna obnova in nega) je bila nizka. Razlog je v izpadu rednih sečenj zaradi izvajanja varstveno-sanacijskih del. Zaradi sanacije ogolelih površin, so bila presežena dela pri umetni obnovi. Izvedeno je bilo kar nekaj del za nego in ohranjanje biotopov, ki sicer niso bila načrtovana.

Preglednica 61/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	47,70	15,50	32,5
Priprava tal	ha	0,50	5,40	1.080,0
Sadnja	ha	0,50	1,40	280,0
Obžetev	ha	4,90	7,83	159,8
Nega mladja	ha	9,80	4,20	42,9
Nega gošče	ha	77,86	27,05	34,7
Nega letvenjaka	ha	98,39	42,70	43,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	47,76	32,51	68,1
Nega prebiralnega gozda	ha	9,00	1,50	16,7
Zaščita s premazom	ha	4,90	11,60	236,7
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	400,00	1.400,00	350,0
Vzdrževanje vodnih površin	kos	10,00	0,00	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	1,50	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha	2.341,05	3.178,94	135,8
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	44,23	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,50	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	2,00	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0,00	153,31	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	28,25	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se iz desetletja v desetletje ne spreminja bistveno. Razlog za manjše spremembe so predvsem v prilagajanju gozdnega roba rabi tal. Lesna zaloga se je zaradi uvajanja sestojev v obnovo in tudi na račun naravnih ujm nekoliko zmanjšala. Povečal se je prirastek.

Preglednica 62/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2002	1.480,45	208,4	164,4	372,8	3,82	4,11	7,93	3,91	3,14	7,05
2012	1.469,21	203,7	172,4	376,1	4,50	3,66	8,16	5,27	1,99	7,26
2022	1.470,92	178,5	191,3	369,8	4,64	4,86	9,50	3,91	4,89	8,80

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Zmanjšuje se delež smreke na račun povečevanja deleža bukve. Delež jelke ostaja praktično nespremenjen. Rahlo se je povečal delež plemenitih listavcev.

Preglednica 63/D-GFR2: Razvoj gozd. fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	28,6	27,3	0,0	0,0	0,0	35,8	0,0	8,2	0,1	0,0
2012	26,8	27,3	0,0	0,0	0,0	37,1	0,0	8,7	0,1	0,0
2022	19,1	29,2	0,0	0,0	0,0	42,2	0,0	9,4	0,1	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

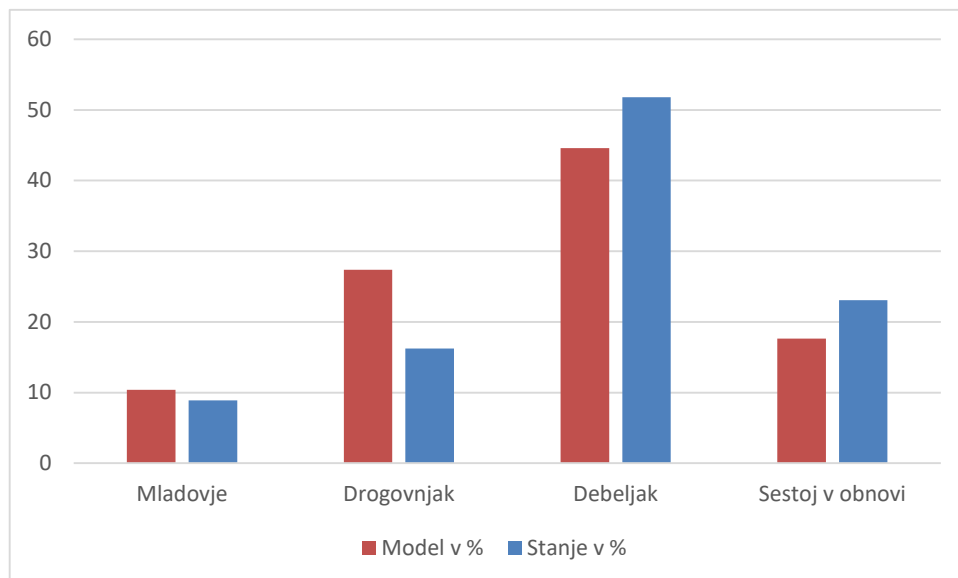
Povečal se je delež raznomernih sestojev in sestojev v obnovi, deleži ostalih razvojnih faz so se zmanjšali.

Ker se v RGR poleg čistih razvojnih faz pojavljajo tudi zgradbe sestojev kot so: raznomerni in prebiralni sestoji, vseh skupaj je 33 %, so se omenjene sestojne zgradbe, na podlagi terenskih ocen, razčlenile po razvojnih fazah. Terenske ocene delež razvojnih faz znotraj zgradb sestojev (raznomerni in prebiralni sestoji) se izdelujejo na terenu, vzporedno z opisovanjem sestojev. Delež pomladka iz debeljaka (5,7 % površine debeljakov) se je prištel k razvojni fazi mladovje. S to korekcijo se je dobil korigiran delež razvojnih faz, ki se je primerjal z modelnim stanjem. Primerjava pokaže, da v stanju manjka predvsem drogovnjakov, nekaj več pa je debeljakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 644/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika Korigiran delež – Modelni delež
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Modelni delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	85,51	5,8	8,9	14	10	147,09	-1,1
Drogovnjak	155,67	10,6	16,2	38	27	397,15	-10,8
Debeljak	484,36	33,0	51,8	63	45	661,91	6,8
Sestoj v obnovi	256,03	17,4	23,1	25	18	264,77	5,1
Raznomerno (ps-šp)	12,32	0,8					
Raznomerno (sk-gnz)	477,03	32,4					
Skupaj	1.470,92	100,0	100	140	100	1470,92	

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 20 do 30 let	600	sm (19) je (34) bu (40) pl. list. (7)	B B A/B A	60 cm 60-70 cm 55 cm 50-60 cm
Pomladitveni cilj			sm (15) je (15) bu (60) pl. list. (10)		

Ciljna lesna zaloga 377 m³/ha, izravnalno obdobje 10 let. Optimalna zaloga v prebiralnih gozdovih je 350 do 400 m³/ha. Ciljne dimenzije veljajo za skupinsko raznomerne sestoje, pri prebiralnih gozdovih so lahko ciljni premeri posameznih kakovostnih dreves višji, in sicer pri iglavcih za 10 do 20 cm, pri listavcih do 10 cm.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje, mestoma tudi prebiralno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena obnova s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu in povečanje deleža dreves v ostalih debelinskih razredih.

Obnova gozdov: Malopovršinska obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin, v sestojih z večjim deležem bukve je lahko tudi večjepovršinska (0,5 do 2 ha), ki naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo. Prioritetna je naravna obnova, izjemoma sadnja smreke in jelke. V obnovo se uvede debeljake z rahlim in pretrganim sklepom, v katerih se že pojavlja mladovje, debeljake s kulminacijo vrednostnega prirastka in velikim deležem debelega drevja ter debeljake, ki dosegajo končno lesno zalogo. V sestojih v obnovi, kjer je mladovje že v fazi gošč in letvenjakov, naj se obnova zaključi. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce in jih vključevati v bodoči sestoj.

Pri obnovi sestojev s sadnjo naj se na prisojnih in bolj sušnih legah uporabi sadike iz južnejših provenienčnih območij ali pa nižje ležečih provenienčnih območij. Na javorjevih rastiščih in v sestojih kjer je cilj večji delež pl. list. naj se v obnovo uvaja sestoje na večjih površinah (pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini) in hitreje zaključijo z obnovo (takoj, ko je površina pomlajena in mladje pl. list. preseže 0,5 m višine). Sečnjo na pomlajenih površinah naj se izvaja v času od 15. septembra do 15. aprila.

Nega gozdov: Velik delež negovalnih del pri negi manjših skupin mladovij se lahko opravi s pomočjo samodejne nege. V večjih skupinah se z ukrepi nege pospešuje jelko, plemenite listavce in tudi smreko. Enkrat v desetletju naj se opravi uravnavanje zmesi, po potrebi rahljanje in posek predrastkov v goščah. Nego letvenjakov naj se izvaja po potrebi. V drogovnjakih je treba večkrat odstraniti starejša robna drevesa sosednjih sestojev predvsem tista, ki zastirajo svetlobo. Zaradi manjše gostote drevja je lahko jakost redčenj manjša kot v podgorskih bukovih gozdovih. Ukrepi v debeljakih naj bodo šibki. Jakost redčenj, v kolikor so še potrebna, naj bo večja pri listavcih. Malopovršinsko skupinsko raznomerne in prebiralne sestoje se usmerja po načelih skupinsko raznomernega in prebiralnega gospodarjenja. Ohranja naj se razvojno dinamiko gozda. V sestoji naj bodo posamič ali v skupinicah prisotna drevesa v vseh sestojnih položajih. Treba je zagotoviti stalno dovajanje svetlobe za nemoteno pomlajevanje ter sproščanje skupinic dreves in posameznih čakalcev.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja in sušenja bresta in mestoma velikega jesena. Zaščita sajene smreke in jelke s premazi, zaščita naravnega mladja z ograjami velikimi od 1 do 2 ha. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se zmelje ali tretira s primernim insekticidom, ob upoštevanju predpisov. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani po naravnih ujmah, naj se izvede posek poškodovanih dreves, na ogolelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Zlasti na območju con vrst, ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na površini 3 do 5 % RGR osnuje ekocelice, najprimerneje na najbolj skalovitih in nedostopnih - neodprtih predelih, v okolici brlogov (medved, ris, jazbec), v okolici kraških jam in brezen ter v predelih skupin starega drevja. Tudi sanitarna sečnja naj se časovno prilagodi vrstam (npr. območje medvedjih brlogov - medvedka koti februarja, cona triprstega detla - detel gnezdi maja in junija). Praviloma naj se izvaja v drugi polovici leta. Delež odmrle biomase naj znaša do 5 % od lesne zaloge. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stoječih sušic. Pušča naj se še živa drevesa (bukve), s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce, oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 65/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	48,3	51,7	100,0
- ciljno %	49,3	50,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	178,5	191,3	369,8
- ciljna (m ³ /ha)	186	191	377
Prirastek (m ³ /ha)	4,64	4,86	9,50
Možni posek (m ³ /ha)	39,0	48,9	88,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,91	4,90	8,80
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,9	25,6	23,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	84,2	100,7	92,7
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 66/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	12.969	10.172	23.830	0	0	10.528	57.500	21,9	84,2
	%	22,6	17,7	41,4	0	0,0	18,3	100	0	0
Listavci	m³	16.427	35.571	18.919	0	0	1.083	72.000	25,6	100,7
	%	22,8	49,4	26,3	0	0,0	1,5	100	0	0
Skupaj	m³	29.396	45.743	42.750	0	0	11.611	129.500	23,8	92,7
	%	22,7	35,3	33,0	0	0,0	9,0	100	0	0

Preglednica 67/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	97,40	97,40
Priprava tal	ha	4,00	4,00
Sadnja	ha	4,00	4,00
Obžetev	ha	4,80	22,70
Nega mladja	ha	20,70	20,70
Nega gošče	ha	70,60	70,60
Nega letvenjaka	ha	96,15	96,15
Nega ml. Drogovnjaka	ha	55,95	55,95
Nega prebiralnega gozda	ha	43,00	43,00
Varstvo pred žuželkami	dni	18,00	18,00
Zaščita s premazom	ha	4,50	38,50
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	550,00	1.050,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,90	19,00
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	1,00
Sadnja plodonosnega drevja	kos	100,00	100,00
Naravni razvoj biotopov	ha	40,18	40,18
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,00	1,00
Postavitev gnezdnice	kos	20,00	20,00
Vzdrževanje stez	dni	12,00	12,00
Ostala varstvena dela	dni	8,00	8,00

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju Nature 2000. Poudarjene so funkcije varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, ohranjanja biotske raznovrstnosti ter hidrološka funkcija. Zaradi prisotnosti belohrtega detla, malega muharja in triprstega detla je v delu RGR izločena upravljavska cona A, zaradi divjega petelina pa upravljavska cona C. Na območju habitatnega tipa Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih je izločena upravljavska cona G.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 68/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost	-	-
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	Javorovja, velikojesenovja in lipovja
91KO	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	Dinarsko jelovo bukovje	Jelova-bukovja

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR so uvrščeni prebiralni in raznomerni gozdovi, ki poraščajo ekološko ekstremnejša rastišča jelovo bukovega gozda na skalovitih in razgibanih pobočjih (rendzine, žepasta rjava pokarbonatna tla, velike skale, tudi skalni bloki, skalovitost do 70 % površine, strma pobočja z nagibi 20° do 30°, mestoma tudi do 40°) nekaterih gozdnih rastiščnih podtipov (z gozdno bilnico, trpežnim golščem, gozdnim planinščkom, mahom zaveščkom) ter jelovja in smrekovja na karbonatnem skalovju. Tvorijo večje strnjene komplekse gozdov v gorskem pasu zlasti na območju Goteniške gore, Borovške gore.

a) Rastišče

Prevladuje gozdni rastiščni tip Dinarsko jelovo bukovje s številnimi podtipi, najpogostejše podtip z gozdno bilnico.

Preglednica 69/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	53,71	14,3
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	164,50	43,9
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	39,88	10,6
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	11	31,56	8,4
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	11	26,69	7,1
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	35,24	9,4
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	11	18,68	5,0
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	4,74	1,3
	Skupaj	11,00	375,00	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prebiralna in malopovršinsko raznomerna zgradba.

Lesna zaloga in prirastek

Skupna lesna zaloga je 400 m³/ha. Prevladujejo iglavci, ki jih je v lesni zalogi 51 %. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih je dokaj neugodna, kar gre na račun iglavcev. 59 % lesne

zaloge iglavcev se nahaja v razredu nad 50 cm premera. Kljub razmeroma visoki lesni zalogi je letni prirastek razmeroma nizek, znaša 7,5 m³/ha.

Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,0	8,3	11,7	16,9	59,1	205,5	51,4	4,08	54,5
Listavci	7,6	14,9	22,4	27,2	27,9	194,5	48,6	3,41	45,5
Skupaj	5,8	11,5	16,9	21,9	43,9	400,0	100,0	7,49	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev (39 %) sledita jelka (32 %) in smreka (19 %). V primerjavi z naravnim stanjem je v stanju nekoliko večji delež smreke, manjša pa sta deleža jelke in bukke.

Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	76,3	129,2	0,0	0,0	0,0	157,1	0,0	37,0	0,4	0,0
	%	19,1	32,3	0,0	0,0	0,0	39,2	0,0	9,3	0,1	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	42,0	139,8	0	0	0	170,8	0,4	28,7	1,1	0
	%	11,0	36,6	0	0	0	44,7	0,1	7,5	0,3	0

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi so ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo raznomerni in prebiralni sestoji. Zasnove v mladovju so dobre, v drogovnjaku pa nekoliko slabše. Prevladujejo dobro negovani sestoji, slabše so negovani drogovnjaki in sestoji na ekstremnejših rastiščih, kjer se pogosto ne ukrepa (ekocelice). Prevladuje normalen sklep, tesen je le v drogovnjakih.

Preglednica 72/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	16,24	0,0	71,1	28,9	0,0	83,9	16,1	0,0	0,0	16,1	83,9	0,0	0,0
Drogovnjak	8,03	0,0	9,2	90,8	0,0	9,2	90,8	0,0	0,0	90,8	9,2	0,0	0,0
Debeljak	26,97					75,5	24,5	0,0	0,0	24,5	68,0	7,5	0,0
Sestoj v obnovi	25,73					62,5	37,5	0,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	109,30					35,8	49,9	14,3	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	188,73					73,0	24,3	2,7	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	375,00												

Kakovost drevja

Preglednica 73/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	69	1,4	13,0	55,2	24,6	5,8
Jelka	125	4,0	17,6	52,8	24,8	0,8
Bukev	173	8,7	11,6	45,0	23,1	11,6
Pl. Ist.	48	8,3	16,7	35,4	33,3	6,3
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	194	3,1	16,0	53,6	24,7	2,6
Skupaj listavci	222	8,6	12,6	42,8	25,2	10,8
Skupaj	416	6,0	14,2	47,8	25,0	7,0

Skoraj polovica drevja je dobre kakovosti (48 %), četrtna zadovoljive, prav dobre in odlične kakovosti je 20 % dreves.

Poškodovanost sestojev

Skupaj je poškodovano 8 % izmerjenih dreves, največ (7,3 %) poškodb je na deblu in koreničniku.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 23,2 m³/ha, kar predstavlja 6 % od lesne zaloge. Največ odmrlih dreves je v debelinskem razredu 30 – 49 cm (58 %) nekoliko manj v debelinskem razredu 50 cm in več (32 %). Med odmrliimi drevesi je več iglavcev (59 %).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 6.441 m³ iglavcev (56 % realizacija) in 8.468 m³ listavcev (71 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 14.909 m³. Skupna realizacija načrtovanega poseka je znašala 63 %. V strukturi poseka je imela največji delež bukev (54 %), sledi smreka (24 %) in jelka (20 %). Največji delež poseka je bil v V. in IV. deb. raz..

Načrtovana gojitvena dela za naravno obnovo niso bila izvedena. Boljša je bila realizacija pri negi.

Preglednica 74/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	3,30	0,00	0,0
Nega gošče	ha	19,05	11,85	62,2
Nega letvenjaka	ha	14,50	16,80	115,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,30	4,50	48,4
Nega prebiralnega gozda	ha	20,20	14,50	71,8
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300,00	100,00	33,3
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	1,00	100,0
Naravni razvoj biotopov	ha	1.811,25	2.626,02	145,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zalog, prirastek, posek

Površina gozdov se med desetletji ne spreminja bistveno. Razlog za manjše spremembe so predvsem v prilagajanju gozdnega roba rabi tal. Lesna zalog se je zaradi nizke realizacije sečnje povečala za 6 %. Prirastek se kljub povečanju lesne zaloge ni bistveno spremenil.

Preglednica 75/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zalog			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2002	375,88	179,7	164,7	344,3	4,26	5,42	9,69	1,78	2,57	4,35
2012	374,43	195,2	181,4	376,6	3,81	3,63	7,44	1,72	2,26	3,98
2022	375,00	205,5	194,5	400,0	4,08	3,41	7,49	4,13	3,87	8,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se ne bistveno spreminja. Delež nosilnih drevesnih vrst ostaja iz desetletja v desetletje praktično enak.

Preglednica 76/D-GFR2: Razvoj gozd. fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	18,7	33,5	0,0	0,0	0,0	39,3	0,0	8,5	0,0	0,0
2012	19,8	32,1	0,0	0,0	0,0	39,2	0,0	8,9	0,0	0,0
2022	19,1	32,3	0,0	0,0	0,0	39,2	0,0	9,3	0,1	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

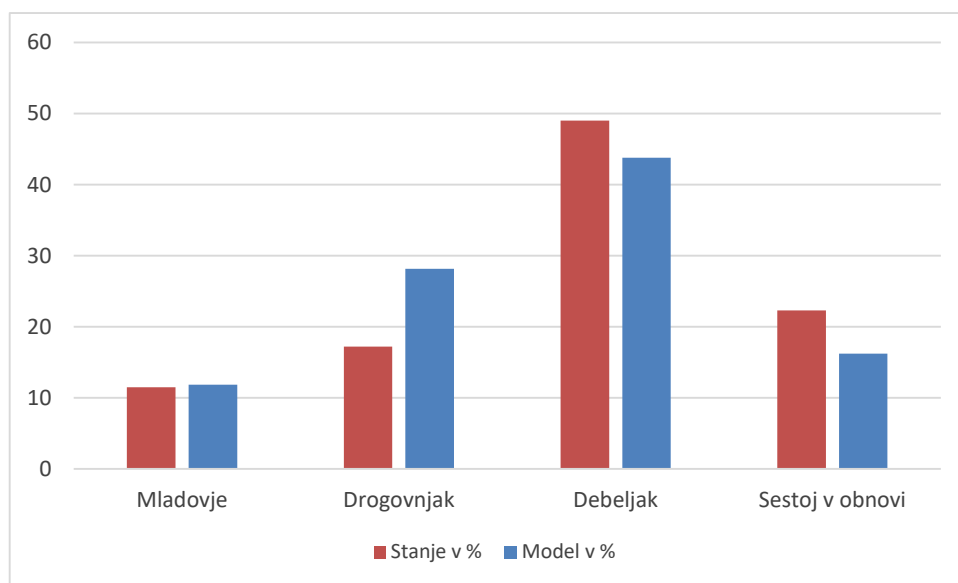
Delež razvojnih faz oziroma zgradb sestojev se ni bistveno spremenil. Zaradi ekstremnosti rastišča ostaja velik delež raznomernih in prebiralnih sestojev, delež ostalih zgradb oziroma razvojnih faz je majhen.

Zaradi lažje primerjave stanja z modelnim stanjem so se tudi zgradbe sestojev kot so raznomerni in prebiralni sestoji, na podlagi terenskih ocen, razčlenile po razvojnih fazah. S to korekcijo se je dobil korigiran delež razvojnih faz, ki se je primerjal z modelnim stanjem. Primerjava pokaže, da v stanju manjka predvsem drogovnjakov, nekaj več pa je debeljakov in predvsem sestojev v obnovi.

Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika Korigiran delež – Modelni delež
	Površina ha	Delež %	Korigiran delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelni delež %	Modelna površina ha	
Mladovje	16,24	4,3	11,5	19	12	45,00	-0,5
Drogovnjak	8,03	2,1	17,2	43	28	105,00	-10,8
Debeljak	26,97	7,2	49,0	68	44	165,00	5,0
Sestoj v obnovi	25,73	6,9	22,3	25	16	60,00	6,3
Raznomerno (ps-šp)	109,30	29,1					
Raznomerno (sk-gnz)	188,73	50,4					
Skupaj	375,00	100,0	100,0	155,0	100,0	375,00	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m³/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Proizvodna doba 150 let, pom. doba 25 let	600	sm (15) je (35) bu (43) pl. list. (6) drugi list. (1)	A/B B A/B A Drva	60 cm 70 cm 55 cm 60 cm 40 cm
Pomladitveni cilj			sm (20) je (24)		

Optimalna lesna zaloga v prebiralnih in malopovršinsko skupinsko raznomernih sestojih je 380 do 400 m³/ha. Ciljna lesna zaloga 395 m³/ha, izravnalna doba 10 let. Ciljne dimenzije veljajo za skupinsko raznomerne sestoj, pri prebiralnih gozdovih so lahko ciljni premeri posameznih kakovostnih dreves višji, in sicer pri iglavcih za 10 do 20 cm, pri listavcih do 10 cm.

Gozdnogojitveni sistem

Malopovršinsko skupinsko postopno in prebiralno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena varovalna vloga ter vzdrževanje malopovršinske skupinsko raznomerne in prebiralne zgradbe, s poudarkom na pomlajevanju, s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu in povečanje deleža dreves v ostalih debelinskih razredih.

Obnova gozdov: Uporablja naj se prebiralni koncept naravne obnove. Naravna obnova mora biti stalna in neprekinjena, odvija naj se pod rahlim zastorom odraslega drevja. Prednost imajo jelka, smreka in plemeniti listavci (gorski javor). Naravna obnova se izvaja posamič in v manjših skupinah (gnezdih). Skupine mladovij naj ne bodo nikakor večje od ene drevesne višine. S posekom drevja v zgornjih socialnih položajih se sprošča skupine mladovij in posamezne čakalce. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja prebiralno in malopovršinsko raznomerno zgradbo in odrasla, najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce iz spodnjega in srednjega socialnega položaja in jih vključevati v bodoči sestoj. V primeru prevladujočega deleža bukve se lahko obnova izvaja tudi na večjih površinah (ena do dve sestojni višini). Na pomlajenih površinah naj se sečnja izvaja izven vegetacije, v času od 15. septembra do 15. aprila.

Nega gozdov: Malopovršinski ukrepi. Glavno vodilo je pospeševanje prebiralne zgradbe. Na majhni površini naj bodo zastopana drevesa vseh dimenzij, ki zagotavljajo trajno proizvodnjo in ohranjanje rastiščnih potencialov. Sklep krošenj naj bo večplasten - stopničast. S prebiralno sečnjo naj se izvaja posredna nega, avtonega ali samouravnavanje tako, da bo prihajalo do socialnega vzpona oziroma preslojevanja dreves. Nega prebiralnega gozda naj se kot gojitveni ukrep izvaja v primeru skupin mladovij kot posek posameznih nekvalitetnih osebkov in uravnavanja zmesi. V kolikor sestoji dosegajo optimalno lesno zalogo ob prebiralni zgradbi in uravnoteženi debelinski strukturi (350-400 m³/ha), naj se intenziteta poseka giblje v višini prirastka. Višja intenziteta naj bo v sestojih z višjimi lesnimi zalogami in pri porušeni debelinski strukturi (zelo veliko debelega drevja), nižja pa v primeru nizkih lesnih zalog (pod optimalno) in primanjkljaju debelih dreves. Na najbolj strmih in skalovitih predelih ni namen gojitev zelo debelega drevja in sestojev z visokimi lesnimi zalogami. Tu naj bo še posebej poudarjena funkcija pomlajevanja, to je skrb za stalno pokritost tal z gozdom in stalna prisotnost mlajših razvojnih faz.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. V tem RGR se pogosteje pojavlja tisa, ki jo je treba varovati. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja in sušenja bresta. Protipožarno varstvo: Prisojna južna in jugozahodna pobočja z večjim deležem iglavcev so potencialno požarno bolj ogroženi predeli. V kolikor se tovrstni sestoji nahajajo ob gozdnih cestah se priporoča posek drevja do polovice sestojne višine na obe strani ceste. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se lubje zmelje ali tretira s primernim insekticidom. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Posek poškodovanih dreves, na огоlelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Zlasti na območju con vrst, ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na površini do 10 % RGR osnuje ekocelice, najprimerneje na najbolj skalovitih in nedostopnih - neodprtih predelih, v okolici brlogov (medved, ris, jazbec), v okolici kraških jam in brezen ter v predelih skupin starega drevja. Sečnja in tudi sanitarna sečnja naj se časovno prilagodi vrstam (npr. območje medvedjih brlogov - medvedka koti februarja, cona triprstega detla - detel gnezdi maja in junija). Praviloma naj se izvaja v drugi polovici leta. Delež odmrle biomase naj znaša do 8 % od LZ. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stojećih sušic. Pušča naj se še živa drevesa (bukve), s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	51,4	48,6	100,0
- ciljno %	51,9	48,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	205,5	194,5	400,0
- ciljna (m ³ /ha)	205	190	395
Prirastek (m ³ /ha)	4,08	3,41	7,49
Možni posek (m ³ /ha)	41,3	38,6	80,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,13	3,87	8,00
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,1	19,9	20,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	101,3	113,4	106,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	1.923	5.661	386	0	0	7.529	15.500	20,1	101,3
	%	12,4	36,5	2,5	0	0,0	48,6	100	0	0
Listavci	m³	3.361	9.962	327	0	0	850	14.500	19,9	113,4
	%	23,2	68,7	2,3	0	0,0	5,9	100	0	0
Skupaj	m³	5.284	15.624	713	0	0	8.379	30.000	20,0	106,8
	%	17,6	52,1	2,4	0	0,0	27,9	100	0	0

Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	1,80	1,80
Nega gošče	ha	10,20	10,20
Nega letvenjaka	ha	25,10	25,10
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,10	7,10
Nega prebiralnega gozda	ha	23,40	23,40
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00
Naravni razvoj biotopov	ha	30,52	30,52
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,00	1,00

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska jelova bukovja - zasmrečena - 01185

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju Nature 2000. Poudarjeni sta hidrološka funkcija (varstvene cone po predpisih o vodah) in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (zimovališča, rukališča).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 81/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost	-	-
91KO	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	Dinarsko jelovo bukovje	Jelova-bukovja

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Smrekovi sestoji v različnih razvojnih fazah z obsežnimi golimi površinami, ki so nastale kot posledica naravnih ujm. Sestoji zelo dobro priraščajo in imajo pomembno lesnoproizvodno vlogo. Največjo nevarnost za sestoj predstavljajo prenamnožitve podlubnikov, veter in žled. Sestoji poraščajo nižinski, vzhodni del enote.

a) Rastišče

Preglednica 82/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	518,36	42,1
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	7,78	0,6
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	10,29	0,8
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	6,51	0,5
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	219,94	17,8
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	32,69	2,6
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	10,13	0,8
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	11	36,41	2,9
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	395,06	31,9
	Skupaj	10,10	1.237,17	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Velikopovršinsko skupinsko raznomerna zgradba.

Lesna zaloga in prirastek

Zaradi varstvenosanacijskih sečenj se je lesna zaloga v preteklem desetletju znižala za 32 %. Na novo ugotovljena lesna zaloga znaša 281 m³/ha. Prevladujejo iglavci (56 %). Največ lesne zaloge (31 %) se nahaja v debelinskem razredu nad 50 cm premera. Več pri iglavcih (37 %) in manj pri listavcih (23 %). Kljub nižji lesni zalogi, je letni prirastek razmeroma visok (8,6 m³/ha), še posebej pri listavcih (4,3 m³/ha). V primerjavi s preteklim desetletjem se je letni prirastek znižal za 9 %.

Preglednica 83/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	5,0	16,0	19,5	22,9	36,6	157,6	56,0	4,31	50,1
Listavci	7,7	19,9	24,4	24,6	23,4	123,7	44,0	4,29	49,9
Skupaj	6,2	17,7	21,7	23,7	30,7	281,3	100,0	8,60	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi še vedno prevladuje smreka (44 %), povečal se je delež bukke (33 %) in jelke (12 %). Plemenitih listavcev je 10 %. Glede na naravno stanje je premajhen delež bukke in jelke ter še vedno prevelik delež smreke.

Preglednica 84/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	124,0	33,0	0,6	0,0	0,0	92,9	0,0	27,4	2,2	1,2
	%	44,2	11,7	0,2	0,0	0,0	33,0	0,0	9,7	0,8	0,4
Naravno stanje	m ³ /ha	20,6	70,4	0	0	0	254,9	9,9	43,7	12,4	0
	%	5,0	17,1	0	0	0	61,9	2,4	10,6	3	0

Ohranjenost gozdov

61 % je ohranjenih sestojev, 36 % spremenjenih in 2 % močno spremenjenih. Izmenjenih sestojev je 1,0 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Zaradi naravnih ujm je v RGR veliko ogolelih površin, ki so se opisale kot mladovja (brez nadstojnih dreves) in sestoji v obnovi, v katerih je po sanaciji ostalo še veliko nadstojnega drevja listavcev, predvsem bukke. Ker so ogolele površine večinoma slabo pomlajene, so bile zasnove opisane večinoma kot pomanjkljive in slabe. Negovanost sestojev je večinoma pomanjkljiva, boljša je v odraslih sestojih – debeljakih. Sklep je v odraslih sestojih normalen do rahel, v mladovju rahel in pretrgan.

Preglednica 85/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	124,11	2,1	13,1	51,1	33,7	10,0	82,7	7,3	0,0	0,3	8,7	54,9	36,1
Drogovnjak	117,98	0,0	34,9	64,2	0,9	13,2	80,5	6,3	0,0	42,0	58,0	0,0	0,0
Debeljak	426,39					65,7	31,2	3,1	0,0	9,2	51,3	32,6	6,9
Sestoj v obnovi	515,46					40,0	58,8	1,2	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	53,23					48,7	49,6	1,7	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.237,17												

Kakovost drevja

Večini drevja je bila kakovost ocenjena kot dobra (45 %). Boljše kakovosti so iglavci, slabše pa listavci.

Preglednica 86/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	414	5,3	20,3	50,7	19,6	4,1
Jelka	104	6,7	16,3	66,4	9,6	1,0
Bor	3	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3
Bukev	318	1,9	7,9	36,7	32,7	20,8
Pl. Ist.	103	1,9	10,7	35,0	41,7	10,7

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
Dr. tr. lst.	10	0,0	0,0	0,0	20,0	80,0
Meh. lst.	3	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	521	5,6	19,4	53,5	17,9	3,6
Skupaj listavci	434	1,8	8,3	35,3	35,0	19,6
Skupaj	955	3,9	14,3	45,2	25,7	10,9

Poškodovanost sestojev

6,3 % drevja je poškodovanega. Prevladujejo poškodbe zaradi sečnje in spravila, kjer sta poškodovana deblo in koreničnik (5,5 %), ostale poškodbe se nanašajo na poškodbe vej (0,5 %) in osutost (0,3 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 18,4 m³/ha, kar predstavlja 6,5 % od lesne zaloge. Največ odmrlih dreves po količini je v debelinskem razredu 10 – 29 cm (41 %) nekoliko manj v debelinskem razredu 30 – 49 cm (37 %). Med odmrliimi drevesi je več iglavcev (71 %).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 206.049 m³ iglavcev (96 % realizacija) in 8.756 m³ listavcev (77 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 214.802 m³. Skupna realizacija načrtovanega poseka je znašala 95 %. V strukturi poseka je imela največji delež smreka (93 %), sledi bukev (4 %) in jelka (2 %). Največji delež poseka je bil v IV. (51 %) in V. deb. raz. (49 %).

Realizacija načrtovanih gojitvenih del (naravna obnova in nega) je bila nizka. Razlog je v izpadu rednih sečenj zaradi izvajanja varstveno-sanacijskih del. Zaradi sanacije ogolelih površin, so bila nekoliko presežena dela pri umetni obnovi (priprava tal za sadnjo) in varstvo pred žuželkami. Z izjemo sadnje plodonosnega drevja, je bila slaba realizacija načrtovanih del za vzdrževanje življenjskega okolja divjih živali.

Preglednica 87/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	74,87	18,40	24,6
Priprava tal	ha	20,61	24,22	117,5
Sadnja	ha	25,17	24,92	99,0
Obžetev	ha	195,55	104,74	53,6
Nega mladja	ha	29,06	3,00	10,3
Nega gošče	ha	19,69	8,70	44,2
Nega letvenjaka	ha	7,05	4,10	58,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,02	4,70	52,1
Nega prebiralnega gozda	ha	0,60	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	205,77	145,83	70,9
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	2.550,00	4.150,00	162,7
Vzdrževanje vodnih površin	kos	8,00	0,00	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	3,00	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha	1.098,45	922,73	84,0
Postavitev gnezdnic	kos	20,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	332,32	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	310,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,00	280,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	25,75	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov se med desetletji bistveno ne spreminja. Razlog za manjše spremembe so predvsem v prilagajanju gozdnega roba rabi tal. Lesna zaloga se je zaradi varstvenosanacijskih sečenj močno zmanjšala. Prirastek se kljub zmanjšanju lesne zaloge ni bistveno spremenil.

Preglednica 88/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2002	1.259,93	303,6	85,8	389,4	6,01	2,42	8,43	6,76	0,54	7,30
2012	1.234,11	302,5	107,9	410,3	6,48	2,87	9,35	16,70	0,71	17,41
2022	1.237,17	157,6	123,7	281,3	4,31	4,29	8,60	4,85	2,51	7,36

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Na račun varstvenosanacijskih sečenj se je močno zmanjšal delež smreke, posledično sta se povečala delež jelke in jelke pa tudi plemenitih listavcev.

Preglednica 89/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	70,5	7,4	0,1	0,0	0,0	15,2	0,0	6,7	0,1	0,0
2012	65,6	8,0	0,1	0,0	0,0	18,7	0,0	6,7	0,5	0,4
2022	44,2	11,7	0,2	0,0	0,0	33,0	0,0	9,7	0,8	0,4

Razvojne faze in zgradbe sestojev

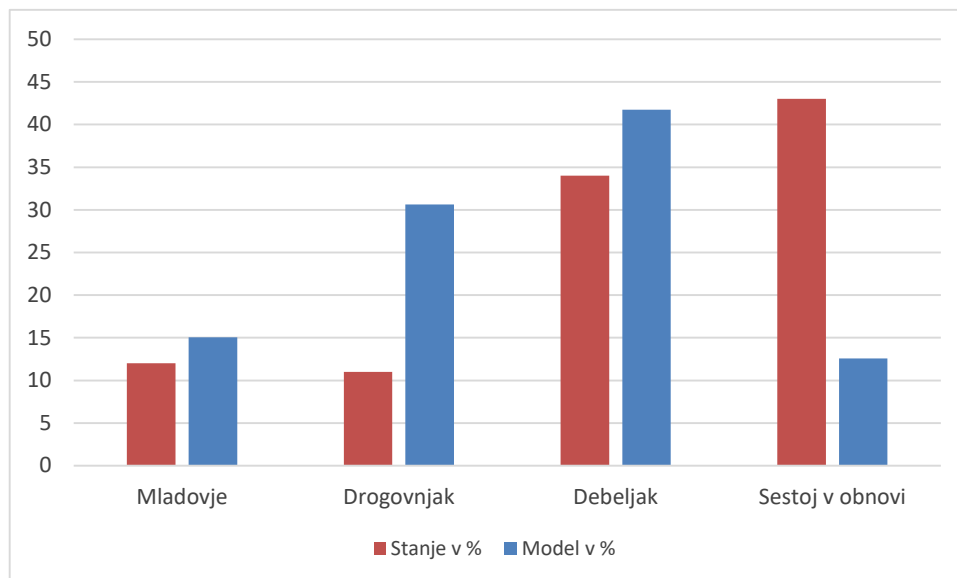
V zadnjem desetletju se je podvojil delež mladovij, za kar 334 % se je povečal delež sestojev v obnovi. Delež debeljakov se je zmanjšal za polovico, delež drogovnjakov je ostal praktično nespremenjen, delež raznomernih sestojev se je zmanjšal za dobro polovico.

Zaradi lažje primerjave stanja z modelnim stanjem so se tudi zgradbe sestojev, kot so raznomerni in prebiralni sestoji, na podlagi terenskih ocen, razčlenile po razvojnih fazah. S to korekcijo se je dobil korigiran delež razvojnih faz, ki se je primerjal z modelnim stanjem. Primerjava pokaže, da v stanju manjka predvsem drogovnjakov, nekaj več pa je debeljakov in predvsem sestojev v obnovi

Preglednica 90/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika Korigiran delež – Modelni delež
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Modelni delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	124,11	10,0	12,1	17	14	173,20	-1,9
Drogovnjak	117,98	9,5	10,7	37	31	383,52	-20,3
Debeljak	426,39	34,5	34,5	50	42	519,61	-7,5
Sestoj v obnovi	515,46	41,7	42,7	16	13	160,83	29,7
Raznomerno (sk-gnz)	53,23	4,3					
Skupaj	1.237,17	100,0	100,0	120,0	100,0	1.237,17	

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna Proizvodna doba 100 - 120 let, smreka 90 let pom. doba 15 let	600	sm (60)	B	50-60 cm
			je (6)	B	60-70 cm
			o.igl (2)	C	40-50 cm
			bu (19)	B/C	55 cm
			hr (4)	B	60-70 cm
			pl. list. (7)	A/B	50-60 cm
Pomladitveni cilj			drugi list. (2)	Drva	40 cm
			sm (30)		
			je (3)		
			bu (42)		
			graden (10)		
			pl.list. (10)		
			drugi list. (5)		

Ciljna lesna zaloga je 294 m³/ha, izravnalna doba je 10 let.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje na površinah s premerom vsaj dveh sestojnih višin.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Ogolele površine, ki so nastale kot posledica varstveno - sanacijskih sečenj, se obnovi s kombinacijo naravne in umetne obnove v razmerju. V kolikor se pri naravni obnovi naravno mladje v 5 do 10 letih ne pojavi, se izvede umetna obnova z listavci (graden), izjemoma smreko kot predkulturo (1000-2000 sadik/ha), lahko tudi jelko ali kostanj. Delež posajene smreke naj ne bo večji od 20 %. Pri naravni obnovi imajo prednost listavci, od teh še posebej graden, gorski javor ter lipa in lipovec, od iglavcev pa jelka. Pospešuje se tudi vse ostale listavce (manj beli gaber in maklen), še posebej plodonosne vrste. Gostota sadnje listavcev naj bo praviloma 500 do 1000 sadik na ha. Sadike se označi s količki. V čistih smrekovih sestojih se upošteva krajšo proizvodno dobo. V obnovo pravočasno uvesti vse sečno zrele sestoje. Ko se pojavi dovolj kvalitetno mladovje naj se obnova zaključi ter izvede končni posek. V sestojih za obnovo nadstojne listavce pustimo kot del sestoja, dokler ne opravijo svoje vloge zaščite pred pripreko in ustvarjanjem mikroklima za podmladek.

Nega gozdov: V mladju in gošči naj bo poudarek na poseku grmovnic in predrastkov in uravnavanju zmesi. Pospešuje se listavce, zlasti bukev, graden in plemenite listavce, od iglavcev jelko, zmanjšuje se delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst. Posek grmovnic naj se izvede enkrat v 10 letih. V zasmrečenih sestojih na večjih površinah naj se ohranja listavce ne glede na kvaliteto. Kjer gre za večje površine mladovja (npr. po sanacijskih obnovah) in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka. Jakost redčenj naj bo večja v mlajših drogovnjakih, nižja pa v starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. Močno poškodovane drogovnjake po divjadi (obgrizanje, lupljenje) je treba sanirati - posek vseh močno poškodovanih dreves, v primeru izredno močne poškodovanosti pa jih je treba uvesti v obnovo. V starejših debeljakih naj bodo ukrepi minimalni. Tu je treba ohranjati polnilni sloj ter izvajati stalno kontrolo zdravstvenega stanja.

Drevesna sestava gozdov: Ciljne drevesne vrste so bukev, hrast, plemeniti listavci, jelka in smreka. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Obvezno se zaščiti posajene sadike listavcev, jelke in smreke. Izvaja naj se individualna zaščita sadik, spomladi s škropivi in jesenska s premazi ter kolektivna z ograjami velikosti do 2 ha. Varstvo pred požari je v zasmrečenih gozdovih močno poudarjeno. Priporočljiv je iznos sečnih ostankov iz gozda in drobljenje za biomaso. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Stalna kontrola zdravstvenega stanja smrekovih sestojev. Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). Sproten posek vseh poškodovanih in slabše vitalnih dreves. Vsa zasedena debela s podlubniki je treba pred izletom izdelati, zalego pa, čim manj škodljivo za okolje, uničiti. Posek potencialno nevarnih smrek - posamične in skupine, katere so izpostavljene vetrolomu, snegolomu in drugim ujmam.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Pravočasen izvoz posekanega lesa. Popoln gozdni red, lahko tudi požig ali mletje sečnih ostankov.

Varstvo posebnih habitatov: Kot naravna zatočišča se izloča skupine dreves listavcev ali grmovja znotraj kompleksov smrekovih monokultur. Kjer ni votlih dreves in sušic je treba namestiti gnezdnice. Kot odmrlo biomaso se pušča predvsem odmrle listavce (trepetlika, vrbe, breza, bukev, hrast) in sušice smreke brez lubja (kjer ni več podlubnikov). Odmrle biomase naj bo 2 % LZ, če je ni, se prepusti listavce (npr. trepetliko) naravnemu propadu. V eno izmed novozgrajenih ograj se posadi tudi plodonosne listavce (češnja) za namene pehranske baze gozdnega jereba.

Ukrepi

Preglednica 91/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	56,0	44,0	100,0
- ciljno %	51,8	48,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	157,6	123,7	281,3
- ciljna (m ³ /ha)	152	141	294
Prirastek (m ³ /ha)	4,31	4,29	8,60
Možni posek (m ³ /ha)	48,5	25,0	73,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,85	2,51	7,36
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	30,8	20,3	26,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	112,5	58,4	85,5
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 92/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	3.424	5.061	47.104	0	0	4.410	60.000	30,8	112,6
	%	5,7	8,4	78,5	0	0,0	7,3	100	0	0
Listavci	m³	896	12.132	15.979	0	0	1.993	31.000	20,3	58,3
	%	2,9	39,1	51,5	0	0,0	6,4	100	0	0
Skupaj	m³	4.320	17.193	63.083	0	0	6.403	91.000	26,1	85,5
	%	4,7	18,9	69,3	0	0,0	7,0	100	0	0

Preglednica 93/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	285,25	285,25
Priprava tal	ha	23,10	23,10
Sadnja	ha	23,60	23,60
Obžetev	ha	43,00	171,00
Nega mladja	ha	125,30	125,30
Nega gošče	ha	43,20	43,20
Nega letvenjaka	ha	14,30	14,30
Nega ml. Drogovnjaka	ha	4,90	4,90
Nega prebiralnega gozda	ha	2,00	2,00
Varstvo pred žuželkami	dni	72,00	72,00
Zaščita s premazom	ha	42,40	303,10
Zaščita z ograjo	m	800,00	800,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.300,00	5.000,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,70	12,50
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	3,00
Sadnja plodonosnega drevja	kos	200,00	200,00
Naravni razvoj biotopov	ha	14,73	14,73
Postavitev gnezdnic	kos	20,00	20,00
Vzdrževanje stez	dni	4,00	4,00
Ostala varstvena dela	dni	90,40	90,40

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju Nature 2000. Poudarjene so funkcije varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, ohranjanja biotske raznovrstnosti, hidrološka funkcija, funkcija varovanje naravnih vrednot, raziskovalna funkcija in poučna funkcija. V rezervatu Kameni zid je deloma poudarjena tudi obrambna funkcija. Zaradi prisotnosti belohrbtega detla, malega muharja in triprstega detla je v celotnem RGR izločena upravljavska cona A, zaradi divjega petelina pa upravljavska cona C (rezervat Goteniški Snežnik).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 94/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost	-	-
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	Javorovja, velikojesenovja in lipovja
91KO	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	Dinarsko jelovo bukovje	Jelova-bukovja

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Pri oblikovanju RGR je bilo osnovno vodilo redkost in ohranjenost gozdov na različnih rastiščih kot tudi posebnost in redkost habitatov. V GGE sta 2 gozdna rezervata.

Gozdni rezervat Kameni zid leži na površini 110,11 ha in na nadmorski višini 650 do 1160 m. Ima obliko zaprte soteske z zelo strmimi pobočji in prepadnimi stenami. Številne so struge hudournikov in mestoma tudi melišča. Zgornji del pokriva čist bukov gozd, ki se po strugah hudournikov potegne tudi v osrednji del. Severno pobočje prekriva ohranjen jelovo-bukov gozd, južno pa termofilni gozd črnega gabra, malega jesena, bukvje, mokovca in termofilnih grmovnih vrst.

Gozdni rezervat Goteniški Snežnik (1.289 m nadmorske višine) – to je najvišji vrh v območju Goteniške Gore in eden višjih vrhov v dinarskem delu Slovenije. V GGE Gotenica in GGE Ravne skupaj obsega 53,55 ha površine (v GGE Gotenica 33,60 ha). Zanimiv je kot vrh in zaradi rastiščnega tipa Dinarskega zgornjegorskega bukovja s platanolistno zlatico, ki je tipični alpski bukov gozd. Značilno je mešanje alpskih in ilirskih vrst.

Preglednica 95/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
56312	<i>Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim gabrom</i>	1	41,85	29,2
64101	<i>Dinarsko jelovo bukovje s torilnico</i>	11	17,71	12,4
64102	<i>Dinarsko jelovo bukovje z bilnico</i>	11	8,03	5,6
64104	<i>Dinarsko jelovo bukovje z golščem</i>	11	35,93	25,1
64107	<i>Dinarsko jelovo bukovje z javorjem</i>	11	3,99	2,8
64115	<i>Dinarsko jelovo bukovje z lepenom</i>	11	4,71	3,3
66110	<i>Dinarsko jelovje na skalovju</i>	5	4,01	2,8
68210	<i>Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	26,84	18,8
	Skupaj	7,160	143,07	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Velikopovršinsko skupinsko raznomerna zgradba.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga in prirastek sta v gozdnem rezervatu Goteniški Snežnik ugotovljena na SVP, v gozdnem rezervatu Kameni zid pa je bila lesna zaloga okularno ocenjena, prirastni nizi pa povzeti po rezervatu Goteniški Snežnik.

Preglednica 96/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	%
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%		
Iglavci	6,0	15,5	19,5	22,6	36,4	84,2	19,5	1,83	33,0
Listavci	6,5	8,1	14,5	26,6	44,3	347,8	80,5	3,72	67,0
Skupaj	6,4	9,5	15,5	25,9	42,7	432,0	100,0	5,55	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V obeh gozdnih rezervatih v lesni zalogi močno prevladuje bukev (73 %). Večji delež smreke je v GR Goteniški Snežnik, večji delež jelke pa v GR Kameni zid.

Preglednica 97/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	43,3	39,7	1,2	0,0	0,0	315,4	0,0	20,1	11,8	0,5
	%	10,0	9,2	0,3	0,0	0,0	73,0	0,0	4,7	2,7	0,1

Ohranjenost gozdov

Ohranjenih je 43 % sestojev, 8 % je spremenjenih in 49 % je močno spremenjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki, v gozdnem rezervatu Kameni zid se na strmih sušnih in skalovitih predelih pojavljajo tudi pionirski gozdovi z grmišči. Podatki o zasnovah, negovanosti in sklepu niso pomembni.

Preglednica 98/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,06	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Drogovnjak	23,78	0,0	9,3	90,7	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	24,3	75,7	0,0	0,0
Debeljak	89,29					0,0	0,7	99,3	0,0	20,1	54,1	25,8	0,0
Sestoj v obnovi	1,75					0,0	0,0	100,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	3,86					0,0	0,0	100,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	10,30					0,0	0,0	100,0	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	14,03	0,0	0,0	0,0	100,0								
Skupaj	143,07												

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti drevja so prikazani le za tisti del RGR, kjer so bile opravljene meritve na SVP. Podatki o kakovosti za RGR niso pomembni.

Preglednica 99/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	40	2,5	0,0	45,0	40,0	12,5
Jelka	8	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Bukev	126	11,9	15,9	42,0	24,6	5,6
Pl. Ist.	10	0,0	20,0	40,0	40,0	0,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	48	2,1	0,0	50,0	37,5	10,4
Skupaj listavci	137	10,9	16,1	41,6	26,3	5,1

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj	185	8,6	11,9	43,8	29,2	6,5

Poškodovanost sestojev

Poškodovanih je 8,5 % dreves. Zaradi žledoloma ima 4,4 % drevja poškodbe vej, ostale poškodbe se nanašajo na deblo in koreničnik. Slednje so posledica gozdarske dejavnosti, ki se je izvajala na področju GR Goteniški Snežnik pred zavarovanjem.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 12,3 m³/ha, kar predstavlja 3 % od lesne zaloge. Podatek o odmrli masi se nanaša le za površino, kjer so bile opravljene meritve na SVP (Goteniški Snežnik). Ocenjuje se, da je delež na celotni površini GR znatno višji, in sicer preko 5 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem desetletju ni bilo načrtovanih in opravljenih del na področju RGR.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina RGR se od leta 2022 praktično ne spreminja. Lesna zaloga se je v zadnjem desetletju zaradi naravnih ujm (vetrolom) nekoliko zmanjšala, prav tako tudi letni prirastek.

Preglednica 100/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2002	143,71	50,1	297,3	347,4	1,56	10,23	11,80	0,01	0,00	0,01
2012	143,71	83,7	357,2	440,9	2,28	6,42	8,71	0,00	0,00	0,00
2022	143,07	84,2	347,8	432,0	1,83	3,72	5,55	0,00	0,00	0,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se ne bistveno spreminja. Zaradi vetroloma se je nekoliko zmanjšal delež buke, povečal pa se je delež smreke.

Preglednica 101/D-GFR2: Razvoj gozd. fondov v pogledu sest. d. vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	7,3	6,7	0,4	0,0	0,0	83,4	0,0	1,2	1,0	0,0
2012	9,5	9,0	0,5	0,0	0,0	75,0	0,0	4,6	1,3	0,1
2022	10,0	9,2	0,3	0,0	0,0	73,0	0,0	4,7	2,7	0,1

CILJI in USMERITVE

Cilji: Gozdove prepustiti samodejnim naravnim procesom.

Usmeritve: V rezervate se ne posega in ne spreminja obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet ni dovoljeno. V rezervatih niso dovoljena: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivakiranje. Dovolj se raziskovalno dejavnost. Obisk rezervatov je dovoljen le po označenih poteh. Meje gozdnih rezervatov morajo biti na terenu vidno označene z dvojno polno črto modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata. Bolj obiskane gozdne rezervate je treba opremiti z označevalnimi in informativnimi tablam.

Ukrepi

V gozdnih rezervatih so prepovedani vsi ukrepi, razen poseka nevarnih dreves ob prometnicah, vzdrževanja poti in postavitve informativnih tabel. Dovoljeno je tudi iskanje zastreljene divjadi in raziskovalno delo z dovoljenjem MKGP ter redna gozdna inventura ZGS.

10 Literatura

- [1] Marušič J., Jančič M., Bartol B., Prem M. 1998. Ljubljana. Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji. Ministrstvo za okolje in prostor, Urad RS za prostorsko planiranje: 117 str...
- [2] Resolucija o nacionalnem gozdnem programu. 2007. Ur. l. RS, št. 111/2007..
- [3] Usmeritve za gospodarjenje in načrtovanje ukrepov za varovalno in zaščitno funkcijo gozdov. 2021. Ljubljana. Zavod za gozdove Slovenije.
- [4] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. MOP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf/.
- [5] Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1). 2008. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg..
- [6] Zakon o vodah (ZV-1). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20.
- [7] Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. 2008. Ur. l. RS, št. 89/08, 49/20.
- [8] Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. 2018. Ur. l. RS, št. 58/18..
- [9] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. 2004. Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16..
- [10] Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Gotenica (2022-2031), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2021.
- [11] Usmeritve za funkcije gozda. Interno gradivo. 2021. Ljubljana. Zavod za gozdove Slovenije.
- [12] Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo KD za načrtovanje GGN GGE Gotenica, ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Ljubljana, Ljubljana, februar 2021.
- [13] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20.

11 Načrt so izdelali

Terenska dela z zbiranjem podatkov (opisi sestojev, meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, geodetska dela, ...) so bila opravljena v letu 2021.

Pri delu so sodelovali:

Opisi sestojev: Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Tina Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.

Domen Češarek, mag. inž. gozd.

Stalne vzorčne ploskve: Jure Gorše, dipl. inž. gozd., Andrej Vertelj, dipl. inž. gozd.

Geodetska dela in priprava kart: Alojz Lautar, geodetski tehnik,
Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Vnos podatkov: Jure Gorše, dipl. inž. gozd.
Aljaž Kovač, dipl. inž. gozd.

Obdelava podatkov: Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Pregled načrtovanih ukrepov: Boštjan Primčič, univ. dipl. inž. gozd., Tomaž Černe, dipl. inž. gozd.

Tekstni del so sestavili: Tomaž Devjak (poglavja 1, 3, 6, 7, 9, 10, 12), Zoran Bitorajc (2, 4, 5, 8, 11, 12, 13), Miran Bartol (poglavja v zvezi z lovstvom, lovnogospodarsko funkcijo in živalskim svetom), Bojan Kocjan (poglavja v zvezi z gozdnimi prometnicami).

Nosilec izdelave načrta

Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov
mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja ZGS OE Kočevje
Katja Konečnik, univ. dipl. inž. gozd.

direktor ZGS
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Kočevje, 17. 05. 2022

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica 102/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	361,10	2.724,64	140,42	3.226,16
Delež (%)	11,19	84,45	4,35	100,00

Preglednica 103/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	1.470,92	178,5	191,3	369,8	4,64	4,86	9,50	21,9	25,6	23,8	92,7
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	375,00	205,5	194,5	400,0	4,08	3,41	7,49	20,1	19,9	20,0	106,8
01185-Podgorska jelova bukovja - zas	1.237,17	157,6	123,7	281,3	4,31	4,29	8,60	30,8	20,3	26,1	85,5
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	3.083,09	173,4	164,6	338,0	4,44	4,46	8,89	24,9	23,2	24,0	91,3
09000-Gozdni rezervati	143,07	84,2	347,8	432,0	1,83	3,72	5,55	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	143,07	84,2	347,8	432,0	1,83	3,72	5,55	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	3.226,16	169,4	172,7	342,1	4,32	4,42	8,75	24,3	21,1	22,7	88,8

Preglednica 104/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	225,92	7,0						
Drogovnjak	305,46	9,5	17,31	5,7	0,0	33,4	66,6	0,0
Debeljak	1.027,01	31,8	61,21	6,0	0,0	37,0	63,0	0,0
Sestoj v obnovi	798,97	24,8	213,56	26,7	0,0	36,8	48,5	14,7
Raznomerno (ps-šp)	125,48	3,9	18,19	14,5	1,4	93,4	5,2	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	729,29	22,6	109,64	15,0	2,4	53,1	43,5	1,0
Pionirski gozd z grmišči	14,03	0,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.226,16	100,0	419,91	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 105/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	225,92	4,0	36,0	37,1	22,9	35,6	60,3	4,1	0,0	11,6	31,1	31,6	25,7
Drogovnjak	305,46	0,0	41,5	58,2	0,3	22,7	64,2	13,1	0,0	57,3	37,0	5,7	0,0
Debeljak	1.027,01					67,1	19,9	13,0	0,0	7,1	64,1	24,6	4,2
Sestoj v obnovi	798,97					46,2	52,8	1,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	125,48					35,0	43,5	21,5	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	729,29					80,7	16,4	2,9	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	14,03	0,0	0,0	0,0	100,0								
Skupaj	3.226,16												

Preglednica 106/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,0	13,9	17,7	20,7	43,7	26,5	90,5
Jelka	3,3	9,1	12,9	18,8	55,9	23,0	78,6
Bor	9,4	23,1	22,0	20,2	25,3	0,1	0,3
Bukev	7,8	16,4	21,2	25,8	28,8	40,6	139,1
Hrast	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	7,8	17,2	22,0	25,8	27,2	9,2	31,5
Dr. tr. Ist.	19,0	21,8	20,7	20,1	18,4	0,5	1,6
Meh. Ist.	13,3	22,9	26,5	20,2	17,1	0,1	0,5
Iglavci	3,7	11,7	15,5	19,8	49,3	49,5	169,4
Listavci	7,9	16,6	21,4	25,7	28,4	50,5	172,7
Skupaj	5,8	14,2	18,5	22,8	38,7	100,0	342,1

Preglednica 107/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,9	13,7	17,5	20,7	44,2	27,4	92,7
Jelka	3,3	9,2	12,9	18,7	55,9	23,8	80,4
Bor	8,1	19,3	20,2	22,4	30,0	0,1	0,2
Bukev	8,0	17,4	22,0	25,6	27,0	38,8	130,9
Hrast	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	8,0	17,5	22,2	25,7	26,6	9,5	32,0
Dr. tr. Ist.	10,9	20,3	23,3	23,8	21,7	0,3	1,2
Meh. Ist.	12,8	22,6	26,6	20,4	17,6	0,1	0,5
Iglavci	3,6	11,6	15,4	19,8	49,6	51,3	173,4
Listavci	8,0	17,4	22,1	25,6	26,9	48,7	164,6
Skupaj	5,8	14,5	18,6	22,6	38,5	100,0	338,0

Preglednica 108/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,43	0,87	0,84	0,83	1,35	49,4	4,32
Listavci	0,92	1,18	1,00	0,82	0,49	50,6	4,42
Skupaj	1,35	2,05	1,84	1,65	1,84	100,0	8,74

Preglednica 109/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,45	0,91	0,88	0,86	1,42	49,4	4,52
Listavci	0,97	1,24	1,05	0,86	0,52	50,6	4,63
Skupaj	1,42	2,15	1,93	1,72	1,94	100,0	9,15

Preglednica 110/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	133.000	24,3											
Listavci	117.500	21,1											
Skupaj	250.500	22,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica 111/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	384,45	384,45											
Priprava tal	ha	27,10	27,10											
Sadnja	ha	27,60	27,60											
Obžetev	ha	47,80	193,70											
Nega mladja	ha	146,00	146,00											
Nega gošče	ha	124,00	124,00											
Nega letvenjaka	ha	135,55	135,55											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	67,95	67,95											
Nega prebiralnega gozda	ha	68,40	68,40											
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	100,00											
Zaščita s premazom	ha	46,90	341,60											
Zaščita z ograjo	m	1.200,00	1.200,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.850,00	6.050,00											
Vzdrževanje travinj	ha	3,60	31,50											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	3,00	4,00											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	300,00	300,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	85,43	85,43											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	2,00	2,00											
Postavitev gnezdnic	kos	40,00	40,00											
Vzdrževanje stez	dni	16,00	16,00											
Ostala varstvena dela	dni	98,40	98,40											
		0,00	0,00											
		0,00	0,00											

Preglednica 112/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	90,54	26,46
Jelka	78,62	22,98
Rdeči bor	0,25	0,07
Črni bor	0,03	0,01
Bukev	139,08	40,65
Gorski javor	29,32	8,57
Ostrolistni javor	0,11	0,03
Topokrpi javor	0,62	0,18
Veliki jesen	0,40	0,12
Gorski brest	0,09	0,03
Lipa in lipovec	0,91	0,27
Beli gaber	0,08	0,02
Češnja	0,02	0,01
Maklen	0,04	0,01
Mokovec	0,39	0,11
Črni gaber	0,98	0,29
Mali jesen	0,15	0,04
Trepetlika	0,29	0,08
Črna jelša	0,02	0,01
Breza	0,17	0,05
Vrbe	0,02	0,01
Skupaj:	342,13	100,00

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Preglednica 113/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	164,87	1.220,99	85,06	1.470,92
Delež (%)	11,2	83,0	5,8	100,0

Preglednica 114/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	2,3	10,2	15,3	18,6	53,6	19,1	70,6
Jelka	2,7	8,7	12,2	18,1	58,3	29,2	107,9
Bor	4,4	23,9	36,9	26,1	8,7	0,0	0,0
Bukev	8,4	16,8	20,7	25,7	28,4	42,2	156,2
Hrast	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	8,1	16,7	20,6	26,0	28,6	9,4	34,6
Dr. tr. Ist.	14,9	17,2	20,2	23,5	24,2	0,1	0,5
Meh. Ist.	28,6	16,8	21,0	16,8	16,8	0,0	0,0
Iglavci	2,5	9,3	13,4	18,3	56,5	48,3	178,5
Listavci	8,4	16,7	20,7	25,8	28,4	51,7	191,3
Skupaj	5,5	13,2	17,2	22,2	41,9	100,0	369,8

Preglednica 115/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,32	0,80	0,85	0,90	1,77	48,8	4,64
Listavci	0,92	1,29	1,12	0,98	0,56	51,2	4,86
Skupaj	1,24	2,09	1,97	1,88	2,33	100,0	9,50

Preglednica 116/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.373,47	93,4	97,45	6,6	0,00	0,0	0,00	0,0	1.470,92	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.373,47	93,4	97,45	6,6	0,00	0,0	0,00	0,0	1.470,92	100,0

Preglednica 117/OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,2	2,3	8,5	1,8	1,8	3,6	8,0	4,1	12,1	5,3
30 - 49 cm	1,0	0,6	1,6	0,8	0,5	1,3	1,8	1,1	2,9	5,7
50 in več cm	0,7	0,2	0,9	0,0	0,3	0,3	0,7	0,5	1,2	4,5
Skupaj	7,9	3,1	11,0	2,6	2,6	5,2	10,5	5,7	16,2	15,5

Preglednica 118/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	85,51	5,8						
Drogovnjak	155,67	10,6	13,72	8,8	0,0	31,3	68,7	0,0
Debeljak	484,36	33,0	27,78	5,7	0,0	43,6	56,4	0,0
Sestoj v obnovi	256,03	17,4	102,33	40,0	0,0	43,2	47,6	9,2
RAZNOMERNO (ps-šp)	12,32	0,8	1,18	9,6	21,2	5,9	72,9	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	477,03	32,4	60,51	12,7	0,0	55,7	44,3	0,0
Skupaj	1.470,92	100,0	205,52	14,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 119/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	13,99	2,14	0,00	0,00	0,00	185,91	0,00	3,40	0,08	0,00	205,52
%	1,01	0,15	0,00	0,00	0,00	13,42	0,00	0,25	0,01	0,00	100,00

Preglednica 120/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	272	7,4	14,7	44,4	27,2	6,3
Jelka	403	5,5	18,1	51,9	22,8	1,7
Bukev	639	10,8	13,8	35,2	24,7	15,5
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Pl. list.	162	3,7	20,4	46,3	22,8	6,8
Dr. tr. list.	8	0,0	0,0	25,0	25,0	50,0
Meh. list.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	675	6,2	16,7	48,9	24,6	3,6
Skupaj listavci	811	9,2	14,9	37,3	24,4	14,2
Skupaj	1.486	7,9	15,7	42,5	24,5	9,4

Preglednica 121/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	6,3
Veje	1,2
Osutost	0,2
Skupaj	7,7

Preglednica 122/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	66.205	77.370	116,9	63,5
LISTAVCI	55.611	29.248	52,6	24,0
Skupaj	121.816	106.617	87,5	87,5

Preglednica 123/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	58,5	42,0	11,3
Jelka	14,1	10,0	2,7
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	25,6	13,3	4,9
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	1,8	3,9	0,3
Dr. tr. Ist.	0,0	4,5	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	72,6	25,8	14,0
Skupaj listavci	27,4	11,5	5,3
Skupaj	100,0	19,3	19,3

Preglednica 124/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	7,1	12,4	25,4	32,9	27,4	25,8	52,7
Listavci	5,0	5,4	6,7	10,3	23,0	11,5	19,9
Skupaj	5,7	8,3	15,0	21,1	26,0	19,3	72,6

Preglednica 125/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	28,6	27,3	0,0	0,0	0,0	35,8	0,0	8,2	0,1	0,0
2012	26,8	27,3	0,0	0,0	0,0	37,1	0,0	8,7	0,1	0,0
2022	19,1	29,2	0,0	0,0	0,0	42,2	0,0	9,4	0,1	0,0

Preglednica 126/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	57.500	21,9											
Listavci	72.000	25,6											
Skupaj	129.500	23,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica 127/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	97,40	97,40											
Priprava tal	ha	4,00	4,00											
Sadnja	ha	4,00	4,00											
Obžetev	ha	4,80	22,70											
Nega mladja	ha	20,70	20,70											
Nega gošče	ha	70,60	70,60											
Nega letvenjaka	ha	96,15	96,15											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	55,95	55,95											
Nega prebiralnega gozda	ha	43,00	43,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	18,00	18,00											
Zaščita s premazom	ha	4,50	38,50											
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	550,00	1.050,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,90	19,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	1,00											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	100,00	100,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	40,18	40,18											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,00	1,00											
Postavitev gnezdnic	kos	20,00	20,00											
Vzdrževanje stez	dni	12,00	12,00											
Ostala varstvena dela	dni	8,00	8,00											

Preglednica 128/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	70,59	19,09
Jelka	107,87	29,17
Rdeči bor	0,03	0,01
Bukev	156,17	42,24
Gorski javor	33,00	8,92
Ostrolistni javor	0,16	0,04
Topokrpi javor	0,08	0,02
Veliki jesen	0,45	0,12
Gorski brest	0,07	0,02
Lipa in lipovec	0,82	0,22
Maklen	0,10	0,03
Črni gaber	0,34	0,09
Mali jesen	0,05	0,01
Breza	0,02	0,01
Vrbe	0,02	0,01
Skupaj:	369,77	100,00

Rastičnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121*Preglednica 129/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2,84	371,98	0,18	375,00
Delež (%)	0,8	99,2	0,0	100,0

Preglednica 130/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,0	8,8	11,8	17,1	59,3	19,1	76,3
Jelka	4,5	8,1	11,6	16,8	59,0	32,3	129,2
Bukev	7,6	15,1	22,4	27,2	27,7	39,2	157,0
Pl. lst.	7,8	14,3	22,5	27,5	27,9	9,3	37,0
Dr. tr. lst.	10,8	18,0	18,0	23,5	29,7	0,1	0,4
Iglavci	4,0	8,3	11,7	16,9	59,1	51,4	205,5
Listavci	7,6	14,9	22,4	27,2	27,9	48,6	194,5
Skupaj	5,8	11,5	16,9	21,9	43,9	100,0	400,0

Preglednica 131/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,55	0,70	0,67	0,70	1,45	54,5	4,08
Listavci	1,04	0,84	0,69	0,54	0,29	45,5	3,41
Skupaj	1,59	1,54	1,36	1,24	1,74	100,0	7,49

Preglednica 132/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	375,00	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	375,00	100,0
Skupaj vsi gozdovi	375,00	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	375,00	100,0

Preglednica 133/OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	2,0	1,7	3,7	0,0	2,0	2,0	2,0	3,7	5,7	2,3
30 - 49 cm	4,0	1,3	5,3	1,0	0,7	1,7	5,0	2,0	7,0	13,4
50 in več cm	1,7	0,0	1,7	0,0	0,3	0,3	1,7	0,3	2,0	7,5
Skupaj	7,7	3,0	10,7	1,0	3,0	4,0	8,7	6,0	14,7	23,2

Preglednica 134/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	16,24	4,3							
Drogovnjak	8,03	2,1	2,18	27,1	0,0	3,2	96,8	0,0	
Debeljak	26,97	7,2	2,09	7,7	0,0	96,7	3,3	0,0	
Sestoj v obnovi	25,73	6,9	14,30	55,6	0,0	69,7	30,3	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	109,30	29,1	16,65	15,2	0,0	99,7	0,3	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	188,73	50,4	36,15	19,2	7,4	53,1	39,5	0,0	
Skupaj	375,00	100,0	71,37	19,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica 135/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	11,83	2,98	0,00	0,00	0,00	55,93	0,00	0,63	0,00	0,00	71,37
%	3,30	0,83	0,00	0,00	0,00	15,59	0,00	0,18	0,00	0,00	100,00

Preglednica 136/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	69	1,4	13,0	55,2	24,6	5,8
Jelka	125	4,0	17,6	52,8	24,8	0,8
Bukev	173	8,7	11,6	45,0	23,1	11,6
Pl. lst.	48	8,3	16,7	35,4	33,3	6,3
Dr. tr. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	194	3,1	16,0	53,6	24,7	2,6
Skupaj listavci	222	8,6	12,6	42,8	25,2	10,8
Skupaj	416	6,0	14,2	47,8	25,0	7,0

Preglednica 137/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	7,3
Veje	0,5
Osutost	0,2
Skupaj	8,0

Preglednica 138/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	11.602	6.441	55,5	27,3
LISTAVCI	12.009	8.468	70,5	35,9
Skupaj	23.611	14.909	63,1	63,1

Preglednica 139/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	23,6	12,6	2,5
Jelka	19,6	6,5	2,1
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	54,0	14,6	5,7
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	2,8	3,3	0,3
Dr. tr. lst.	0,0	0,0	0,0
Meh. lst.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	43,2	8,8	4,6
Skupaj listavci	56,8	12,5	6,0
Skupaj	100,0	10,6	10,6

Preglednica 140/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,9	1,6	2,6	6,1	12,8	8,8	17,2
Listavci	3,9	6,6	7,1	11,3	24,8	12,5	22,6
Skupaj	3,1	4,7	5,2	9,2	16,4	10,6	39,8

Preglednica 141/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	18,7	33,5	0,0	0,0	0,0	39,3	0,0	8,5	0,0	0,0
2012	19,8	32,1	0,0	0,0	0,0	39,2	0,0	8,9	0,0	0,0
2022	19,1	32,3	0,0	0,0	0,0	39,2	0,0	9,3	0,1	0,0

Preglednica 142/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	15.500	20,1											
Listavci	14.500	19,9											
Skupaj	30.000	20,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica 143/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,80	1,80											
Nega gošče	ha	10,20	10,20											
Nega letvenjaka	ha	25,10	25,10											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,10	7,10											
Nega prebiralnega gozda	ha	23,40	23,40											
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	30,52	30,52											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,00	1,00											

Preglednica 144/Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	76,28	19,07
Jelka	129,24	32,31
Bukev	157,02	39,25
Gorski javor	35,63	8,91
Gorski brest	0,48	0,12
Lipa in lipovec	0,92	0,23
Črni gaber	0,43	0,11
Skupaj:	400,00	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska jelova bukovja - zasmrečena - 01185*Preglednica 145/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	193,39	1.014,73	29,05	1.237,17
Delež (%)	15,6	82,1	2,3	100,0

Preglednica 146/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,2	17,0	20,1	22,8	34,9	44,2	124,0
Jelka	4,1	12,2	17,4	23,5	42,8	11,7	33,0
Bor	8,4	19,0	19,1	22,2	31,3	0,2	0,6
Bukev	7,5	19,8	24,4	24,6	23,7	33,0	92,9
Hrast	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	7,9	20,2	24,5	24,6	22,8	9,7	27,4
Dr. tr. Ist.	9,8	21,2	24,5	24,0	20,5	0,8	2,2
Meh. Ist.	12,1	22,9	26,8	20,6	17,6	0,4	1,2
Iglavci	5,0	16,0	19,5	22,9	36,6	56,0	157,6
Listavci	7,7	19,9	24,4	24,6	23,4	44,0	123,7
Skupaj	6,2	17,7	21,7	23,7	30,7	100,0	281,3

Preglednica 147/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,55	1,07	0,92	0,83	0,93	50,1	4,31
Listavci	0,91	1,24	0,99	0,72	0,43	49,9	4,29
Skupaj	1,46	2,31	1,91	1,55	1,36	100,0	8,60

Preglednica 148/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	753,19	60,9	442,41	35,8	27,72	2,2	13,85	1,1	1.237,17	100,0
Skupaj vsi gozdovi	753,19	60,9	442,41	35,8	27,72	2,2	13,85	1,1	1.237,17	100,0

Preglednica 149/OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,5	2,1	8,6	5,2	2,8	8,0	11,7	4,9	16,6	7,5
30 - 49 cm	2,2	0,4	2,6	0,4	0,2	0,6	2,6	0,6	3,2	6,8
50 in več cm	0,3	0,2	0,5	0,2	0,3	0,5	0,5	0,5	1,0	4,1
Skupaj	9,0	2,7	11,7	5,8	3,3	9,1	14,8	6,0	20,8	18,4

Preglednica 150/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	124,11	10,0							
Drogovnjak	117,98	9,5	1,41	1,2	0,0	100,0	0,0	0,0	
Debeljak	426,39	34,5	20,88	4,9	0,0	34,5	65,5	0,0	
Sestoj v obnovi	515,46	41,7	95,53	18,5	0,0	24,1	52,8	23,1	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	53,23	4,3	11,53	21,7	0,0	46,1	50,8	3,1	
Skupaj	1.237,17	100,0	129,35	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica 151/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	8,87	1,78	0,00	0,00	0,00	112,17	0,00	6,29	0,10	0,14	129,35
%	0,80	0,16	0,00	0,00	0,00	10,08	0,00	0,57	0,01	0,01	100,00

Preglednica 152/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	414	5,3	20,3	50,7	19,6	4,1
Jelka	104	6,7	16,3	66,4	9,6	1,0
Bor	3	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3
Bukev	318	1,9	7,9	36,7	32,7	20,8
Pl. Ist.	103	1,9	10,7	35,0	41,7	10,7
Dr. tr. Ist.	10	0,0	0,0	0,0	20,0	80,0
Meh. Ist.	3	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	521	5,6	19,4	53,5	17,9	3,6
Skupaj listavci	434	1,8	8,3	35,3	35,0	19,6
Skupaj	955	3,9	14,3	45,2	25,7	10,9

Preglednica 153/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,5
Veje	0,5
Osutost	0,3
Skupaj	6,3

Preglednica 154/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	214.193	206.046	96,2	91,3
LISTAVCI	11.380	8.756	76,9	3,9
Skupaj	225.573	214.802	95,2	95,2

Preglednica 155/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	93,2	60,3	39,5
Jelka	2,5	13,3	1,1
Bor	0,2	121,7	0,1
Macesen	0,0	23,2	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	3,6	8,1	1,5
Hrast	0,0	1,4	0,0
Pl. Ist.	0,5	2,9	0,2
Dr. tr. Ist.	0,0	0,8	0,0
Meh. Ist.	0,0	3,4	0,0
Skupaj iglavci	95,9	55,2	40,7
Skupaj listavci	4,1	6,6	1,7
Skupaj	100,0	42,4	42,4

Preglednica 156/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	24,9	38,8	60,5	63,1	58,4	55,2	167,0
Listavci	3,3	4,6	5,4	8,3	9,9	6,6	7,1
Skupaj	16,0	27,5	43,2	50,8	49,4	42,4	174,1

Preglednica 157/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	70,5	7,4	0,1	0,0	0,0	15,2	0,0	6,7	0,1	0,0
2012	65,6	8,0	0,1	0,0	0,0	18,7	0,0	6,7	0,5	0,4
2022	44,2	11,7	0,2	0,0	0,0	33,0	0,0	9,7	0,8	0,4

Preglednica 158/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	60.000	30,8											
Listavci	31.000	20,3											
Skupaj	91.000	26,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica 159/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	285,25	285,25											
Priprava tal	ha	23,10	23,10											
Sadnja	ha	23,60	23,60											
Obžetev	ha	43,00	171,00											
Nega mladja	ha	125,30	125,30											
Nega gošče	ha	43,20	43,20											
Nega letvenjaka	ha	14,30	14,30											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	4,90	4,90											
Nega prebiralnega gozda	ha	2,00	2,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	72,00	72,00											
Zaščita s premazom	ha	42,40	303,10											
Zaščita z ograjo	m	800,00	800,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.300,00	5.000,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,70	12,50											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	3,00											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	200,00	200,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	14,73	14,73											
Postavitev gnezdnice	kos	20,00	20,00											
Vzdrževanje stez	dni	4,00	4,00											
Ostala varstvena dela	dni	90,40	90,40											

Preglednica 160/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	124,03	44,11
Jelka	33,00	11,73
Rdeči bor	0,57	0,20
Bukev	92,93	33,04
Gorski javor	24,29	8,64
Ostrolistni javor	0,09	0,03
Topokrpi javor	1,53	0,54
Veliki jesen	0,32	0,11
Lipa in lipovec	1,11	0,39
Beli gaber	0,20	0,07
Češnja	0,04	0,01
Mokovec	0,47	0,17
Črni gaber	1,21	0,43
Mali jesen	0,30	0,11
Trepetlika	0,70	0,25
Črna jelša	0,05	0,02
Breza	0,40	0,14
Jerebika	0,02	0,01
Skupaj:	281,26	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000*Preglednica 161/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	116,94	26,13	143,07
Delež (%)	0,0	81,7	18,3	100,0

Preglednica 162/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,9	22,0	24,6	21,6	22,9	10,0	43,3
Jelka	2,6	7,6	13,6	24,2	52,0	9,2	39,7
Bor	15,0	40,0	30,0	10,0	5,0	0,3	1,2
Bukev	5,6	7,6	14,5	27,2	45,1	73,0	315,4
Pl. Ist.	2,3	5,2	14,4	26,8	51,3	4,7	20,1
Dr. tr. Ist.	36,3	25,2	15,1	12,0	11,4	2,7	11,8
Meh. Ist.	23,5	29,2	24,9	14,8	7,6	0,1	0,5
Iglavci	6,0	15,5	19,5	22,6	36,4	19,5	84,2
Listavci	6,5	8,1	14,5	26,6	44,3	80,5	347,8
Skupaj	6,4	9,5	15,5	25,9	42,7	100,0	432,0

Preglednica 163/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,25	0,41	0,37	0,36	0,44	33,0	1,83
Listavci	0,73	0,52	0,67	0,92	0,87	67,0	3,72
Skupaj	0,98	0,93	1,04	1,28	1,31	100,0	5,55

Preglednica 164/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	61,55	43,0	11,77	8,2	69,75	48,8	0,00	0,0	143,07	100,0
Skupaj vsi gozdovi	61,55	43,0	11,77	8,2	69,75	48,8	0,00	0,0	143,07	100,0

Preglednica 165/OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	11,0	1,0	12,0	4,0	0,0	4,0	15,0	1,0	16,0	6,6
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	1,9
50 in več cm	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	3,8
Skupaj	11,0	2,0	13,0	4,0	1,0	5,0	15,0	3,0	18,0	12,3

Preglednica 166/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	0,06	0,0							
Drogovnjak	23,78	16,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	89,29	62,5	10,46	11,7	0,0	12,4	87,6	0,0	
Sestoj v obnovi	1,75	1,2	1,40	80,0	0,0	100,0	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	3,86	2,7	0,36	9,3	0,0	88,9	11,1	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	10,30	7,2	1,45	14,1	0,0	0,0	100,0	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	14,03	9,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	143,07	100,0	13,67	9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica 167/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,21	0,05	0,00	0,00	0,00	13,35	0,00	0,06	0,00	0,00	13,67
%	0,15	0,03	0,00	0,00	0,00	9,34	0,00	0,04	0,00	0,00	100,00

Preglednica 168/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	40	2,5	0,0	45,0	40,0	12,5
Jelka	8	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Bukev	126	11,9	15,9	42,0	24,6	5,6
Pl. Ist.	10	0,0	20,0	40,0	40,0	0,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	48	2,1	0,0	50,0	37,5	10,4
Skupaj listavci	137	10,9	16,1	41,6	26,3	5,1
Skupaj	185	8,6	11,9	43,8	29,2	6,5

Preglednica 169/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,1
Veje	4,4
Osutost	0,0
Skupaj	8,5

Preglednica 170/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica 171/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 172/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	7,3	6,7	0,4	0,0	0,0	83,4	0,0	1,2	1,0	0,0
2012	9,5	9,0	0,5	0,0	0,0	75,0	0,0	4,6	1,3	0,1
2022	10,0	9,2	0,3	0,0	0,0	73,0	0,0	4,7	2,7	0,1

Preglednica 173/EVP: Možni posek ter evidenca real. poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica 174/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Preglednica 175 Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	43,34	10,03
Jelka	39,70	9,19
Rdeči bor	0,39	0,09
Črni bor	0,78	0,18
Bukev	315,41	73,02
Gorski javor	18,52	4,29
Veliki jesen	1,59	0,37
Mokovec	4,51	1,04
Črni gaber	6,93	1,60
Mali jesen	0,32	0,07
Trepetlika	0,43	0,10
Breza	0,08	0,02
Skupaj:	432,00	100,00

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica 176/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	361,10	184,7	161,1	345,8	4,77	4,81	9,58	25,3	20,8	23,2	83,7
Skupaj vsi gozdovi	361,10	184,7	161,1	345,8	4,77	4,81	9,58	25,3	20,8	23,2	83,7

Preglednica 177/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	15,50	4,3
Drogovnjak	29,87	8,3
Debeljak	107,66	29,8
Sestoj v obnovi	94,46	26,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	113,61	31,4
Skupaj:	361,10	100,0

Preglednica 178/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	27,6
Jelka	25,8
Bor	0,0
Bukev	36,9
Hrast	0,0
Pl. lst.	9,2
Dr. tr. lst.	0,4
Meh. lst.	0,1
Iglavci	53,4
Listavci	46,6
Skupaj	100,0

Preglednica 179/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,5	10,9	14,9	20,2	50,5	53,4	184,7
Listavci	8,1	18,1	22,9	25,4	25,5	46,6	161,1
Skupaj	5,7	14,2	18,6	22,6	38,9	100,0	345,8

Preglednica 180/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	16.843	25,3											
Listavci	12.120	20,8											
Skupaj	28.963	23,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica 181/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	49,30	49,30											
Nega mladja	ha	18,50	18,50											
Nega gošče	ha	13,65	13,65											
Nega letvenjaka	ha	2,50	2,50											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	8,00	8,00											
Nega prebiralnega gozda	ha	13,00	13,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,80	8,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	2,86	2,86											

Državni gozdovi

Preglednica 182/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	2.607,70	172,4	163,7	336,2	4,40	4,38	8,78	25,0	23,7	24,4	93,4
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	116,94	90,5	374,2	464,8	1,97	3,70	5,66	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	2.724,64	168,9	172,8	341,7	4,30	4,35	8,65	24,4	21,5	23,0	90,8

Preglednica 183/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	198,09	7,3
Drogovnjak	256,06	9,4
Debeljak	868,30	31,8
Sestoj v obnovi	679,88	25,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	125,19	4,6
RAZNOMERNO (sk-gnz)	590,70	21,7
Pionirski gozd z grmišči	6,42	0,2
Skupaj:	2.724,64	100,0

Preglednica 184/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	26,5
Jelka	22,8
Bor	0,1
Bukev	40,8
Hrast	0,0
Pl. lst.	9,2
Dr. tr. lst.	0,4
Meh. lst.	0,1
Iglavci	49,4
Listavci	50,6
Skupaj	100,0

Preglednica 185/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,7	11,9	15,6	19,8	49,0	49,4	168,9
Listavci	7,7	16,4	21,3	25,8	28,8	50,6	172,8
Skupaj	5,7	14,1	18,5	22,8	38,9	100,0	341,7

Preglednica 186/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	112.512	24,4											
Listavci	101.360	21,5											
Skupaj	213.872	23,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica 187/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	320,70	320,70											
Priprava tal	ha	27,10	27,10											
Sadnja	ha	27,60	27,60											
Obžetev	ha	47,30	192,20											
Nega mladja	ha	123,80	123,80											
Nega gošče	ha	105,50	105,50											
Nega letvenjaka	ha	125,15	125,15											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	59,25	59,25											
Nega prebiralnega gozda	ha	52,90	52,90											
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	100,00											
Zaščita s premazom	ha	46,40	339,10											
Zaščita z ograjo	m	1.200,00	1.200,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.850,00	6.050,00											
Vzdrževanje travinj	ha	2,80	23,50											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	3,00	4,00											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	300,00	300,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	80,45	80,45											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	2,00	2,00											
Postavitev gnezdnice	kos	40,00	40,00											
Vzdrževanje stez	dni	16,00	16,00											
Ostala varstvena dela	dni	98,40	98,40											

Občinski gozdovi

Preglednica 188/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	114,29	159,4	194,4	353,8	4,17	5,10	9,27	20,0	18,1	19,0	72,4
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	26,13	56,0	229,5	285,5	1,24	3,81	5,05	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	140,42	140,2	201,0	341,1	3,62	4,86	8,48	18,5	14,2	16,0	64,3

Preglednica 189/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	12,33	8,8
Drogovnjak	19,53	13,9
Debeljak	51,05	36,4
Sestoj v obnovi	24,63	17,5
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,29	0,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	24,98	17,8
Pionirski gozd z grmišči	7,61	5,4
Skupaj:	140,42	100,0

Preglednica 190/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	22,4
Jelka	18,6
Bor	0,1
Bukev	46,9
Hrast	0,0
Pl. lst.	9,8
Dr. tr. lst.	1,9
Meh. lst.	0,2
Iglavci	41,1
Listavci	58,9
Skupaj	100,0

Preglednica 191/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,4	10,7	14,9	19,8	51,2	41,1	140,2
Listavci	11,1	17,5	19,6	24,7	27,1	58,9	201,0
Skupaj	7,9	14,7	17,7	22,7	37,0	100,0	341,1

Preglednica 192/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	3.645	18,5											
Listavci	4.020	14,2											
Skupaj	7.665	16,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica 193/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	14,45	14,45											
Obžetev	ha	0,50	1,50											
Nega mladja	ha	3,70	3,70											
Nega gošče	ha	4,85	4,85											
Nega letvenjaka	ha	7,90	7,90											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,70	0,70											
Nega prebiralnega gozda	ha	2,50	2,50											
Zaščita s premazom	ha	0,50	2,50											
Naravni razvoj biotopov	ha	2,12	2,12											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica 194/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
51001	34	36	30	32	30	16	28	30
51002	36	36	32	36	32	16	30	30
51003	36	36	32	36	32	16	30	30
51004	36	36	32	36	32	16	30	30
51005	36	36	32	36	32	16	30	30
51006	36	36	32	36	32	16	30	30
51007	36	36	32	36	32	16	30	30
51008	36	36	32	36	32	16	30	30
51009	36	36	32	36	32	16	30	30
51010	36	36	32	36	32	16	30	30
51011	36	36	32	36	32	16	30	30
51012	36	36	32	36	32	16	30	30
51013	36	36	32	36	32	16	30	30
51014	36	36	32	36	32	16	30	30
51015	36	36	32	36	32	16	30	30
51016	36	36	32	36	32	16	30	30
51017	36	36	32	36	32	16	30	30
51018	36	36	32	36	32	16	30	30
51019	34	36	30	32	30	16	28	30
51020	36	36	32	36	32	16	30	30
51021	36	34	32	36	32	16	30	30
51022	36	34	32	36	32	16	30	30
51023	36	36	32	36	32	16	30	30
51024	36	36	32	36	32	16	30	30
51025	36	36	32	36	32	16	30	30
51026	34	36	30	32	30	16	28	30
51027	34	36	30	32	30	16	28	30
51028	36	36	32	36	32	16	30	30
51029	34	36	30	32	30	16	28	30
51030	34	36	30	32	30	16	28	30
51031	34	36	30	32	30	16	28	30
51032	36	36	32	36	32	16	30	30
51033	36	34	32	36	32	16	30	30
51034	34	14	32	34	32	34	30	30
51035	36	34	32	36	32	16	30	30
51036	36	36	32	36	32	16	30	30
51037	36	36	32	36	32	16	30	30
51038	34	14	32	34	32	34	30	30
51039	34	14	32	34	32	34	30	30
51040	36	36	32	36	32	16	30	30
51041	34	14	32	34	32	34	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
51042	34	14	32	34	32	34	30	30
51043	34	14	32	34	32	34	30	30
51044	36	34	32	36	32	16	30	30
51045	36	34	32	36	32	16	30	30
51046	36	34	32	36	32	16	30	30
51047	36	36	32	36	32	16	30	30
51048	36	36	32	36	32	16	30	30
51049	36	34	32	36	32	16	30	30
51050	36	34	32	36	32	16	30	30
51051	36	34	32	36	32	16	30	30
51052	36	36	32	36	32	16	30	30
51053	36	34	32	36	32	16	30	30
51054	36	34	32	36	32	16	30	30
51055	36	34	32	36	32	16	30	30
51056	36	34	32	36	32	16	30	30
51057	36	36	32	36	32	16	30	30
51058	36	34	32	36	32	16	30	30
51059	34	14	32	34	32	34	30	30
51060	34	14	32	34	32	34	30	30
51061	34	14	32	34	32	34	30	30
51062	34	34	32	34	32	16	30	30
51063	34	14	32	34	32	34	30	30
51064	34	14	32	34	32	34	30	30
51065	34	34	32	34	32	16	30	30
51066	34	14	32	34	32	34	30	30
51067	36	34	32	36	32	16	30	30
51068	36	34	32	36	32	16	30	30
51069	36	36	32	36	32	16	30	30
51070	36	36	32	36	32	16	30	30
51071	36	36	32	36	32	16	30	30
51072	36	36	32	36	32	16	30	30
51073	36	36	32	36	32	16	30	30
51074	36	36	32	36	32	16	30	30
51075	36	36	32	36	32	16	30	30
51076	36	36	32	36	32	16	30	30
51077	36	36	32	36	32	16	30	30
51078	36	34	32	36	32	16	30	30
51079	36	36	32	36	32	16	30	30
51080	34	14	32	34	32	34	30	30
51081	34	34	32	34	32	16	30	30
51082	34	14	32	34	32	34	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
51083	34	36	32	34	32	16	30	30
51084	34	34	32	34	32	16	30	30
51085	34	34	32	34	32	16	30	30
51086	34	34	32	34	32	16	30	30
51087	34	34	32	34	32	16	30	30
51088	34	34	32	34	32	16	30	30
51089	34	34	32	34	32	16	30	30
51090	34	34	32	34	32	16	30	30
51091	34	34	32	34	32	16	30	30
51092	34	14	32	34	32	34	30	30
51093	34	34	32	36	32	36	30	30
51094	34	34	32	36	32	36	30	30
51095A	34	36	32	34	32	16	30	30
51095B	34	34	32	36	32	36	30	30
51096	34	34	32	36	32	36	30	30
51097	34	34	32	36	32	36	30	30
51098	34	34	32	36	32	36	30	30
51099	34	34	32	36	32	36	30	30
51100	34	14	32	34	32	34	30	30
51101	34	14	32	34	32	34	30	30
51102	34	34	32	36	32	36	30	30
51103	34	34	32	36	32	36	30	30
51104	34	14	32	34	32	34	30	30
51105	34	14	32	34	32	34	30	30
51106	34	34	32	36	32	36	30	30
51107	34	34	32	36	32	36	30	30
51108	34	36	32	34	32	16	30	30
51109	34	34	32	36	32	36	30	30
51110	34	34	32	36	32	36	30	30
51111A	34	36	32	34	32	16	30	30
51111B	34	34	32	36	32	36	30	30
51112A	34	36	32	34	32	16	30	30
51112B	34	34	32	36	32	36	30	30
51113A	34	36	32	34	32	16	30	30
51113B	34	34	32	36	32	36	30	30
51114	34	14	32	34	32	34	30	30
51115	34	14	32	34	32	34	30	30
51116	34	34	32	34	32	16	30	30
51117	34	34	32	34	32	16	30	30
51118	34	34	32	34	32	16	30	30
51119	34	34	32	34	32	16	30	30
51120	34	34	32	36	32	36	30	30
51121	34	34	32	36	32	36	30	30
51122	34	34	32	34	32	16	30	30
51123	36	36	32	36	32	16	30	30
51124	34	14	32	34	32	34	30	30
51125	34	14	32	34	32	34	30	30
51126	34	36	32	34	32	16	30	30
51127	36	34	32	36	32	16	30	30
51128	34	34	32	34	32	16	30	30
51129	36	34	32	36	32	16	30	30
51130	36	34	32	36	32	16	30	30
51131	36	36	32	36	32	16	30	30
51132	36	36	32	36	32	16	30	30
51133	36	36	32	36	32	16	30	30
51134	36	36	32	36	32	16	30	30
51135	34	36	30	32	30	16	28	30

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica 195/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
01111	SM	951	0,0740	0,0626	0,0538	0,0466	0,0405	0,0353	0,0306	0,0265	0,0227	0,0193	0,0161	0,0132	0,0105	0,0079
	JE	952	0,0839	0,0630	0,0504	0,0421	0,0361	0,0316	0,0281	0,0253	0,0231	0,0212	0,0195	0,0182	0,0170	0,0159
	OI	953	0,0516	0,0440	0,0374	0,0315	0,0261	0,0221	0,0165	0,0121	0,0079	0,0039	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000
	BU	954	0,0655	0,0553	0,0467	0,0395	0,0334	0,0282	0,0238	0,0201	0,0170	0,0144	0,0121	0,0102	0,0087	0,0073
	HR	969	0,0781	0,0533	0,0430	0,0365	0,0317	0,0277	0,0242	0,0211	0,0181	0,0153	0,0125	0,0099	0,0074	0,0048
	PL	955	0,0481	0,0381	0,0302	0,0239	0,0189	0,0150	0,0119	0,0094	0,0075	0,0059	0,0047	0,0037	0,0029	0,0023
	TL	967	0,0912	0,0451	0,0261	0,0167	0,0114	0,0082	0,0062	0,0048	0,0038	0,0031	0,0025	0,0021	0,0018	0,0015
01121	ML	968	0,0414	0,0355	0,0301	0,0251	0,0206	0,0165	0,0129	0,0097	0,0070	0,0047	0,0029	0,0015	0,0006	0,0001
	SM	959	0,0714	0,0599	0,0502	0,0420	0,0352	0,0295	0,0247	0,0207	0,0174	0,0145	0,0122	0,0102	0,0086	0,0072
	JE	960	0,0812	0,0562	0,0422	0,0334	0,0274	0,0231	0,0199	0,0174	0,0154	0,0138	0,0124	0,0113	0,0103	0,0095
	OI	953	0,0516	0,0440	0,0374	0,0315	0,0261	0,0221	0,0165	0,0121	0,0079	0,0039	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000
	BU	961	0,0954	0,0547	0,0355	0,0249	0,0185	0,0143	0,0114	0,0093	0,0077	0,0065	0,0056	0,0048	0,0042	0,0037
	HR	969	0,0781	0,0533	0,0430	0,0365	0,0317	0,0277	0,0242	0,0211	0,0181	0,0153	0,0125	0,0099	0,0074	0,0048
	PL	970	0,0620	0,0387	0,0268	0,0199	0,0154	0,0124	0,0102	0,0086	0,0073	0,0064	0,0056	0,0049	0,0044	0,0040
01185	TL	967	0,0912	0,0451	0,0261	0,0167	0,0114	0,0082	0,0062	0,0048	0,0038	0,0031	0,0025	0,0021	0,0018	0,0015
	ML	968	0,0414	0,0355	0,0301	0,0251	0,0206	0,0165	0,0129	0,0097	0,0070	0,0047	0,0029	0,0015	0,0006	0,0001
	SM	963	0,0876	0,0629	0,0487	0,0395	0,0331	0,0284	0,0248	0,0220	0,0197	0,0178	0,0163	0,0150	0,0138	0,0128
	JE	964	0,0527	0,0424	0,0358	0,0312	0,0278	0,0251	0,0229	0,0212	0,0197	0,0184	0,0174	0,0164	0,0156	0,0148
	OI	953	0,0516	0,0440	0,0374	0,0315	0,0261	0,0221	0,0165	0,0121	0,0079	0,0039	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000
	BU	965	0,1365	0,0901	0,0652	0,0501	0,0401	0,0330	0,0279	0,0239	0,0209	0,0184	0,0164	0,0147	0,0133	0,0121
	HR	969	0,0781	0,0533	0,0430	0,0365	0,0317	0,0277	0,0242	0,0211	0,0181	0,0153	0,0125	0,0099	0,0074	0,0048
09000	PL	966	0,0554	0,0415	0,0332	0,0276	0,0236	0,0207	0,0184	0,0165	0,0150	0,0138	0,0127	0,0118	0,0110	0,0103
	TL	967	0,0912	0,0451	0,0261	0,0167	0,0114	0,0082	0,0062	0,0048	0,0038	0,0031	0,0025	0,0021	0,0018	0,0015
	ML	968	0,0414	0,0355	0,0301	0,0251	0,0206	0,0165	0,0129	0,0097	0,0070	0,0047	0,0029	0,0015	0,0006	0,0001
	SM	955	0,0481	0,0381	0,0302	0,0239	0,0189	0,0150	0,0119	0,0094	0,0075	0,0059	0,0047	0,0037	0,0029	0,0023
	JE	952	0,0839	0,0630	0,0504	0,0421	0,0361	0,0316	0,0281	0,0253	0,0231	0,0212	0,0195	0,0182	0,0170	0,0159
	OI	953	0,0516	0,0440	0,0374	0,0315	0,0261	0,0221	0,0165	0,0121	0,0079	0,0039	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000
	BU	962	0,0252	0,0218	0,0189	0,0164	0,0142	0,0123	0,0107	0,0093	0,0080	0,0070	0,0060	0,0052	0,0045	0,0039
09091	HR	969	0,0781	0,0533	0,0430	0,0365	0,0317	0,0277	0,0242	0,0211	0,0181	0,0153	0,0125	0,0099	0,0074	0,0048
	PL	955	0,0481	0,0381	0,0302	0,0239	0,0189	0,0150	0,0119	0,0094	0,0075	0,0059	0,0047	0,0037	0,0029	0,0023
	TL	967	0,0912	0,0451	0,0261	0,0167	0,0114	0,0082	0,0062	0,0048	0,0038	0,0031	0,0025	0,0021	0,0018	0,0015
	ML	968	0,0414	0,0355	0,0301	0,0251	0,0206	0,0165	0,0129	0,0097	0,0070	0,0047	0,0029	0,0015	0,0006	0,0001
	SM	955	0,0481	0,0381	0,0302	0,0239	0,0189	0,0150	0,0119	0,0094	0,0075	0,0059	0,0047	0,0037	0,0029	0,0023
	JE	952	0,0839	0,0630	0,0504	0,0421	0,0361	0,0316	0,0281	0,0253	0,0231	0,0212	0,0195	0,0182	0,0170	0,0159
	OI	953	0,0516	0,0440	0,0374	0,0315	0,0261	0,0221	0,0165	0,0121	0,0079	0,0039	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000
09092	BU	962	0,0252	0,0218	0,0189	0,0164	0,0142	0,0123	0,0107	0,0093	0,0080	0,0070	0,0060	0,0052	0,0045	0,0039
	HR	969	0,0781	0,0533	0,0430	0,0365	0,0317	0,0277	0,0242	0,0211	0,0181	0,0153	0,0125	0,0099	0,0074	0,0048
	PL	955	0,0481	0,0381	0,0302	0,0239	0,0189	0,0150	0,0119	0,0094	0,0075	0,0059	0,0047	0,0037	0,0029	0,0023
	TL	967	0,0912	0,0451	0,0261	0,0167	0,0114	0,0082	0,0062	0,0048	0,0038	0,0031	0,0025	0,0021	0,0018	0,0015
	ML	968	0,0414	0,0355	0,0301	0,0251	0,0206	0,0165	0,0129	0,0097	0,0070	0,0047	0,0029	0,0015	0,0006	0,0001
	SM	955	0,0481	0,0381	0,0302	0,0239	0,0189	0,0150	0,0119	0,0094	0,0075	0,0059	0,0047	0,0037	0,0029	0,0023
	JE	952	0,0839	0,0630	0,0504	0,0421	0,0361	0,0316	0,0281	0,0253	0,0231	0,0212	0,0195	0,0182	0,0170	0,0159
09092	OI	953	0,0516	0,0440	0,0374	0,0315	0,0261	0,0221	0,0165	0,0121	0,0079	0,0039	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000
	BU	962	0,0252	0,0218	0,0189	0,0164	0,0142	0,0123	0,0107	0,0093	0,0080	0,0070	0,0060	0,0052	0,0045	0,0039
	HR	969	0,0781	0,0533	0,0430	0,0365	0,0317	0,0277	0,0242	0,0211	0,0181	0,0153	0,0125	0,0099	0,0074	0,0048
	PL	955	0,0481	0,0381	0,0302	0,0239	0,0189	0,0150	0,0119	0,0094	0,0075	0,0059	0,0047	0,0037	0,0029	0,0023
	TL	967	0,0912	0,0451	0,0261	0,0167	0,0114	0,0082	0,0062	0,0048	0,0038	0,0031	0,0025	0,0021	0,0018	0,0015
	ML	968	0,0414	0,0355	0,0301	0,0251	0,0206	0,0165	0,0129	0,0097	0,0070	0,0047	0,0029	0,0015	0,0006	0,0001
	SM	955	0,0481	0,0381	0,0302	0,0239	0,0189	0,0150	0,0119	0,0094	0,0075	0,0059	0,0047	0,0037	0,0029	0,0023

12.4 Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE

Odseki se z revizijo niso preoblikovali.

12.5 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Vrsta dela	Enota	Normativ		
		Zasebni g.	Državni g.	Gozdovi lok. skupn.
Priprava sestoja	ha	20	20	20
Priprava tal	ha	24	24	24
Sadnja	ha	105	105	105
Obžetev	ha	32	32	32
Nega mladja	ha	32	32	32
Nega gošče	ha	36	36	36
Nega letvenjaka	ha	32	32	32
Nega drogovnjaka	ha	18	18	18
Nega prebiralnega gozda	ha	12	12	12
Zaščita s premazom	ha	12	12	12
Zaščita z ograjo - novogradnja	m	0,42	0,67	0,67
Zaščita z ograjo - vzdrževanje	m	0,107	0,107	0,107
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,193	0,193	0,193
Ostalo varstvena dela	dni	0,02	0,02	0,02
Vzdrževanje travinj	ha	11	11	11
Vzdrževanje grmišč	ha	40	40	40
Vzdrževanje vodnih površin	kos	8	8	8
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,15	0,15	0,15
Postavitev gnezdnic	kos	1,2	1,2	1,2
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,6	0,6	0,6
Osnovanje poti	m	0,25	0,25	0,25
Vzdrževanje poti	m	0,04	0,04	0,04
Postavitev informativnih tabel	kos	0	16	0

	Enota	Cena
sadike smreke	kos	0,42
sadike hrasta	kos	0,80
sadike plodonosnega drevja	kos	1,63
gnezdnice	kos	10,00
premazi	kg	5,97
feromoni veliki	kos	8,94
feromoni mali	kos	13,44
ograja (ca. 2 m)	m	2,18

12.6 Ločene priloge – kataster gozdnih cest

Kataster GC je izdelan na podlagi nove aplikacije Evidenca gozdnih cest, kjer so podatki ovrednoteni na podlago LIDAR, tako da imajo ceste sedaj realno (gرافيčno določeno) dolžino, zato so se cestam v glavnem spremenile razdalje (zmanjšale ali povečale).

Šifra ceste	Ime ceste	Kategorija	Dolžina	Min. širina vozišča	Maks. naklon	Ocena javnega značaja
		G1, G2, G3	m	m	%	%
	Potrjene ceste					
060007	Grčarice – Jelenov žleb	G1	3000	3,50	12	35
060008	Medvedjak	G2	2647	3,00	9	25
060173	Sušni breg – Sovje stene	G2	2894	3,00	8	25
060201	Kukov hrib	G3	480	3,00	10	30
060208	Perhajm – Sovje stene	G3	75	3,00	8	20
060280	Cesta na Mrzli studenec	G3	1209	3,00	5	40
060281	Stara cesta čez travnike	G3	2632	3,00	7	40
060282	Cesta na mrhovišče	G3	1132	3,00	5	40
060283	Cesta k skladiščem	G3	792	3,00	5	35
060284	Cesta v križišče	G3	2380	3,00	10	25
060285	Cesta na Mlako	G2	4760	3,00	15	25
060286	Lesna gorica	G3	904	3,00	3	25
060287	Zanka - kamnolom	G3	2018	3,00	15	20
060288	Stara cesta ob asfaltu Kočevska Reka	G3	726	3,00	10	20
060289	Cesta na Prežo	G3	1607	3,00	17	25
060290	Jama – Snežnik	G2	8111	3,00	12	20
060291	Gotenica do ceste Jama	G3	1540	3,00	15	30
060292	Mostiček	G3	1214	3,00	10	25
060293	Smrekovec - križišče	G2	900	3,00	5	25
060294	Vojaška cesta k telefonu	G3	1170	3,00	5	20
060295	Pod Snežnikom	G3	2454	3,00	6	20
060296	Lesena cesta	G3	3818	3,00	6	25
060297	Gril	G3	709	3,00	8	30
060299	Hajduk (odd. 62)	G3	2762	3,50	12	35
060300	Vojaška cesta na kameni zid	G3	2762	3,00	12	25
060301	Kotliček	G2	3987	3,00	8	25
060302	Cesta na Staje	G3	1250	3,00	5	25
060896	Med odd. 59 in 60	G3	265	3,00	10	30
060897	V odd. 61	G3	140	3,00	8	30
	Dolžina vseh cest skupaj		58.338			
Predlagana cesta: 060993	Odcep iz Ceste v križišče	G3	1149	3,0	3	10

GC 060007 Grčarice – Jelenov žleb je v dolžini 3.000 m mejna cesta z GGE Grčarice, GC 060008 Medvedjak je v dolžini 2647 m mejna cesta z GGE Grčarice, GC 060173 Sušni breg je v dolžini 2894 m mejna cesta z GGE Draga, GC 060201 Kukov hrib je v dolžini 480 m mejna cesta z GGE Grčarice, GC 060208 Perhajm – Sovje stene je v dolžini 75 m mejna cesta z GGE Draga, GC 060290 Jama – Snežnik je v dolžini 170 m mejna cesta z GGE Ravne, GC 060302 Cesta na Staje je v dolžini 1250 m mejna cesta z GGE Koče.

12.7 Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
31100	Kočevsko	Dinarski kraški svet na jugovzhodu Slovenije, pokrit pretežno z ilirskim jelovo bukovim ter bukovim gozdom, je del največjega strnjene kompleksa gozdov v Sloveniji. Gre za hribovit svet, ki je razčlenjen z več globoko vrezanimi dolinami. Prevladujejo karbonatne kamnine, silikati se pojavljajo le izjemoma. Četrtno sveta je planotastega, sicer pa prevladuje strm teren. Pri Rakitni je na	Upoštevajo naj se usmeritve podane pri posebnih varstvenih

		tektonsko močno pretrem triasnem dolomitu nastalo plitvo kraško polje na nadmorski višini okoli 790 m. Manjše kraško polje, ki je občasno poplavljen, so tudi Ponikve južno od Preserja. Na uravnanih planotastih območjih so se razvile številne kraške oblike, predvsem vrtače in kraške jame, v katerih prebiva jamski hrošč drobnovratnik. V manj zakraselem dolomitnem svetu je razvita površinska rečna mreža z globoko vrezanimi dolinami. Višji svet, kjer prevladujejo jurski apnenci in dolomiti, pa je bolj zakrasel. Prevladujejo bukovojelovi in bukovogabrovi gozdovi, v katerih živijo številne vrste hroščev in netopirjev. Naravno ohranjeni potoki in obvodni habitati so habitat raka koščaka, dvoživk in kačjih pastirjev. Išča je na svoji poti izpod Blok proti Ljubljanskemu barju v dolomite in apnenice vrezala izrazito sotesko. Tudi njen desni pritok Zala teče pred izlivom v Iščo v strmi soteski. Zaradi intenzivne razgibanosti terena na tem območju najdemo zelo raznolike rastlinske združbe. Flora v strmih soteskah je izredno bogata in vsebuje več endemičnih in reliktnih vrst.	območjih (Natura 2000) za celoten gozdni prostor ter upravljavske cone.
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Krmsko hribovje in Menišijo, Javornike, Snežnik, Bloke, zahodni del Suhe Krajine, celotno območje Kočevske vse do Kolpe in zahodni del Bele Krajine. Večji del tega prostora prekrivajo gozdovi, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas.	Smiselno naj se upoštevajo usmeritve podane pri posebnih varstvenih območjih.

12.8 Izvleček iz Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015–2020

Ime območja	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Tip podrobnostnega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnostnega varstvenega cilja (besedna/številčna)	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep
SI300 0263 Kočevsko	alpski kozliček	<i>Rosalia alpina</i>	Velikost populacije	ohrani se	omejene in nadzorovane izgube populacije zaradi zaleganja v sveže posekan les	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	bukov les posekan med 15.5. do 15.8. transportirati iz gozda v največ dveh tednih po poseku	
SI300 0263 Kočevsko	alpski kozliček	<i>Rosalia alpina</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	alpski kozliček	<i>Rosalia alpina</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	3 % mrtvega lesa, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera od celotne lesne zaloge	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	brazdar	<i>Rhysodes sulcatus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	odmrta lesna masa večjega debelinskega razreda B in C (od 30 cm naprej)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ekoce-lice brez ukrepanja
SI300 0263 Kočevsko	brazdar	<i>Rhysodes sulcatus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	odmrta lesna masa večjega debelinskega razreda B in C (od 30 cm naprej)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ohranjati površine gozdnih rezervatov
SI300 0263 Kočevsko	bukov kozliček	<i>Morimus funereus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	3 % mrtvega lesa, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera od celotne lesne zaloge	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	

Ime območja	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Tip podrobnjega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnjega varstvenega cilja (besedna/številčna)	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep
SI300 0263 Kočevsko	bukov kozliček	<i>Morimus funereus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	bukov kozliček	<i>Morimus funereus</i>	Velikost populacije	ohrani se	omejene in nadzorovane izgube populacije zaradi zaleganja v sveže posekan les	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	bukov les posekan med 15.5. do 15.8. transportirati iz gozda v največ dveh tednih po poseku	
SI300 0263 Kočevsko	črtasti medvedek	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	presvetljeni gozdovi, gozdne jase, strukturirani gozdni robovi, površine v obnovi	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	gozdni postavne ž	<i>Euphydryas maturna</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	strukturiran gozdni rob	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	gozdni postavne ž	<i>Euphydryas maturna</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	primes velikega jesena v sestojih	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	mokrotni habitati v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Vzdrževati vodne vire v gozdu
SI300 0263 Kočevsko	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	rastišču primerna sestava drevesnih vrst v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))		Velikost habitatnega tipa	ohrani se	57320	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	sonaravna drevesna sestava	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	pomlajevanje jelke na ustreznih rastiščih	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	

Ime območja	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (besedna/številčna)	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep
SI300 0263 Kočevsko	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	postopno zmanjševanje deleža rastišču neprimernih drevesnih vrst	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ohrani se	uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	sonaravna drevesna sestava	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	se obnovi na	naravno pomlajevanje rastišču primernih vrst	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	naravna hidromorfologija potokov v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	zamočvirjene gozdne površine	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	obrežna vegetacija	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	pretežni del sestojev s strnjenim sklepom krošenj v 10 m pasu ob vodotoku	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	3 % delež ustrezne odmrle lesne mase listavcev	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ekoce-lice brez ukrepanja
SI300 0263 Kočevsko	navadni koščak	<i>Austropota mobius torrentium</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	prodnato in skalnato dno	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	odmik gradnje novih gozdnih prometnic od potokov	
SI300 0263	navadni koščak	<i>Austropota mobius torrentium</i>	Specifične lastnosti, strukture,	ohrani se	naravna hidromorfologija potokov v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO	odmik gradnje novih gozdnih	

Ime območja	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Tip podrobnejšega varstvene-ga cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (besedna/številčna)	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep
Kočevsko			procesi habitata			in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	prometnic od potokov	
SI300 0263 Kočevsko	rogač	<i>Lucanus cervus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	3 % mrtvega lesa, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera od celotne lesne zaloge	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	širokouhi netopir	<i>Barbastella barbastellus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	širokouhi netopir	<i>Barbastella barbastellus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	1 do 2 habitatni drevesi (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Habitatna drevesa
SI300 0263 Kočevsko	širokouhi netopir	<i>Barbastella barbastellus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	luže in kaluže, ki se obdržijo preko celega leta	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	škrlatni kukuj	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	3 % delež ustrezne odmrle lesne mase listavcev	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	škrlatni kukuj	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	ohranjene sušice (stoječa debela)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	veliki navadni netopir	<i>Myotis bechsteini</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	veliki navadni netopir	<i>Myotis bechsteini</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	1 do 2 habitatni drevesi (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Habitatna drevesa
SI300 0263 Kočevsko	veliki navadni netopir	<i>Myotis bechsteini</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	luže in kaluže, ki se obdržijo preko celega leta	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI300 0263 Kočevsko	veliki pupek	<i>Triturus carnifex</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	spravilo lesa ne posega v luže in močvirja	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Vzdrževati vodne vire v gozdu

Ime območja	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Tip podrobnejšega varstvene-ga cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (besedna/številčna)	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep
						sektorskih ukrepov		
SI300 0263 Kočevsko		<i>Buxbaumia viridis</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	ležeče odmrlo drevje na nahajališču vrste	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ekoce-lice z ukrepa-njem
SI300 0263 Kočevsko		<i>Dicranum viride</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	brez gospodarjenja z drevesi, na katerih je vrsta prisotna	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ekoce-lice brez ukrepa-nja, habitat-na dre-vesa
SI500 0013 Kočevsko	belohrbti detel	<i>Dendroco-pos leucotos</i>	Velikost habitata	se obnovi na	vrednost ni znana	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	belohrbti detel	<i>Dendroco-pos leucotos</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	območja znotraj cone vrste s povečanim deležem stoječe mrtve mase listavcev razširjenega debelinskega razreda B in C vsaj 5 % od lesne zaloge, na ostalih območjih znotraj cone najmanj 3 % mrtve mase od lesne zaloge	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	puščati mrtva, odmirajoča drevesa in sušice odraslega drevja listavcev	
SI500 0013 Kočevsko	belohrbti detel	<i>Dendroco-pos leucotos</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	stari mešani sestoji z visokim deležem (50 %) debeljakov, sestoji v obnovi in prebiralni sestoji	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	belohrbti detel	<i>Dendroco-pos leucotos</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozdovi brez gospodarjenja	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ohra-njati površi-ne goz-dnih rezer-vatov
SI500 0013 Kočevsko	črna žolna	<i>Dryocopus martius</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	drevesa z dupli	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	črna žolna	<i>Dryocopus martius</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	črna žolna	<i>Dryocopus martius</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	3 % delež ustrezne odmrle lesne mase listavcev	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	

Ime območja	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (besedna/številčna)	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep
						sektorskih ukrepov		
SI500 0013 Kočevsko	divji petelin	Tetrao urogallus	Velikost habitata	ohrani se	vrednost ni znana	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	divji petelin	Tetrao urogallus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	mir na rastiščih in v prehranskem habitatu divjega petelina od 1. marca do 30. junija	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Vzpostaviti mirne cone
SI500 0013 Kočevsko	divji petelin	Tetrao urogallus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	mir na rastiščih in v prehranskem habitatu divjega petelina od 1. marca do 30. junija	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Vzpostavitev primerne režima uporabe ključnih gozdnih cest v soglasju z ZGS, lastniki gozdov in pristojno občino (v skladu s Pravilnikom o gozdnih prometnicah)
SI500 0013 Kočevsko	divji petelin	Tetrao urogallus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	po potrebi mir na znanih zimovališčih od 1. decembra do 28. februarja	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Vzpostaviti mirne cone v soglasju z ZGS in lastnikom
SI500 0013 Kočevsko	divji petelin	Tetrao urogallus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	starejši debeljaki in pomlajenci	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	divji petelin	Tetrao urogallus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	presvetljeni sestoji z rahlim ali pretrganim sklepom krošenj	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	divji petelin	Tetrao urogallus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	deli gozda s pestro zeliščno plastjo (borovnica, brusnica, malina)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ekoce-lince z ukrepanjem

Ime območja	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (besedna/številčna)	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep
SI500 0013 Kočevsko	divji petelin	Tetrao urogallus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	vidno označene pomlajevalne ograje	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	vidno označevati pomlajevalne ograje
SI500 0013 Kočevsko	gozdni jereb	Bonasa bonasia	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	svetel in strukturno pester gozd	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	gozdni jereb	Bonasa bonasia	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	bogato zastopana zeliščna in plodonosna grmovna plast	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ekoce-lice z ukrepa-njem
SI500 0013 Kočevsko	gozdni jereb	Bonasa bonasia	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	strukturiran gozdni rob	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	gozdni jereb	Bonasa bonasia	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	vidno označene pomlajevalne ograje	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	vidno označevati pomlajevalne ograje
SI500 0013 Kočevsko	koconogi čuk	Aegolius funereus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	koconogi čuk	Aegolius funereus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	koconogi čuk	Aegolius funereus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	drevesa z dupli (B in C debelinski razred)	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Habitatna drevesa
SI500 0013 Kočevsko	koconogi čuk	Aegolius funereus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozdne jase	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	kozača	Strix uralensis	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gnezdilna drevesa	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Habitatna drevesa
SI500 0013	kozača	Strix uralensis	Specifične lastnosti, strukture,	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO	določijo naravovarstvene	

Ime območja	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (besedna/številčna)	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep
Kočevsko			procesi habitata		drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	mali muhar	Ficedula parva	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	osojne vlažne lege bukovich gozdov	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	mali muhar	Ficedula parva	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozd z najmanj 50 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	mali muhar	Ficedula parva	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	60 % gozdnih površin s tesnim ali normalnim sklepom krošenj	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	mali muhar	Ficedula parva	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozdovi brez gospodarjenja	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ohranjati površine gozdnih rezervatov
SI500 0013 Kočevsko	mali muhar	Ficedula parva	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozdovi brez gospodarjenja	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Varovalni gozdovi, ekocelice brez ukrepanja, omejena gradnja gozdnih prometnic
SI500 0013 Kočevsko	mali skovik	Glaucidium passerinum	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	bogato strukturiran iglast gozd v višjih legah (nad 300 m)	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	mali skovik	Glaucidium passerinum	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	drevesa z dupli (B in C debelinski razred)	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Habitatna drevesa
SI500 0013 Kočevsko	pivka	Picus canus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozdne mravlje	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
SI500 0013 Kočevsko	pivka	Picus canus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	drevesa z dupli	vkjučiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	

Ime območja	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (besedna/številčna)	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep
						sektorskih ukrepov		
SI500 0013 Kočevsko	planinski orel	Aquila chrysaetos	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	mir v okolici (500 m) gnezda planinskega orla od 1. januarja do 30. julija	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Vzpostaviti mirne cone
SI500 0013 Kočevsko	planinski orel	Aquila chrysaetos	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	ekološkim zahtevam vrste prilagojeno gospodarjenje 40 m okoli gnezda	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ekoce-lice z ukrepanjem
SI500 0013 Kočevsko	sokol selec	Falco peregrinus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	mir v okolici (300 m) gnezda sokola selca od 1. marca do 30. junija	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Vzpostaviti mirne cone
SI500 0013 Kočevsko	sršenar	Pernis apivorus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	mir v okolici (400 m) gnezda sršenarja od 1. junija do 31. avgusta	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Vzpostaviti mirne cone
SI500 0013 Kočevsko	triprsti detel	Picoides tridactylus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	se obnovi na	območja znotraj cone vrste s povečanim deležem stoječe mrtve mase iglavcev vsaj 5 % od lesne zaloge, na ostalih območjih znotraj cone najmanj 3 % mrtve mase od lesne zaloge	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	puščati mrtva, odmirajoča drevesa in sušice, predvsem odraslo stoječe drevje iglavcev (vsaj 3-5 dreves na ha); ob zamujenih gradacijah podlubnikov in naravnih nesrečah puščati posamezna poškodovana drevesa	
SI500 0013 Kočevsko	triprsti detel	Picoides tridactylus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozdovi brez gospodarjenja	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	Ohranjati površine gozdnih rezervatov
SI500 0013 Kočevsko	triprsti detel	Picoides tridactylus	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ohrani se	gozd z najmanj 50 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	

12.9 Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE GOTENICA
SI3000263 Kočevsko	POO	<u>Sesalci:</u> volk (<i>Canis lupus*</i>), rjavi medved (<i>Ursus arctos*</i>), navadni ris (<i>Lynx lynx</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>). <u>Dvoživka:</u> človeška ribica (<i>Proteus anguinus*</i>), hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>). <u>Žuželke:</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina*</i>), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), brazdar (<i>Rhysodes sulcatus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria*</i>), rogač (<i>Lucanus cervus</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>). <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium*</i>). <u>Mahovi:</u> <i>Dicranum viride</i>, <i>Buxbaumia viridis</i>. <u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (9180*) Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih, (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).
SI5000013 Kočevsko	POV	<u>Ptice:</u> črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), kozača (<i>Strix uralensis</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), pivka (<i>Picus canus</i>), sršenar (<i>Pernis apivorus</i>), belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>), triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>), mali muhar (<i>Ficedula parva</i>), sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>), divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>).

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

12.10 Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip	Cona/Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost t cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Habitatni tip je prikazan za celo Natura 2000, predvsem zato, ker na vsem območju obstaja možnost odkritja novih jam.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	106.794	3.287	Dobra ohranjenost. Jame na kraških poljih in kmetijskih zemljiščih so podvržene prekomernemu onesnaženju z dušikom. Lažje dostopne jame so onesnažene z odpadki. (Vir: LIFE Kočevsko).
(9180*) Javorovi gozdovi (Tilio- Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih	<u>Upravljaljska cona G – javorovi gozdovi</u> SI3000263 <u>Kočevsko:</u>	Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev,	7.927	2,3 2,3	Znane so samo posamezne lokacije HT. Zaradi preštevilčne rastlinojede divjadi je problem v pomlajeva- nju ključnih vrst ter prehajanje v višje

	Odseki 51087, 51090 in 51091.	jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogrožena spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežuje jelenjad.			višinske razrede. (Vir: Popis objedenosti mladja, 2014).
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Gozdni prostor v severnem in zahodnem delu GGE.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolje ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.	57.322	1 586	Dobra ohranjenost, splošna ocena je dobra. Zaradi preštevilčne divjadi je še vedno problem v objedenosti iglavcev in listavcev. Pomlajevanje jelke in njeno prehajanje v višje višinske razrede je oteženo. V višjih višinskih razredih se nahaja pretežno bukovo mladje. (Vir: Popis objedenosti mladja, 2014).

12.11 Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
volk (<i>Canis lupus</i> *)	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	101.243	3.246	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija je skoraj izolirana.
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *)	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetske bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.	101.320	3.247	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija je skoraj izolirana.
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Gozd, v katerem živi, je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmeč volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	101.223	3.246	Neugodno.
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat.	Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. Prehranjevalni habitat: zreli listopadni gozd, gozdni rob. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline), pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	100.800	3.262	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Prebivalec velikih območij listnatih gozdov, predvsem ohranjeni dinarski jelovo-bukovi gozdovi, največkrat na nadmorski višini 300-900 m. Zatočišča: drevesna dupla, kosišča. Prehranjevalni habitat: strukturno bogati bukovi in hrastovi gozdovi z velikim deležem zrelih sestojev, razvita grmovna plast. Hrana: nočni metulji, košeninarji, hrošči.	100.800	3.262	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *)	Upravljaljska cona E - območje	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izgiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in	65	1,5	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	<u>navadnega koščaka</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Vodotok južno od Gotenice.	talni nevretenčarji, redkeje ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega) mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.			izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i> *)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor	Živijo v podzemnih vodah dinarskega krasa s temperaturo 8-12 °C. Ogroženost močerala je povezana z onesnaženjem površinskih voda na kraškem svetu.	11.611	233	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija je (skoraj) izolirana.
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Hribski urh je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasečene občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebk (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu.	106.789	3.287	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	106.789	3.287	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je značilna.
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i> *)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Širše območje Kamenega zida.	Alpski kozliček je dnevno aktivna vrsta, ki jih najpogosteje opazujemo na mrtvih ali posekanih drevesih od sredine julija do sredine avgusta. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih različnih listavcev, predvsem bukve. Samice odlagajo jajčeca v sveže poškodovan bukov les in šture. Glede na sonaravno gozdno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji se domneva, da je glavna nevarnost za vrsto puščanje hlodovine in cepanic znotraj območij kjer vrsta živi v mesecu juliju in avgustu. Sveže posekan les namreč močno privablja osebk te vrste, ki tu odlagajo jajčeca. Zarod pa seveda ob predelavi propade.	37.265	117	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Listnati in mešani gozdovi znotraj Natura 2000 območja.	Prehranjuje se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrlati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa lahko posamezen osebek prehodi velike razdalje. Odrasli osebk so aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter ob posekanih deblih jelke ali bukve. Ličinka se razvija predvsem v svežih štorih jelke in bukve.	80.440	2.402	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je zmanjšana, populacija ni izolirana.
škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Vrsta je bila najdena v oddelku 51059.	Vrsto najpogosteje najdemo pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka, jelka in bor). Ličinke in odrasle osebk najdemo pod lubjem stoječih ali ležečih mrtvih dreves. Edini pogoj naj bi bila konstantna in vlažna mikroklima. V obeh fazah se vrsta prehranjuje predatorsko (ličinke kozličkov), ličinke pa se delno prehranjujejo tudi z lesnim drobirjem. Vrsto ogroža prekomerno odstranjevanje starih, umirajočih dreves.	75.556	2.744	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	<u>Upravljalvska cona E - območje navadnega koščaka</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Območje vodotoka južno od Gotenice.	Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebki ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhljem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo nabrežin ob vodi. Odrasli osebki so nočno aktivni. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala)...	2.703	1,5 54	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra.
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Gozdni rob severno od Gotenice.	Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega jesena in topola. Prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič z jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebki se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva osonečene. Hranijo se v glavam na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadni kalini, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.	1.033	17	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra.
brazdar (<i>Rhysodes sulcatus</i>)	<u>Upravljalvska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Praviloma ga najdemo v pragozdnih ostankih in sestojih z večjim deležem mrtvega lesa.	Hrošči so aktivni ponoči. Gre za indikatorsko vrsto stabilnega, naravnega mešanega gozda s pragozdnim značajem. Živi za lubjem odmrlih debel, kjer je dovolj vlage. Ogroža jo gospodarjenje z gozdom, lahko pa jo tudi kaj hitro izlovimo. Pri iskanju hrošča pod lubjem odmrlih dreves se uničuje tudi njen življenjski prostor.	14.769	1140 896	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija je skoraj izolirana.
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežno gozdnata pokrajina s posameznimi košenicami, pestro strukturiranimi gozdnimi robovi, gozdnimi jasnami, gozдне ceste in poti.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	10.476	213	Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Starejši sestoji listavcev, predvsem s prisotnostjo hrastov.	Živi v starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob štor, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijejo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov.	76.091	2.476	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
mah <i>Buxbaumia viridis</i>	<u>SI3000263 Kočevsko:</u>	Vrsta uspeva na razpadlih smrekovih štorih, v montanskem pasu, med 500 in 1500 m nadmorske višine, samo redko sega v kolinski pas.	78.267	3.227	Vrsta je prisotna, odlično

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	Montanski pas, med 500 in 1500 m nadmorske višine, redko sega v kolinski pas.				ohranjena, populacija ni izolirana.
mah <i>Dicranum viride</i>	<u>SI3000263</u> <u>Kočevo:</u> Montanski pas do 1000 m nadmorske višine, redko pa sega v kolinski pas pod 500 m nadmorske višine.	Poseljuje lubje ob vznožju listopadnih, predvsem starih dreves v strnjenih listopadnih (predvsem bukovih) gozdovih. Vrsta se pojavlja v majhnih šopih ali posameznih blazincah z majhno gostoto, skupaj z drugimi vrstami, ki poseljujejo isti habitat. V Sloveniji vrsta uspeva na razpadajočih bukovih ostankih, deblih in štorih v montanskem pasu do 1000 m n.v., redko pa sega v kolinski pas pod 500 m n.v. Vrsta je ogrožena zaradi podiranja gostiteljskih dreves ter dreves v bližnji okolici, kar spreminja mikroklimatske razmere. Vrsta je občutljiva tudi na zračno onesnaženost.	78.267	3227	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevo:</u> Celoten gozdni prostor.	Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Za gnezdenje pa potrebuje bukova debla oziroma debla listavcev, ki jih uporablja več let. Pomembna so predvsem drevesa, ki imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka.	94.291	3.271	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 80-150 parov
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	<u>Upravljalvska cona B - območje gozdnega jereba</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevo:</u> Dobro strukturirani sestoji z večjim deležem iglavcev in skupinami lesk, zaraščajoče površine v gozdnem prostoru.	Je tipična vrsta razčlenjenih gozdov z množico presvetlitev in veliko diverziteto drevesnih vrst, v kombinaciji s starejšimi sestoji nujno zahteva tudi pionirske stadije gozda ter jase ali poseke. Tak habitat gozdnemu jerebu omogoča pestro prehrano in večjo možnost prilagajanja na spremembe. Običajno naseljuje mešani gozd; v prevladujočem iglastem sestoji mora biti prisoten vsaj manjši delež listavcev. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba: pomanjkanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomanjkanje zeliščnega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.	93.100	3.247	Vprašljivo, vrsta najverjetneje upada. 50-100 parov (Mihelič, 2015, Life Kočevo)
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevo:</u> Iglasti in jelovo-bukovi debe-ljaki nad 800 m nadmorske višine z velikim številom dupel in gozdnimi jasami.	Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu stesala črna žolna. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zalogo hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	97.521	3.281	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 50-80 parov, splošna ocena stanja je dobra.
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevo:</u> Ustreza ji vrzelast gozd s starejšim drevjem. Ne ustreza pa ji mlad gozd in gosto zaraščene površine. Teritorij je velik od 200-400 ha. V njem ima kopaljšča v vodnih kotanjah.	Kozača naseljuje v Sloveniji večinoma jelovo-bukove gozdove (Omphalodo-Fagetum), ki so tudi glavna gozdna rastlinska združba dinarskega sveta v Sloveniji. Potrebuje gozd debeljaka in pomlajenca z dovolj velikim številom velikih dupel in poldupel. Tolerira prebirno sečnjo in ekstenzivno gospodarjenje z gozdom – pobiranje določene deleža odmrlih vej, omejeno izločanje sušic ter vzdrževanje določenega števila posek in presvetlitev (neposeljenih in manjših od 2 ha). Izogiba se naseljenim območjem.	97.150	3.281	Splošna ocena stanja je dobra. 150-170 parov.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Iglasi in jelovo-bukov gozd na višjih nadmorskih višinah s presvetlitvami in gozdnimi jasami.	Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli in gozdnimi jasami ali posekami v območju 2 do 10 km ² . Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij.	97.521	3.281	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 20-30 parov.
pivka (<i>Picus canus</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor.	Naseljuje mešane in listnate gozdove, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	96.655	3.274	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 80-100 parov.
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor.	Naseljuje odprte gozdove s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mimiimi conami, v polmeru 4 do 10 km od gnezda pa odprto krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	97.521	3.281	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 15-25 parov.
mali muhar (<i>Ficedula parva</i>)	<u>Upravljalvska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno listnati gozdovi z visoko zračno vlago in visoko lesno zalogo, rezervati.	Prebiva v zrelih mešanih ali listnatih gozdovih, zlasti bukovih z visokimi drevesi in bujno podrastjo ter jasami. Gnezdo je v duplu ali na vrhu odlomljenih debel. Hrani se z nevretenčarji, občasno s plodovi. Zadržuje se visoko v krošnjah, lovi tudi v zraku. Je selivka, ki prezimuje v južni Aziji in je tako posebnost med našimi pticami, vrne se maja. V Sloveniji je zelo redka gnezdilka. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi.	12.745	3.680 779	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 20 parov.
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	<u>Upravljalvska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Klimaksni iglasti sestoji z visokim deležem odmrlega drevja, gozdni rezervati. Vrsta je bila zabeležena dvakrat v oddelku 51102 (l. 2017).	Omejujoč dejavnik za prisotnost vrste je prisotnost iglavcev (smreke, jelke). Izbira goste gozdove z velikim številom dreves na enoto površine. Najraje ima alpske smrekove in dinarske jelove gozdove v fazi debeljaka z visokim deležem odmrlih stoječih dreves (predvsem iglavcev). Optimalni prehranjevalni habitat naj bi imel več kot 10 stoječih odmrlih dreves (debelejših od 30 cm) na hektar gozda. Odmrlih, poškodovanih in ležečih dreves naj bi bilo najmanj 5 % od lesne zaloge. Prehranjuje se tudi na podrticah. Izmed drevesnih vrst ima najraje jelko zaradi sušečih se vrhov in odmrlih vej. Pojavlja se na predelih, kjer je zaradi snegoloma ali žledoloma večje število polomljenih oziroma sušečih se dreves, ter v predelih z večjo gostoto larv lubadarjev <i>Scolytidae</i> in kozličkov <i>Cerambycidae</i> . Teritorij je velik od 50 do 80 ha. Ogrožajo ga: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v še pred kratkim zaprtih sestojih ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja.	15.543	1140 772	Manj ugodno, 30-40 parov. (Vir: Bertoncelj in drugi, 2015, Life Kočevsko).
belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	<u>Upravljalvska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u>	Prebiva v zrelih bukovo-jelovih gozdovih z veliko odmrlega, padlega drevja. Duplo si izteše v propadajoče drevo z mehkim lesom. Par ima velik teritorij. Hrani se pretežno z ličinkami lesnih hroščev na odmrlem drevju. Je stalnica in v Sloveniji zelo redka gnezdilka. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	22.418	1140 635	Neugodno, vrsta je v upadanju. 40-50 parov (Perušek in drugi, 2015, Life Kočevsko)

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	V okviru projekta Life Kočevsko – LIFE13 NAT/SI/000314 je bila vrsta popisana v letu 2015 v odseku 51117 in 51122.				
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	<u>Upravljaljska cona C - območje divjega petelina</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> V okviru projekta Life Kočevsko – LIFE13 NAT/SI/000314 se je v letu 2015 izvajal popis divjih petelinov. Aktivnih rastišč v GGE ni.	Samci divjega petelina se na rastiščih razkazujejo in tekmujejo s svatovskimi napevi, ki so mešanica klepanja, drobljenja in brušenja. En samec se pari z več samicami. Slednje same skrbijo za zarod. Gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdijo v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredenih s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujemo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopsnice). Mladiči jedo tudi pajke in žuželke. Ogroža ga intenzivna sečnja, širjenje gozdnih monokultur, vznemirjanje s strani človeka, ponekod tudi nezakonit lov.	15.748	167 970	Brez aktivnih rastišč. (Vir: Potočnik, 2015, Life Kočevsko).
sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	<u>SI5000013 Kočevsko:</u> Hriboviti predeli v zahodnem delu GGE	V Sloveniji je redek gnezdec skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Njegova evropska populacija v zadnjih letih počasi narašča, kar je zlasti posledica prepovedi uporabe nekaterih pesticidov. Prehranjuje se v glavnem s pticami (od čisto majhnih, npr. kraljiček, do zelo velikih, npr. siva čapla in gosi). Lovi v letu: za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Je stalnica. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti: kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.	17.991	1.511	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je dobra. Populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

12.12 Konkretna varstvena usmeritev za naravne vrednote

A. Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
63V	Goteniški Snežnik	Vrh Goteniškega Snežnika v Borovški gori Opomba: Goteniški Snežnik je nahajališče endemične vrste Justinove zvončnice (<i>Campanula justiniana</i>) (Accetto, 1994).	GEOMORF, NVDP (BOT), (ZOOL)		- Na območju gozdnih rezervatov Goteniški Snežnik in Kameni zid naj se gozd prepusti naravnemu razvoju. - Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.	2 (1, kjer sta gozdna rezervata)	2 (1, kjer sta gozdna rezervata)

Opombe:

* - V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti skladno z zakonodajo s področja gozdarstva.

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so:

- z oznako V označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen).

B. Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJE NOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
0189	Tschinkelova jama	Vodoravna jama	2	3	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:
41282	Handlerska jama	Vodoravna jama	2		
41306	Brezno v revirju Ravne	Brezno	2	3	
41307	Jama 3 v revirju Ravne	Vodoravna jama	2	3	
41309	Jama v oddelku 17 revir Ravne	Brezno	2	3	- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
42004	Brezno 1 ob cesti Grčarice-Glažuta	Brezno	2	3	
42005	Mokra jama	Brezno	2	3	
42006	Brezno na pašnikih	Brezno	2	3	
42007	Brezno nad pašniki	Brezno	2	3	- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
44250	Kosova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
44300	Brezno pri Kosovi jami	Brezno	2	3	
46246	Brezno zelenega dragona	Spodmol, kevdrč	2	3	
46249	Brezno pri Konfinu 1	Brezno	2	3	- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
46250	Brezno pri Konfinu 2	Brezno	2	3	
46258	Jama sv. Loja	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46312	Brezno pod koto 910	Brezno	2	3	
46316	Brezno v Gredicah	Brezno	2	3	- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
46320	Brezno mrtve veverice	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46321	Slavčev bunker	Brezno	2	3	
46527	Adamov post v Kotličku	Brezno	2	3	
46528	Jama pod vrtačo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
47860	Izvir pri Gotenici	Jama občasni izvir	2	3	
48131	Jama FSG	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
48135	Bukovo brezno	Brezno	2	3	
49547	Brezno na Lesni gorici	Brezno	2	3	
49548	Brezno pri cesti 1	Brezno	2	3	
49549	Brezno pri cesti 2	Brezno	2	3	
49550	Udor pri Mlakah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49551	Jama treh mostov	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49552	Štorovo brezno	Brezno	2	3	
49563	Visoki hrib 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49564	Visoki hrib 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49565	Visoki hrib 3	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49566	Visoki hrib 4	Brezno	2	3	
49567	Visoki hrib 5	Brezno	2	3	
49568	Visoki hrib 6	Brezno	2	3	
49569	Dagmarino brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49570	Jama pod Goteniškim Snežnikom	Brezno	2	3	
49571	Goteniško brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49627	Brezno 3 zahodno od Primoških raven	Brezno	2	3	
49628	Brezno 4 zahodno od Primoških raven	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49885	Visoki hrib 7	Brezno	2	3	
49887	Brezno pri Križišču	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49890	Brezno pri Medvedovem kevdrču	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJE NOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
49891	Medvedov kevderc	Vodoravna jama	2	3	
50122	Brezno v Ravnah	Brezno	2	3	
50798	Trate 1	Brezno	2	3	
50799	Trate 2	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	

Opombe:

Številka režima vstopa pomeni: 3 – odprta jama s prostim vstopom.

* - V stolpcu »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje **funkcije varovanja naravnih vrednot**.

12.13 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
22987	Gotenica - vas	dediščina	Naselbinska dediščina	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda na zahodni strani vasi
2757	Gotenica – ruševine cerkve sv. Lenarta	Arheološko najdišče	-	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi
1823	Gotenica – ruševine cerkve sv. Ožbolta s taborom	Arheološko najdišče	-	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS.

13 Prostorski del načrta

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 so v merilu 1 : 25 000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 196: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	3.221,46	99,9
1b) Novo določene površine gozdov	7,37	0,4
1c) Novo izločene gozdne površine	11,99	0,2
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	0	0
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	3.226,16	100
Površine v zaraščanju (niso gozd)	1,26	0,0
Druga gozdna zemljišča	3,63	0,1

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

13.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu 1 : 25 000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, raziskovalna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V GGE Gotenica je to na področju gozdnih rezervatov Kameni zid in Goteniški Snežnik, naravne vrednote Goteniški Snežnik in področju kulturne dediščine (Primoži – vodno zajetje, Gotenica – ruševine cerkve sv. Lenarta in Gotenica – vas).

Preglednica 197 Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	209,16	6,4
Ostala površina	3.038,87	93,6
Skupaj	3.248,03	100

Na karti št. 2b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) – v GGE Gotenica gre za področje GPN Kameni zid, kjer je poudarjena tudi obrambna funkcija.

2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2) – v GGE Gotenica gre za področje streljšča, kjer je poudarjena tudi hidrološka funkcija na 1. stopnji.

3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) – v GGE Gotenica teh območij ni.

4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2) – v GGE Gotenica teh območij ni.

Če v GGE ni območij gozdov, kjer se pričakujejo oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov se karta ne izdelata.

Preglednica 198 Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	81,23	2,5
2. območje (E1, S2)	22,85	0,1
3. območje (E2, S1)	0	
4. območje ((E2, S2)	0	
Ostala površina	3166,80	97,4
Skupaj	3.248,03	100

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti št. 3 je v merilu 1 : 50 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

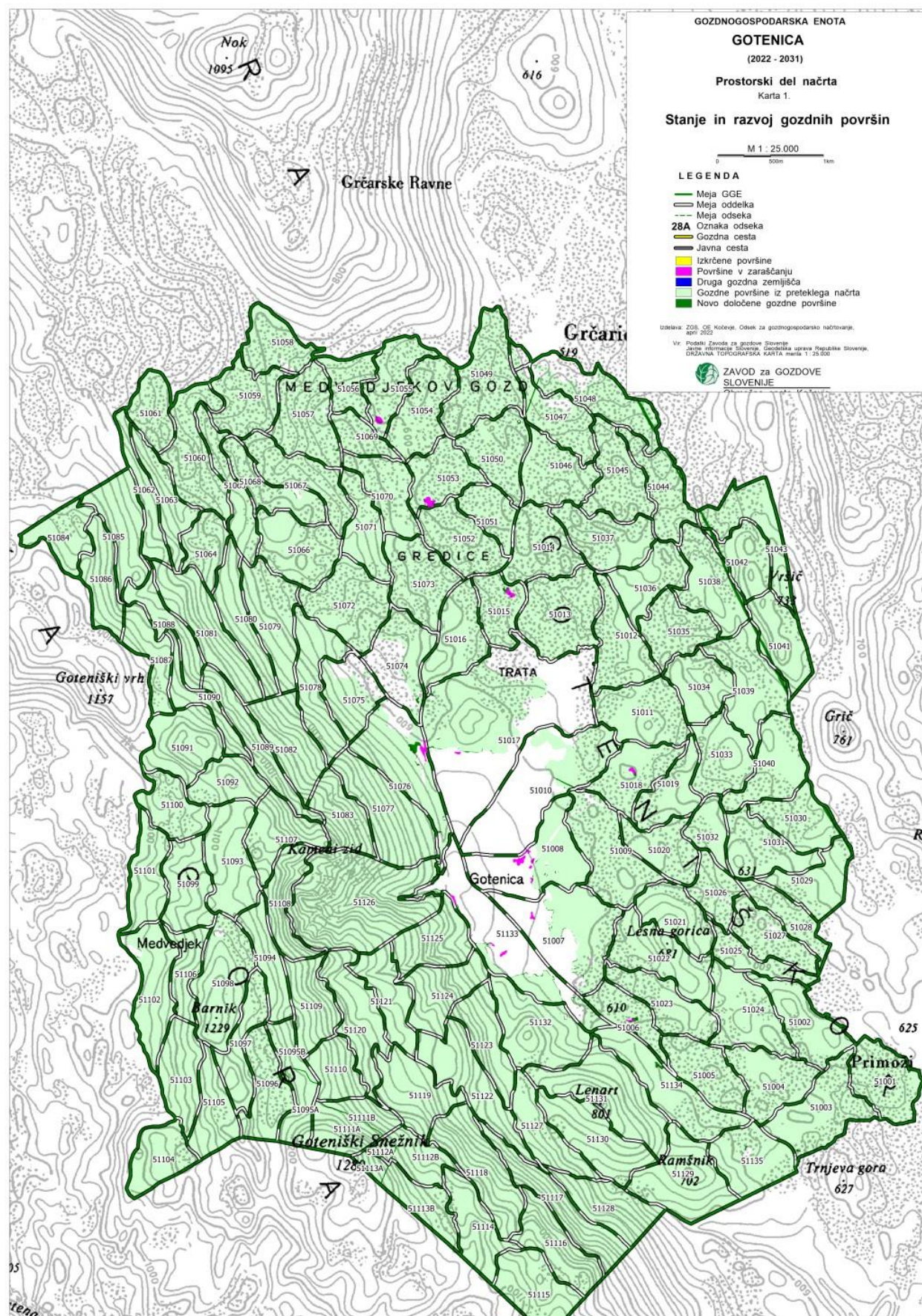
Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

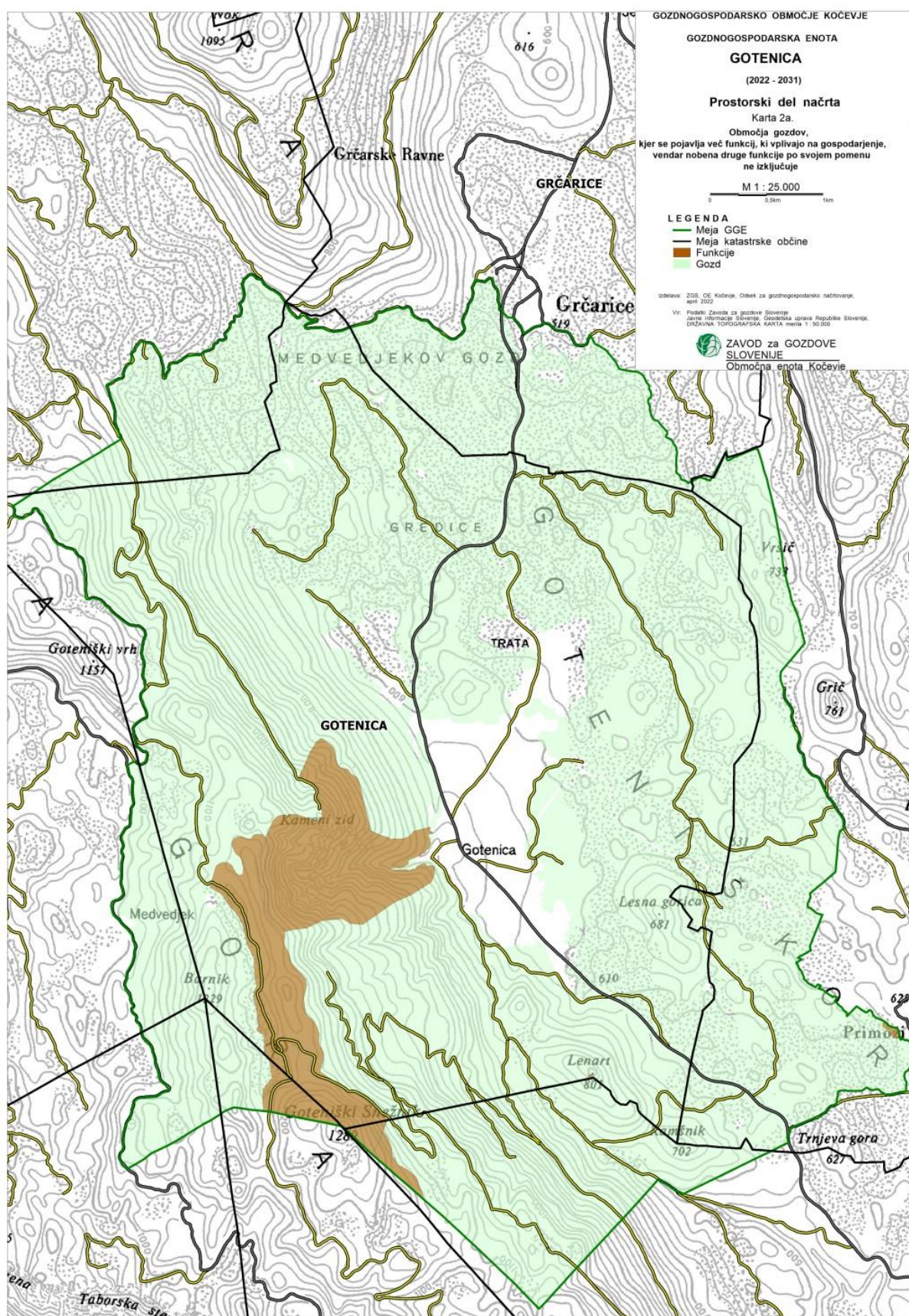
Preglednica 199: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	1.720,52	53,3
2 - velika	725,21	22,5
3 - srednja	637,36	19,8
4 - majhna	0,00	0,0
5 - brez načrtovanih ukrepov	143,07	4,4
Skupaj	3.226,16	100,0

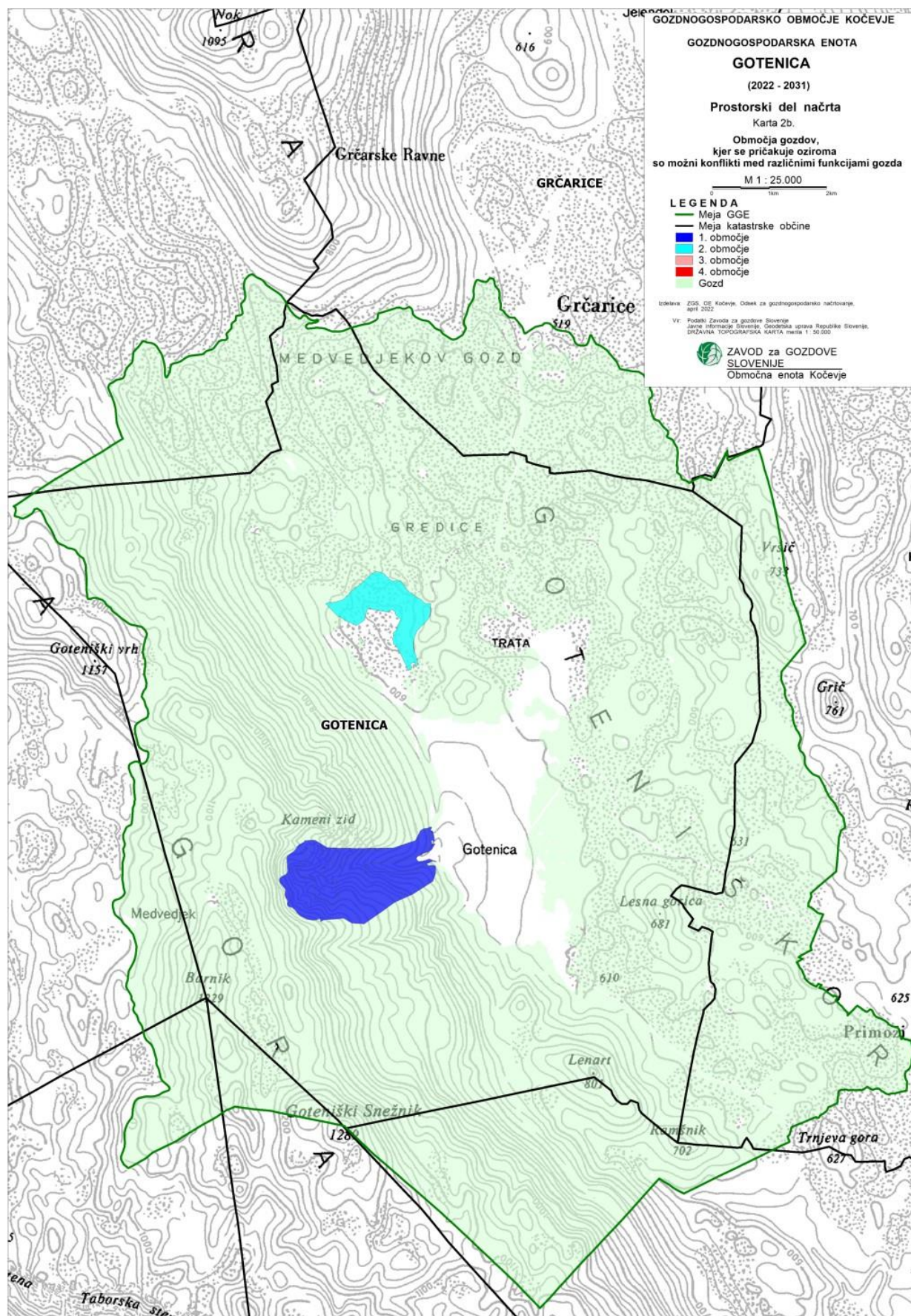
Karta 6: Stanje in razvoj gozdnih površin

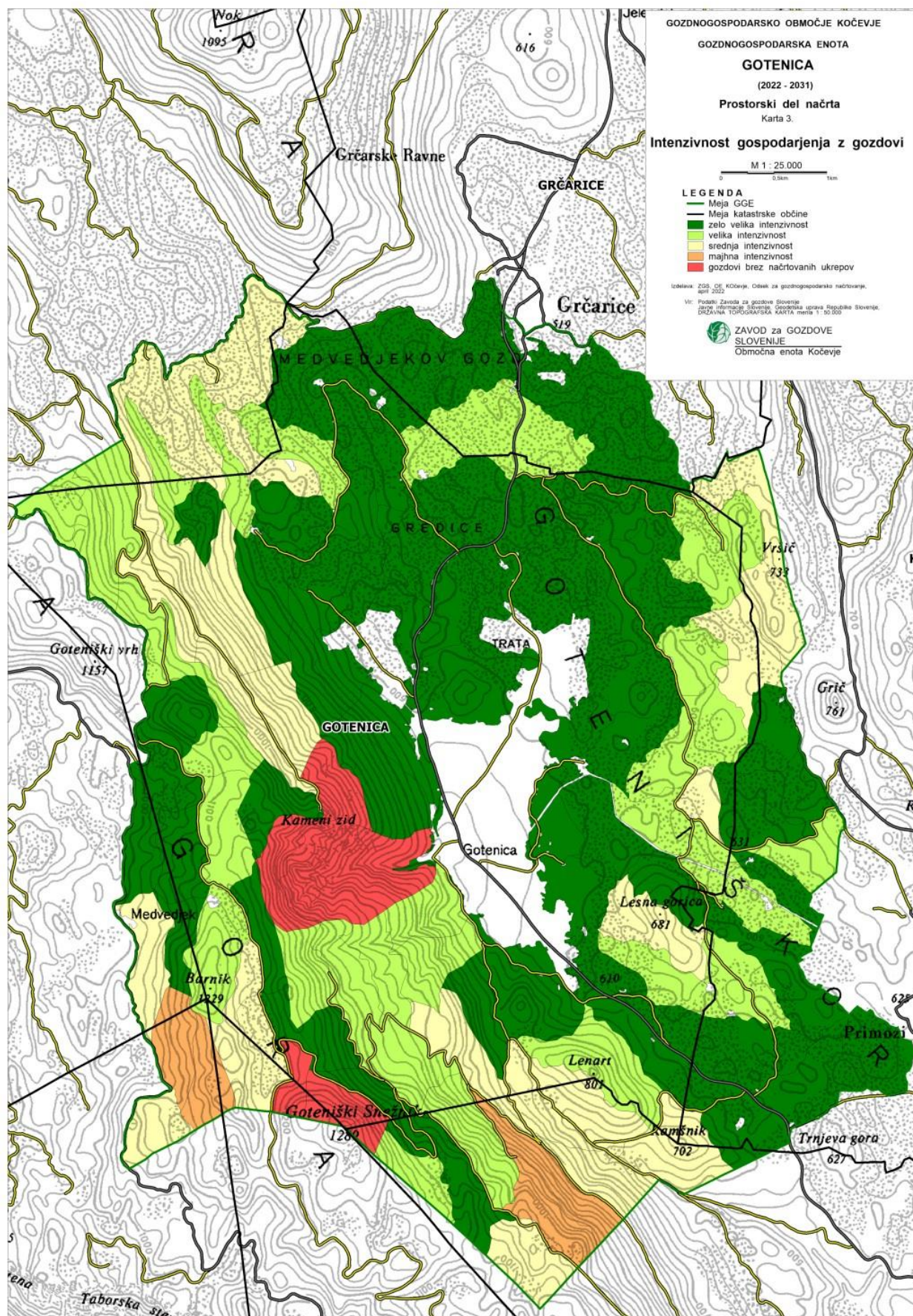
Karta 7: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Karta 8: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Karta 9: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti št. 4, v merilu 1 : 25 000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05 in št. 56/07) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

Preglednica 200 Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VEČNAMENSKI GOZDOVI	3.083,09	95,6
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	143,07	4,4
Skupaj	3.226,16	100,0

13.5 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

13.5.1 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta št. 6a v merilu 1 : 50 000 je namejena prikazu območij grmišč, zimovališča in mirnih con.

V GGE Gotenica so izločene mirne cone za divjega petelina in gozdnega jereba, zimovališča za divjad ter poleg gozdnih rezervatov tudi ekocelice brez ukrepanja.

Preglednica 201 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Grmišča	14,03	0,04
Ekocelice brez ukrepanja	85,43	2,6
Zimovališča	231,14	7,2
Mirne cone	197,86	6,1
Skupaj	528,46	16,4

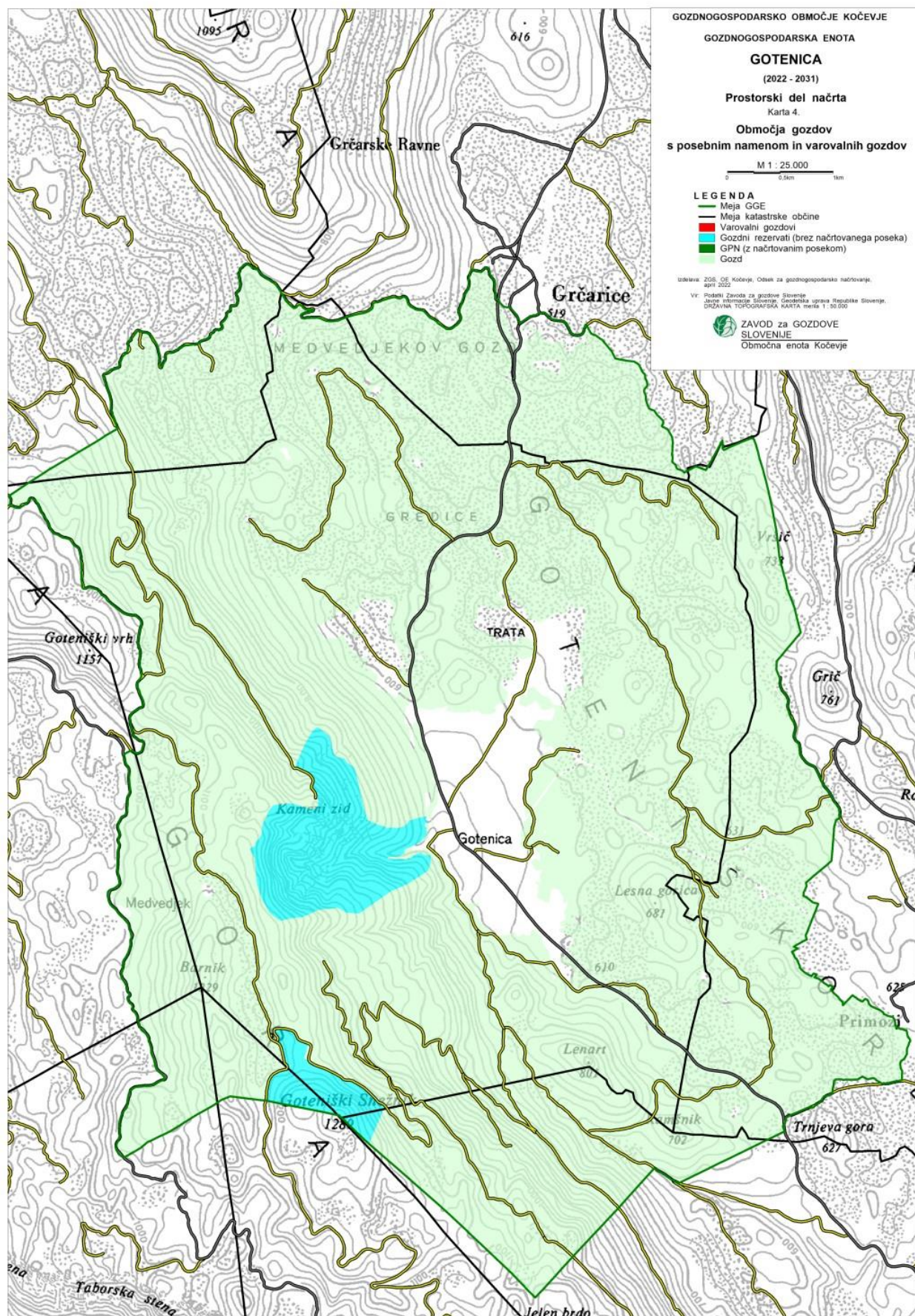
13.5.2 Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

V GGE Gotenica se na celotni površini pojavljajo EPO in Natura 2000 območje.

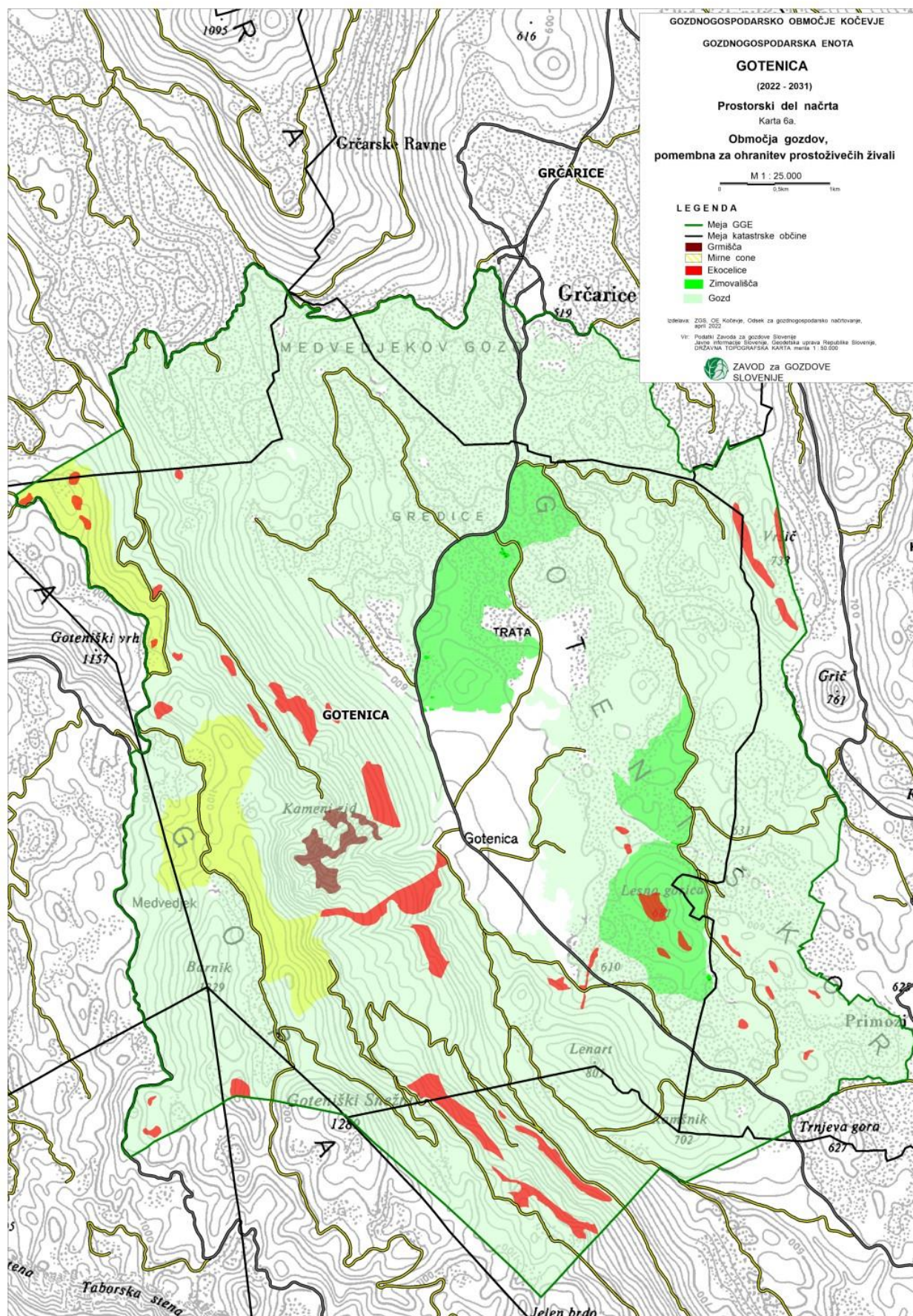
Preglednica 202 Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
EPO Kočevsko (31100)	3.465,87	3.226,16	100
EPO Osrednje obm. živ. prostora velikih zveri (80000)	3.465,87	3.226,16	100
SI000263 Kočevsko (Natura 2000)	3.465,87	3.226,16	100
SI000013 Kočevsko (Natura 2000)	3.465,87	3.226,16	100
Skupaj	3.465,87	3.226,16	
EPO Kočevsko (31100)	3.465,87	3.226,16	100

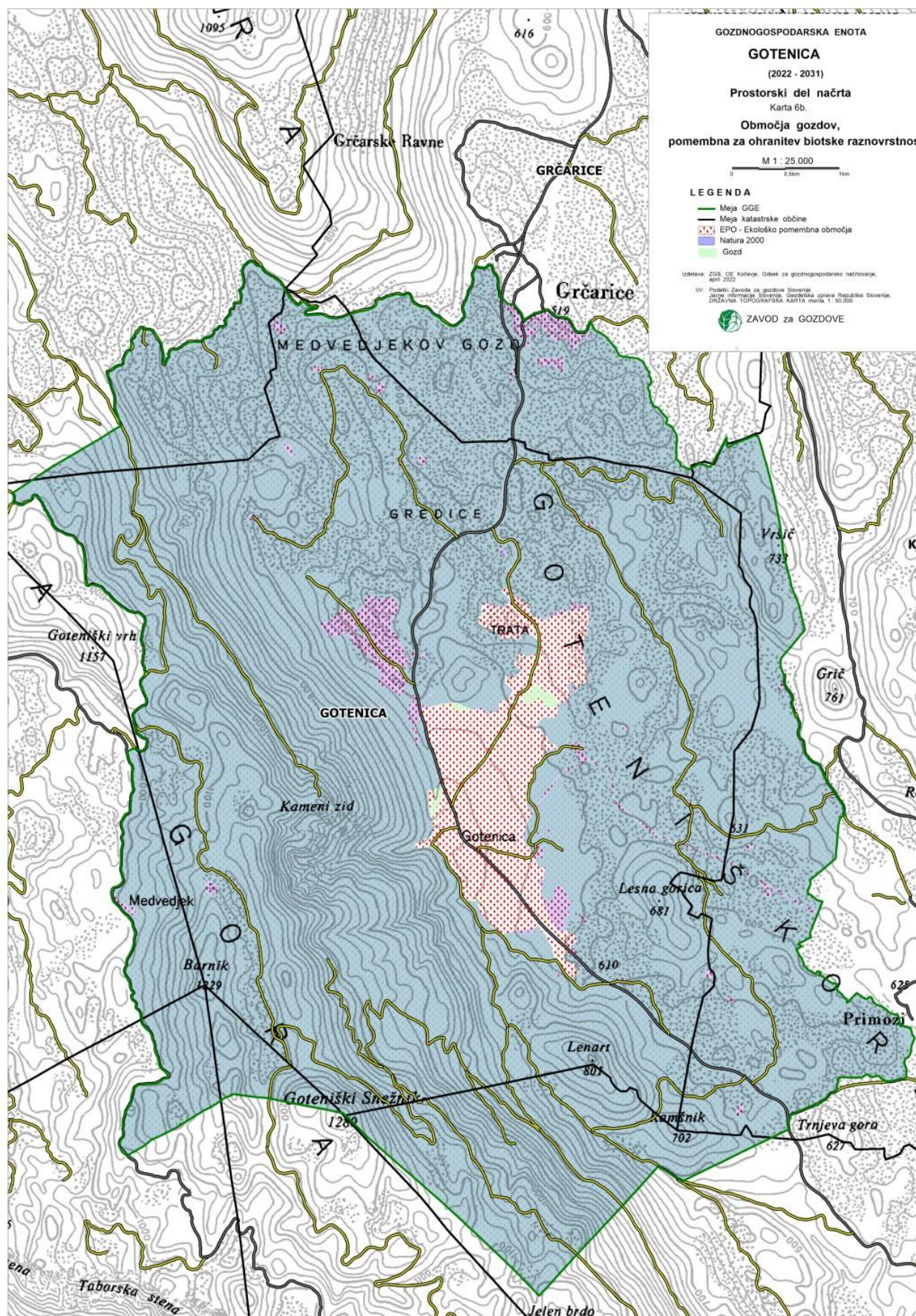
Karta 10: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Karta 11: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta 12: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovr. po predpisih o ohranjanju narave

13.6 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Varstvena in ogrožena območja določi Vlada RS. Pristojni minister v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, podrobneje predpiše metodologijo za določanje ogroženih območij in način razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti. Do določitve s pravnimi akti območij v GGN ne prikazujemo.

13.7 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

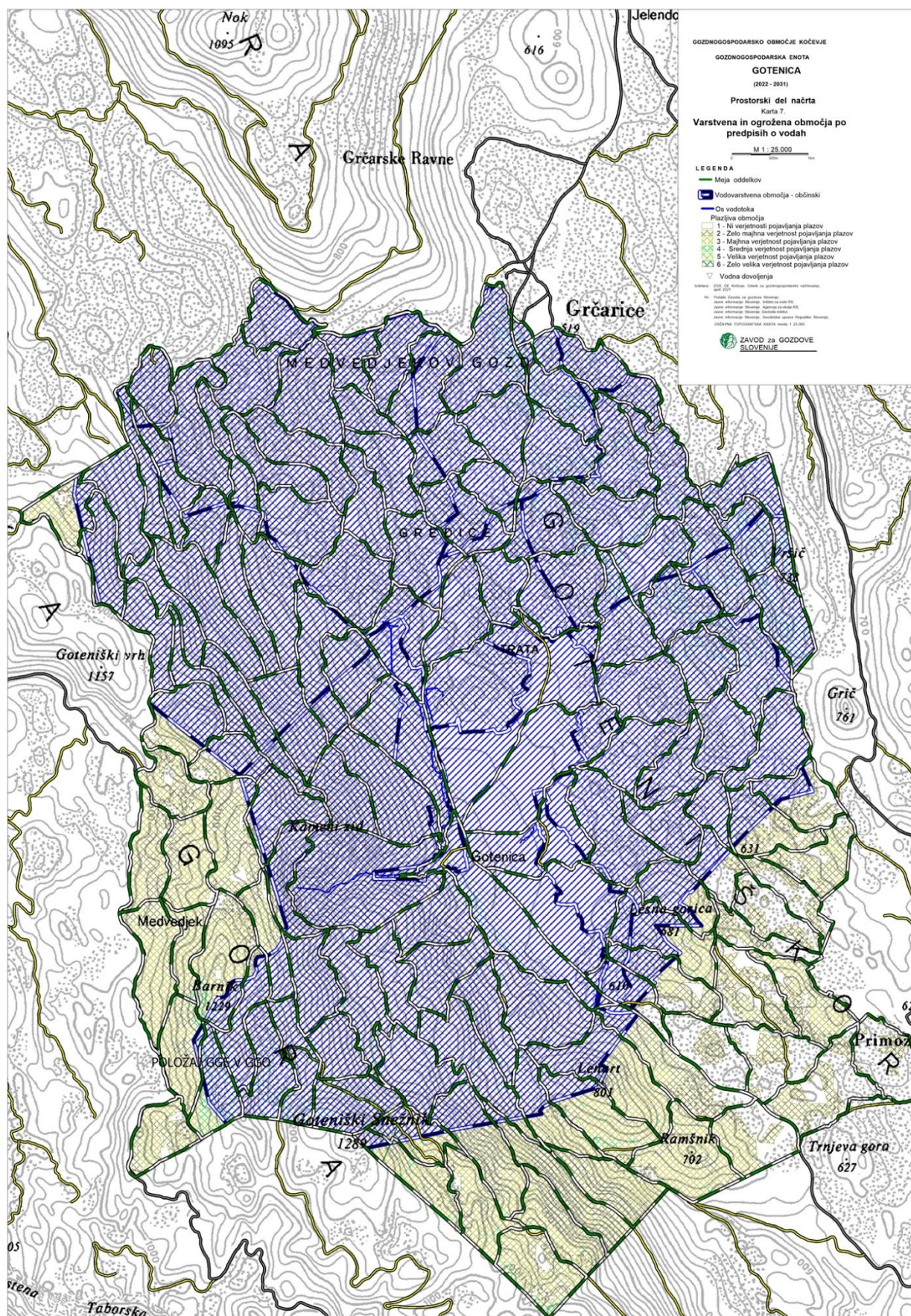
Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so: varovalni gozdovi, gozdni rezervati ter drugi gozdovi s posebnim namenom. Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave ter manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

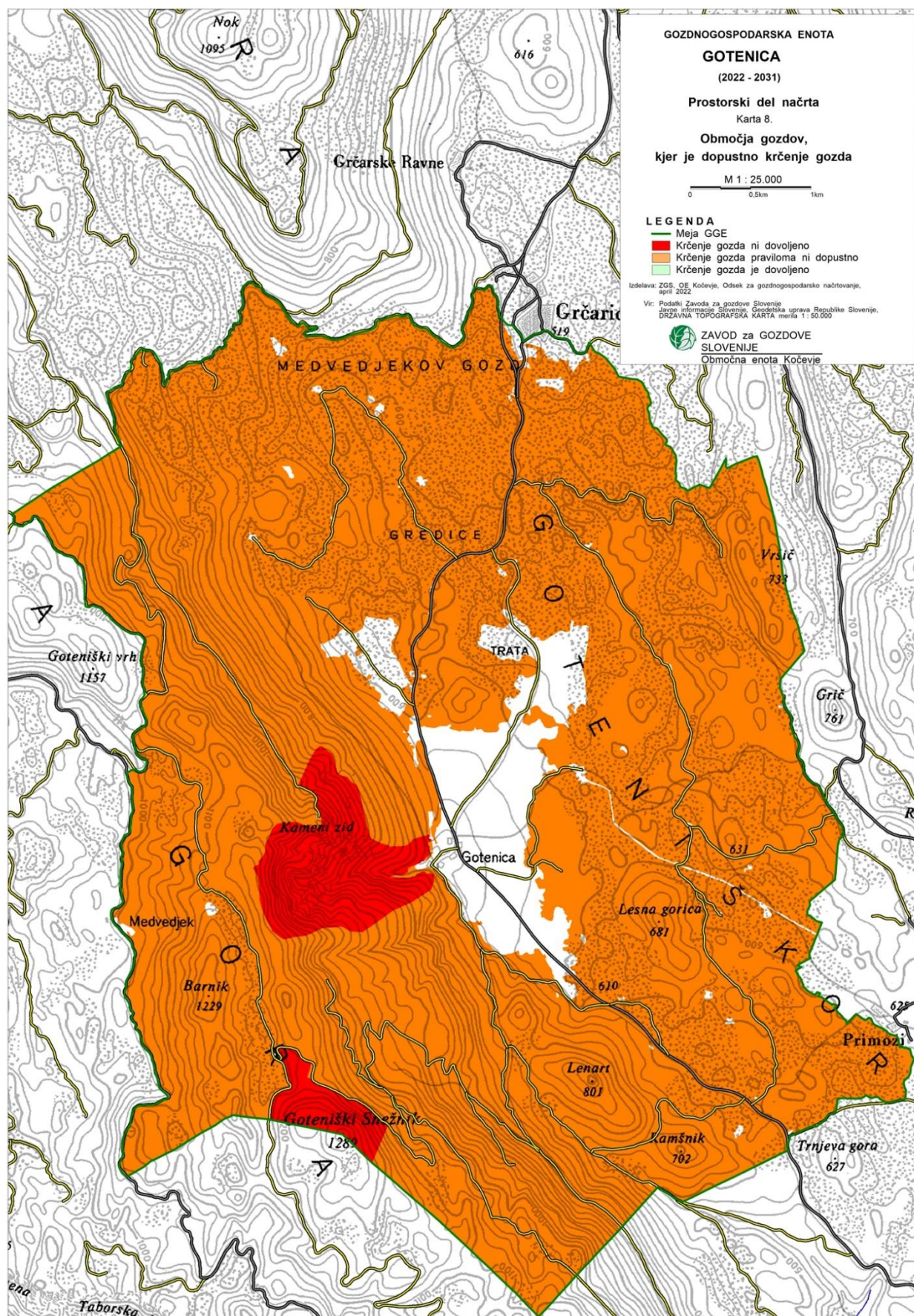
Preglednica 203: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	143,07	4,4
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	3.083,09	95,6
Krčenje gozda je dopustno	0	0
Skupaj	3.226,16	100

Karta 13: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Karta 14: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

13.8 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.8.1 Odprtost gozdov s prometnicami

Na karti št. 9a in 9b so v merilu 1 : 25.000 prikazane gozdne ceste

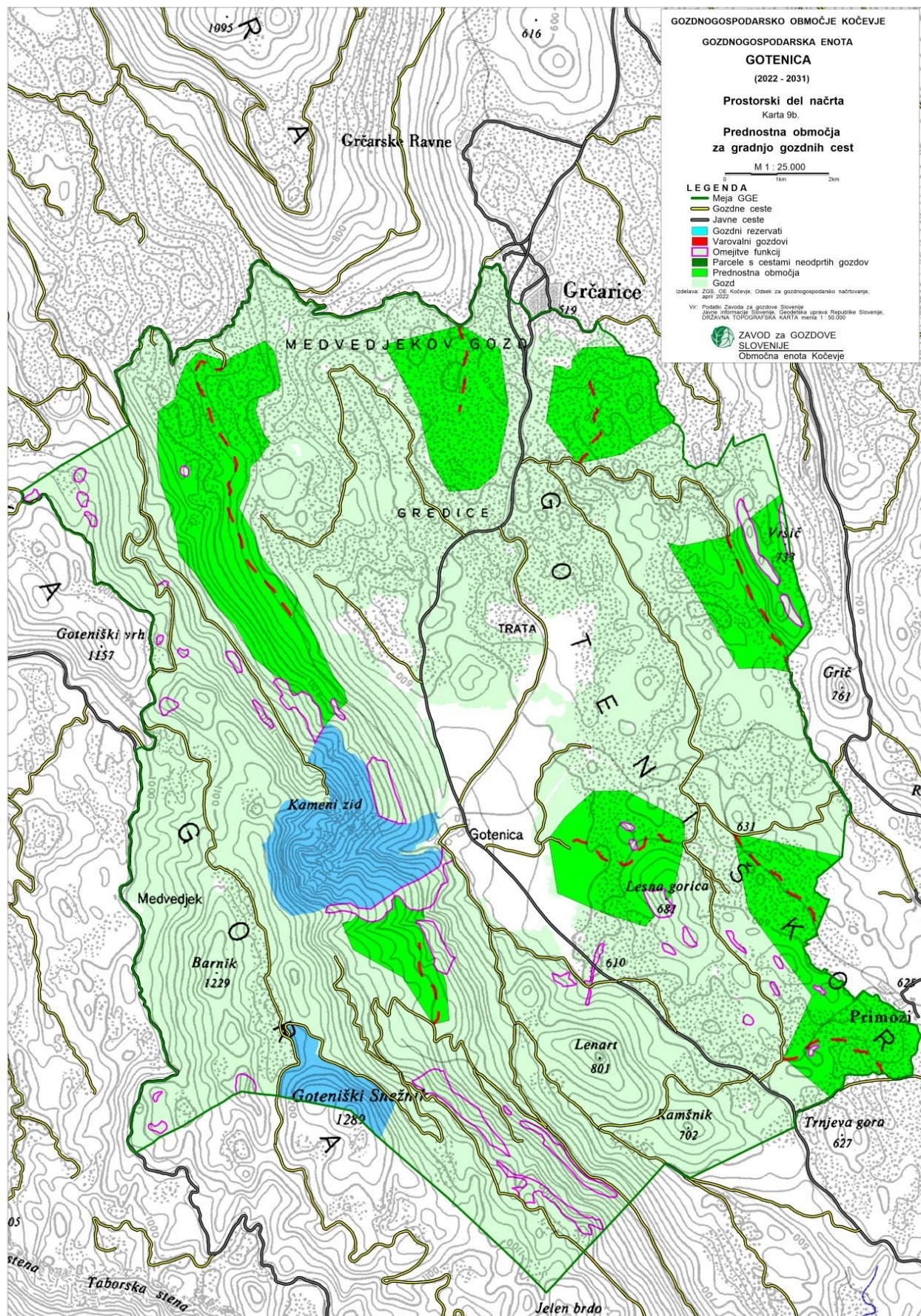
13.8.2 Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Karta št. 9a v merilu 1 : 25.000 je namenjena prikazu prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest. Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so določena v tistih odsekih kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 5 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. Prednostna območja določimo tudi tako, da okoli linij digitaliziranih gozdnih cest položimo 400 metrski buffer - prostor, ki ostane nepokrit, spada v prednostna območja. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom praviloma ne sodijo med prednostna območja. Območja kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji cest, niso uvrščena v prednostno območje. Če v GGE ni prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest se karta ne izdelava.

13.8.3 Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Karta št. 9b v merilu 1 : 25.000 je namenjena prikazu prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak. Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak so določena v tistih odsekih kjer je naklon manjši od 35 stopinj, delež odprtosti odseka manjši od 75 % in možni posek večji od 4 m³/ha/letno. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom praviloma ne sodijo med prednostna območja. Območja kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji vlak, niso uvrščena v prednostno območje. Če v GGE ni prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak se karta ne izdelava.

Karta 15: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Karta 16: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

